ޖަލްސާ ނަންބަރު: 2011 ވަނަ އަހަރުގެ ފުރަތަމަ ދައުރުގެ 02 ވަނަ ޖަލްސާ.

ތާރީޚް: 08 މާރިޗު 2011 އަންގާރަ ދުވަސް.

---

1. ދުޢާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم، الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله وعلى آله وصحبه ومن والاه. މަޖިލިސް ފެށުނީ.

2. ޖަލްސާގެ ހާޒިރީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މިވަގުތު ޖަލްސާ އަށް ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވީ 33 ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން.

3. ދުވަހުގެ އެޖެންޑާ އިއުލާންކުރުމާއި ޖަދުވަލްއާ ފާސްކުރުން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

3.1- އެޖެންޑާ އައިޓަމް 3 ދުވަހުގެ އެޖެންޑާ އިއުލާންކުރުމާއި ޖަދުވަލްއާ ފާސްކުރުން. 3.1 މިއަދުގެ އެޖެންޑާގެ ނަންބަރަކީ އޖ/2/1/2011.

4. ރިޔާސަތުން އަންގާ އެންގުން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އެޖެންޑާ އައިޓަމް 4 ރިޔާސަތުން އަންގާ އެންގުން. ތިޔަ ހުރިހާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އަޅުގަނޑު އަޅުގަނޑުމެންގެ މި މަސައްކަތުގެ އައު ދައުރަށް މަރުޙަބާ ދަންނަވަން. އަޅުގަނޑުމެންގެ ކުރިމަތީގައި ވަނީ ވަރަށް

ބުރަ، ވަރަށް ފުރިފައިވާ އެޖެންޑާ އެއް. އެހެންވީމާ، ހުރިހާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވެސް ވަރަށް ފުރިހަމަކޮށް އެޖެންޑާގެ ކަންތައްތައް ނިންމަވައިދެއްވުމަށް މަސައްކަތްޕުޅު ކުރައްވަމުން ގެންދަވާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ޔަޤީންކުރަން. އަޅުގަނޑުމެންގެ ކޮމިޓީތަކުގައިވާ މުހިއްމު ބިލުތަކަށް އެންމެ ފުރަތަމަ ދުވަހު ވެސް އަޅުގަނޑު ވާނީ އިޝާރާތްކޮށްފަ. އޭގެތެރޭގައި [illegible] ބިލާއި [illegible] ބެހޭ ބިލާއި ސިޔާސީ ޕާޓީތަކާ ބެހޭ ބިލާއި މި ބިލުތައް ވަރަށް އަވަހަށް ނިންމަވައިދެއްވުމަށް އަޅުގަނޑު މިއަދު ވެސް އިލްތިމާސްކުރަން. އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސައްކަތް މިއަދު ފެށިގެންދާއިރު އަޅުގަނޑުމެންގެ ކުރިމަތީގައި މިވަނީ [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] ޒަރީޢާއިން މަޖިލީހުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަޅުގަނޑުމެން މިއަދުގެ ޖަލްސާ ފެށުމުގެ ކުރިން 8:15 އިން ފެށިގެން މި ސިސްޓަމަން [illegible] [illegible] ވަނީ ކުރެވިފަ. އަދި އަޅުގަނޑުމެން އެ [illegible] އެގޮތުން [illegible] މި [illegible] މި [illegible] ފުރިހަމަ އަށް [illegible] އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ފުރިހަމަ އަށް [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] ވެސް އަޅުގަނޑުމެން [illegible]. ކުރިން ވެސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ވެސް އުއްމީދުކުރަން.

5. ސުވާލު.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މި ވާހަކަފުޅު ދަންނަވާލުމަށްފަހު އެޖެންޑާ އައިޓަމް 5 އަށް އަޅުގަނޑު މިދަނީ. ސުވާލު. އެޖެންޑާ އައިޓަމް 5ގެ ދަށުން ސުވާލުކުރުމަށްޓަކައި ޢިއްޒަތްތެރި ބައެއް މެންބަރުން ސުވާލު ފޮނުއްވައި އެބަހުރި. އެ ސުވާލުތައް މިހާރު ވަނީ ވަޒީރުންނަށް ފޮނުވާފަ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މިހާރު ވަނީ ވަޒީރުންނަށް ނޯޓިސްދެއްވާފަ.

ކުއްލި މައްސަލަ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އެޖެންޑާ އައިޓަމް 6. މަޖިލީހުގެ ރައީސްގެ [illegible] [illegible] ދިއުމުގެ ކުރިން މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ގަވާއިދުގެ 146 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކުއްލި މައްސަލަ އެއް

ހުށަހަޅުއްވާފައިވޭ. އެހެންވީމާ، އެ ކުއްލި މައްސަލަ ހުށަހެޅުއްވުމަށް އަޅުގަނޑު މައްޗަންގޮޅި، މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން. ނިޒާމާ ބެހޭ ނުކުތާއެއް ވިލުފުށި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރިޔާސް ރަޝީދު.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ވިލުފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު ރިޔާސް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް މި ނަގީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ދަންނަވާ އެޖެންޑާ އިޖުރާނުކުރެއްވިއިރުގައި ރައީސްގެ ވާޖިބުން [illegible] ކަންތައްތައް އަދި ކޮމިޓީގެ ތެރެއިން ކޮމިޓީން ނިންމާފައި އޮތް [illegible] [illegible] މައްސަލަ އަޔާ މި މިދިޔަ ނޮވެމްބަރު މަހުގައި، އަހަރުގެ ނޮވެމްބަރު މަހުގައި ނިންމާފައި އޮތް ނިންމުމެއް. އެހެންނަމަވެސް މި މަހުގެ 21 ވަނަ ދުވަހަށް މިކަން އެޖެންޑާ ކުރައްވާފައިވާ ކަމަށް ރައީސް ސިޓީ އެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފޮނުއްވާފައި އެބައޮތް. އެހެންނަމަވެސް ޤާނޫނުން ވަކި މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެން ނިންމަންޖެހޭ ކަންތައްތަކެއް މިއާ ބެހޭގޮތުން މިކަން ފަސްވެގެން މިދަނީ ކޮން ސަބަބަކާތޯ ބަލައިލަން ބޭނުން. އެއީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސަށް މި [illegible] މި [illegible] މިޖެހުނީ [illegible] [illegible] ސިޓީތަކެއް އަޅުގަނޑަކަށް ޖަވާބު ލިބުމުން [illegible]. [illegible] އޮންނާނެ [illegible] [illegible] [illegible] ސިޓީތަކެއް ފޮނުއްވާފައި...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލައެއް ނޫން. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެނގިވަޑައިގަންނަވާ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން އެޖެންޑާ ކަނޑައަޅަނީ މަޖިލީހުގެ ރައީސް. އެޖެންޑާ ކަނޑައަޅައި، އެޖެންޑާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފޮނުއްވާފައި ވަނީ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެނގިވަޑައިގަންނަވާ. މަޖިލީހުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑު [illegible]. ވިލުފުށި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރިޔާސް ރަޝީދު އެނގިވަޑައިގަތުމަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން. މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު [illegible] ކުއްލި މައްސަލަ [illegible] ދަންނަވަން. ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް ވިލުފުށި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރިޔާސް ރަޝީދު.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ވިލުފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު ރިޔާޟް ރަޝީދު ވާހަކަދައްކަވުން:

އަޅުގަނޑު ސުވާލުކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ އަޅުގަނޑު މިދަންނަވަން އުޅޭ އެއްޗެއް ދަންނަވާ ނުނިމެނީސް ކިހިނެއްތޯ މަޖިލީހުގެ ރިޔާސަތުން ނިންމެވީ މީ ނިޒާމީ މައްސަލައެއް ނޫން ކަމަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައި ވަރަށް ސާފުކޮށް ނިޒާމީ މައްސަލަ ނެގޭނެ ގޮތް ކަނޑައެޅިފައި އޮންނާނެ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މި މަޖިލީހުގެ މަސައްކަތްތަކަށް ހުއްޓުވުމަށް މަސައްކަތްކޮށްދިނުމަށް އަޅުގަނޑު އިޖާޒަތެއްނުދޭނަން. ޢާއްމު ރައްޔިތުން ޓީވީ އަޅުގަނޑުމެން މި ބަލައި އުފެއްދުންތެރި މަސައްކަތްތަކެއް ކުރުމަށް އެދިގެން. އެހެންވީމާ، މަސައްކަތަކަށް ހުރަސްއެޅޭގޮތަށް އަޅުގަނޑު އިޖާޒަތެއްނުދޭނަން. އަޅުގަނޑު މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން.

މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދައްކަވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ދެއްވި ފުރުޞަތަށް. بسم الله الرحمن الرحيم ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ދެއްވި ފުރުޞަތަށް. މި މައްސަލަ އަކީ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން:

ވިލުފުށީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މަޖިލީހުގެ މަސައްކަތަށް ހުރަސްއެޅޭގޮތަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިށީނދެވަޑައިގަތުމަށް ދަންނަވަން. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިށީނދެވަޑައިގަތުމަށް ދަންނަވަން. މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދެވުން އެދެން.

މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދައްކަވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް ދެއްވި ފުރުޞަތަށް. މި މައްސަލަ އައީ މި ހިނގާ މާރިޗު މަހުގެ 4 ވީ ހުކުރު ދުވަހުގެ ހަވީރު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވެރިކަމަށް މާލޭ ހިތްވަރުދޭ މަޤާމުގައި 3 ދުވަހުގެ ގަޑިން ގަސްތުގައި ވެރިކަމާ ދީ އަރުވާލެވިފައި ޖަހަމުން ހިނދު މި ހަމަލާ ކުރޭ ޖަމާލުދީނު ހިނގައިފައިވާ ކަމާ ދުރުވެ އެމީހުން ރައްޔިތުންގެ ކުރިމަތީގައި ހާއްސަކޮށް އެހެން އަންހެނުންނާއި ކުޑަކުދިންގެ ކުރިމަތީގައި އެބައި މީހުންގެ ހިތްތަކަށް ބިރުވެރިކަން ފެތުރި ގޮތަކަށް ކަމަށްވާ ހިނދު މިބާވަތުގެ ހަރަކާތް އާއި ޖައްރާރު ފަސާދަތަކާ މުޅި ރާއްޖޭގައި މިއަދު އާއްމުވެފައިވާ ކަންކަމުގެ ހިނދު، އަދި މިފަދަ ކަންތައް ތަކުރާރުވެފައިވާ ގޮތުން ކޮމެޓީގައި އެއްބަހައްޓާ ހަރަކާތް ކަމަށްވާ ހިނދު ކޮންމެ މީހަކަށް ދިނުމުގެ ބަދަލުގައި އިވޭ ވިސްނުންކަމާއި ނުރައްކާ ރައްކާތެރިކަމުގެ ބާރު ދިވެހި ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 21 ވަނަ މާއްދާ އިން ކަށަވަރުކޮށްދީފައިވާ ހިނދު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނީ ވެރިކަމާއި ދިވެހި ޤައުމުގެ 3 ބާރުންނާއި ބަނޑުވާ އިދާރާތަކާއި ސަލާމަތީ ބާރުތައް ގުޅިގެން އެއް މަޤްޞަދު ހާސިލުކުރުމަށް އަމާންކަމާއި ރައްކާތެރިކަން ފޯރުކޮށްދޭ ކަށަވަރު މިންގަނޑުތަކާއި ހިންގާ އެންމެހާ ކަންތައްތައް އެކަށީގެން ކުރިންޖެހިފައިވާ ހިނދު މި ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން ހުށަހެޅިފައިވާ ކަރުދާހުން މަދުކުރުމަށް ހާއްސަ ގޮތަކަށް އޮތުމާ ބެލުން ބިރުވެރި ހާލަތު ބެލުން ކުރިއަށް ގެންގޮސް މަޖިލީހަށް އިން ނިމުމާ، މި އަޅުގަނޑު އަވަހަށް މަޖިލީހުގެ ތަޢުލީމު ގެނައުމަށް މަޖިލީހުގެ ހަރަކާތްތައް އެންމެހައި ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ގޮވާލައި ހާރާ އާއި ކުރިމަތިން ހުރިހާ ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ކޮށްދިނުމަށް ބާރުތަކުން ކުރުމަށް ގެޔޮގޮތުން ކުރުމަށް އިދާރީގޮތުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 145 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)ގެ ދަށުންނާއި އަދި ގަވާއިދުގެ 149 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)، (ށ) އަދި (ނ)ގެ ދަށުން މި ކުއްލި މައްސަލަ މި ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަމެވެ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ބޯހަލާ ގޮވާލަން. 30 އަހަރުގެ ވެރިކަން ބަދަލުވެގެން މިހާތަނަށް އައިރު....

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކުން:

ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 146 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގައި އޮންނަނީ ކުއްލި މައްސަލަ އެއް ހުށަހެޅިއްޖެ ނަމަ އެމައްސަލައަކާ ގުޅޭ ބަހުސްކުރުމަށް ފުރުޞަތު މަޖިލީހުގައި ވޯޓަށް ނަގަންވާނެ އެވެ. އެ ވޯޓު ނަގާނީ ބަހުސެއް ނުކޮށް އެވެ. މިގޮތުން ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މައްސަލަ ހުށަހަޅުއްވައިގެން އެހެންވީމާ، ދެން އަޅުގަނޑު ދާނީ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 146 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން މި ވޯޓު ނަގާލަން. ޝުކުރިއްޔާ. މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 146 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން ނަގަންޖެހޭ ވޯޓު ނަގާލުމަށްޓަކައި މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައި އޮންނަ ހުސްގަޑި ޖައްސަވައިދެއްވުމަށް އަމީނުޢާއްމުގެ އަރިހުން އަޅުގަނޑު އެދެން. (ވޯޓުގެ ޖަރަސް ޖެހުން) ޝުކުރިއްޔާ އަޅުގަނޑު މިހާރު ވޯޓު ދަންނަވާލާނަން. ސްކޯބޯޑުގެ ބޭފުޅުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން އަރިހުން ކާޑުން ވޯޓުދެއްވުމަށް ދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު މިހާރު ވޯޓު މި ދަންނަވާލަނީ

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 145 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ ދަށުން މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ކުއްލި މައްސަލަ މަޖިލީހުގައި ބަހުސް ކުރެއްވުމާ މެދު ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރުން ވޯޓު ދެއްވުމަށް.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު: މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު.

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	55
ވޯޓު ދެއްވި:	48
ވޯޓު ނުދެއްވާ:	02
ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓު ނުދެއްވާ:	03

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު 50. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު 26. ޖުމްލަ 50. އެހެންކަމުން، މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ކުއްލި މައްސަލަ މަޖިލީހުގައި ބަހުސްކުރުމަށް ފާސްވެއްޖެ. މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 147 ވަނަ މާއްދާގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން ކުއްލި މައްސަލައިގައި ބަހުސްކުރުމަށް ދެވޭ ވަގުތު މަޖިލީހުން އެހެން ގޮތަކަށް ކަނޑައަޅާފައިނުވާނަމަ 1 ގަޑިއިރަށް މި ބަހުސް އޮންނާނީ. އެހެންކަމުން 1 ގަޑިއިރަށް ޖުމްލަ ބަހުސް އަޅުގަނޑު ވަގުތު ކަނޑައެޅިފައިވާގޮތް ދަންނަވާލާނަން. ޑީ.އާރު.ޕީ އަށް 21 މިނެޓު. އެމް.ޑީ.ޕީ އަށް 23 މިނެޓު. ވަކި ޕާޓީއަކަށް ނިސްބަތްނުވާ ކޮންމެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރަކަށް މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 147 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން 3 މިނެޓެއް. ޕީ.އޭ އަށް 6 މިނެޓު. ޤައުމީ ޕާޓީ އަށް 3 މިނެޓު. ޖުމްހޫރީ ޕާޓީ އަށް 3 މިނެޓު. އެގޮތުގެ މަތިން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތުއަރުވާލާނަން ގުރޫޕުތަކުން އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރުން ފުރުޞަތަށް އެދުނު ތަރުތީބުން. ނިޔާވާ ބާރު މަޖިލީހަށް އެއް ވިލުފުށި ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު ރިޔާޟް ރަޝީދު.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ވިލުފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު ރިޔާޟް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް މި ނެގީ ގަވާއިދުގެ، މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 174 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން. އެ މާއްދާގެ ދަށުން އަޅުގަނޑު ކޮންމެ ބޭނުންވާ ސުވާލަކީ މަޖިލީހުގައި އަމަލުކުރަމުން މިދާ ގަވާއިދުގެ، މި ގަވާއިދުގެ 14 ވަނަ މާއްދާގައި އެބައޮތް މަޖިލީހުގެ ރައީސް ކުރައްވަންޖެހޭ ކަމެއް. މިއަދު ހަމައަށް އައިއިރު ވެސް އެކަން ފުރިހަމަކޮށްފައި ނެތީ ކީއްވެގެންތޯ މަޖިލީހުގެ ރައީސާ އަޅުގަނޑު ސުވާލުކުރަން ބޭނުން. މިއީ ސުވާލެއް ނޫން. މިއީ ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް މިތަނުގައި ހިނގަމުންދާ ކަމަކަށް ވާތީވެ، އެއީ މަނިކުފާނު ޒިންމާވާ ޖަވާބުދާރީވާންޖެހޭ ކަމަކަށް ވާތީ، އެ ވާހަކަ މަނިކުފާނު މަޢުލޫމާތަށްޓަކައި އަޅުގަނޑު އަރިސްކުރަން މި މާތް އަރިހަށް.

(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައި ބުނާ ގޮތުގެ މަތިން މަޖިލީހުގައި އެ ވަގުތަކު ހިނގަމުންދާ ކަމެއް ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް ހިނގަމުންދާނަމަ ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލައެއްގެ ދަށުން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް ސުވާލުކުރެއްވޭނީ. މަޖިލީހުގެ ރިޔާސަތުގެ ސަމާލުކަމަށް ގެންނެވޭނީ. ދެންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ސުވާލުކުރެއްވި މައްސަލަ އަކީ މަޖިލީހުގައި މިވަގުތު ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް ހިނގަމުންދާ ކަމަކަށް ރިޔާސަތުން ގަބޫލެއް ނުކުރެވޭ. އަޅުގަނޑު މިހާރު ބަހުސައިގެން ކުރިއަށް ދާނަން. އަޅުގަނޑު މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދަށް ފުރުޞަތުއަރުވާނަން. މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 147 ވަނަ މާއްދާގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން 7 މިނިޓުއިރުގެ ފުރުޞަތު މައްސަލަ ހުށަހަޅުއްވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް ލިބިވަޑައިގަންނަވާނެ.

މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން ވެސް މަސައްކަތް ކުރިން ދަންނަވަން މިގައި [illegible] ވާ ކަމާއި، މި [illegible] އަޅުގަނޑުމެން ކުރިމަތިވާންޖެހޭ ކަމާއި އަދި ކުރިމަތިވާންޖެހޭނެ ކުރިއެއް ކަމަށް. 30 އަހަރުގެ [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގައި [illegible] އަދި [illegible] ހިނގާދިޔަ [illegible] [illegible] އުސޫލުތަކަށް ނޫން ކަންކަން ހިނގާދިޔަ ހުރި، އަދި [illegible] ވެސް ނޫން. އެއީ [illegible]

ރަސްކަންތަކާއި، އަދި އެހެނިހެން ފާއިތުވި 30 އަހަރު ދުވަސް ހިނގާފައި ވަނީ ހަމަ ވަކި މީހެއްގެ މުންދަރުގައި ވަކި އެ މީހަކަށް ފެންނަ ގޮތަށް އެއިރެއްގައި ބޭނުންވާ ގޮތަށް ކަންކަން ނިންމާފައި އޮތީ. 30 އަހަރުގެ ވެރިކަން ނިމި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވާރުތަވެފައި ވަނީ ހަމައެކަނި މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގެ ޝިކާރައަކަށްވެފައި މިވި އެހަރަސް ޒުވާންނާއި އަދި އެތައްހާސް އެތައް ސަބަބަކާ މިދިޔަން ގާޒިލުކަމާ ދަރަށްނު. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ކުރިމަތިލާންޖެހުނު. ފުށުން އޮތީ ދަރާލައި. ޤައުމުގައި އިންސާނީ ވަސީލަތް ނެތް. ޤައުމު ނަގާ ކޮށްޖެހުމަށްޖެހުން ކަމަށް ވަރަށް ކޮށްޖެހުނީ އަދި އަޅުން އިންސާނީ ވަސީލަތްތައް ގާއިމުކުރަން. އެކަން އެނގޭ ބަޖެޓު ހުރަހެއްވެ ވެސް ތަރައްޤީއާއި އެކި ކަންތައްތަކަށް ދިޔުން ނިކުމެގެން އެކި ތަންތަނުން ފުރުޞަތުވެސް ތަރައްޤީވާންޖެހުނު ކަމަށްވަނީ. އެހެންވީމާ، ފުރުޞަތުގައި އިންސާނީ ވަސީލަތް ނެތް ތަނެއް އަދި ފުރުޞަތު ފިލުވުން ނެތް ތަނެއްގައި އަދި ޙާމިއްޔާތުން ކަރުތަކާއި އެތައް ޖަރީމާތަކާއި ހިންގުމުން ދަތިކަމާއި އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ފާޑުކިޔަން ދުވަހުން ދުވަހަށް ބޮޑުވަމުންދާ ކަމާއި ހައްޤުތަކެއްގެ މަޖިލިހަށް ސަރުކާރުންނާއި އަދި އެހެނިހެން މުއައްސަސާ ހުރިހާ ފަރާތަކުން ހިތްވަރު އަޅުއްވަމުން. ފާޑުކިޔާ ފަރާތްތައް އަދި އިންސާނީ ޙައްޤުތައް ފެށި އެ އިންސާނީ ޙައްޤުތަކާއި ދިފާޢުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ޤާނޫނުތަކެއް ބައްބަންކޮށްގެން. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސްއޫލިއްޔަތެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކެން. އެއީ އަޅުގަނޑު މި ހުރިހާ ފަރާތަކުން އެންމެ ބޮޑު މަސައްކަތު އަކީ. މިމަސައްކަތަށް ތަރުހީބު ދިނުމުގެ ޑިމޮކްރެސީ ފަރާތަކުން ހުރިހާ ގޮތަކާވާ ކުރި މަތިލާފައި ބޭރު ބިލް އެޅި ސަރުކާރުން ހުރިހާ ގޮތަކުން ބިލާއި. ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުން ފައިސާ ވަކި ޑިމޮކްރެސީގެ އިންތިޚާބު ފަރާތްތަކުން. އަދި ހަރަކާތްތެރިވެގެން ފުރުޞަތު ބިލާ ބޭރު ހަރަކާތްތެރިވުމަށް ސަރުކާރުން ހުރިހާ ގޮތަކުން ޤާނޫނު ބިލާ ބޭރުގައި އަޅުގަނޑުމެން އަޅައިމިލިކުރަން ތަންތަން. އަދި ހުރުމަތްތެރިކަމާ ސަރުކާރުން ހުރިހާގޮތަކުން ޤާނޫނު ބިލާ ބިލުގައި ކުރަހަށް އެތަކެއް ސަރުކާރުން މި ބިލު ހުރިހާ ގޮތަކުން ޤާނޫނު ބިލާއި އިންތިޚާބުވެގެން ޚާއްޞަކޮށް ޤާނޫނުއަސާސީގެ ވަކި ސަރުކާރުން ވަސީލަތް ނަގާ ފުރުޞަތު އެބަ ތަރައްޤީ ބޭނުންވެއްޖެ ސަރުކާރުގެ ސަބަބުން ބޮޑު ސިޔާސީ ޕާޓީތައް ދިފާޢުކުރުމަށް ހުރިހާ ތަރައްޤީ ވަކިން ޑިމޮކްރެސީ ގާއިމުވާ ފަދަ ސަރުކާރަކަށް އިންތިޚާބުވެ، ބިލާއި ފާސްކުރުމަށް ދިފާޢުކުރާ އަޑު ހުރި ޤާނޫނެއް ސަބަބުން އިންސާފު ޤާއިމުކުރުމުގައި ވަކި ދިފާޢުކުރުމުގެ ސިޔާސީ ވެރިކަމާއި ހަރަކާތްތެރިވާނީ ވަކިން ސިޔާސީ ޕާޓީ ވަކިން އަދި ހަރަކާތްތެރިވުމަކީ ފަދަ ބިލުތަކެއް އަށް ޑިމޮކްރެސީ ފުރުޞަތު ދިނުމަށް ފާއިތުވި ޤާނޫނުތަކާއި ސިޔާސީ ޕާޓީތައް ބައްލަވައިގެން ބިލުތަކާއި ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުގެ ޤާނޫނު ވަކިން ސަރުކާރުން ބައްލަވަމުން ހަރަކާތްތެރިވާން. އަދި ސިޔާސީ ޕާޓީ ބެހޭ އިންތިޚާބު ފަރާތްތަކުން، ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުގެ ޤާނޫނު ހުރިހާ ގޮތަކުން ޑިމޮކްރެސީ ފާސްކުރުމަށް ދިފާޢުކުރުމަށް ހުރިހާ ދިފާޢުވެ، ތަރައްޤީގެ މަސައްކަތް ސަރުކާރުން ބޭނުންވާ ގޮތަށް ސިޔާސީ ޕާޓީތައް ހުރިހާ ވަކިން ހަރަކާތްތެރިވެ ހުރިހާ ޑިމޮކްރެސީ ބިލާއި ސަރުކާރުން ބޭރު ބިލުގެ ސަބަބުން

މަގުފަހިކޮށްދޭ ޤާނޫނެއް އޮތުމަކީ ކޮންމެހެން ބޭނުންތެރިކަމެކެވެ. އަދި މިފަދަކަމެއް އައިސް ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ހިޔާބަސް ދިނުމުގެ އެ ހުރި އެހެރި ފަރާތްތަކުން ޖިނާއީ ސަބަބުން ބައެއް މައްސަލަތަކުގައި އިންސާފު ގާއިމުކުރުމަށް ހުރަސްއެޅުމުންނާއި ޝަރީޢަތުގެ ކުރިމަތީގައި ހިޔާބަސްދޭ މީހުން ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ނިޒާމެއް ވެސް މި ބިލު ހުރަހަށްލުމުގެ އެއް މަގްސަދެވެ. މިބާވަތުގެ އުޅަމެއް ބިލަށް ހުށަހަޅައި މި ދުރަށް ބިލުތައް ހުށަހަޅައި އެއްވައި އަޅުގަނޑުމެން މި މަޖިލީހުގައި ބައެއް ދުވަސް ދުވަހު ހަމަ މަޖިލީހުގެ ހުށަހަޅާ އަދި އެހެނިހެން ސިޔާސީ ބައިބަދަލުވުމާއި ގުޅިގެން ކަންކަމުގައި ދަނޑިވަޅު ފަހަރު ބިލުތަކާ ގުޅޭގޮތުން ފާހަގަކުރެވޭ ކަންކަން ދިމާވެއެވެ. ޤާނޫނުތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ދެކޭ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން ދެކެނީ ފަހަރެއްގައި ދެން ސިޔާސީ ކަމެއް ބިލުތަކުގެ ހުށަހަޅާ މީހުން ދެކެވޭ ބިލުތަކުގެ ވަރުވެސް ފުރިހަމަކުރުމަށް ކުރިއަށްދިޔަ ނަމަވެސް ދެ ދުވަހުގެ ކޮމިޓީގެ ސަބަބުން ފާސްކުރުމުގެ ކުރިން ބިލަށް ބަދަލު ގެނެވޭ ކަމަށް ވިދާޅުވެ، އަޅުގަނޑުމެން ދެކޭގޮތުގައި ހުށަހަޅާ ދުވަހުން ފެށިގެން ކަމަށްވާ ދުވަހުގެ ކުރިން ބިލު ފާސްކުރަން ހިދުމަތް ކުރެވޭ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ދެކޭނީ ޤާނޫނު ފާސްކުރުމަށް ބިލު ފޮނުވައިގެން ފަހު ގެނެވޭ ބަދަލު އެއްގޮތްވާނެ އިންސާފު ގާއިމުކުރެވޭ އެކަމެއްގެ ބޭރުގެ އެހެރިކަން ދުވަސް. އެއީ އެހެރިކަން ދުވަހުގެ އަދަބެއް ސަމާ، އެ އަދަބެއް ދުވަސް. ނުވަތަ އެހެރިކަން ދުވަހުގެ މުއްދަތެއް ދުވަހުގެ ސަމާ، އެ މުއްދަތެއް ދުވަސް. ނުވަތަ އެހެރިކަން ދުވަހުގެ ޝަރުޠެއް ދުވަހުގެ ކަމަށް ވާނޭ، އެ ޝަރުޠެއް ދުވަސް. އެއީ އިންސާފު ގާއިމުކުރުމަށް މާ ބޮޑު މައްސަލައެއް ހުރެ. މިއީ ރަނގަޅުކޮށް ވެސް ހުށަހެޅުމެއް ދިއުން. ޤާނޫނީ އެހެރިއްޔާ، މި ދުވަހުގެ ނިޒާމައި، ފާއިތުވި އަހަރުތަކުގެ ތެރޭގައި ތަސްދީގުކުރުމަށް ޖެހޭ ދުވަސް ޤާނޫނުއަސާސީގައި އަދި އިންސާފު ގާއިމުކުރުމުގެ ރަށްރަށުގައި ވަޒީފާއަދާކުރުމުގެ އަޅުގަނޑުމެން އެދިލާސަދުކުރަން. ސުލްހަޔާ ދެމެ ފުރުޞަތަށް.

ރިޔާސަތުން ފަރާތްތަކުން:

ސުލްޙަޔާ. އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މިއަދުވެސް ޖީ.އޭ.ޕީ އިން ބޮޑު ދައުލަތުގެ އިއްތިހާދީ ޖިންސީ އަދި ވަގުތު. ޖީ.އޭ.ޕީގެ ހަމަޖެހިފައި އޮންނަ ބޭރުގެ ފަރާތްތަކުން ދައުރު ވަރަށް ޖީ.އޭ.ޕީ އިން ފަރާތްތަކުން ވެރިކަމުގެ ކުރިން އިއްތިހާދީ ޖިންސީގެ 3 މަސްދުވަސް އެއްވެމުން. އެއްބަސްވުމާ، މަޖިލީހުގެ ސަލާމަތީ ތަހުގީގު 3 މަސްދުވަހުގެ މަސް ކަނޑައަޅައިފި ކަމަށް ދަންނަވަން. ބޮޑު ދައުލަތުގެ އިއްތިހާދީ ޖިންސީ އަދި ވަގުތު.

ބޮޑު ދައުލަތުގެ ޖިންސީ އަދި ވަގުތު ފަރާތްތަކުން:

ސުލްޙަޔާ. އިއްތިހާދީ ހައިސް. އާދެ، އެންމެ ފުރަތަމަ މިފަދަ ކުރިއަށް މަސައްކަތް އެއް މި މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުއްވި މަސްއަލައިގައި މާލީ ދަރަޖަ ދައުލަތުގެ އިއްތިހާދީ ޖިންސީ އަޅުގަނޑު ސުލްޙަ އަރުވަން. އަދި ހަމަ އެއާއި އަޅުގަނޑު އެއްގޮތްވާ ބޮޑުވާގައި މިއަދުގެ ހިސާބުކުރެވޭގައި ހުސްނު ނުވަތަ މިއަދުގެ ފިކުރަކަށް ބޭރުގައި

އުމަނިކުފާނު ހުންނަވައިގެން ވެރިކަންކުރާ ބާރުގެ ތެރެއިން މިކަން އިތުރު ގޮތަކަށް ރައީސް އޮފީހުން ވެސް ކުއްލި މައްސަލައާ އެއްކިރި ގުޅިގެން މިކަން އަވަސްކުރައްވާނެކަން އުއްމީދުކުރަން. މިކަން ތަރައްގީކުރުމަށްޓަކައި މިދިޔަ މަޖިލީހުން މި ނިންމާ ކޮމިޓީން ސަލާމަތީ ބާރު ދިރާސާކޮށް ކަމުގެ ކޮމިޓީގައި އަހަރުގެ ފާސްކުރި. އަދި ތޫނު ހަތިޔާރު، ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރު ގެންގުޅުމާ ބެހޭ ޤާނޫނެއް ވެސް ފާސްކުރި. އެހެންނަމަވެސް، އޭގެ ނަތީޖާ ނުކުތުމުގެ ގޮތުން ނުވަތަ އޭގެ ސަބަބުން ކުރި ކަމުގައި ނުވަތަ ގެއްލުމެއް މިއަދު ހަމައެކަން ވެސް މި މަޖިލީހުގެ އެއްވެސް ކާމިޔާބެއް ހުރި ކަމެއް ނެތް ކަމަށް ވެސް ބުނަމުން ސަލާމަތާ ނުލޫ. މިތަނުގައި އޮތް ބަޔަކީ ފުރުސަތުނާއި ސިފައިންގެ އިސް ވެރިން މި މަޖިލީހުގައި ބައިވެރިވެ ކަމާ ގުޅޭ އެއްވެސް ކާމިޔާބު އެއް މިއަދަކު އެއް ނުދޭ. އެހެންވީމާ، މަޖިލީހުގެ ދެބައި އިސްލާހު މަޖިލީހުގެ އަދުލުއިންސާފުގެ ގުޅޭ ގޮތުން ނުވަތަ މަޖިލީހަށް މަސައްކަތްކުރައްވާ ގޮތުގެ ގޮސް މި އަދަދު ފޮނުވާ ތިޔާވަ މި ކަމުގެ ނަތީޖާ އަކީ ވެސް ކުޑަ ހަމަ ކުރި އޮތް ވެސް މި މަޖިލީހުން މިފަދަ ކަންކަން ހުއްޓުވުމަށްޓަކައި ކޮމިޓީތަކަށް އަސާސީކަމެއް ފަރާތަކުން ނުލިބޭނެ. އެހެންވީމާ، މިއަދު ސަރުކާރުން މިކަންކަން ހައްލުކުރުމަށްޓަކައި މަސައްކަތްކުރަމުން އަންނަނީ. ފުރުސަތު ހޯދައިދީ ސިފައިން ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތަށް ކަންކަން ހިނގާ ގޮތެއް ކަމަށް ސަރުކާރުން ފާހަގަކުރޭ. އެހެންވީމާ، މިއަދު ސަރުކާރުން މިކަންކަން ހައްލުކުރުމުގެ ގޮތުން ފުރުސަތު ހޯދައިދީ ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތަށް ކަންކަން ކުރިއަށް ގެންދަނީ. ކަންކަމުގައި ނޫން ކުރަނީ. ތަޖުރިބާގައި 3000 ޒުވާނުން ވެސް ޖަރީމާ ހަމަހަމަ އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، މިކަންކަން ހައްލުކުރުމުގެ ރަނގަޅު މަގުސަދެއް ވާނަމަ ކުއްލި މައްސަލަ އޮތް ނަމަ ކަންކަން ގެންނަންވީ. އަބަދު ފަސޭހަ ގޮވައިގެން މި މަޖިލީހަށް އަންނަންވީ. އުމަނިކުފާނަށް ހުށަހެޅިފައިވާ މި ބާރު ސަރުކާރުން. އެއީ މިތަނަށް އައިސްވެފައިވާ ވަޒީފާ އިން ވަކިކުރާ ގޮތަށް. ޤާނޫނުގެ ބަދަލު ގެނެސް ސަރުކާރުން މިކަމުގައި ގޭގައި. ކޮންމެހެން ސިޔާސީ ކުރާކަން ނޫން މިއުޅެނީ މި ކަމެއް. އަޅުގަނޑު، ބަލާލަން މަޖިލީހުގައި މި ވަކި ހިނގަ ކަންބޮޑުވެސް. އެއީ ސުވާލެއް. ކަންބޮޑުވާ ފަރާތްތަކުން އަޅުގަނޑު ކޮށްދޭ ކަންކަމުގެ ސަރުކާރުން މަސައްކަތްކުރަން ތިބޭތީ އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ވެސް ބޭނުންވަނީ އެއްވެސް ސަބަބެއް ނެތި. އެހެންވީމާ، މިދަންނަވަނީ މިގައި ބަޔަކު ބޭނުން ހުސްފުރުސަތުން ބޭނުންކުރުމުގެ ފުރުސަތު ބޭނުން ކަންކަން އަޅުގަނޑުމެން ކުރުމުގެ ގޮތުން ވެސް ނިންމާލާފައި ބަޔަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ކުރިމަތިލާ ގޮތުން، އެހެންނަމަވެސް، ކުރި މަޖިލީހުގެ ބާރު ފުރިހަމަ ކުރުމުގެ ސަރުކާރުން. ހަމަ ބާރު ފުރިހަމަ ވެސް ނިންމާލާނެ. އެހެންވީމާ،

ބަޖެޓުގައި މިކަމަށް ހަމްދެއް ހުރިން ބޭނުންފުޅުވެއްޖެއްޔާ ރައީސް މިހާ ރާއްޖޭގެ އެތެރެއަށްނެރެވިއްޖެނަމަ ފުރުޞަތު ލިބޭނެ ސިޔާސީ ކަންކަން ނުކުރައްވާ ރައްޔިތުންނާއި ދެމެދުގައި، ހުރިހާ ފަރުދުންގެ ސަލާމަތާމެދު ބަލަތައި މަސައްކަތްކުރެވޭނެ. އޭރުން އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ހޯދާނެ ތަރައްޤީ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު ހުށަހެޅި ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން. ކޮންމެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް އެމް.ޑީ.ޕީ އިން ވެސް 3 މިނިޓުއިރު ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ ވަގުތު ދަންނަވަން. ހުށަހެޅި ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދު.

ހުށަހެޅި ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުގެ ބަޖެޓުގައި މި ފާހަގަކަން ވޯޓުން ނުކުރުން ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެއީ ސަބަބަކީ، މިކަން މަރުގެ މައްސަލަ ބާއްޖަވެރިން ވަރުން، ވަރުން، ވަރުން ގޮސް ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް މިހާރު ވަރަށް ގާތުގެ ކުރެކުރެ މައްސަލައަކަށްވާ ހިސާބުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބާރުގެ ކަމެއް މިބާވަތުގެ މަރުގެ މައްސަލަ އަދި. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، 2008 ވަނަ އަހަރު މީހުންގެ ފުރާނައަށް ގެއްލުން ދިމާވެފައި 1602 މައްސަލަ ފުލުހުންގެ ބަރުދިޔަކަށް ހުށަހެޅިފައިވޭ. ހަމަ އެހެންމެ 2009 ވަނަ އަހަރު 2000 މައްސަލަ ހުށަހެޅިފައިވޭ. 2010 ވަނަ އަހަރު 1638 މައްސަލަ ހުށަހެޅިފައިވޭ. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހަށް ބަދަލުކުރެވުނު ނިމިގެން ފޮނުވިފައިވާ މައްސަލަތަކުގެ އަދަދު 404 އޮފީހުގެ 1600 އަންނަބަރު ގިނަ މައްސަލަ ޖުމްލަ ހުށަހެޅިފައި އެބައޮތް. މީގެތެރެއިން ޝަރީޢަތަށް ނުވާ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގައި ޖުމްލަ 2008 ވަނަ އަހަރު 5 މައްސަލަ، 2008 ވަނަ އަހަރު ހިނގާފައި އޮތް މަރުގެ، މިހާރު މަރާލައި އޮތް މައްސަލަތަކުގެ ތެރެއިން 5 މައްސަލަ ޝަރީޢަތަށް ނުފޮނުވި އޮތީ. ހަމަ އެހެންމެ 2009 ވަނަ އަހަރު 6 މައްސަލަ އެއް. 2010 ވަނަ އަހަރު 5 މައްސަލަ އެއް އެބައޮތް. ޖުމްލަ 16 މާރާމާރީ 3 އަހަރު ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ހިނގާފައި އޮތް. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު މިދަންނަވަނީ މިއަދު ދެކޮޅު ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޖަރީމާތަކެއް. ޚިޔާލު ބަދަލުން ކަނޑައެޅުން މުޖުތަމަޢު ބާރުވާ އިންސާނުން ކޮށަނީ. އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން މިއުޅޭ ކޯޓާ ދުވާލު މި މުސްލިމު ޤައުމުގައި މުޖުތަމަޢުގައި މައިންބަފައިންނާއި، ކުޑަކުދިންނާއި، އަނބިދަރިންނާއި، މިޤައުމުގައި ދިރިއުޅޭ ހުރިހާ ރައްޔިތުންގެ ކުރިމަތީގައި އިންސާނުން ބޮޑުވީ އުދަގޫތަކާ ކަލާ، ކަލާ ސިޔާސީ ދިރާސާގެ ބޮޑަށް ނުކުންނައިރު ވެސް ޚިދުމަތް ކުރުމަށް އޮންސާގަރާ ދިރިއުޅޭ ދެމުންދާ ރައްޔިތުން ދެކޭ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިގޮތަކަށް މި ދައުލަތް. މިކަން ވާނީ އަޅުގަނޑުމެން މި ޢިއްޒަތްތެރި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅަން ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

އިސްލާމީ ޙުކުމް ޝަރީޢަތް މި ޤައުމުގައި ޤާއިމުކުރުވިގެން. އަޅުގަނޑު ހަމަ ސާބިތުކަމާއެކު މިދަންނަވަނީ މި ދުނިޔެ އަށް الله ސުބްޙާނަހޫ ވަތަޢާލާ އިސްލާމް ދީން ފޮނުއްވިއިރުގައި މި ދުނިޔޭގައި ޖާހިލުކަން އޮތީ ބޮޑުވެފައި. އޭރުގައި ދުނިޔޭގައި ތިބި މުޝްރިކުން ކަންކުރަމުން ގެންދިޔައީ އެ މީހުންގެ ހިތަށް އަރައިގެން ކަންކުރަމުން ގެންދިޔަ ނުބައި ގޮތް އެއީ އެންމެ ރަނގަޅު ގޮތް ކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތް މި ދުނިޔެ އަށް އައިސް، އިސްލާމީ ނޫރު މި ދުނިޔެ އަށް ފެތުރިގެން ދިޔުމުން މިބާވަތުގެ ނުބައި ބޮޑެތި ވަބާތައް ފިލައިގެން ދިޔައީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ވަރަށް އަދަބާއި އިޙްތިރާމާއިއެކު މިދަންނަވަނީ އަޅުގަނޑުމެން މިތަނަށް ޤާނޫނު ހުށަހަޅައިގެން ބަހުސްކޮށްކޮށް މިކަމުގެ ހައްދު ނުވާނެ. ހައްމަވަނީ ކުރިން، ފިޔަވަޅުއަޅަން ކެރިގެން، މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން މިކަންތައްތައް ކުރުމަށް ގޮތްކަން ހޯދިގެން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ހަމަ އެހެންވީ ބަދަލުކުރަން ފުދުނު ބޭފުޅުން ފުރިހަމަ، ވަރަށް ދިމާ ބަދަ ބަލާލިޔަ ގިނަ ބައިމީހުން ނިކަމެތި ފަޤީރު ކަމުގެ ތަރައްޤީ ޝަރުޢީ ފާޅުން ޖެހިކަމެއް ދީފައިވާ ފިޔަވަޅު ހިއްސާކޮށްދިނުން. 18، 19 އަހަރުގެ ކުޑަ ކުޑަ އަންހެން ކުއްޖެއް. އަޅުގަނޑު ސާވަކުރީން އެ ވަކިވަރަކީ ކިހިނެއްވެގެންތޯ މިހެން މި ދިމާވަނީ؟ އަޅުގަނޑުގެ.....

ޤަވާޢިދު ދާއިރާގެ ގޮންޖެހުން ހިއްސާ ހަލުވި ފާހަގަކޮށްލުން:

އައްސަލާމް ޢަލައިކުމް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، މިއަދު މި ހުށަހެޅިގެން ބަހުސް ކުރަމުންދާ މި ޤަވާޢިދަކީ މިއީ ބޮޑުއްދު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި ގޮންޖެހޭ ވަކިން ދާއިރާގަ ކުއްދުމުން މިއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައްޔިތުންގެ މަސައްކަތް ގިނަ ދީން ގެނެސް މިއަށް ގެންދާ ދަށްކަމަކީ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ވަށައިގެންވާ އަދުލުއިންސާފު ޤާއިމުކުރާ ބޮޑު ޤަރާރު އަޅުގަނޑުމެން ދެކޭ ނުބަލާ ކަންތައްތަކެއް. މި މަޖިލީހުން ނިންމާ ފިޔަވަޅު އަދުލުއިންސާފު ދާއިރާގެ ގިނަ ވަރަކަށް ބޭނުން ނަގާ ދުވަހު ބަލިވެ ހުރި ކޮންމެ ފަރާތަކަށް ހާސް 241 ވަރަ މާއްދާ އިން މި ރަޖިސްޓަރީގެ މައްސަލަ ޚިޔާނާތު ކުރަމުންދާ ބޮޑު ކަމަކީ. ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުގައި ބޮޑު އަދަދެއް ކަނޑައެޅިގެން ސަރުކާރު ބޭނުންކުރާ ވަރަށް ބޮޑު ކަމަށް ދައުލަތުން ރައްޔިތުން ކުރަމުން އެބަ ގެންދޭ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިގެންދަނީ ބަލި މީހުންގެ ޚިދުމަތް މުޅި ރާއްޖޭގައި ޤާނޫނު ދަށުން އަދާކުރުމަށް ފަރުވާދޭ ކުއްޖެއް. އިންސާފު ލިބުމުގެ ބަދަލުގައި ގައުމު ކަމަށް. އިންސާފު ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުޞަތު ނެތް. ބަނޑުދޮށީ އިންސާފު ކުރިމަތިލާ ގަވާއިދުގެ ގައުމީ ޝަރީޢަތް ނެތް. ރައްޔިތުންގެ ވަޒީފާތަކުން އިންސާފު ގެއްލިގެންދާ. މިފަދަ ކަމުގައި އެއް ސަރުކާރު ކުޑަކުރަން އިންސާފު ޖަވާބުދާރީވާ ގޮތުން ނެތް. ސަރުކާރު ކަންތައްތައް ހިނގާ ހުރިހާ ބޮޑު ޖަވާބުދާރީކުރުމަށް ރައްޔިތުންގެ ވަޒީފާ ފިޔަވަޅު އެއް ބޮޑުތަށް. އަދި ހަމަ އެހެންމެ މި ފަރާތް ދައުލަތް ނިކަމެތި ދިރިއުޅުމުގައި މިދިޔަ އަހަރުގެ އެހެން ފަރާތް ދައުލަތު ނިކަމެތި ދިރިއުޅުމުގައި މި ވަޒީފާ ފުރުޞަތު ދިނުމުގެ ތަފާތު ފަސްކޮށްލުމުގައި އެ ބޮޑުވުން ވަޒީފާއަށް ގެނައުން، ސަރުކާރު ކުރިން އެކަމުގައި އިސްލާމީ ޝަރީޢަތް ބަލާ ކަނޑައެޅި. ކޮބައިތޯ އެ؟ ހަމަ ސަރުކާރުން

އަންނަ ބައެއް މައްސަލަތައް މި މަޖިލީހުގެ ރައީސާ، ހިމާޔަތް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެއްޗިހި ބުނެވެވޭ ގޮތަށް މި ޤަރާރުގެ ކަންތައް ވެސް ދިޔައީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ޖަވާބުދާރީ ކުރުވުމަށްޓަކައި ތައްލިމުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް ޤާނޫނުއަސާސީން ލިބޭ ޙައްޤުތަކާއި ޤާނޫނުތަކުން ދިނާ ބާރުތައް ބޭނުންކުރާނީ މަޖިލީހުގެ ރައީސް އެ ފުރުސަތު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެއްވައިގެން. ދިއްވެގެންވާ ސަރުކާރުން އެކަމަ ކަންތައްތައް ކުރާއިރު ޖަވާބުދާރީކުރުވުމަށްޓަކައި މަނިކުފާން އިސްނަންގަވައިގެން މަސައްކަތްތުކުރައްވަނީ. މި މަޖިލީހުން ކުރައްވާ މަސައްކަތް ތަންފީޛުކުރުވުމަށްޓަކައި މަސައްކަތްތުކުރައްވަނީ. ސުޕްރީމް ކޯޓު، އަޅުގަނޑު މިދަންނަވަނީ ސުޕްރީމް ކޯޓުން އަޅުގަނޑުމެން ނިންމި ޤަރާރާ ގުޅޭ މިއަދާ ހަމައަށް ވެސް ގޮތެއް ނިންމިފައެއް ނެތް. އެހެން ވި ގޮތެއް ވެސް ނޭގެން. އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އޮތީ ދެއްވިހުން މިކަމުން ފާސްކުރިއިރުން. އެހެނަސް ފޮނުވި ކަމަކަށް މައުލޫމާތެއް ނުލިބޭ. އަޅުގަނޑުމެން ސަރުކާރުގެ 241 ކޮމިޓީ އަށް އަމީންޢާއްމު އަޅުގަނޑުމެން އެއް ފޮވަރ ހާޒިރުކުރިން. ދަޢުވަތު ދިނިން، ހާޒިރެއް ނުކުރާނަމޭ. އެ މަނިކުފާނަށް އަޅުގަނޑު އިލްތިމާސްކުރަން. އެކަން އަޅުގަނޑަށް ދަންނަވާލަން މަޢާފުކުރައްވާތި އަމީންޢާއްމު. ހާޒިރުކުރި އަޅުގަނޑުމެން. އެހެންނެއްނޫން އަޅުގަނޑުމެން ދަޢުވަތު ދިނިން. އަޅުގަނޑުމެން ސުވާލުކުރިން ދެ ދުވަހެއްގައި، އެ ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރު ތޮއްގެ ޤާއިދާގެ އިޖުތިމާޢުގެ މެންބަރު އަދި ވަޒީރާ އެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަޅުގަނޑު އެ ކޮމިޓީގެ މެންބަރެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން އެ މަސައްކަތު އަވަސްކުރުމަށް ވެސް ގޮވައިލީން. އެހެންވީމާ، މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެންމެ އަވަހަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރެވުން ކަމަކީ ސުޕްރީމް ކޯޓުން އަޅުގަނޑުމެން އެބުނާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެތުނި ދަމުން އަޅުގަނޑުމެން ޖަވާބުދާރީ ސަރުކާރީ ބަރުމަރުން ކުރި ކަންތައްތަކަށް ޖަވާބުދާރީވާމީހު އެ ބޭނުމުން މިތަނަށް ގެނެސްގެން މި ކަންތައްތައް ބެލުން ގޮތަށް ކޮމަން އަޅުގަނޑުމެން އެބަހުރު މަޖިލީހުގެން. އެ ވާހަކަ މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ދައްކަނީމި. ކަރަވިލި ޤާއިދާގެ އިއްބަތާކި މިކުރަމު އަދި މައްސަލަ ކަނޑައެޅުއްވި މިތަނުގެ ވެސް ދައްކަމުން ގެންދިޔަ ވާހަކަ އަދި މިތަނުގެ އަޅުގަނޑުމެން ކަންބޮޑުވާންޖެހޭ ކަމެއް ވިދި. މިކަމާ އަޅުގަނޑު ކަންބޮޑުވަން. ހުދު އަޅުގަނޑު ވެސް ކަންބޮޑުވޭ. އަޅުގަނޑު ދެ އިން ނިކުމެގެން ދެ އަށް ވަކިވުން ކަމުގެ ސަރުކާރުން ވަކިވުން ކަމުގެ އަރުންކަން އަޅުގަނޑަށް ނޫން. އަޅުގަނޑުމު އަނިޔާވެރިންނަކަށް ވެސް ނޫން. އެހެންވީމާ، މިއަދު ހުރިހާ ހުރި ކަމުގެ ދިވެހިކަމުގެ މީހުންގެ ކަމުތަކުގައި. ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ އަޅުގަނޑުމެންގެ ރަގަ އެއްބާރުލުމެއް އަޅުގަނޑު ބޭނުން. އަދި މަޖިލީހަށް މިހާރު ހުށަހެޅިފައި އެބަ އަރުވ މަރަން ވަކި ހިފުމުގެ އިސްލާހެއް ވެސް. އަޅުގަނޑު އެއަށް ވެސް ތާއީދުކުރަން. އިސްލާހުކުރުމުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ވައްކަރު ކަންތައްތައް

ފަރުޝުކުރައްވާފައި އޮތް ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިރުޝާދުދެއްވާފައި ހުރި ގޮތް ގޮތަށް ކަންތައްތައް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނުކުރެވޭ ކަމަށް ވަންޏާ އެ ތަންތަން ދާނީ ހަލާކުވެ، ފަނާވެ، ވީރާނާވަމުން އެތަންތަނުގައި ޢަދުލުއިންސާފު ގެއްލިގެން. އެ މަސްޖިދު އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިއަދު ފެނިގެން މިދަނީ. އަޅުގަނޑު...

ދިއްގަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ނާޒިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، މިއަދު ހުށަހެޅިފައި މިވާ ކުއްލި މައްސަލައާ ބެހޭ ގޮތުން އަޅުގަނޑު އެއްޗެއް ދަންނަވާލަން ބޭނުންވޭ، އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން މިކަމުގައި ކޮންޓްރޯލް ހިމަނަން ކޮންސްޓިޓިއުޝަން އެއީ އަޅުގަނޑުމެން އަމިއްލަ އަތް ކުރަނީ ސުވާލެކޭ. ޕްރޮގްރެސިވް ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން 16 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މަޖިލީހުން ފާސްކޮށް މިކަމާ ބެހޭ ގޮތުން ވަކި ގާނޫނެއް ހެދުމަށް މަސައްކަތް ކުރައްވާފައި. އަޅުގަނޑުމެންނާއި ބައްދަލުކުރައްވާ. އެކަމުގެ ނަތީޖާއެއްގެ ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން މިވަނީ ގާނޫނު ކުރިއަށް މަސްއޫލުވުމުގެ ބިލާއި ދީނީ އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ބިލު އަޅުގަނޑުމެން މިވަނީ ފާސްކޮށްލެވިފައި. ދީން އިސްލާމް އަޅުގަނޑުމެން ކޮންޓްރޯލްކުރެވޭ ކޮންސްޓިޓިއުޝަނަލް އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ސުވާލުކުރަން. އާދެ، އަޅުގަނޑުމެން ޤާނޫނުން ހަދައިދީގެން، އެއްވެސް ގޮތެއްގައި ހުއްޓުވާލުމުގެ ނުކުތާ. އެއްވެސް ގޮތެއްގެ ގޮތުން ޙިމާޔަތް އަދި ދީނުން ހަބަރެއް ނުލިބޭ. އެއްވެސް ގޮތެއްގައި ޖިސްމާނީ ގޮތުން ކުރެވޭ ހަބަރެއް ނުލިބޭ. އޭގެ ދަށުގައި ހުރި ފިޤުހުގެ ބޭނުން އެއްވެސް ވާހަކައެއް ނުލިބޭ. އެހެންނަމަވެސް ދީން ހިމާޔަތް ގެނެސްދީގެން އެކަމުގެ މައްސަލަ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޖެންޑަރުގެ އޮޅުމަށް ފާޅުވި ކަމުގެ ހަމައަށް އަޅުގަނޑުމެން ދިމާވަނީ އެއްބަސް. އާދެ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވޭ މި ގޮތުގެ ކަންތައްތައް ނުހުއްޓޭ ކިޔަން މިދަނީ ޔަޤީންކުރެވޭތޯ. ޔަޤީންކުރެވޭތޯ މި ހާލަތުގައި މި ހިނގަނީ. އާދެ، އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ކަމެއްގައި ބަދަލެއް ނުގެނެސް ތިބި ދެއްކުމަށް ބަޔާނެއް. އުސޫލުތަކެއް ހަމަ އެއްވެސް ސާބިތުކޮށް ނުހަދާ އެއްވެސް ގޮތަކަށް ހަމަ ޕާރލިމެންޓަރީ ނިޒާމުގެ ބޭނުންހިފުމަށް ސާބިތުވާ ގޮތަށް މިހާރު ކުރެވޭ ކަންކަން ރަނގަޅު ވާހަކަ މިހާރު ބުނެވޭ. އެހެންކަމުން ނުކުތާއަކަށް މި ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެން ދެކެމުން މިހާރު އަދުލުއިންސާފުގެ ކަންކަމުގައި ދީނުގެ އަސާސް ހިފެހެއްޓުމަކީ. އާދެ، މިދިޔަ އަހަރުގެ ޖުލައި މަހުގެ 7 ވަނަ ދުވަހު އަޅުގަނޑު ހުށަހެޅުނު ސިޔާސީ ބޭފުޅަކަށް ޖިސްމާނީ އަނިޔާ އެއީ ދިނުމަށް ތަޤުރީރު ކުރެވުނު އަޅުގަނޑު ހުށަހެޅުމުގައި، އަޅުގަނޑުމެން ގޮވާލީ ފޯރާކޮށްދިނުމަށް ވަރަށް. އެއީ އަޅުގަނޑު ރައްދުގައި ދެކެން އޮތް ގޮތް. އެހެންނަމަވެސް މިހެން މަޖުބޫރުގައި މަތީ މިހެން ހަމަ މިއުޅެނީ. މަރުތަބާގައި ވެސް އުޅެނީ. ތަކުރާރު ވެސް އުޅެނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މިދަންނަވަނީ ތަންފީޛު އަޅުގަނޑު ހަމަ ގޮތުގައި

ބަންދުކޮށްފައި ގޭގެ ހަތަރު ފާރުން އެތެރޭގައި ހުއްޓާ ގޭންގުގެ ގުރޫޕުގެ ބަޔަކު އައިސް އަޅުގަނޑުމެންގެ ގޭގެ ހުރިހާ ބިއްލޫރިތަކެއް ތަޅާލާ ގަދު ވަސް އުކާލައި ދިޔައީ. ހަމަ އެބައި މީހުން މިހާރު ވެސް އުޅޭނެ. މާލެ ތެރޭގައި ވެސް އުޅޭނެ. އެކަމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް ވެސް ނުބެލޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ.....

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް ވިލުފުށީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރިޔާސް ރަޝީދު.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ވިލުފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު ރިޔާސް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދިއްގަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ނާޒިމު އަމިއްލަ މަޞްލަޙަތާ ގުޅުންހުރި ވާހަކަފުޅު ދައްކަވަމުން ދާތީވެ، މަޖިލީހުގެ ރައީސް މިއަދު ނުހުންނަވާތީވެ އަޅުގަނޑު ހަމަ އެ ވާހަކަ ހަނދުމަފުޅުކޮށް އެރުވީ. އެއީ ބަޖެޓަށް ހުށަހެޅުން މައްސަލަތަކެއް ވެސް މަނިކުފާނު.....

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް އެއްވެސް ވާހަކައެއް ދިއްގަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ނާޒިމު ނުދައްކަވާ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މަޖިލީހުގެ މަސައްކަތަށް ހުރަސްއެޅޭ ގޮތަށް މިއަދު ނިޒާމާ ބެހޭ ނުކުތާ [illegible]. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު [illegible] ވިލުފުށީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު [illegible]. ދިއްގަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު [illegible]

ދިއްގަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ނާޒިމު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. [illegible]

މިހުންނާއި ދެމެދު އެކި ގޮތަށް ބަދަލުކުރެވި މިކަން ތަންފީޛުކުރުމަށްޓަކައި ހުރި ހުރަސްތަކާ ބެހޭ ގޮތުން މަޖިލީހުން ދެން ކޮންޓްރޯލްވީ ކަމެއް މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހުރުމުން އައިސްޖެހިފައި ކޮންމެހެންވެސް. އާދެ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިފައި އެބަހުރި މަގުމަތީގައި ބޭންކުތަކަށް ނިކުމެގެން ވެސް މިހުން ހައްދަވައިދެވި ދަން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިފައި އެބަހުރި ސަރުކާރުން ބޭނުން ވުރެ ކަމަށް ވަންޏާ އެ ބޭނުން ވެއްޖެ ގޮތަކަށް މަގުމަތީގާ އެއްކޮށް ވެސް ބަންދުކޮށްގެން މި ކަންތައްތައް ހުރުމުންނެވެ. އަދި ހަމަ އެހާއިރު ޖެހުން ވަންނަ މިހުން އެނބުރި ދޮރަކުން ނިކުމެގެން ދާތަން ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަފެނޭ. އެހެނީ އަހަރަކަށް ބަދަލުކޮށްފައި މިވި ވަޒަނުން ކުރިމިނަކުން ހަމަ އެނބުރި ދޮރަކުން ނިކުމެގެން ބޮޑުމިނުގެ ނަމުގައި އެ މިހުން މަގުމައްޗަށް ނިކުމެގެން އެ މިހުން ނިކުތުމާ ދުރުގެން ހިނގާ މާރާމާރީގެ ހާދިސާތައް ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިތުރުވަމުންދަނީ. އެހެންވީމާ، މި ހުރިހާ މައްސަލައަކަށް ޖެހިފައި ހުއްޓާ ގަބޫލުކުރަންޖެހޭ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކޮންޓްރޯލް ކުރަން އެބަ ޖެހޭ ވާހަކަ ކިޔަން ޖެހެނީ. އަޅުގަނޑުމެން މިދިޔަ ބައެއް ކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް އަސްލު ބަޔާންކުރަން ވާސިލްވާން ޤާނޫނީ މިކަން ކުރުވާ މިހުންނަކީ ކަނޑައެޅުނު، މިކަމުގެ ފަހަރުގައި މިދިޔަ ބަޔަކީ ކަނޑައެޅުނު. އެހެންވީމާ، އެ އަޅުގަނޑުމެން ކުރަންޖެހޭ ކަންތައް އަޅުގަނޑުމެން މި މަސައްކަތް ހަމައެކަނި ނިންމާނުން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ގޮވާލަން ޒަމާނީ ސަރުކާރަކީ ބަލާ ކޮމިޓީ އަށް ދަނީ އިތުރަށް ފުރިހަމަ ބަލައިގަތުމުގެ ސިޔާސަތު އިސްކުރުމުގެ ޤާނޫނު ކުރިއަށް ހަމައެކަނި ކޮމިޓީން މިކަން ހަމައެކަނި ނިމިގެންނުދާނެ. އެކަމަށް ކޮމިޓީގައި މަޖިލީހުގެ ވަރަށް ބޮޑު ބައިވެރިވުމެއް އޮތުމަކީ ވާހަކަ ބަހުސްގެ ކުރިން ނުދާނެއެވެ. މަސައްކަތުގައި ރައީސްއަދި ކޮމިޓީން ބަހާލައިގެން ހަމައެކަނި ކޮށްގެން ކަނޑައެޅޭނެ ކަމަށް މިހާރު އަޅުގަނޑު މިބުނީ ކޮމިޓީން. އެކަމަން ހަމައެކު ގެނައުން ފަސްފަސް ވާހަކަ މިހާރު.
ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ކެޔާ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުﷲ މައުސޫމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، މިއަދު މި ހުށަހެޅުނު ކޮއްމެ މައްސަލައާ ގުޅޭ ގޮތުން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ އަޅުގަނޑު ވަރަށް ހައިރާންވެއްޖެ. އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ ދުވަހުގެ އެމް.ޑީ.ޕީގެ އެންމެ އިސް ބޮޑުގެ ގޮތުން މިހާރު ހުންނަނީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ވާހަކަފުޅުން މި މަޖިލީހަށް މައްސަލަ އެއް ހުށަހަޅުއްވާ އެމް.ޑީ.ޕީގެ މެންބަރުންގެ ވާހަކަފުޅު. އާދެ، 3 މާރިޗުގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މި ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހަށް ރިޔާސީ ބަޔާން އިއްވެވިއިރު ތެރެއިން ބާރުލުއްވުމަށްޓަކައި އިޤްތިޞާދީ ވެސް މިގޮތަށް މަޖިލީހަށް އެއް ވާހަކަ ދެއްކެވި ކަމަށް ވާނަމަ ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވީ. އެމަނިކުފާނު ވިދާޅުވި ކުޑަކުރަން ރިޔާސީކޮށްފައި މަސައްކަތް 11% ދަރަނިތައް ވާނެ. 2009 ވަނަ އަހަރު އިޤްތިޞާދު 2010 ވަނަ އަހަރު 11% ދަރަނި ހިންގައިދޭ ކުޑަކުރުން ރިޔާސީކޮށްފައި މަސައްކަތްކުރާ. އާދެ، މިގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން ދަރަނި ދަރަނިވަނީ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ނިޒާމީ މައްސަލަ އެއް މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއީ އަޅުގަނޑު ހުށަހެޅި މައްސަލަ އެއް. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ހުށަހެޅުއްވި މައްސަލަ އެއް ނޫން. އަޅުގަނޑު ހުށަހެޅި މައްސަލައިގައި ވަރަށް ސަރީހަކޮށް ވާހަކަކޮށްފައި އޮތް ނުކުތާ އެއް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިށީނދެވަޑައިގަންނަވާ. ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް ނޫން. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ދައްކަވަމުން ގެންދަވާ ވާހަކަ އަށް ޖަވާބުދެއްވުމަކަށް ފުރުސަތެއް ނުދެވޭ. ކެނދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ މައުސޫމް ވާހަކަފުޅު ކުރިއަށް ގެންދެވުމަށް އެދެން.

ކެނދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ މައުސޫމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، މިކަހަލަ މައްސަލަތައް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރާއްޖޭގައި ދިމާވެފައި މިވަނީ އާއްމުކޮށްނަން. ބައެއް ބޭފުޅުންނަށް އަ ބޭފުޅުން މައްސަލަ އެއް ހުށަހެޅިއަސް ވެސް އެކަމުން އިންސާފު ނުލިބޭ ކަމަށް ގަބޫލުކުރާތީ ކަމަށް ވެދާނެ. އާދެ، ޝަރީޢަތުން މައްސަލަތައް ނިޔާކުރެވުން މަޑުވުމަކީ އެއްގޮތަކުން ބަދަލުވީއްޔާ އެ މިހެން މަގުމަތިން ހިސާބު ނިންމާލަން ބައެއް މީހުން ނިކުމޭ. މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ހިތާމަކުރަންޖެހޭ ކަމެއް، ޤައުމުގެ ހާލަތު ވަރަށް ގޯސްވެފައި އޮތް ކަމެއް މިއީ. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މިބައިގައި މި މައްސަލަ ފާހަގަކުރައްވާފައިވަނީ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިކަމާ ބެހޭ ގޮތުން އިތުރަށް ވިސްނުމަށް ވަރަށް ބޮޑު ބާރަކަށްވެސް. އާދެ، މިއީ އަޅުގަނޑުމެން މި މަޖިލީހުން 2 ބިލެއް ފާސްކޮށްފައިވާ ވާހަކަ މިހާރު ވެސް އެހެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވެސް ފާހަގަކޮށްލެއްވި. އާދެ، މިކަމުން ހައްލުކުރެވޭ ވާނީ މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރިޕޯޓުގައިވާ ވެސް އެހެން ބޮޑަށް މިކަހަލަ ކަންތައްތަކުގައި މިއުޅެނީ އަދިވެސް ކޮންކަމަ ބޭބޭފުޅުންނަށް ނޫން، މިސްކީނުންނަށް ނޫން އިންސާފް. ރިޝްވަތު އޮފީސް ހޯދާ މިއުޅެނީ. އެހެންވީމާ، ކުރިން

[illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] ކުރަމުން [illegible] އެ މަގުމައްޗަށް ދޫކޮށްލެވިފައިވާ މީހުން ވަރަށް ގިނަ ފަހަރަށް މިކަހަލަ [illegible] ޝާމިލުވާކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރިޕޯޓުތަކުން އެބަ އެނގޭ. އެހެންވީމާ، މިގެ ޒިންމާ ސަރުކާރުން ނަންގަވައިގެން މި މަގުމަތީގައި އުޅޭ ކުށްވެރިންނަށް [illegible] [illegible] ކުރެވިފައިވާ ކުށްވެރިންނަށް އެ [illegible] އެމީހުންނަށް އެ [illegible] [illegible] އަދަބު ދިނުން ނޫނީ މިކަންތައް ހައްލެއް ނުވާނެ. އެއްވެސް ކަހަލަ ޤާނޫނީ އަޅުގަނޑުމެން އިތުރަށް [illegible]، އެހެންނޫނީ [illegible] މިއަށްވުރެ ފުރިހަމަކުރަންވާނަމަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. اللهގެ [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މޫސާ މަނިކު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑަކީ ވެސް ޤައުމީ ސަލާމަތާ ބެހޭ ކޮމިޓީގެ މެންބަރެއް. އަޅުގަނޑުމެން މިދިޔަ އަހަރު ވެސް ގޭންގު ކުށްތައް މަނާކުރުމާ ބެހޭ ބިލުގެ މަސައްކަތެއް ކުރީމު. އަދި [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މިކަމުގައި ހުރި ހުރިހާ ނުރައްކާތެރިކަމެއް ވަނީ [illegible]. އެހެންނަމަވެސް [illegible] މީހަކު [illegible] [illegible] [illegible] މީހަކާ [illegible] ކަމެއް ކުރީމާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހުއްޓުމެއް އަރައިގެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އެ ބިލު [illegible] ނިންމައިގެން [illegible] [illegible] [illegible] ބިލު ނިންމައިގެން [illegible] ވެސް ހަމަ ޑީ.އާރު.ޕީން ވެސް އެއްބަސްވުމުން އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެން ނިންމީ ޖަލުގައި [illegible] މިބާވަތުގެ [illegible] [illegible] މީހަކަށް 15 ދުވަހުގެ މުއްދަތެއް ދީގެން ބައިންދަން ކޯޓު އަމުރަކާ ނުލައި. އެކަމަކު މި މަޖިލީހުން އެކަން [illegible] އެއްވެސް [illegible] ހަނދާނެއް ނެތް. [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެންގެ [illegible] ޤައުމީ ސަލާމަތާ ބެހޭ ކޮމިޓީގައި [illegible] [illegible] ހައްލެއް ނުކުރެވޭ. [illegible] [illegible] [illegible] ހަމަ އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުށްވެރި [illegible] [illegible] [illegible] އެމީހާ [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަޅުގަނޑުމެންގެ ވެސް އެބަހުރި [illegible]. އަޅުގަނޑަކީ ވެސް ޖަލުގައި [illegible] [illegible] ހުރި މީހެއް. [illegible] އެންމެ [illegible] [illegible] ސަރުކާރުގައި [illegible] [illegible] އެ ސަރުކާރުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] ބަލައިގެން ދެން [illegible] މީހުން އެކަން ކުރަމުން އެގެންދަނީ. އެންމެ ބޮޑަށް އެކަން ކުރި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ތާރިކެއް ނޫން މައުދޫން ބަހުދުލުދެއްތުމް ރާއްޖޭގެ މަގުމަކަން ދުރުކޮށްފައި ބަހައްޓައިގެން މިކަން ހައްލުކުރާކަން. އަދުގަނޑު ޓޯޗަރން ހަމަ ހައްތަރުކުރުމަން. ހައްދަރުކާންގެން އަދުގަނޑުމަނަން ކަންފަހަރުރި އަނިޔާ ޖިސްމާނީ ގޮތުން ނަފްސާނީ ގޮތުން އަދުގަނޑުމަނގެ ތެދުވެ ބާއްވާމަކަން ދިފާޢުވުރި އަނިޔާގެ ބަދަލު ނުހެދީ ކަމަށް ވަނީ ފިޔާ ތާރިކެއް ނޫން މިކަން ހުއްޓުވާކަށް. އެއީ އަދުގަނޑުގެ ވެސް ހަމަ ހިސާބުތަކާ އެކިގައި މިކަން މި ނިންމަނީ. އަދުގަނޑުމަނގެ ވެސް ސިފައިން ބޫޓު ދެއްކުން ވަކި މައިން ބަފައިންނާ ވެސް ބިރުފައި އޮބުރި. ގޮތުން އަރައި އޮމުންނަން ވެސް އަނިޔާކޮށްފައި އޮބުރި. އެކަމަކު، ހިތްޕިރިކޮށްގެން މަދުމަދުން ހައިސިއްޔަތު ޖުމުހޫރިއްޔާ ހުންނާވުމުގެ ނަމޫނާ މިއަދު މިދަނީ ވަރަށް ބޮޑެތި ހިތްވަރުދިނުން. އެއްކަލަ މީހުން މަގުމަތިކޮށް ނުލާމު އަމިއްލަ އަށް ޓޭޕެއް ސޯބާސަން ހަދައި މީހުންގެ ތާ ބައި މީހުންގެ މަސްކައި ޖަލުމަތީގައި އަނިޔާކުރުމުން ދާއިރު ދުން ޖާނުން ކޮށްބައްސަނގަ މިކަމުގައި ބަލާނީ. އަދި މިއީ ޤާނޫނުއަސާސީ ވަރަށް ރަނގަޅުގޮތުން މަސައްކަތް ދިރިހުރުމުގެ ބައްޓަން ކަމާ މިހާކަމުގެ ދިރިހުރުމުގެ ބައްޓައި އަމިއްލަ މިނިވަންކަމާއި ނަފްސު ހައްކަތެރިވުމުގެ ބައްޓަ ތިބޭގެންވާ. ވަރަ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 16 ވަނަ މާއްދާ އެގޮތުން ދެނިވި އެއްވެސް މީހަކަށް ގޮތެއް ހަދައިގެން ނުވާނެ. ދީން މިއޮތީ މި ޤާނޫނުއަސާސީގައި ފަނޑިޔާރުންނަށް ދިފާޢު އޮތް ބާރު. ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށް ކަންކަން ކުރުން. ފަނޑިޔާރުންނަ ހަމައަށް އެ މީހުން ގެންދިއުމަށް ފަނޑިޔާރުން ދުރުކުރާނެ. ފަނޑިޔާރުން ދުނިޔާރާވަނީ އެ އޮމުހަކު ހިފަހައްޓައިފާ އެވިޔާ ދެތެރޭގައި ބައެއް ފަރާތްތަކުން ނުކުމެ ހަމައޮތް ޓޯކަރު. މިވަނީ މިހާރު ޤާނޫނުގެ އިމުގެ ބޭރުން އެއްމެ ހިފަހައްޓައިފާ. އެހެންނަމަވެސް، ވަކި މީހަކަށް ވަކި ގޮތެއް ހުއްޓުވާކަށް މިހާރު ނުވާނެ. އަދުގަނޑުގެން މިހާރު ވެސް މިބައިނި މިހާރު ވެސް ކަންމަތީ ބާރު ގޮތުން މައިނގައި އޮތް ބަހަރުރި ވަކިކުރާ ގޮތަކަށް ހަމަ ދުވަހުން އެ ގެނައުމަށް ފިޔަވައި އެކަން ކުރިޔަށް ނުދާނެ ނުވާނެ. އެހެންނަމަ، ތަފާތު ސަފާމަދަ ބަޔަކަށްތަން އެހެރީއާ ކުލުސް ހަމައާރު ގުދަން ހިންގަން ދިރާސާކުރުމަށް މިކަމާ ބިޑިމަތިވެ ހައްސަސް. ބަދަލު ވަކާލާތު ވާނެ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެމްބަރުންނަށް ކުރިމަތީގައި ނިންމަވާ ގައިބަ ބެހުމާ ދީން ހިސާބު ކުނިމައި ވަނީކޮށް މީހުންނަށް ހިފުނު ފަރުބަދުން ދެންނެ ކުއްލިގޮތުގައި ކަނޑައެޅުމަށް. މިކަހަލަ ކަހައް ކުރަންޖެ އަހަރު ހިފުނު މީހުންނަށް މީގައި އެނދު ކުރިބައިގައި ހައްޔަރުވަނީ. އަދުގަނޑުގެ މައްސަލަ އެއް ނޫން އެއީއެއްޗެހި. މިހާރު ވެސް ނުބައިވާ ޤާނޫނުއަސާސީގައި އޮތް މިނގަނޑު ހިންގުމުގެ ވަޒީފާތަކާ މީގައި މިކަހަލަ ކަންތައް ކުރާ މީހުން ފުރުޞަތު މަބްރޫކު ނިސްބަތްވާ 15 ވަނަ ދުވަހަކަން ޓެގުގައި ބޮޑުއެބަން ގޮތަކަށް ކުރިބަދަލުވާ. އެހެންނަމަ ކުރުންނަ ދިރާސާކުރުން އެއްކަރު ހިއްޕުމުގެ ބެންދުއް ނަމައް މިމަސައްކަތު މިބަދަލު. ޤާނޫނުން ކަންކަން ކުރަންޖެހޭނީ. ބަދަލުކޮށްސަވެ ޤައުމުކުރު ދެއްރާ ހަރަކާތްތަކުން. ރައްޔިތުން މަޖިލިސް އެންމެންނަށްޖެހޭނީ ވާނެ. ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ކަންތަ މިހާރު ދެސުރި ނަގައިގެން އެ ފަރާތްތަކަށްގެން މިބައިވާ ކުއްޓި ނިޔަމުގެން މިމަނަން ނުކުރެވޭނެ

ދުވަހަކު އެންމެން އެކަކު އަނެކަކާ [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެން ގާނޫނުން [illegible] ގާނޫނީ ދައުލަތެއް ހިނގާނީ. އެހެންނޫންކަމަށް.....

ކިނބިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މޫސާ ޒަމީރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް ހޯރަފުށީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަހްމަދު ސަލީމް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ހޯރަފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަހްމަދު ސަލީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑުމެން އަމިއްލަ މެންބަރުން އެބަ އެދެން. އެކަމަކު ވެސް އެއްވެސް އަމިއްލަ މެންބަރަކަށް އަދި ފުރުޞަތެއް ނުލިބޭ. މުޅިން ޕާޓީތަކަށް، މިއަދު އޮތީ. އެ ގޮތަށްތޯ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން މި ތަރުތީބުން ފުރުޞަތު ލިބިވަޑައިގެންނަވާނީ. ދެން ވާހަކަފުޅު ދައްކަވަން އޮތީ ހޯރަފުށީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަހްމަދު ސަލީމް. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް ކުޑަހުވަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަހްމަދު އަމީރު.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ކުޑަހުވަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަހްމަދު އަމީރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، އަޅުގަނޑު ވެސް ސަޕޯޓްކޮށްލަން ބޭނުންވޭ ކުރިން މަނިކުފާނު ވަގުތު ދެއްވަމުން ގެންދަވީ [illegible] މިނިވަން [illegible] މި [illegible]. އެހެންވީމާ، މިހާރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible].

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، މެންބަރުންނަށާއި މަޖިލިސް [illegible] މިހުންނަވާ [illegible] ވާހަކަ [illegible] އަޅުގަނޑު އިލްތިމާސްކުރަން. އަޅުގަނޑު ކިނބިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު [illegible] ޝަރީފަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.

ކިނބިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު [illegible] ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ، މިހާރު ހުށަހެޅިފައި މިވާ މައްސަލަ އަށް ބަލައިލާއިރުގައި އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވޭ ގޮތުގައި [illegible]...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް ވިލުފުށީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރިޔާޟް ރަޝީދު.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ވިލުފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު ރިޔާޟް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް އަމަލު ކުރަމުންދާ ގަވާއިދުގެ 25 ވަނަ މާއްދާގައި އަދި 174 ވަނަ މާއްދާގައި އޮންނަނީ ނިޒާމީ މައްސަލަ އެއް ނަގައިފި ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ އެ [illegible] ރިޔާސަތުން އެއީ ނިޒާމީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައި އޮންނާނެ ތަކުރާރުކޮށް މަސައްކަތް ހުއްޓުވުމަށް ނިޒާމާ ބެހޭ ނުކުތާ ނަގަމުންގެންދާ މެންބަރަކަށް ނިޒާމީ ނުކުތާ ނުދޭނަން. އެހެންވީމާ، އެގޮތުގެ މަތިން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް އަޅުގަނޑު ޖަވާބެއް އަރުވަންނުޖެހޭނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަނީ. އަޅުގަނޑު ކިނބިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.

ކިނބިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މޫސާ ޒަމީރު ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ވިދާޅުވި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހިއްސާކުރައްވައިގަންނަވާ. މަޖިލިސް މިއަދު ފެށުނީއްސުރެ މަޖިލީހުގެ މަސައްކަތް ހުއްޓުވުމަށް މި ކުރައްވާ މަސައްކަތް ހުއްޓުވާލެއްވުމަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން. އަޅުގަނޑު ކިނބިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.

ކިނބިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މޫސާ ޒަމީރު ފާހަގަކުރެއްވުން:

އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވޭ ގޮތުގައި ހުރަހެޅުއްވާ މަސައްކަތަކީ.. ކިހިނެއްތޯ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް އަޅުގަނޑު ފާހަގަ އެއް ދައްކާނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މި ހަމައެކަނި އަޅުގަނޑުމެން މިތަނުން ޤާނޫނުތަކެއް ފާސްކޮށްލެވިގެން ހަރުދަނާ ފަރާތުން މާ ބޮޑު މަސައްކަތް އެއް. އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާލަން އެބަޖެހޭ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި މަޖިލީހުން ކިހާ މަސައްކަތެއްތޯ ކުރެއްވުނީ ވޯޓުދިޔަ ދުވަސްތަކުގައި. އަޅުގަނޑުމެންގެ މި 17 ވަނަ މަޖިލީހުގައި އަޅުގަނޑުމެން ގާތްގަނޑަކަށް އަޅުގަނޑަކަށް ހީވަނީ އަޅުގަނޑު އަންދާޒާއަކަށް ބަލާއިރު ތިރީހަކަށް ޕަސެންޓު އަޅުގަނޑުމެންނަށް މަސައްކަތްކޮށްލެވިފައި އެބައޮތީ. މި ކަހަލަ ސްޕެޝަލް މަސައްކަތްތަކުގައި. އެކަމަކު ބަޖެޓުތަކާ މެދުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދިމާވެފައި އޮތް މަސައްކަތަކީ އަދި ހުރިހާ ދިމާޔަކުން އަޅުގަނޑުމެން އަވަސްޖެހުނު ފިޔަވަޅުތައް ނާޅާތީ. އަޅުގަނޑުމެން ފުރުޞަތުގެ ފާހަގަ ކުރެއްވިއިރު ފުރުޞަތުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކެއް އެބަ އަދާކުރަންވާން އަޅުގަނޑުމެން ހިފަސް އިންނަމާ. ދެން މި މަޖިލީހަކަށް ބަޔަކުއަޅުވައިފި ކަމަން ވަންޏާ މަޖިލީހުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ވެސް އެބަ އަދާކުރަންވާ. އެކަމަކު ބަދަލުގައި ދަންނަވަންޏާ ކުރުކޮށް ހިފެހެއްޓެންވެގެން ފުރުޞަތު ނުދީ ސަރުކާރުގެ ބާރުވެރިކަން ދާއިރާގައި މޫން އަޅުގަނޑުމެން މިތިބީ އިނގޭތޯ. އެހެންވެ ގޮވައިގެން ކުޅަބަށް ދާ މިހާ އާއި އަދި އާދޭ އިވެރުން ކުޅެގައި

ޙުކުމް ކުރާ މީހާ އާއި ނުވާ ސުވާލުކުރީޖީ އެއް ވެސް. އެ ހިރިނޮއްމު އަޅުގަނޑުމެން ދެން މި މަޖުބޫރުވާކަމަށް ހުރިހާ މަޖުބޫރުވާކަމުގެ މައްސަލަތަކުގައި ހައްލު ނުވެނީސް އަޅުގަނޑުމެން މިކަންތައް ހައްލުކުރަނީ. އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ވެސް ޤާނޫނުތަކާއި ހުރިހާ އެއްޗެހި ބަޔާންކޮށްފައި އެ އެކަށީގެން ހިނގާ ޖަހައިގެން ގެއްސަ މިހެން ބަލަނުއްކަރާ ބެލެވިދާން. އެކަމަކު މައްސަލަ ހައްލުވާނެ. ކޮބައިތޯ އަޅުގަނޑުމެން ޖެހޭ ވެސް އަޅަން އެބަޖެހޭ. ކުރެވޭން ރިއާޔަތްކުރުމުން މެކޭނިކަލް ގޮތެއް އެބަޖެހޭ. އަޅުގަނޑުމެން މިއާ ޤަވާއިދު ރައްކާކޮށް ވަކިކުރަން ހިފެހެއްޓުމަށް ގޮތަށް ވެސް ހަމަ މަސްމަހީގައި ކަނޑައެޅުމުގައި އިސްލާމީ. އެކަމަކު ދިރާސާކުރުމުގައި މި މައްސަލަ ހައްލުކުރުން ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްކޮށްދޭނެ އިސްލާމީ މައްސަލަތަކާއި އެބަހުރި. އަޅުގަނޑުމެންގެ ދުސްތޫރުގައި ވަޒީފާ ނިޒާމުގައި މިބައި އެކަމަށްބަލާ އެބައޮޅު. މި މިހެން ހުރި އެބަސް ބައިވެރި މަސައްކަތްތަކުގައި ހިމ ދެކެވޭ ބައެއް ބެހޭ ކަމާއި އަޅުގަނޑުމެން ޤަވާއިދު އެބަޖެހޭ ޤަވާޢިދުތަކުގައި ނުހިމެނޭ. ދެން ހިސާބު ވަރަށް ދަށް ތަރައްޤީ އިޖުތިމާޢީ ކޮންމެ ވަގުތަކު. ހުރިހާ ރާއްޖޭގައި މަސައްކަތްތަކުން މަސައްކަތްތަކާއި ތަރައްޤީގެ ދާއިރާގެ ދާއިރާތަކުގެ އިސްލާމީ ހައްލު ރައްކާކުރުމަށް. ދާއިރާތަކުގެ މިއަދު މިޤައުމުގައި މީސްމީހުން ދާއިރާތަކާއި އެއްގޮތަށް ދާއިރާތައް ކަމެއް ހިމެނޭ މަސައްކަތް ހައްލުކުރަން. ދާއިރާތަކުގެ އަޅުގަނޑުމެން ޔާމީން ރައްޔިތުންނާ ހުރިހާ. އިސްލާމީ، އަޅުގަނޑު ވަރަށް ކުރުކޮށް ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ މިހާރު ހުރި މަސައްކަތްތަކާއި މިއުސޫލު ޤަވާޢިދު ނުހިމެނޭ ޤާނޫނުތަކުގެ މަސައްކަތްތައް ނިންމި. ދުސްތޫރު މުޢާމަލާތްތަކުގެ އަޅުގަނޑުމެން ދޫކުރި ދުސްތޫރުގެ ރައްޔިތުންގެ ހައްޤުތައް މިއަދުގެ ރައްކާތެރިކަމަށް ސަރުކާރުން ރައްކާތެރިކަން މިހާރު ހުރި މަސައްކަތްތައް ރައްކާކުރުމުގެ ހުއްދައެއް އެބަޖެހޭ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ ދެއްވި ފުރުސަތަށް އިސްލާމީ ރަސޫލާ.

ޤުރުއާނީ ދިރާސާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ސަޢީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ، މިއަދު ހުށަހެޅުން ކުރިޔަށް މަސައްކަތް އަށް އަޅުގަނޑު ވެސް ތާއީދުކުރަން. އެހެންނަމަވެސް މި ރާއްޖޭގައި މި ކުރިޔަށް މަސައްކަތް ހުށަހެޅިގެންދާ ރޭން އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ކަންތައްތައް ނުހުއްޓިގެން މިއުޅެނީ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ކަންތައް ނުހުއްޓިގެން މިއުޅޭ ހުށަހެޅި ދީނީގެ އިސްލާމީ މެންބަރު އަބްދުﷲ ރަޝީދު ވިދާޅުވި ފިކުރުން އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސައްކަތްތަކާ އިސްލާމީދީނުގައި ހުރި ބުނެފައި ތަރުތީބުކުރެވިފައިވާ ކަންތައްތަކެވެ. އޭގެ މިމަސައްކަތް ޖެހިގެން އެބަ ހިސާބަކީ، މި އަޅުގަނޑުމެން ހެއްދެވި ފަރާތުން އަޅުގަނޑުމެން އެދިލަދީ ބާރަކީ އަޅުގަނޑުމެން ކަންކުރަމުގެ ބާރެއް، މިހެންވީ އެއްކަމަކު މިހާރު ތިރީން ހުރިހާ ކަމެއް ތިލަ އަޅުގަނޑުމެން ޤުދުރަތާއި ޝަރީޢަތް އިސްލާމް. މި ބަޔާންކުރެވޭ ބައްލަވާ އެމްޑީޕީއާއި ސަރުކާރުގެ 37 ވަނަ މާއްދާގައި ނަގާފު ސަރުކާރުގެ 89 ވަނަ މާއްދާގެ ވަކިން ސަފުހާގެ އިސްލާމް ޔާމީން ޤުރުއާނާގައި އެ ސަރަޙައްދުގެ އެއްވެސް އެހެނިހެން ނުލިބޭ ދުވަސް

ނުކުތްތަވޭ ހަމަ ސީދާ މި އާޔަތްތަކުން ވަރަށް ސާފުކޮށް އިނގޭނެ. އެހެންވީމާ، ކޮންމެ އަދުގަނޑެއްމުން ނެތިގެން މިއުޅެނީ. ކޮން ހެއްކަކާ ބޭރު ފާޑުފާޑުއެއް. ކޮން އެހެން ފާޑުފާޑުއެއް. ކޮއްމެކޮއްމެ ނެތިގެން މިއުޅެނީ. މިހިރާ އެއްޗެއް މިގޮތި އެބަހުރޭ އިނގޭތޯ. ފަހަރެއްގައި ޖާހިލު ޝައިޠާނުން ކަލަކާ ބާރުވެގެން ވިދާޅުވާތީ ކަންތައްތަކުގެ ފުރިން މިނިސްޓަރު ހިންގާނެ ގޮތެއް ނުބާ މިއަދު އެއް. ޤުރުއާނަށް. އެބައޮތް. އެވެސް އެބައޮތް. އެނިގިވަޑައިގަންނަވަނީ. މިހިރާ ކަލެއް މިގޮތި އެބައޮތް. ޤުރުއާނަށް ވިސްނާ ފުރިން މިނިސްޓަރު ހުންނަނީ ޔައުމުގެ ނޫނޭ. الله ސުބުޙާނަހޫ ވަތަޢާލާގެ ވަހީ ބަސްފުޅުއްގެ މާނައިގައި ވަނީ ތިމަންސުބުޙާނަހޫގެ އެކި ފޮނުވާލިތަކަށް އެކި ފުއްދުމަތަކަށް އެކި ރަސޫލުންތަކަށް ތިމަން ސުބުޙާނަހޫގެ އައްސަބަބުން އަހުރުބައްދުން ތަޢާރަފުވެފައިވާ ބަޔަކު. މިޤުރުބާނަށް މި ފުއްދުމަތުގެ ނުކުރާންނު ހަމަ ފުރިން މިނިސްޓަރު ހުންނަނީ ޖެހިލުންތޯ. އެއް ފުއްދުމުގެ ގޮތުގައި ޤުރުއާނަށް. ހުއްޓަކާ ނުޖެހޭނެ. އެހެންވީމާ، މިއަދު އަދުގަނޑެއްގެންނަށް ވަރަށް ސާފުކޮށް އެބަ އިނގޭ އަދުގަނޑުމުން އުޅެނީ ގޮތައި އަދުގަނޑުމުން ކަންކަންތަކީ ހުރިހާ ގޮތެއް އަދުގަނޑުމުންގެ މިއުޅޭ ތިން ނިމިފައި އިތުރު އެއްޗެއް ލިޔުއްވުން އަދުގަނޑުމުން ނުޖެހޭ. މިއުޅުއްވީ ހުރި ވަރަކަށް އަދުގަނޑުމުން ވާނީ ގޮތް. އަދުގަނޑުމުން މި ކުރާ މަސައްކަތަކީ ބިޑުގައި ފަސާދަ އުފެއްދުން. އެހެން ކަލެއް ކުރަނީ ނޫން. މި ބިޑުގައި ފަސާދަ އުފައްދައިގެން މި ބޭނުން ތިމަންނަމެން މި އިޞްލާޙަށް މަސައްކަތްކުރާ މީހުން. މިކަން ފެނު ޤުރުއާނުގައި ވަރަށް ސާފުކޮށް އެބަހުރި އަންގަވާފައި. ބަޤަރާ ސޫރަތުގެ 11 ވަނަ އާޔަތް މި ބާވަތުން ބައްލަވާ. وَإِذَا قِيلَ لَهُمۡ لَا تُفۡسِدُواْ فِى ٱلۡأَرۡضِ قَالُوٓاْ إِنَّمَا نَحۡنُ مُصۡلِحُونَ ތިމަބައިމީހުންނަކީ ފަސާދަ އުފައްދާ ބައެއް ބުނާއިރަށް ޔަޤީނާ މި މީހުން މި ބިމުގައި. ތިމަންނަމެންނަކީ އިޞްލާޙުކުރާ މަސައްކަތްކުރާ ބައެއް. މިއަދު މި ޒަމާނު ޚާއްޞަކޮށް އަހުރުއާސް. މިކަން ބޭނުންކުރާތީ އެބަ އިނގޭ. އާދޭ ފަހުން މިހެންނެއް ކޮންމެ. 11 12 ވަނަ އާޔަތުގައި އަންނަނީ أَلَآ إِنَّهُمۡ هُمُ ٱلۡمُفۡسِدُونَ وَلَٰكِن لَّا يَشۡعُرُونَ އާންމުކޮށް ހަމަ އެމީހުން ފަސާދަ އުފައްދާ ބައެއް ހަމަ ފަސާދަ ބުނާމީހަކު މި ބިމުގައި އެމީހުންނަކީ ނޫނޭ އެކަމެއް. ތިމަންނަމެން މި އުފައްދަނީ ފަސާދަ ކަމެއް ވެސް އެހެން ކަމެއް ވެސް. ޔަހޫދީންނާ އިނގޭތޯ. ހަމައެކަމަ ނަމޫ ބައެއްކަން ފަސާދަ އުފައްދަނީ ކަމެއް ނޫނޭ އެހެން ކަމެއް ކަމެއް އެމީހުންނަކަށް ނުވެސް އިނގޭނެ. އެހެންވީމާ، އަދުގަނޑުމުންގެ ތެރޭގައި ތިބި ފަސާދަ އުފައްދާ މީހުން ބާރުކުރުންވީ. އަދުގަނޑު ޔަހޫދީ ރައީސުވެރިޔަކުހެއްޔާ އެއް ގޮތަކުން ސަރުކާރުގައި ވެސް ތިބި އެފަދަ ފަސާދަ އުފައްދާ އެހެންގޮތް މި ޤާނޫނުން ބާރުކުރަން. ނޫނީ މަޤްޞަދުތައް ބާރުކުރުމަށް. ޙަޤީޤަތުގައި މީހުން މަޤްޞަދުތަކަށް ފައިވަން. މީހުންނަށް އިހުތިރާމުކުރާ މީހުންނަށް ޤަވާއިދުކުރާ ވަޒީފާއެއް އިހުތިރާމް ތެރޭގައި ބަހަނާ މަޤްޞަދުތަކަށް ފައިވީމާ، މިޤައުމުގެ ކަންތައްތައް ހުރީ ރަނގަޅުވަމުން. ޔަހޫދީ ރައީސް، އަދުގަނޑުތަކަށް 3 މިނިސްޓަރުން މިކަހަލަ ވާހަކަ އެއް ނުދެއްކޭނެ. ޔަހޫދީ ރައީސް އަދުގަނޑުތަކަށް ނޫނީ 3 މިނިސްޓަރު މި ހަދާފައި އޮންނަނީ ކޮން ފާޑުފާޑުއަކާ ސިޔާސަތުގެ ދަށުން ކަމެއް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ ފަދައިން މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދު ފާސްކުރައްވާފައި ވަނީ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. އެ ގަވާއިދުގެ 147 ވަނަ މާއްދާގައި ވަނީ 3 މިނެޓު މި ކުއްލި މައްސަލައިގެ ވާހަކަދެއްކެވުމަށް. އަޅުގަނޑު އުނގޫފާރު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލްފާޟިލް ޢަލީ އަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން.

އުނގޫފާރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލްފާޟިލް ޢަލީ ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. އައްސަލާމްޢަލައިކުމް ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލްފާޟިލް އިބްރާހީމް ރަޝީދު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ކުއްލި މައްސަލަ އަކީ މި ރާއްޖޭގައި އަޅުގަނޑުމެން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވެސް ހުރިހާ އިންސާނުން އެއްބަސްވާ މައްސަލަ އެއް. މާރާމާރިކުރުމާއި ތަޅާފޮޅާލުމާއި މީހުންގެ ބައްޔިތުން ގަސްތުގައި ކަމަކާނުލާ އަރައިގަތުމަކީ މި ކަނޑައެޅިގެން މަނާކަމެއް. މީގައި އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެދީނަކުން އިސްލާމް، އިސްލާމް މީހުން ނޫނީ ކަމުގައި ވިޔަސް ކޮންމެ އިންސާނަކު ވެސް ޤަބޫލުކުރާ ޙަޤީޤަތެއް، އެ މީހެއްގެ ގައިގައި އެ މީހެއްގެ މުދަލުގައި އެ މީހެއްގެ އަނބިދަރިންގެ އެ މީހެއްގެ ޢާއިލާގެ ތެރެއަށް އެއްވެސް ކަހަލަ ކަމެއް ގަސްތުގައި އަނިޔާވެރި ގޮތުގައި ކުރުމަކީ އެއްވެސް ދީނަކު ހިތްހަމަޖެހޭ ކަމެއްކަން. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން އިސްލާމީ އުސޫލުތަކާއި ޝަރީޢަ ނުސޫސުތަކުގެ އަލީގައި އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި މުޤައްދަސް ޤާޢިދާއާއި އެއީ އައްޟަރޫރިއްޔާތު. ހުރިހާ ޢިލްމުވެރިން އެއްބަސް ގަވާއިދެއް މި. [illegible] ގަސްތުގައި މީހަކު މީހަކު ގެއްލުވާލުމަކީ ކަމުގައި ވަނީ ނަމަ އެ ގެއްލުވާލި ޤާތިލު ޤަތުލުކުރަން. ޙަޤީޤަތުގައި އެއީ. އެއްވެސް މީހަކު އެއްވެސް މީހަކު ގަސްތުގައި [illegible] [illegible] ނުވަގައި ގެއްލުވާލިއްޔާ ދިޔަތުގެ [illegible] އެއްވެސް މީހަކަށް ތިބިގެން ނުވޭ. އެހެންނަމަވެސް މި ޤައުމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާލާން އެނގޭ [illegible] މި ގަވާއިދު. އެހެންނަމަވެސް ވިސްނާލަން [illegible] [illegible] [illegible] މި ޤަވާޢިދުގެ ކަންތައްތަކަށް [illegible] ފުރަތަމަ ހިނގާނެ. މާރާމާރީތަކާއި މީހުން މެރުމާއި ހަމަ އެއްވެސް ކަހަލަ [illegible] ނުވި މީހުން މަރާލުމާއި އަދި [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] ކަންތައްތަކެއް ހިނގަމުން ދިޔުމުން. [illegible] [illegible] [illegible] ސަބަބު [illegible] އެއީ އެކަން ހައްލުކުރުމަށް އޮތް އެންމެ މުހިއްމު ކަންތައްތައް. މިހާރު [illegible] [illegible] މިސާލަކަށް ފުލުހުން [illegible]. [illegible] އޭނާ [illegible] ސަރަޙައްދު [illegible]. [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]. މިހާރު ކައިރީގައި [illegible] [illegible]. [illegible] މިވަނީ. ހާދަ [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] ސަބަބުތަކަށް ބަލާއިރު އަޅުގަނޑުމެން ފެންނަ އެންމެ މުހިއްމު [illegible] ސަބަބަކީ [illegible] ތަރުބިއްޔަތުގައި ހަމަހަމަކަމާއި ޢަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރުވުން. އެއްވެސް މީހަކަށް ހަމަހަމަކަން ޢަދުލުވެރިކަން [illegible]

ބަހައްޓުމަށް ޖިއްބައިންދޫކަމުގައި ވަނީނަމަ ހުދޫދުގަދަވާން. ކޮންމެ މީހަކާ ހުކުމްތަކި މިކަކަން ނުވާން. އެހެންވިޔާ، އެ މީހެއްގެ ނިސްބަތްވުން އުމުރަށް ބަދަލުކުރުމުންދާއި ތިމަންނަގެ ބައްޓަންތިޔަބޭނުމާ، މިސްކިތްތަކާއިން ފައިވާން ގެއްލިނިމާ، ތިމަންނަގެ ފައިވާން ގެއްލިނީއެވެ. އެހެންވިޔާ، ދުން ހުންނަ ފައިވާނަށް އަރައިގެން ދާނީއެވެ. މިއީ ބައެއް މިހުރިގެ އިސްތިޢުމާލުކުރުން ހުންނަ ގޮތް. ދުވަހަ ސަބަބަކީ މުޖުތަމަޢުގައި ހުރިހާ ރަށްތަކުގައި ހުރިކަން ނެތެވެ. އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ވަރަށް އަޅާލާ ސިފަ އެއް ހަމަހަމަކަމާއި އިންސާފުވެރިކަން ޤާއިމުކުރުމަށް މިސްލުކުރުގެ ދޮރުގައި ބޭނުންކުރަމުންދާ ސިޔާސަތުތަކާއި އިޖުތިމާޢީ ޤާނޫނުތަކާއި ހުރިހާ ފިޤުހީ ހުކުމްތަކާއި ޤައުމުގެ ދިރިއުޅުން ދެކެނީ އިޖްތިމާޢީ ޢަދުލުއިންސާފު ފަދަ އުސޫލުތަކުގެ މައްޗަށް ހިނގާ ނިޒާމެކެވެ. މިގޮތުން ތިބޭނެ ބަޔަކު ހަމަ ވެރިކަމާއި ޢަދުލުވެރިކަމުގެ ދަށުން ހިނގާ ޤައުމުތަކުގައި ކޮންމެ މީހަކު ލިބިދޭ ހައްޤު ސިފަކުރުމަށް ފަރާތެއް ނެތެވެ. ކަންކަން މިހެން ހުރުމުން ކަނޑައެޅިފައި ޝަރީޢަތުގެ ހުރިހާ ކަމެއްގައި ކަނޑައެޅޭ ދަށުން ހުކުމްތަކުގެ މަޤާމު ލިބިގެންވާ ބާރާއި ޝަރީޢަތުގެ ފުޅާކަމެއް ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދަށުން އަރިހުގައި މި ޙައްޤުތަކުގައި ވަނަވަރުން ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގެންވެއެވެ. ކަމެއް.

މިޢާހަދާގައި ހިމެނޭ ޤާނޫނުގެ ދާއިރާއާ ގުޅޭ ހަރުގަނޑު ދޮރު ފުރަތަމަގެ ދަރިވަރުން:

ސިފަކުރިއްޔާ އިސްތިސްނާކުރި ރައީސް. އާދެ، މިފަދަ މި ބަސްނޫރުފަށްވުނި ކަރަމް ދަނޑު ފަރާތަށް އަދި ޖުމުލަ ވަރު ރިޢާޔަތް ތަކުތަކުގެ އަދުގަނޑު މިއަދު ބައިނަލްއަޤުވާމީ އެންމެހާއިން ދައުލަތުގެ ފުރިހަމަ ބެލުމުގައި އަދުގަނޑު ރައްޔިތުންގެ ހުށަހަޅާ ތަރަހައިން އަދި ހަރަކާތް ގޮތުގައި އެއްހެން ކަންތައްވެރިކަން އަދުގަނޑު މަޖުބޫރު ދަރުމަވަން. އާދެ، އަދުގަނޑު ހަމަ މި ފާހަގަ ވަރަށް ފެށޭ އަދުގަނޑު ހަމައަކަށް އެއްވެސް ހަމަ ވެރިން ވަރު ޕަބްލިކްގައި އެއްހެން ބަދަލުވުން ފެށިގެން ޖީ.އެސް.ސީގައި މަސައްކަތްތަކުގެ ބަދަލުވުން. ހަމަ އެކަންމިހާތަކަށް މަސައްކަތްގައި ދުވާލު ހިސާބުތަކަށް ވެސްމަސްވަނަށްވެގެން ފެށޭ އެންމެހާ ބަދަލުތައް މާރާވާތަކުން ހިމެނޭ، ވެއިލާ، ކަސްރަތު އުޅުނަ ކަންކަމާއި ހިމެނޭ ކަންކަން މަސްތި. އަދި މި ފުރަތަމަ ހިތްވަރު ކަމާއި އާދޭ މިހަރު ގޮތަކުން. ގޮތް ވަރުބަރު އަދުގަނޑު ޖެހިފައިވާ ހިސާބު ގޮތްވަރުގެ ގޮތްވަރުގައި އެކަކު އަހަރުކާ ގޮތްވަރު ހިސާބު ކަމާކާ މިހެން. މިފަދަ ހަމަ ދަރުކާ ވާހަކަ އަހަރެ.

އެކަމަކު މިހެން ނޫން ކަން ހަމަގައިމުވެސް އެނގޭނީ ފެށުމުން އެންމެހާ ބަދަލުކާ ދަރުމަކަމެއްގައި ވެސް ހަމަ މާރާތަކަށް މިގޮތަށް ހިސާބުގެ ފާހަގަކުރާހިތަ. ހަމަ އެހެންމެ ހުރިހާކުރީގައި ވެސް ހަމަ ދުވަހަސްވެ ބަދަލުތަކަށް ވެސް މިތަނަ މާރާތަކަށް އެއް ހިސާބުގައިގެން އަދުގަނޑުމެންގެ ހަމައިގެ މުޅިމަހައު ދަރިން ހަމަ މިކަމާ ވަރަށް ޝަރުކު އެއްތަރިގެންކަން އަދުގަނޑު ދަރުނަމާރަކަށް ވެ. އާދެ، މިހަކަ ކަންކަމަށް އަސަރު އިތުރު ގޮތުގެ ބަރަހައިތަކަމް ވަޒީފާ ހަމައެކަނި އެންމެ ސަރަޙައްދު ވަރަށް ކަމެއް ދީން. އަދުގަނޑުމެން މިޔާ މި ފާހަގަކުރަމުން ހަރާތް ކުރަމު އެކަމާ ދަރަޖަ ކަންކަން ކުރަމާ

ވާހަކަ. ކަން ސާބިތުކުރާ ވާހަކަ. އަދިބުނޭ ވާހަކަ. އެކަމަކު އަންހެނުންގެ އެބަ ޤަބޫލުކުރަންޖެހޭ ހަމަ ވަރަށް ގި އުމުރުގެ ކުދިންކަން މިކަމުގައި މުޅިން. އުމުރުން އެހެރަން އެ ވަނަވަ ޔާއުލާ. އުމުރުން ބަރިޝާއް ފެށުނީ މިކަހަލަ ގާތްގަނޑުގެ ތެރެއިން މި ވަޒީފާ. އެކަން އަންހެނުން ހަމަ ސުވާލުކޮށްލެވުނީ ކަމެއް. އަދި އަންހެނުން ރައްޔިތުގައި މިވެ ކުރިމަތީ މިހެން އެކަކު އަނެކަކާ މަތީ ހަތް ވަރަކާ އެއް މަތިކަން އިތުރު ވަރަކާ އެއް. ކުރިމަތީގައި ކުރިއަރާ އިބްރާހީމްގެ ވަރަކާ ވަރަން ކުރީ ޖަމާލްއްގައި އަންހެނުން ވަރަން ތެރެއިން އިތުރުން ދިނީ. ހިތްތަކަކީ އަންނަނިވި މަތިތިވި ވަރަކާ އިތުރުން ދިނީ. ތަން ހަމައެކަނި އަދިވެސް އަންހެނުންގެ މުޅި ރާއްޖޭގެ މިހެން ޝަރުޢީ ދީނުގެ ދިރިއުޅުމާއި ސަރުކާރު ހިންގުމުގެ ތެރޭގައި އަދި ޖަމާޢަތުގައި ބަލަހައްޓާފައިވާ ބައެއް ހުރި އަދި ފިޔަވަޅުދީފައި ކުރީގެ ދުށުމުގެ ބަދަލުގައި ދަރިން މަދުކޮށްގަތުމާ އެހެން ކުރީ ކުރިއެރުމެވެ. އިދާރީ ނިޒާމް ސަރުކާރު ހިންގުމުގައި އެމްބަސީ ބަލާއިރު ކުރި ޝަރީޢަތާ ބެހޭ ކުރިއަރާ ދަރިކޮޅުގެ ސަރުކާރުގެ އެތެރެ ކުރަނީ. އަންހެނުން ހަމަހަމަ ފެށީ ޖަމާޢަތުން ކުޑައިން އެއް ކަމެކޭ އަންހެނުން. އަންހެނުން ބޮޑުކުރީ ފެށީ ޖަމާޢަތުގެ އަންހެނުން ބިލްތަކަށް ހިއްސާ ޝާމިލުކޮށް އަންހެނުންގެ ބިލްތަކަށް ދަށުގެ އެކުއެކި ފިކުރު ފެށުނީ ކުރިން ރައްޔިތު ދަށުން ސިޔާސީ ފަރުދުން. އަންހެނުން ޤާނޫނުއަސާސީ
އަށް ޖެހުނުއިރު އަންހެނުން ބަދަލުކުރި ތިރި މަސައްކަތުގައި ވިޔަ މުއްސަނދި ޝަރުޢީ ފެށުނީ ޖަމާޢަތުން ބަޔަކީ ފެށުނު.
ހަމައެކަނި ކުރަންޖެހޭ މިހާ އެއް އެކަނި ހާލަތު އެއް ފެށި ހަމަ ބަޔަކު މިކަމަށް ކުރިމަތިވާ ކަމެއް ނުވާ މުއްސަނދިން
އަދިވެސް ފިޔަ އެމުއްސަނދި ފެށި އެ ފިޔަވަޅުތަކަށް ކުރިކުރި އެ ބަޔަކުދީ ފިޔަވަޅު ޖަމާޢަތްތަކަށް އެއް އަންހެނުން
ޤާނޫނުއަސާސީ. މި ވަޒީފާ އަންހެނުން ހަމަހަމަ ފެށި ސިޔާސީ ޖަމާޢަތުގެ ބަދަލުތަކަށް ވަޒީފާ
އަންހެނުން އެކަމުގައި އަސާސީ މަސައްކަތު ތަރައްޤީވެފައިވާ ވަޒީފާ ނުވެ. އަންހެނުންނަށް ހަމަ ޙައްޤުތަކުން
ބަދަލުކުރެވެން މިނިވަން އަދިވެސް ދިޔަ ބަދަލުކުރި ވާހަކަ ޙައްޤުތަކުން ކުރިބަދަލު ވާހަކަ އަންހެނުން
މިންވަރުގައި ދައުލަތުގެ. އަންހެނުން ދައުލަތުގައި އަންހެނުން ފެށުނު މިކަމުގައި ހޯދުން ހިސާބު ހައްލެއް
ހުރިހާ މަގުތަކަށް އަންހެނުން މަސައްކަތްކުރުމުގެ ވާހަކަ އެހެން ހަމަހަމަކުރުމަށް ޙައްޤުތަކުން ބަލައިގަތުމާއި ބެލުން
އަންހެނުންގެ މަސައްކަތުގެ މިކަމުގައި ގޮތުގައި ދެމެހެއްޓުން. އެއީ އަންހެނުން ހަމަހަމަ ފެށި ޤާނޫނު
ބެލެވެ. އަންހެނުން އާއިލާތަކުން އަންހެނުންގެ ވަރަކާއިގެ ބަލައިން އަދި އަންހެނުންގެ މި ބަރުސާބުތަކުގެ
ބަލައިން ބަޔާނު އަން ހަމަހަމަކުރުމަށް މި ދިރާސާގައި މިއަދު ބޭނުން މައްސަލަ އަންހެނުންގެ އިޖުތިމާޢީ ޚާދިމުގެ
ބަލައިން މި ދިރާސާގައި އެއް ހިސާބުތަކުން އަންހެނުން އެކަ ބެލި ބެލުން ހޯދާ އަންހެނުން އެ އެޖެންޑާތަކަށް
ސިޔާސަތުތަކުން ފިޔަވަޅު އަދި އެ ނުނުން ފިޔަވަޅު އެ ބަލައިގަނެވޭ އެ މިހެން ކުރިންގެ މުޖުތަމަޢުގެ ބަލައިން ނަތީޖާ
މިންވަރު ކަންކަން ވައްދައިދޭން ނަތީޖާ ކުރިން ބަލައިގަތުމާއި ކުރިއަށްގެނުމަށް މިއަދުން ބަދަލުކުރުމާއި މިންވަރު ކަންކަން
ދިރާސާގައި ފެށި އެ ބަލައިގަތުމުގެ ކަންކަމެއް ދޫނެ ބޭނުމެއް ނަތީޖާ ބަލައިގެން ހޯދާލާ ނޫނީ އެ ނުނުން ބޭނުމެއް

ވެސް ވާހަކަދައްކައިގެން މިކަމަށް ހައްލެއް ގެނެވޭތޯ އެއީ އަޅުގަނޑުމެން އެންމެން ވެސް ހަމަ މަސައްކަތްކުރަންޖެހޭނޭ ކަމެއް ކަމަށް.

ތުޅާދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ނާޒިމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. އައްސަލާމް ޢަލައިކުމް ވަރަޙްމަތުﷲ ވަބަރަކާތުހޫ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، ވަޒީރުންނާއި، ކައުންސިލުންނާއި، މިހެން ގެނބާ ބައް ގޮތުން ކުރެވޭ މައްސަލަ އެއް ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވި އިބްރާހީމް ރަޝީދު މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް އަޅުގަނޑު ޝުކުރުދަންނަވަން. ހަމައެފަދައިން މި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަރަށް ގިނައިން މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގައި ދައްކަވާ ވާހަކަފުޅުގައި އެއީ ހުރިހާ ބައެއް ޖާގަ ނުލިބިގެން އެކަމާ ކަންބޮޑުވާ ވާހަކަ. އަޅުގަނޑު ވެސް ޕާޓީތަކުން ހުރިހާ ބައެއް ޖާގަ ނުލިބިގެން ހަމަ ބައިވެރިވެދޭތީ އަދި ޝަރީޢަތަށް މިވަރު ކަންތައްތައް ސާބިތުކުރުމުގައި ކޮންމެވެސް ވަރެއްގެ އެކްޓިވިޓީތަކެއް އެ ޒުވާނުންގެ ސަރަހައްދުން ފެށިގެންނާއި ފިޔަވައިގެން ހިނގައިދާނެ. ހަމަ އެފަދައިން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތުދޭން ޒުވާނުންނަށް މުއްސަނދި ނިމިގެން ހަމަ މިފަދަ ފަރާތްތަކެއް އަރައި ދިނުމުގައި....

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ އާޒިމް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަލީ އާޒިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑަށް ހީވޭ ގޮތުން މިހާރު ފުރުސަތު ދެވިގެން އެދިލާ އަޅުގަނޑު ޤަވާއިދާ ގޮތުގައި ޚިޔާލު ކަމަށް އަޅުގަނޑު ބަލަނީ. އެއީ މިހާރު ޖަލްސާގެ މެންބަރުންގެ ގޮތުގައި މިތާނގައި ރަޖިސްޓްރީކުރެވިގެން އުޅޭ މެންބަރުން ވިޔަ ހަމަ ދަންނަވާލީ އެ ވާހަކަ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް ނޫން. މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން މަޖިލީހުގެ ދަފްތަރުގައި ޙާޟިރީގެ މެންބަރުންގެ ގޮތުގައި ރަޖިސްޓަރީކުރައްވާފަ އެއް ނެތް. އަޅުގަނޑު ތުޅާދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ނާޒިމް ރަޝީދު ވާހަކަފުޅު ކުރިއަށް ގެންދެވުމަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން.

ތުޅާދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ނާޒިމް ރަޝީދު ވާހަކަދައްކަވަން:

އާދެ، އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު އިސްލާމީ ޝަރީޢަތާ އެއްގޮތަށް ކަންކުރުމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިއިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން ނިންމައިދީފިއްޖެ ނަމަ ހަމަގައިމުވެސް ޝަރީޢަތް ކުރާ ފަރާތްތަކަށް ޤާޟީންނާއި މެޖިސްޓްރޭޓުންނަށް މިފަދަ ފަރާތްތަކާ ދޭތެރޭގައި މިފަދަ ކުށްތަކެއް ކުރާ ފަރާތްތަކާ ދޭތެރޭގައި ޙުކުމް ކުރެއްވުމުގައި ވަރަށް ބޮޑު އުނދަގޫތަކެއް ދިމާވެގެން ހިނގައިދާނެ ކަން އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަން. ހަމަ އެފަދައިން އަޅުގަނޑުމެން ޤަބޫލުކުރަންޖެހޭ އަނެއް ކަމަކީ މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރޭގައި މިވަނީ ކައިވެނިކުރުމާއި، ވަރިކުރުމާއި، މީހުން މެރުން އާއްމުވެފައި. އަޅުގަނޑުމެން ކުރަންވީ ކަމަކީ މިކަންކަމުގެ ޙަޤީޤީ ސަބަބަކީ ކޮބައިތޯ ދެނެގަންނަންވީ، ހުރިހާ އަދި މި ކަންތައްތައް ހުއްޓުވުމަށް ކުރެވޭނެ އެއް ކަންތައްތަކަކީ ވެސް ކޮބައިތޯ އަޅުގަނޑުމެން ބަލައި ދެނެގަންނަންވީ. އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރޭގައި ވަރިކުރުމާއި، ކައިވެނިކުރުމާއި މީހުން މެރުން އާއްމުވެފައި މިވަނީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޒުވާން ޖީލަށް ދީނީ ތަޢުލީމާއި ތަރުބިއްޔަތު ނުދެވޭތީގެ ސަބަބުން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޒުވާން ޖީލަށް ތަރުބިއްޔަތު، އިސްލާމީ ދީނީ ތަރުބިއްޔަތު ނުލިބިފައި މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން މިދަނީ ހިޔާނާތްކުރަމުން. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިފަދަ ނުކިބުރުސަރު މަސްތުވާތަކެތި މިފަދަ އަސަރުފޯރާ މަސްތުވާތަކެތި ދޫކުރަމުން މިދަނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޒުވާން ޖީލަށް އިސްލާމީ ދީނީ ތަރުބިއްޔަތުގެ ތަރުބިއްޔަތު ދިވެހިރާއްޖޭގައި ނުލިބޭތީ ކުރީ ހަމަ ދިރާސާކޮށްފައި ނެތީ ބަރޯސާވާން. އެހެންކަމުން، އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ކުރަންޖެހޭ ކަމަކީ ފިޔަވަޅު އެޅުމަށް އަދަބުތަކެއް ތަރުބިއްޔަތު ކަނޑައެޅިގެން އިސްލާމީ ދީނީ ހިފެހެއްޓުމަށް. ތަރުބިއްޔަތު ދީނީ ތަރުބިއްޔަތަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ޒުވާނުން ތަރުބިއްޔަތު ތަރުބިއްޔަތު ނުލިބޭ ކަމަށް. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ފިޔަވަޅު ކަމަށް ޤާނޫނު ހަމަޖެހިގެން ހަމަޖެހުން އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުން ހިފެހެއްޓުން. ތަރުބިއްޔަތު އަޅުގަނޑުމެންގެ ޒުވާނުންނަށް ތަރުބިއްޔަތު ނުލިބުމާއި، އޭގެ ހަމަ ސަބަބު އަޅުގަނޑުމެން ކުރަންވީ ކަމަކީ މި ކަންކަމުގައި ފިޔަވަޅު އަޅަން ނުކުރެވޭ، އަދި ކަމަކަށް ވެސް މިކަންތައްތައް ރަނގަޅަށް ކުރެވޭނެ ކަމަށް. އަޅުގަނޑުމެން ކުރަންވީ ކަމަކީ މި ތަރުބިއްޔަތު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވަރަށް ބޮޑަށް ހުރިހާ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރެވިފައިވާ ޝަރީޢަތުން ސަމާލުކަން ކަމަށް ހަމަ ދުވަހަކު ވަރަށް. ތަރުބިއްޔަތު އިސްލާމީ އަޅުގަނޑުމެން މި ޤާނޫނުގައި ދަށުން ކަށަވަރު ބިނާކޮށް މިފަދަ ކަމަކީ ސަމާލުކަން ހަމައެކަނި ދިވެހިރާއްޖެއިން އިސްލާމީ އަޅުގަނޑުމެން އިސްލާމީ ހިފެހެއްޓުން. އިސްލާމީ އަޅުގަނޑުމެން

ނުބަލަސީ މިފަދަ ކަމެއް ދަރުދު ކޮށްޕެނީ ކުރުމުން ސަރުކާރުން ސިފައިން ހަމަ އޭރު ގޮސް ވަދެ އޮތޯރިޓީ އަޅުގަނޑުމެން ނުބަލަސީ. އަޅުގަނޑު ދެކެނީ ދަރުނޑު މިއީ ވާހަކަ އެއް ދަރުމަވެތިކަމުގެ ޖަރީމާތަކަށް ގެންދާ މަސްއޫލިއްޔަތު އޮންނަ ތަނެއް ހުރިހާ ކަމަކާއި މިކަމާ އަޅުގަނޑު ޔަގީންކޮށް ދަންނަވަން. އުޅޭތަކެއް ކަމަކާ ވީމަ މިހާރު ކަމަކާ ސަރުކާރުން ހަމަ ގައިމުވެސް ހުރިކަމަކުން ހުރިހާ ގޮތްތަކެއް ކަމެއް ސަރުކާރު ބަލައިގަންނަން. އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ކުރިއަށް ދިއުމަށް މަސައްކަތް ކުރަމުން ގެންދާ ކަމަކީ ހަމަ ހަގީގަތެއް. އެކަމަކު ބޭނުމީ އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ކުރިއަށް ގެންދަން. އުޅެނީ އެކަމަކު މަސައްކަތް ކުރަން އިންނަ އަޅުގަނޑުމެން މި ވާހަކަ ދައްކަމުން މިދިޔައީ. އަޅުގަނޑަކަށް އިނގޭ އަޅުގަނޑުގެ ވަގުތުކޮޅު ވެސް ހަމަވެއްޖެކަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

މެދުހެންވޭރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލީ އާޒިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، އަޅުގަނޑު ވެސް ތާއީދުކުރާ ގޮތުގައި މި ކުއްލި މައްސަލަ އަދި އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ މިއަދު ބަހުސްކުރަމުންދާ ވަރަށް މުހިއްމު މައްސަލަ އެއް ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަރަށް ބޭނުން ތާއީދުކުރަން. ބަޖެޓުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ފޮތުގައި އިޤުތިޞާދީ ޓޫރިޒަމް އެއް ދުވަހުން އަހަރު ދުވަހުން މިދަނީ ބޮޑުކުރަމުން. މި ދަނޑިވަޅު އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ހަމަ ބޮޑެތިކަމުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ބޮޑު ނިސްބަތުގެ ދަރަނިވެރިކަން އެބަ ބޮޑުވަނީ. މިހާ ހިސާބަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ކަންތައްތައް މިދިޔައީ އެއް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ދިރާސާކޮށް މި ކަންތައްތައް އެބަ ބޮޑުވަނީ. މިހާ ރިސާލަތު އަޅުގަނޑުމެންގެ ކަންތައްތައް މިދިޔައީ ޔައުމިއްޔާގެ. އަޅުގަނޑު ހަމަ ވާހަކަ ކުރިއަށް ގެންދިޔުމުގެ ކުރިން އަޅުގަނޑު ހަމަ ދަންނަވާލަން ބޭނުން ދުވަހުގެ ހުސްޖާގައިގެ ދާއިރާގެ އިއްޔަތްތެރި މެންބަރު ވާހަކަ ދައްކަވާފައި އާއި ގުޅޭ ވާހަކަ އެއް ދިޔައީ ހަމަ ގަނޑުވަމުން އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ވަގުތުކޮޅެއް ނަގާފައި. އަޅުގަނޑުމެންގެ ގޮތުގެ ކަނޑައެޅުމުގެ ގޮތުން. އިއްޔާ ކުރެވިފައިވާ އަޅުގަނޑުމެންގެ ގޮތުގެ ޖީ.އެޗް.ޕީގެ ގާތްގަނޑަކަށް ބިލިއަން ޑޮލަރު އަށްވުރެ އިތުރުވެ ވާހަކަ. އެހެންނަމަވެސް، ޚާއްޞަކޮށް އެ ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން އެއްކޮށް އިތުރުވަމުން ދިޔަ ދެކުނު ހިސާބުތަކުން ބޮޑުވާން އެއް ދަރަނި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނެގިގެންދިޔަ މާލިއްޔަތު ދުވަހުގެ އިސްލާހީ ކަމުގެ ހުއްދަތައް ދެނެގަތުމަށް އިސްލާހުކުރުމަށް ގެނެސްދިނުމުގައި ޚަރަދުކުރަމުން އެބަ ދާތީ އެ 15 ދުވަހުގެ މުއްދަތުގެ އަޅުގަނޑުމެން 10 ދުވަހުން އެކަމަކު ހަމަ މަސްދުވަހުން މަޢުލޫމާތު ދިނުމަށް ބަދަލުކުރަނީ ވެސް ބޮޑުބޮޑު ޚަރަދުތަކެއް ނުކުތީ ފާސްކުރުމުގެ މި ކަންތައްތައް އިންތިޒާމުކުރުމުގެ ނިޒާމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ޙަޤީޤަތުގައި ދިޔަ ކަމެއް ނޫން މިކަމަށް. އާދެ، އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ބޮޑުކަމެއް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ހާސިލު ކަމެއް ވާހަކަ މިއަދު ސަރުކާރުގެ 30 އަހަރުގެ ދުވަސްވަރުގައި 30 އަހަރުގެ ވާހަކަ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ އެނގޭ އެބަ ޖެހޭ ހަމައެކަނި ދަރަނި އެބަ އަޅުގަނޑުމެން ދިނަ ޚަރަދުތަކާއި އެބަ ތަފާތުކުރުމުގެ އެއްގޮތް. އެ ދުވަހުގެ މުއްދަތުގެ ކަމުގެ ވާހަކަ. އެހެންނަމަވެސް، އެ ވާހަކަ އެއްޗަކާ ކުރިމަތި އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ބޮޑުކުރަމުންދާ

މިހާރު ދެން ކޮބައިތޯ މި ކަންތައްތައް ރަނގަޅުކުރުވުން ގޮތަކީ. ކޮންމެ ކަމެއް ވާ އިރަށް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނޭގޭ ހުދުމުހްތާރު 30 އަހަރުގެ ވާހަކަ ދައްކަދައްކާ އަބަދުމިބުނާކަން. އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ބަލަންޖެހޭ މި ކަންތައްތައް ރަނގަޅުކުރުވުން އޮތީ ކޮންގޮތަކަށްތޯ. ކޮންގޮތަކަށް މަޝްވަރާކުރުވިގެންތޯ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރޭގައި ތަންކޮޅެއް ކުރިން މިދިޔަ އަހަރު ކުރީކޮޅުގައި ހަމަ މި ކަތިއެޅުމުގެ މައްސަލަ މާލެ ތެރޭގައި ގިނަވެގެން ފުލުހުންގެ އިސްވެރިޔާތަކަށް މިއިޖްތިމާޢުގައި ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ދަންނަވާލީ ދެ ބިލް ނިންމަވާ ދައްވާނެ އާދެން ހަމަ ވަރަށް ބޮޑު ތަން މި ކަންތައްތައް މަދުކުރުވިގެންދާނެ. އެހެންނަމަވެސް، ހިތާމައާ ފުލުހުންގެ އިދާރާ ވެސް ސިޔާސީ ނުފޫޒު ވަދެފައި އޮތް ވަރުން އެ ކަންތައްތައް އަޅުގަނޑުމެން މި މަޖިލީހުން ކުރިކަމުގައި ވިސްނަވާފައި އޮތީ އެއްވެސް ޖަމާޢަތެއް ސިފަ އެއް ނުވަތަ އެ ކުރުކުރުން މަދުކުރުން ނުވަތަ ކަށަވަރުކުރުން މަދުކުރުން ހާލު ތެރޭގައި ވެސް އިއްތިފާޤުވުން ހުރި ބަލާފައި ތެދެއް ދަށުން ވެގެން އުޅުނީ ނުލާހިކަމޭ އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ޤަބޫލުކުރަންޖެހޭ ބަޔަކީ. މިގައި އެއް މައްސަލަ ބޮޑުގައި އަޅުގަނޑު ހަމަ ޤަބޫލުކުރަނީ މިފަދަ އަޅުގަނޑުމެންގެ ތަރުޖަމާނު އިދާރާތަކަށް ސިޔާސީ ނުފޫޒު ވަދެފައިވާ މިންވަރު އެއްގޮތަށް މިއީ އަޅުގަނޑުމެން މި ކަންތައްތައް ނުހައްޓާލެވެން މި އޮތީ މައްސަލަ. ފުލުހުންގެ ތެރެއިން ބަލައިލީމަ ވިސްނާ އަޅުގަނޑުމެންގެ ކޮޅުތަކަށް ބަލައިލި ކަމުގައި ވިސްނަވާފައި އެ މައްސަލަ އެއް ފަ އިރަށް އެ ސަރުކާރުގެ އިސް ފަރާތްތަކުން ނުވަތަ އަޅުގަނޑުމެން މި 3 ބާރު ވަކިވެފައި އޮތް ނިޒާމެއް ނަގަވާފައި އެއްބާރު ބާރަށް ނުފޫޒުފޯރުވަން ތަފާތު މަސައްކަތްތަކުރުމުން ހާ ކަމި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ މިއަދު މިފަދަ ކޮންމެ ހުއްޖަތެއް ނުވަތަ މަދުކުރުމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބޭ ވަރަށް ބޮޑު ޖިސްމާނީ ވަޒީފާތަކުގެ ނުވަތަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެކަންތައް ނުކުރެވިގެން އުޅޭ މައްސަލަ އަޅި އެހާ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހަމަ މި ހުރިހާ ފިކުރެއްގައި ދަންނަވާލަން ބޭނުންވާނީ ސަރުކާރަށް ބަޔަކުގައި ފުލުހުންގެ މުއައްސަސާ ވެސް ތަންފީޛު އެހެން އިދާރާތަކުން ވެސް އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ މިނިވަންކަންދީ ދޫކޮށްލަން. އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ގޮތުގައި މިހާރަށް ވެސް ރަނގަޅު ގޮތުގައި އަމަލުކުރުން ހިތާނި އޮވެއްޖެ. އެހެންނަމަ އަޅުގަނޑުމެންގެ ގޮތުގައި ހަމަ ކުރީގައި މަޖިލީހުން ކޮންމެ އިޖުތިމާޢެއް ބާއްވާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިކަމުގެ ހައްލެއް ނުލިބޭ ފަދަ ދިވެހި ރައްޔިތުން ކުރިމަތިވެ. ޝުކުރިއްޔާ.

މާފަންނު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އައްސަލާމް ޢަލައިކުމް. އާދެ، މިހާރު ބޮޑަކަށް ކޮންމެ ބަޔަކަށް ފަދައިން ފާޅުއެޅި މަސައްކަތް ކުރައްވާ ފުލުހު ހުރިހާ ނުވަތަ ކުރާ މަސައްކަތް ފަދަ ފުލުހު ހުރިހާ ވެސް އަދަދަށް ކަރުނަ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާން ބޭނުންވީ އަޅުގަނޑުމެން އެންމެން ފަހަށް ދަތިތަކަށް ވާލިކުރެވިފައި މަސައްކަތް. އެއީ މަސައްކަތް ކުރުމަކީ މަސައްކަތެއް އާދެ، ޖަރީމާތައް ހިންގާ މީހުން ޝަރީޢަތަށް ގެނެސް އެ

ކަމަކީ ކުރަންވީ ވެސް އެންމެން އަޅުގަނޑުމެން އެއީ މަސައްކަތްކުރުން އެގޮތަށް ގޮތް އަދަބުދިނުން މީހުންނަށް

މިއަދު. އާދެ، އަޅުގަނޑު މި މާއްދާގެ މަގުމަތީގައި ކަތި، ވަޅި އަދި މާލެ ނޫނަސް ރާއްޖޭގެ އެކި ކަންކޮޅުތަކުގައި

ކަމަށް ވަކިން މީހުންނަށް ހަމަލާދީ މީހުން ޒަޚަމްކޮށް މީހުން މަރާލުމާ ހަމައަށް ގެންދިއުން އަޅުގަނޑު އެއްވެ

ރަށުކަރި އިޙްތިރާމް ކުރެވިދާނެ. 21 ވަނަ ޤަރުނުގައި މި ދުނިޔޭގައި ތަރައްޤީ ޚާއްޞަކޮށް އެންމެންގެ

ކުރިމަތިވެގައި ކަމަށް، ވަކިން މީހުންނަށް ހަމަލާދީ މަރާލުމާ އެ މީހުން ސަލާމަތްކޮށް އިމީހުން ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅުން

ނާޒިލް އެ މީހުން ދުވެ މިޖުތަމަޢު އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ކަންކަން ސިޔާސީ އަދި އިޖުތިމާޢީ ވެސް ތަޢުލީމީ ކަމެއް

ނޫން. އަޅުގަނޑު އެހެންވެ އަޅުގަނޑު މުޖުތަމަޢުގައި ޖިސްމާނީ ހިތްވަރު ދެވޭ ނޫނީ މިކަމަށް ދިމާވާ ބިރުދެއްކުން

ޖަމާޢަތްތަކާއި. އަދި ހިންގާ ކަމުގައި ތިޔަ ހަރަކާތް އިސްލާމީ ޝަރީޢަތާ ޚިލާފް އެ މީހުންގެ ބަސްމަގު އަހަރެން

ތަރުބިއްޔަތު ހިންގި އެ މީހުން ދޫކޮށް ނުލައި ސިޔާސީ ނުތަނަވަސް އިޤުތިޞާދީ ތަރައްޤީ ތިބެނީ. ތިޔަ ކަމުގެ އަޅުގަނޑުމެން

މުޖުތަމަޢު ބަދަލު އެކުލަވާލެވޭ ޤައުމީ މިންގަނޑުތަކާއި ކުރިމަތި ނުލާ ޙަޤީޤަތް ވެރިން މިކަހަލަ ކަމެއް ބަޔަކު

ބަޔަކު ކަމެއް މި ހިނގައިދާ މިކަހަލަ ކަމުގައި ވަކި ޖަރީމާއެއް އަށް ކުޑަކުދިން ހުރިހާ ބައެއް ހަމަ ތިޔަ ކަމުގައި

ބަހައްޓަން ކުރެވޭނެ ވެސް ހުށަހަޅާ ސިޔާސަތު ދަރިވަރުން ހަރުދަނާ ތިޔަ ޤައުމީ ހިތްވަރު ފޯރުކޮށްދޭން

އަޅުގަނޑުމެން ދެކެނީ ތިޔަ ކަމުގެ ސަބަބުތައް ޤާނޫނީ ގޮތުން ފިޔަވަޅު އަޅާ ބަހަނަގަރު ހިމާޔަތް ކުރެވޭ ތަން ކުޅޭ

ޖަމާޢަތްތަކަށް ވަރަށް ބަދަލުތަކެއް މި ކަމުގައި މިތަނުގެ ހިނގާދިޔަ ގޮތް ކަންކަމުގެ ކުރިން ޢަމަލީ އަޅުގަނޑުމެން ތިޔަ

ބަލާފައި މުޖުތަމަޢުގައި ފެތުރެމުން ދާ ތަފާތު ބާވަތްތަކުގެ ތަޢުލީމު ދޭން ހިތްވަރު ކަމަކަށް ނަގާ ވަކި ހަމަ ރަގަނޑު

ވަކި ތަފާތު މުސާރަކަމުގެ ކަނޑައަޅާ ޙަޤީޤީ ހިތްވަރު ކުރަންވާ ހަމަ. އަޅުގަނޑު އަޅުގަނޑުމެން މި

ދަރިވަރުންގެ މިނިވަން ވަކި އެކުއެރި ބާރުވެރިކަން ކުޅިވަރު ގޮތަށް ކަންކަން ކުރުމުގެ ތަޢުލީމަށް އަހަ

ވަޒީފާއާއި. އަޅުގަނޑުމެން އިތުރުން ބޮޑު ބެލެނިވެރިންގެ ހިތްވަރުގެ ދިރިހުރި ބަޔަކު ތަޢުލީމު ދޭ އިސްލާމީ

ވަޒީފާގެ ހިތްވަރު މި ކަންކަމުގެ ހިއްސާކުރާ ދަށު ތަނަވަސް. އަޅުގަނޑު، އަޅުގަނޑު ކުރިމަތިވެގެން އަހަރު

އެންމެންނަށް މުޅިކަން ބޮޑުތަކުގެ ކަންކަމުގެ ހިއްސާވާ އަޅުގަނޑުމެން ބަލައި މުޖުތަމަޢުތަކުގެ ސަރުކާރުން ބޭނުން.

އަޅުގަނޑުމެން އިތުރުން ސިޔާސީ ވަރު ބޮޑެތި ކުރުމުގައި ތަފާތު އިޖުތިމާޢީ ޚިދުމަތްތަކަށް ހިއްސާވާ ފެށުން މި

ކަންކަމަށް ހިތްވަރު. ސިޔާސީ އަދި ޤައުމީ ކަންކަމުގައި ހިއްސާ ބަޔަކު ކުރަން ވަކި ފަރާތް ބެލެން ހަމަ

ބޭނުން މިކަހަލަ ބަދަލުތައް ހިއްސާ މީހުން ހުރިހާ ސިޔާސީ ކަންކަމުގައި މިކަހަލަ ކަންކަމުގެ ހަމަ ހުރި ސަރުކާރުން

ހަމަޖެހުމުގެ ބޮޑުތަކުގެ ކަމެއް ވަރުގަދަ ރައްޔިތުން ހަރަކާތް. އަޅުގަނޑުމެން އިތުރުން އިންސާނީ ޙައްޤުތަކުން މިކަން

މުޖުތަމަޢުތަކުގެ ފެށޭ އަޅުގަނޑުމެން މި މުޖުތަމަޢުގައި އެއްބާރުލުން ދޭން ބޮޑު މުޖުތަމަޢުތަކުގެ ދިރިއުޅުން.

މިސާލަކަށް އިންސާނީ ޙައްޤުތަކުގެ މުޖުތަމަޢުގައި އެކުއެކީ ބައިވެރިވެ ވަނަވަރެއް މިވަރަށް ވެސް ވަކި ބަޔަކު

މުޖުތަމަޢުތަކުގެ ކުރި. އަޅުގަނޑު ތަރައްޤީވުން އިންސާނީ ޙައްޤުތަކަށް ވެސް ބޮޑު ކުރަން މި ޤައުމު މުޅި ސަރުކާރުގެ ތަނުގައި

ވެސް ހަމަ އެ ބޭބޭފުޅުން މިގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން އެންމެންނަށް އެއްބާރުލުން ދީގެން މަސައްކަތްކުރައްވާނެ. ޑޮމެސްޓިކް ވަޔަލެންސަކީ ގޭ ތެރޭގައި ހިނގާ ކަމަކަށްވާއިރު އެކަހަލަ ކަންތައްތަކެއް ސާބިތުކުރަން މާ އުނދަގޫވާނެ. ޝާއި ދުވާލު މަޑުމަޑުގައި ހިނގާ ކަންތައްތައް އަޅުގަނޑުމެން ސާބިތުކުރަމުން ގޮސް ނުލެވުނުކަމުގައި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ގޮވާލަނީ އެންމެން ވެސް ކޯޕަރޭޝަނަށް ވެސް މަޑުފިލުވުން ހުއްޓުމަށް މަސައްކަތްކުރައްވާ ހިނގާށެ. ކޮރަޕްޝަނުގެ ހުރިހާ ދިމާލުތަކުން ކާޑުތަކުން ވެސް، ބޮޑެތި މީހުން ވެސް، މަޖިލިސް މެމްބަރުން ވެސް ތިބި ފުރުސަތުން ނަގާފައިވާ މަސައްކަތްކުރާނެ. އެކަމުން މިފަދަ ޖިނާއީ މައްސަލަތައް އަޅުގަނޑު މި ދައުރުގައި ހައްލުވެގެން ދާނެއެ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ކުޑަހުވަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ނާޒިމު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެމްބަރު މި ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ކުއްލި މައްސަލަ އަކީ އަޅުގަނޑު ވެސް ތާއީދުކުރާ މައްސަލަ އެއް. އަދި ކުރަން ބޭނުންވާ ވެސް މައްސަލަ އެއް. މިކަމަކީ އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަ ހުއްޓުވަން ބޭނުންވާ މައްސަލަ އެއް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުގެ ހިޔާލުގައި މިހާރުގައި އަޅުގަނޑުމެން މި ދައުރު ވާހަކަތަކުގައި ޕާޓީތަކުގެ ޢިއްޒަތް ހުރި ވާހަކަތަކާއިބާއި އެކިއެކި މީސްމީޑިއާއިން މި ދައުރުގައި. އަހަރެން މިންވަރަކަށް ކަމަށް އަދުލުވެރި ގޮތުގައި އަދާކުރާއިރު ވާހަކަ އަދުލުވެރި އުސޫލުން ކަންކަން ކުރުމަށްޓަކައި ވާހަކަ މައިގަނޑު ކަމުގައި ހުރިހާ ޢިއްޒަތްތެރި މެމްބަރުން ވެސް. އެހެންނަމަވެސް، ދެން ވެސް އަޅުގަނޑުގެ ދެ މެންބަރުގެ އަޅުގަނޑުމެންގެ ކުދިން ދެ މެންބަރުންގެ ކުދިން ވާހަކަ ކުރަނީ ދުވާލު ތެރޭގައި ޑުންބަރުގެ އިއްތިޙާދު މެންބަރު ކުރިއްޔާ ވާހަކަ ކިޔާދޭން ދަރިވަރުން ނެގޭނެ މަޖިލީހުގެ އޭގެ ނަމުގައި ޑޮކްޓަރުންނާއި ޕާލިމެންޓަރީ ނިސްބަތް ނަމާ ބޭފުޅުގެ ނަމުގައި އެ މުޅިމަސައްކަތް ކުރެވޭ. އަދިން އަދި ދައުރުގަކަށް މިއޮތީ މަޖިލިސް ހުޅުވިފައި. އަޅުގަނޑުމެން މިމަޖިލީހުގެ ޑިއުޓީގައި އޮތިހަކު ކުރަން ގޮތަކަށް ކުރަނީ. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ މި މަޖިލިސް ފުރަތަމަ. މި މަޖިލިސް ފުރަތަމަ ޕާލިމެންޓަރީ ތަނަކަށް ހެއްދެވޭނީ. މި މަޖިލީހުގެ ޕާލިމެންޓަރީ ތަނަކަށް ހައްދަވަނީ މި މަޖިލީހުން އެންމެ ފުރަތަމަ ވެސް އަޅުގަނޑު ވަރަށް އިޚްލާސްތެރިކަމާއެކު ފެނިގެން ދާނީ ވާހަކަކުރެވޭގައި މެދުވެރިވެއްޖެ ޖޫރީތަކަކާ ބޭނީ ބިލު ނިންމުމަށް ސަރުކާރަށް ދެއްވާނެ ވާހަކަ. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ ހުރިހާ މައްސަލައެއް ހުރިހާ ފުރަތަމަ އެއްކޮށް ކަމަކަށް ޖޫރީތަކާ ބަޔާ ބިލު ޖޫރީކޮށްކުރެވޭ ނިޒާމީ އުސޫލުން ކަމެއް ނުކުރެވޭނެ. އެހެން މިދަންނަވާ ކަމަކީ މިކަހަލަ ފަރުވާތަކެއް ހުރިހާ ކަމެއްގައި ހުރިހާގެން މިތަނުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޝަރުޢީ ކުރިމަތިކޮށް ކުރީގައި ބިލެއް ފާސްކުރައްވާ ވެސް ދަރުކާރުދެން. އެކަމަކު މި މަޖިލީހުން އަދިކުރައްވާ މަޖިލީހުގެ ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ހަމަ ހިތާމަޔާއެކު ދަންނަވަން އޮތް އެއް އަޅުގަނޑު ވެސް ބަޔަކު ތަކުރާރު ކުރެވުނު ފާހަގަކުރަން. އެހެން މިދަންނަވާ ކަމަކީ ޖޫރީތަކާ ސަރުކާރު ފައިދާ

އަނެއްކާ މިނިވަންކަމުގެ ތެރެއިން ވަގުތު ހޯދައިގެން ވާހަކަ ދައުލަތުން ގާއިމު އިއްޒަތްތެރި ރައީސަށް ކަނޑައެޅިގެން އެނގިވަޑައިގެން ހުންނަވައިގެން ވަކި ގޮތަކަށް ސާބިތުކޮށް ދިނީމަ ނޫނިއްޔާ އެމީހަކު އެއީ އެ ބިރުވެރިކަން ދަރުސްވެރި ގޮތުގައި ބޮޑު ގޮތަކަށް އަހަންނަކަށް ކުރަމުން އުސޫލު ނިޔަތަކަށް ވިދާޅުވުމުން ކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގޭ. އެކަމަކު، ކާކަށްތޯ ނޫނީގެ އެކަންކަމެއް. އެހެންވީމާ، ފުރަތަމަ މިކަމަކީ މައްސަލަތަކާ އަޅުގަނޑުމެން ހައްލުކުރަންވީ. ބަޖެޓަކަށް ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުން ހައިސާ ނަގަމުންދާއިރު ހިމައި ބަޖެޓުން ބައްޔަކު ގޮތުގައި އެ ހަމައިސާ ނުނެގެވޭ. ނޮތް އެއްވެސް ބާޖި އެއް. އަޅުގަނޑުމެން މިވަނީ ހަމަ ބިޔަކަން ވޯޓު ދީން ނުނެން ނަގަމުންދާއިރު އެ ކަށަވަރުކޮށްދޭނެގޮތް ގެނެސްދެއްވި ވިޔަފާރި ގޮތުގައި ހަރަކާތްތެރިވެގެން އެދޭ. މިބިލާ ތިމަރަފުށި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހެޅި ބިލުގެ ގޮނޑި ތަރައްޤީ މަރުޙަލާގައި ބަލާ ބިލު އިނގޭތޯ. އެ ބިލު މި މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅިގެން ދަނީ ސަރުކާރުން އެ ކަމުން ތާއީދުކުރުމުގައިވެސް ބިލު ބަރާބަރަށް ވެސް ބަދަލު ވިސްނުމުން ހުރިކަން އަޅުގަނޑު ހިތަށްއަރާ ފާހަގަކޮށްލަން. އެހެން މިދެންނެވި ކަމާބެހޭ މިބާވަތުގެ މައްސަލަތައް ފުރަތަމަ މަޖިލީހުން އަޅުގަނޑުމެން ހިނގާނީ ހައްލުކުރަން ވަކި މީހަކާ ވާގޮތަށް ހުރިމަތީ ނޫން އަނިޔާވެރި މަރުކަން ވަނީ. ވަކި މީހެއް ގައިގައި ކަށަވަރުކުރަދޭނުމަށް ނޫން ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުން ކަށަވަރުކޮށްދެއްވަންވީ. ހުރޭ ދިފާޢުކުރައްޗޭ. އަޅުގަނޑާ މި މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ ގޮތުގައި ހުރި އަޅުގަނޑުގެ ގޮތުގައިވެސް މިހާ ހަދައިގެން އެ މައްސަލަ ހުށަހަޅައިގެން މި މަޖިލީހަށް ވެސް އަދި ފުރުސަތު އޮފީހުން ވެސް. އަދި އެހެން ގާނޫނުތަކުން އެއްވެސް ހުއްދައެއް ނުވޭ. ވަރަށް، ވަރަށް އަޅުގަނޑަށް އިންސާފު ބިނާކުރާ މިހާ ނުފެނޭ ކަމަށް. އެހެނިހެން ވަން ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންކަން ހިނގާ މިހާ ހައްލުކުރަން ބޭނުންވާ ކަމަށް. އަޅުގަނޑަށް، މިހާރު ބޭނުންކުރާ ބޭފުޅުން އެ. އަޅުގަނޑު ބަޖެޓުން ނަސޭހަތްތެރިވެ އަޅުގަނޑު ހުރި ކަމާބެހޭ ހަރަކާތްތެރިވާން، އަޅުގަނޑުގެ މައްސަލަ އަޅުގަނޑާ ހަވާލުކުރައްވާ. މި މަޖިލީހުން ވަކި ކަންތައްތަކާ ބަލާ މެންބަރުން ވެސް ބަހާ އަދި. އަދި އެހެން ގާނޫނުން ވެސް ޖާގަ ބެއްލެވި ނުވޭ. މި ކަމަކީ ހިނގަނޑު ގޮތް. މި މަޖިލީހަށް ވެސް ބޭފުޅުން ބޭނުންވާ މެންބަރުން ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ. މެންބަރުންގެ ފާހަގަކޮށްލަން ވަރަށް ހިތާމަ ވެރިކަމާ މެންބަރުންނަށް ހުރި ހިތްވަރުދެއްވުމަށް ކަންތައްތަކާ ނުބައިކަން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވަނީ ބައިގެ ކޮންމެއެއްވެސް ޖާގަ ދެނެގަތުމަށް ބޭނުން ކުރައްވާ އެއްޗެހި ކޮންމެހެން ބޭނުން ނުކުރައްވާ އެ ދަރުސްތައް ހަމަ ކުރިއަށް ކުރައްވާނެ ވެސް ބޭނުން ކުރައްވާނެ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިއަދު ހަމަ ދަނޑިވަޅުގައި އަޅުގަނޑުމެން އަތުގައި ނެތް ވަގުތު ދަންނަވަން. އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ހިންނަވަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ހަމީދު.

އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހަމްދޫ އަބްދުﷲ ހަމީދު ވާހަކަދެއްކެވުން

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެންމެ ފުރަތަމަ ވެސް އަޅުގަނޑު ހަމަ ދަންނަވާލަން ބޭނުންވޭ އަޅުގަނޑުމެން ޝުކުރުއަދާކުރަމޭ މިއަދު މި ކުއްލި މައްސަލައެއްގެ ގޮތުގައި މި މުހިއްމު މައްސަލަ ހުށަހެޅުއްވިކަމަށްޓަކައި. އެމް.ޑީ.ޕީގެ ޖަމާއަތުން ހަރަކާތްތެރިވެ ވަޒީރުންނަވައިގެން. ދެން އަޅުގަނޑުމެން މިގޮތަށް ހިތާމަކުރަން މި ރާއްޖޭގެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އިއްވަވައިދެއްވި ޚިޠާބުގައި ފުރުޞަތު ނުލިބުމުން އެޖެންޑާގައި މި ކަމަށް އަސާސީ ފަރާތްތަކުގެ އިސްނެގުމުން ނަޞީޙަތަށް ބިރުވެރިކަމެއް އޮތީ މި ރާއްޖޭގެ ކަންކަން ބެލެހެއްޓުމާއި ރަނގަޅުވުމުން އަސްލު ގޮތެއް އުސޫލުތަކެއް ގޮތެއް ވިދާޅުވުމުގައި މިއަދު. އެކަމަކު ކޮންމެ ގޮތެއް ވިޔަސް މިހާރު މައްސަލަ ހުރިހާ ކަނޑައެޅިފައި އަޅުގަނޑު ހަމަ ދަންނަވާލަން ބޭނުންވާ މިގޮތައް ދެން ކަމަކީ، މި ކަމުގައި ވެސް ކުރެވޭނެ ކަންތައްތައް އެބަ ހުއްޓޭ. އެއީ ރަނގަޅުކަމާއި ކަމެއްސާފަ މިފަދަ ދަރަނިވެރިވުމުން ހުރިހާ ގޮތްތަކުން ބޭނުން އެބަ މިގޮތަށް ޝަރުޢީ ކަމެއްސަބަބަށް އަޅުގަނޑުމެން ގެނެސްދިނުމަށް ގާތުން އަށް ސިޔާސީ ޤަވާޢިދު ރައްޔިތުންނަށް މިސްރާބުގެ ހަރަކާތްތަކާ ސަރުކާރަށް އޮތް ކަންބޮޑުވުމެއް ދަރަޖަ ކަމަކީ މި ކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވާ ކަމަކީ. އަޅުގަނޑުމެން

ވަކިވަކިން ފާހަގަކުރާނަމަ، އެ ބަސް އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ޙާއްމުކުރަނީ ބަލައިގަނޑު ނުވެގެންނެވެ. އޭރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަސްލު ކަމަކީ ދައުލަތުގެ ސިޔާސަތު އެއްކޮށް ބޭނުމާއި ޢިލްމާއި ކުޅިވަރުގެ ނިޒާމުގެ ކުރިއެރުން އެ

ވާހަކައެއް ނުދެއްކޭނެ. ސަރުކާރު ކަމުގެ ގޮތުން އެކަމަކު ނިޒާމުގެ ދާއިރާގެ ކުރިއަށް ކުރުވުން ކަންތައްތަކުގެ ސަރުކާރު

ވާހަކަ އެއް ނުދެއްކޭ. އެކަމަކު މިހާރަށް ކޮންމެ ކަމެއް އަންނައިރު ހަމަ ވަކި ފަރާތްތަކުގެ ނަން ގެންގުޅޭން،

މަޤުރޫން އަބްދުލްޤާދިރުގެ ނަންގުޅާ ގެންގުޅޭން އަސްލު ބަޔަކުދިމަކީ މިގޮތާ ވާހަކަދެއްކުމާއި އާއްމުން މިހާރު

ބަލައިގެން ނުގަންނާނެ. އެ ވާހަކަ ދެއްކިޔަސް. މިޒާނެއް ވަޒަން ނުކުރެވޭ. އެކަމަކު އާއްމުން ބަލައިގެންނުގަންނާ

މިހާރުކަމެވެ. ދެން އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން ބޭނުންވާ އަނެއް ވާހަކަ އަކީ ބަލައިގަތުމުގައި އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން ދެންމެ

ކުރެހުމުގެ ދާއިރާގެ އިޤްތިޞާދީ ޝާމިލުވެގެން ދެއްކެވި ވާހަކަތަކެވެ. އެއީ ގަވާޢިދުގެ ނުކުތާ ކަމަކަށް ކުރިއަށްޓަކައި

ކަންކަމުގައިވެސް އެބަހުރި. މި ގަވާޢިދުގެ ދަށުން ކަމަކީ ކަންކަމުގައި ވަކިވަކިން ކުރިއަށްދާކަން ކަންކަމެއްގެ

އެބަހުރި. އިދާރީ ގޮތުން ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތަކާއި ވެސް އެބަހުރި. ދެން އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން ބޭނުންވާ ވާހަކަ އަކީ ދައުރުގައި އެކި ފެންވަރުގައި، އެންމެ މަތީ ފެންވަރުން ފެށިގެން ނޭޝަނަލް އަސްލު ތަބާވުމާއި، ނޭޝަނަލް އޮތަސް ނުވަސް މިވަނީ ކަމެއް ކުރެވިދާނެތީ ބޭނުންވާތީ އަދި ހަމަ އެހާއަށް ގޮތުން ބޮޑުން ވެސް ބޭނުން ކޮންމެ މަސައްކަތްކޮށް ކުރަނިވި ބޭނުންކުރާ މި އަޅުގަނޑުމެން މިބައި ވަރަށް ދިން ޒުވާނުންތަކާއި ވެސް މިބާރު. އެހެންނަމަވެސް، އެހިނދުން ވެސް ޤާނޫނު އޮތަސް ނުވަސް ކުރާނެ ކަންކަމުގައި ދިރިހުރި. ބަލާބަލާ ބޮޑު ދެވަސް ވެސް އަންނާނެ. އެހެންނަމަވެސް، މި މަސައްކަތުގައި އެންމެ މުހިންމު ދައުރެއް ކުޅެނީ ޤަވާއިދު ޒުވާނުން ވާހަކަ ގެނެސްދޭ ރަށްރަށުގެ ނަފްސު.

ތިމަރަފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު މުސްތަފާ ވާހަކަފުޅުދައްކަވަމުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، މި ޤަރާރު ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވި މާފަންނު އުތުރު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރުދަންނަވަން. މިފަދަ ވަގުތެއްގައި މި ޤަރާރު ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވީ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން މިދައްކާ ވާހަކަ އަކީ މަޖިލީހުން ކޮންދުވަހަކު ކޮންކަމެއްތޯ. ހަމަ އެއާއި ވިދިގެން މި ޤަރާރުގައި އެބަހުއްޓޭ ބަލާނުކުރެވިފައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނީ ވެރިކަމާއި ދިވެހި ދައުލަތުގެ 3 ބާރާއި ތަންފީޒީ އިދާރާތަކާއި ސަރުކާރާއި ބާރުތައް ގުޅިގެން އެއް މަސްއޫލިއްޔަތު ހާސިލުކޮށް އަމާންކަމާއި ރައްކާތެރިކަން ދެމިގެންވާ މާޙައުލެއް ޤާއިމުކުރުމަށްޓަކައި ބާރުތަކެއް އެންމެގިނަ ކަންކަމުގައި އެއްބަސްވުމާއި ކުރަންޖެހިގެން ވިޔަނުދީ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި މަޖިލީހުން މި ޤަރާރުގައި މި ހިނގާ ޕާލިމެންޓަރީ ހަމަތަކާއި، ތަރައްޤީވެފައިވާ ކުރިއެރުމާއި މަޖިލީހުން ކުރަންޖެހޭ ވަރަށް ދިގު ކަންތައްތައް އެބަހުރި. މި މަޖިލީހުން ކަންތައްތައް ކުރެވޭނެ ވަރަށް ދިގު ކަންކަން ވެސް. އެގޮތުން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން މިހާރު ދައުލަތުގެ ނިޒާމުގެ ދަށުން ދިމާ އިދާރީ ޤަވާއިދުތަކުގައި ކަމަށް މަޖިލީހުގެ ބައެއް ވާހަކަ. ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ގިނަ ކަންކަން ޙައްލުކުރުމަށް މި މަޖިލީހުގެ ތެރެއިން ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ބައްލަވައި، ޤާނޫނު ބަލާ، ކާމިޔާބު ބަލާ ޤާނޫނުތައް މިހާރު އިސްލާހުކުރެވޭ ކަންކަމުގެ ޙައްލު. މިހެންވީމާ އެއްކަލަ ހުރި ޤާނޫނުގައި ހަމަ ކަމުގެ މީހުން މިހާރު. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން މި މަޖިލީހަށް ނުވަތަ ކުރިއަށް ގެންދާ ވަރަކުން ގެނައުމާއި، ޤާނޫނީ ކުރިއަށް ބަލާ ދިވެހި ޤާނޫނުތަކުގެ ރަނގަޅު ބަދަލު. ދިވެހިން ދެމެހެއްޓުމަށް ތިބި ޙައްޤުތަކާއި ޤާނޫނުއަސާސީ ގެނެސްދިނުމަށް މަސައްކަތްކުރަމުން. މިގޮތުން އިންސާނީ ޙައްޤުތަކާއި ހުރި ބިރުވެރިކަމާއި ހިނގާ ވަގުތުތަކާއި ޤާނޫނުއަސާސީން ބޭނުންކުރެވިފައިވާ ގަވާއިދު ހަމަތަކާއި ވާހަކަ. ހަމަ އެއާއި ބޭރުގެ ކަމުގެ މީހުން ބަލައިގެން ޤާނޫނުއަސާސީގެ އެއް ކުރިން ނުލަފާ ހިންގާ. ދެ ބައެއްވާ، ބައެއްވާ، ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދެންމެ އަދިވެސް ސަރުކާރު ދެ މިންގަނޑު އޭގެ ދަސްތޫރު، އޭގެ އަޅުގަނޑުމެން އިތުރު ދަސްތޫރު އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށް އެއްކޮށް ހުރީ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ޤަރާރުގެ ހަމައަކީ

އެޅޭނީ މި މަޖިލީހައި، މިއަދުގެ ސަރުކާރައި، އިދިކޮޅު ޕާޓީތަކާއި އެއްބަސްވެގެން މި ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް ހެވާއި ލާބަ އަށް މަސައްކަތްކޮށްދީގެން ނޫނިއްޔާ މި މައްސަލަތަކަށް ހައްލެއް ނުލިބުނީ. މިހާރު އެކުލަވާލެވޭ މި ރަނގަޅުވާ ފެސް ދައުރު. ކުރިއަށްއޮތް ވަގުތުތަކުގައި ޖަވާބުދާރީވުން. އަދި މި ޖޫރީ ހުކޫމާތި ޚާއްޞަ ރައީސް. މިހާރު މިކަންކަން ހުރިހިނދު އަދުގަނޑުވެސް ޖެހުނީ ބަދަލުތަކަށް ވުރިހަށް އިދާރާތަކަށް ބަދަލުވެ. ކަނޑައެޅިގެން ޤާނޫނުއަސާސީގެ ވަރަށް ސަފުހާތަކަށް ބަޔާން އެބަ ކުރޭ ފުރުޞަތުގެ ވާޖިބުތަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތުތަކަށް. ބަޔާންކުރާއިރުގައި އާމާއި އެންމެ ފުޅާތަކަށް ނުކުތް އެ ބާރުތަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތާއި ވާޖިބުތަކާއި އަދާކުރަމުން މި މަޖިލީހުން ކަނޑައެޅިފައިވާ އެއްޗެއް އެއްފަސް ކަމެއް. ހަމަ މިހާރު މަސްރަފުގައި، މިހާރު ޖަހަމުންދާނާތަކަށް، މިހާރުގެ އަސް ބަރިކަތުގައި ފުރުޞަތު ހައްޤުގެ އެއް ދުރުން ވަރުގަދަކަން އެކަން ދުރުން ނުކުރެވޭގެން އެ ދަރީ ހަރުދަނާކުރެވޭ ބިނާކުރުމަށް. ޝަރީޢަތުން، ދުން މި ގޮވާ ޝަރީޢަތުން. ކޮން ކަމެއް ފަސްނުކޮށް ކަމަށްވާނަމަ ގެއަށް ބަދަލު ގާނޫނުތަކުގައި. ހުރިހާ ބައި ގަޑިން މިހާރު ބާރުތަކުގައި. މިދާނުވީ ބަދަލު، ވުއްދުނިކު ބަލާ އަދި ވާގިވެރިވާ ބަރާބަރުކުރާ މަސައްކަތްތަކުގައި. ސަރުކާރުގެ ތާރީޚީ ކުރުއްދަ އެއްބާރު މިނިވަން ޕާޓީ. އަދި މި ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން ވޭތުވި ޢަމަލުކުރި ވަގުތުކަމަކީ ހިދުވަރުގެ ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގެ، ކަނޑައެޅި ބަލަތަކުގައި އެއާއި ރައްޔިތުން ބަލަތަކާއި ކަނޑައެޅިގެން ހުރި ޕާޓީކަމުގެ ބަލަހައްޓާ. މި ބާރުތަކާއި ބަރާބަރުން ހުރި ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ ސަރުކާރާއި ޝަރީޢަތުގެ ބަލަދަރުގެ މި ގާނޫނުގެ ސަރުކާރަކަށް ކަނޑައެޅިގެން ވާ ނިޒާމު ބަރާބަރު ސުލްޠާނުގެ ބިނާތަކުގެ ބަލަތަކުގެ ކަނޑައެޅިގެން މި ސުވާލު. ސުވާލުތަކުގެ ހިމެނޭ ވިހި ބަލަތަކުގެ ހުކުމް ދިޔައީ ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ސުވާލިއްޔާ އިޞްލާޙީ މަޖިލީހުގެ ފަށަފާ. މި ރިޕޯޓްގެ ކަނޑައެޅިގެން ގަވާއިދުގެ 147 ވަނަ މާއްދާގައި ވާ ގޮތުގެ މަތީން 1 ގެއިން މި ބަޔާންކުރި މި ނިމުނީ.

6. މަޖިލީހުގެ ރައީސްގެ ޢަޒުލު ހުރަހަވާ ކަންކަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އެހެންވީމާ، ކަނޑައެޅޭ މިހާރު މިދަނީ އެޖެންޑާ އައިޓަމް 6 އަށް. މަޖިލީހުގެ ރައީސްގެ ޢަޒުލު ހުރަހަވާ ކަންކަން. އެޖެންޑާ އައިޓަމް 6.1- މަޖިލީހުން ފާސްކުރައްވައި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 91 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ ދަށުން

ތަސްދީޤުކުރެއްވުމަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އަރިހަށް ފޮނުވުނު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިމްތިޔާޒުގެ ބިލު އަލުން ވިސްނުމަށް މަޖިލީހަށް ފޮނުއްވާފައިވާ މައްސަލަ. އަޅުގަނޑު އަމީންޢާއްމު އަރިހުން އެދެން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ފޮނުއްވާފައި އޮތް ސިޓީފުޅު މަޖިލީހަށް އިއްވަވައިދެއްވުން. ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް، ކުޅުދުއްފުށި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަހުމަދު އީސާ.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ކުޅުދުއްފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު އަހުމަދު އީސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދެންމެގައި މި ބަހުސްކުރެވުން ފަދަ މުހިއްމު ޤައުމީ އިޖުތިމާޢީ ބޮޑެތި މައްސަލަތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެން ބަހުސްކުރެވުމުންދާއިރުގައި މިދެ ކުރީގައި ފުރުސަތަށް އެދި ހުށަހަޅާފައި ތިބި މެންބަރުންގެ ނަންތައް ރިޔާސަތުން އިޢުލާނުކުރެއްވީ. އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް އެދެން. އަޅުގަނޑުގެ [illegible] ވެސް ހަމަ [illegible] [illegible] އެ ރައްޔިތުންގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބޮޑު މައްސަލައަކަށް އެއްވެސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު އަމީންޢާއްމު އަރިހުން އެދެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިއްވަވައިދެއްވުމަށް.

އިދާރީ ވޯޓުން އިއްވުން:

އާދެ، މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ކުއްލި މައްސަލަ އަށް [illegible] ދައްކަވަން އެދިވަޑައިގެންފައިވާ އިތުރު މެންބަރުންނަކީ؛ [illegible] ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު [illegible]، [illegible] ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު [illegible]، ކުޅުދުއްފުށި އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު [illegible] މޫސާ، މަދަވެލި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަސީމް، [illegible] ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަހުމަދު ސަލީމް، [illegible] ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަހުމަދު ހަމްޒާ، ކުޅުދުއްފުށި ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަހުމަދު އީސާ، ހިތަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު އަސްލަމް،

ހުޅުމީދޫ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިލިޔާސް ލަބީބު، ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙާމިދު ޢަބްދުލްޣަފޫރު، ފުވައްމުލަކު ދެކުނު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުﷲ މަސީހް މުޙައްމަދު، މަތިވެރި ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދު، ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހިމް މުއްތަލިބު، އިސްދޫ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދު އިބްރާހިމް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްދެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. އެޖެންޑާ އައިޓަމް 6.1ގައި ވާ ގޮތުގެ މަތީން އަޅުގަނޑު މިހާރު މިދަނީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މަޖިލީހަށް ފޮނުއްވާފައި އޮތް ސިޓީފުޅު މަޖިލީހަށް އިއްވުމާ ހަމައަށް. އަޅުގަނޑު އަމީންޢާއްމު އަރިހުން އެދެން އެ ސިޓީފުޅު މަޖިލީހަށް އިއްވާލަދެއްވުމަށް.

އިދާރީ ބަޔާން އިއްވުން:

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސް އަލްފާޟިލް ޢަބްދުﷲ ޝާހިދަށް. ވެދުންސަލާމަށްފަހު ދަންނަވަމެވެ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން 3 ޖެނުއަރީ 2011 ދުވަހު އަޅުގަނޑަށް ފޮނުއްވި ސިޓީ އަށް ހަވާލާދީ ދަންނަވަމެވެ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރައްވާ ބިލުތައް ތަސްދީޤުކުރުމަށްޓަކައި އަޅުގަނޑަށް ފޮނުއްވުމުން އަޅުގަނޑު ބިލު ތަސްދީޤުކުރުމުން ގެންދަނީ އެ ބިލު ތަސްދީޤުކުރަން އަމަލުކުރަން [illegible] [illegible] ޤާނޫނީ، އިޖުތިމާޢީ އަދި އިޤްތިޞާދީ މައްސަލަތަކަށް، އެ ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރުމުން ދިމާވެދާނެ ދަތިތަކަށް ރިޢާޔަތްކުރުމަށްފަހުގަ އެވެ. މިގޮތުން 28 ޑިސެމްބަރު 2010ވީ އަންގާރަ ދުވަހު އޮތް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ 2010 ވަނަ އަހަރުގެ 3 ވަނަ ދައުރުގެ 29 ވަނަ ޖަލްސާ އިން ފާސްކުރައްވާ ހަވާލާދީފައިވާ ސިޓީއާ އެކު ތަސްދީޤުކުރުމަށްޓަކައި އަޅުގަނޑަށް ފޮނުއްވި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިމްތިޔާޒުގެ ބިލު [illegible] އެ ބިލު [illegible] 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގައި [illegible]

ކަމަށް ފެނެ އެވެ. ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބިލުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގައި ވާ އިބާރާތަށް ރިޢާޔަތްކޮށްލާއިރު އެ މާއްދާގައި ވަނީ ތިރީގައި މިވަނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މަސްއޫލިއްޔަތާ ގުޅޭގޮތުން އެ މަޖިލީހަށާއި، އެ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީތަކާއި، އެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް ލިބިދޭ މައިގަނޑު ޙައްޤުތަކާއި ބާރުތަކާއި އިމްތިޔާޒުތައް ކަމެވެ. އިސްވެ ދެންނެވި މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކޮށްލާއިރު އަދި މުޅި ބިލުގެ ޗެޕްޓަރު ބަލާއިރު މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް މި ބިލުން ކަނޑައަޅައިދޭ އިމްތިޔާޒުތައް ލިބިދިނުމުގެ ބޭނުމަކީ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ ހައިސިއްޔަތުން އެ މެންބަރުން އަދާކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް އަދާކުރުމުގައި އެކަށީގެންވާ ހުރަސްތަކެއް ކުރިމަތިވިޔަނުދިނުން ކަމަށް ވާއިރު މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް އިމްތިޔާޒު ދިނުމަކީ ޖިނާއީ ޤާނޫނު އެ މީހުންގެ މައްޗަށް ހިންގުން ހުއްޓުވުން ކަމުގައި ބެލެވޭނެ ތަނެއް އޮތް ކަމަކަށް ނުފެނެ އެވެ. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 127 ވަނަ މާއްދާގައި ވާ ގޮތުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ނުވަތަ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ނައިބު މަޤާމުގައި ހުރެގެން ނުވަތަ އެއީ ކުރިން ނަމަވެސް ޖިނާއީ ކުށެއް ކުރިކަމުގެ ތުހުމަތު އެއިން މީހެއްގެ މައްޗަށް ކުރެވޭ ހިނދު [illegible] [illegible] ޖަވާބުދާރީވާން [illegible] [illegible] [illegible] އެވެ. އެ މާއްދާއިން ވެސް އިސްތިސްނާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާކަމުގެ ދައުރު ހަމަވަންދެން އެ ދައުރާ އެއް [illegible] މިސާލު، ޖިނާއީ ޤާނޫނުގެ ނިޒާމު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ނުވަތަ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބުގެ މައްޗަށް [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނީ އެ ކަނޑައެޅިގެން ޤާނޫނުއަސާސީގެ 127 ވަނަ މާއްދާއިންނެވެ. މިސާލު، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށާއި، އެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް ލިބިދޭ އިމްތިޔާޒު ޤާނޫނުއަސާސީން ކަނޑައަޅައިދިނުމުގެ ޤާނޫނަކުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރާ ޤާނޫނުތަކުން ވެސް ކަނޑައެޅިދާނެ ކަމަށް ބުނެފައި އެވެ. ބިލުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މަސްއޫލިއްޔަތާ ގުޅޭގޮތުން އެ މަޖިލީހަށާއި، އެ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީތަކާއި، މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް ލިބިދޭ މައިގަނޑު ޙައްޤުތަކާއި، ބާރުތަކާއި، އިމްތިޔާޒުތައް [illegible] އެ މާއްދާގެ (ހ)ގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާއެއްގައި ނުވަތަ އެ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއެއްގައި މަޖިލީހުގެ މެންބަރަކު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވާހަކަ އެއް ނުވަތަ [illegible] [illegible] ނުވަތަ ވޯޓު ދިނުމުގައި [illegible] ވޯޓުގެ ސަބަބުން ކޯޓަކުން އެ މެންބަރަކަށް [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] ހިނގާ ނުވަތަ ހައްޔަރުކޮށް ނުވަތަ ބަންދުކޮށް ނުވަތަ ދައުވާއެއް ހަދައިގެން ނުވާނެ އެވެ. މިފަދައިން [illegible] އެވެ. ހަމަ އެފަދައިން ބިލުގެ 10 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާއެއްގައި ނުވަތަ މަޖިލީހުގެ [illegible] [illegible] [illegible] ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރަކު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސަބަބުން ނުވަތަ ވޯޓު ދިނުމުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެވެ. އަދި [illegible] ކޯޓެއްގައި

ނުވަތަ ޤާނޫނީ ބާރެއް ލިބިގެންވާ އެހެންވެސް ފަރާތަކުން އެފަދަ ކަމަކާ ދުރު އެފަދަ މީހެއްގެ މައްސަލަ ދަޢުވާއެއް ނުކުރެވޭނެ އެވެ. މިފަދައިން ބަޔާންކޮށްފައިވެ އެވެ. އިސްވެ ދެންނެވި ދެ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމަށް ބަލާއިރު މި ދެ މާއްދާގައި މި ބަޔާންކުރަނީ އެއް ވާހަކައެއް ކަމަށް ފެނޭ އެވެ. އެހެންނަމަވެސް ބިލުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)ގައި އަ މާއްދާގެ (ނ) އާއި ޚިލާފަށް ޢަމަލުކުރާ ފަރާތަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަބާއި 10 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގައި އަ މާއްދާގެ (ރ) އާއި ޚިލާފު ޢަމަލުކުރާ ފަރާތަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަބު ތަފާތުކަމާއި، ބިލުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި ބިލުގެ 10 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ތަޢާރުޟުވާ ކަމަށް ފެނޭ އެވެ. ހަމަ އެފަދައިން ބިލުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ)ގައި ވެސް މަޖިލީހުގައި ނުވަތަ ކޮމިޓީއެއްގައި ބުނާ ބަހެއްގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ކުރާ އަމަލެއްގެ ސަބަބުން އެކަމެއް ކުރި މެންބަރަކާ ދެކޮޅު ޖިނާއީ ނުވަތަ މަދަނީ އެއްވެސް ދަޢުވާ އެއް ކޮށްގެންނުވާނެ ކަމަށާއި، އެކަމާ ގުޅިގެން އޭނާ ހައްޔަރުކުރުމެއް ނުވަތަ ބަންދުކުރުމެއް ފަދަ ކަމެއް ކޮށްގެންނުވާނެ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެވެ. މި މާއްދާގައި ވެސް މި ތަކުރާރުވެފައިވާ އިސްވެ ދެންނެވި 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާއި 10 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ)ގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން ކަމަށް ވާ، މަޖިލީހުގައި ފާސްކުރެވިފައިވާ ނުވަތަ ބިލުގެ 13 ވަނަ މާއްދާއާ ދެކޮޅުވާކަން ވެސް ފާހަގަކުރެވޭ އެވެ. ބިލުގެ 11 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ)ގައި ޤާނޫނުއަސާސީގައި ވަކި ކޮމިޓީތަކަށް ދެވިފައިވާ ނުވަތަ ބާރުތަކުން ބަންދުކުރުމަށް ނުވަތަ ކޮންމެ ކަމަކާ ގުޅޭ މަޖިލީހުގެ އަމުދުވުމުގެ ބާރު ވެސް ސަރުކާރު ނުވަތަ މުސްތަޤިއްލު ހިންގުމުގެ ބާރު އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސިޔާސީ ސަރަހައްދުގައި އެ ވަގުތަކު ހުރި ނިޒާމުގައި ދުސްތޫރީ ތަޢާރަފުކުރަމަށްވާ ކަމަކަށް ބަދަލުކުރެވިފައި އެވެ. އަދި ސިޔާސީ ސަރުކާރު ނުވަތަ ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާއަކަށް އެ މާއްދާގެ (ނ)ގައި ނުވަތަ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިގެން މަސައްކަތްކުރެވިފައިވާ ކޮންމެ ބާރެއް ލިބިގެންވާ ކަމާއި، ޤާނޫނަކުން މުސްތަޤިއްލު ހައިސިއްޔަތު ދީފައިވާ މުއައްސަސާއެއް ކަމަށް ނުވާ ކަމަށް ހަމަ އެކަނި ލިބިގެންވާ ހައިސިއްޔަތާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 19 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެވެ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ ފަދައިން އަޅުގަނޑުމެން 10:30ގައި 30 މިނެޓްގެ ހުސްވަގުތުކޮޅަކަށް މަޖިލިސް މެދުކަނޑާލަން. އަދި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ފޮނުއްވާފައި އޮތް ސިޓީފުޅުގައި ބާކީ އިތުރު 3 ސަފުހާ އެބަ އޮތް. އެހެންވީމާ، އެ ސިޓީފުޅުގެ ބާކީ އޮތް ބައި އަޅުގަނޑު ގެންގޮސްދެވޭނީ 11:00ގައި

އަޑުގަނޑުވެސް އަރުވަން މަސައްކަތް ކުރާ ހިސާބުން ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް. އެހެންވީމާ، 30 މިނެޓުގެ ހުސްވަގުތުކޮޅަށް މިހިސާބުން އަޑުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އަރުވަން. ވައްސަލާމްޢަލައިކުމް.

[ހުސްވަގުތުކޮޅު 10:33 އިން 11:05 އަށް]

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

﷽. 30 މިނިޓުގެ ހުސްވަގުތުކޮޅުގެފަހުން އަޑުގަނޑުވެރިންގެ މަސައްކަތް ފުރުން ރަސްމީގޮތުން ދިޔައީ ކޮށްލަމުން ހަމަނުވުމުގެ ސަބަބުން. އަޑުގަނޑު ފާހަގަކޮށްދިނީ ގޮތްތަކުގެ ދީނީގޮތުގެ އަށްޓަކަން އެކަށީގެން މަޖިލީހުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ ގޮތް ހޯދަން ހަމަޖެހުނު ގޮތުގެ މަތިން ރިޔާސަތުން އެއްބާރުލުން ދެއްވުން ދެއްވަން. އަޑުގަނޑު އަދިވެސް އަރިހުން އެދެން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ފޮނުއްވާފައިވާ ސިޓީފުޅު، އެއީ އެޖެންޑާ އައިޓަމް 6.1 ގެ ދަށުން. އަޑުގަނޑުވެސް މަސައްކަތްކުރަމުން މިގެންދަނީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ފޮނުއްވާފައިވާ ސިޓީފުޅުގެ ބާރު އޮތްބައި މަޖިލީހަށް އިއްވާލާދެއްވުމަށް.

އިދާރީމާމަލާތް އިއްވުން:

ވިޔާ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އަށްޓަކައިތުރަށް ނިންމާ ކަމަކަށް ރައްޔިތުން ހިމެނޭ ގޮތުން އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ އެންމެހައި ފަރާތްތަކަށް ތަބާވެ ކިޔަމަންތެރިވާން ކަމަށް މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާކުރުން ޤާނޫނުއަސާސީގެ އިސްލާ ދަންނަވާ 19 ވަނަ މާއްދާއާ ތަޢާރުޟުވާކަމަށް ފެނޭ އެވެ. ބެލުމުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ 2 ވަނަ ނަންބަރުގައި މަޖިލީހުގެ މެންބަރަކު މަޖިލީހުގެ ގެ އަށް ހާޒިރުވާނީކަމާ ގުޅޭ މަޖިލީހުގެ ގެ އިން އެނބުރި ދަނީކަން އެ މެންބަރަކު ހައްދަވާދީފައިވާ ގޮތަށް ތާރީޚާއި ވަގުތު އިންތިޚާބު ކުރެވޭ ފަދަ އެއްވެސް ކަމެއް އެކަށައަޅާފައި ނުވާ ކަމަށާއި ހުށަހަޅާ މަޖިލީހުގެ އިޖުތިމާޢަށް އިންތިޚާބު ކުރެވޭ ކަމެއް ބާރުގެ ގޮތުން ޤާނޫނާ ފުށުއަރާ ބެލުމުގެ 16 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގައި މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާތަކުގެ ތަފްޞީލު ޖަލްސާތަކަށް ހާޒިރުވާނީކަން ނުވަތަ މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާތަކަށް ހާޒިރުވާނީކަން ނުވަތަ މަޖިލީހުން، ނުވަތަ އެފަދަ ކޮމިޓީތަކުން އެންމެ ދުރުކަނބަރުގެ ކަމަށް އެއްވެސް މަސައްކަތްތަކުގައި މެންބަރަކު ހައްދަވާދީފައިވާ ހުރިހާ ބާރުކުރުމުގެ ނުވަތަ ބާރުގެ އިޚްތިޔާރުގައި އެވެ. ބެލުމުގެ 16 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގައި ވަކި މަޖިލީހު މަސައްކަތްތަކުގައި މެންބަރަކު ހައްދަވާދީފައިވާ ނުވަތަ ބާރުގެ ޙައްޤުގެން ނުވާނެ ވާހަކަ ހަމަހަމަކުރުމުގައި ބެލުމުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ 2 ވަނަ ނަންބަރުގައި ވަކި ބާރުތަކުގެ މަސައްކަތަށް ބާރުގެ އިޚްތިޔާރުގައި ނުވާނޭ އެ މާއްދާ މާނަކުރުމުގައި މަޖިލީހުގެ އަދި ޖިނާއީ މަސައްކަތް ވެސް އެކަށައަޅާފައި ހިމެނޭ ގޮތަށް

ކަމަށް ވާތީ، އިސްވެ ދެންނެވި ދެ މާއްދާގައި ވެސް ބަޔާންކުރަނީ އެއް ކަމެއް ކަމަށް ފާހަގަކުރެވެ އެވެ. އެހެންނަމަވެސް ބިލުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)ގައި އެ މާއްދާގެ (ހ) އާއި ޚިލާފަށް އަމަލުކުރާ ފަރާތްތަކަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަބާއި، 16 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ)ގައި އެ މާއްދާގެ (ރ) އާއި ޚިލާފަށް އަމަލުކުރާ ފަރާތަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަބު ބަދަލު ކަމަށް ވާތީ، ބިލުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި ބިލުގެ 16 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ތަޢާރުޟުވާ ކަމަށް ފެނޭ އެވެ. ބިލުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ 3 ވަނަ ނަންބަރުގައި މަޖިލީހުގެ މެންބަރަކު އޭނާގެ ޢާއްމު ދިރިއުޅުމުގައި މުޖުތަމަޢުގެ ތެރޭގައި އުޅުމުންދާއިރު، އޭނާގެ އަމަލު ހުތުރުވާ ގޮތަކާއި، މަޖިލީހުގެ ޢިއްޒަތާއި ޝަރަފަށް ހުތުރުވާ ގޮތަށް ޢަމަލުންނާއި ހަރަކާތުންނާއި ހުތުރު ބަހުރުވައިން އެއްޗެހި ކިޔުމާ މަޖިލީހުގެ އިޙްތިރާމަށް އުނިކަން ލިބޭ ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެވެ. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 27 ވަނަ މާއްދާގައި ވާ ގޮތުން މިނިވަންކަމާ އެކު ފިކުރާއި، އިސްލާމްދީނުގެ އުޞޫލަކާ ޚިލާފުނުވާ ގޮތެއްގެ މަތިން އެ މީހެއްގެ [illegible] އަށް ފެންނަ ގޮތްތަކާއި [illegible] [illegible] ގޮތަށް އަދި މީހުން ވެސް ގޮތްގޮތުން ފާޅުކުރުމުގެ މިނިވަންކަން ކޮންމެ މީހަކަށްމެ ލިބިގެންވާ އެވެ. ބިލުގައި ހުތުރު ބަހުރުވައިން އެއްޗެހި ކިޔުމާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހުތުރު ބަހުރުވައިން އެއްޗެހި ކިޔުމާ، މި ޢިބާރާތް ބިލުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ 3 ވަނަ ނަންބަރުގައި އެހެން އޮތުމުން ޤާނޫނުއަސާސީގެ އިސްވެދެންނެވި މާއްދާ އިން ލިބިދޭ ބާރު ހަނިކުރާ ކަމަށް ފެނޭ އެވެ. ވީމާ، ޤާނޫނުއަސާސީ އިން ލިބިދޭ އެއްވެސް އަސާސީ ޙައްޤަކާއި ނުވަތަ މިނިވަންކަމެއްގެ އެއްވެސް މިންވަރެއް ހަނިކުރެވޭނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 16 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރާ ޤާނޫނަކުން ކަމަށް ވާއިރު، އެފަދަ ޤާނޫނަކުން ވެސް އެއިން ޙައްޤެއް ނުވަތަ މިނިވަންކަމެއްގެ އެއްވެސް މިންވަރަކަށް ހިފެހެއްޓޭނީ މިނިވަން ދިމިޤްރާޠީ މުޖުތަމަޢެއްގައި މިފަދަ ޙައްޤެއް ނުވަތަ މިނިވަންކަމެއް ހިފެހެއްޓިދާނެ ކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ މިންވަރަށް ކަމުގައި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 16 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ)ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެވެ. ހަމަ އެހެންމެ މަޖިލީހުގައި މެންބަރުން ދައްކާ ވާހަކައިން ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] މެންބަރަކު ހުތުރު [illegible] [illegible] [illegible]، އެ މެންބަރަކު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މަޖިލީހުގެ އިޙްތިރާމަށް އުނިކަން ލިބޭ ކަމެއް ކަމަށް ބިލުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ 5 ވަނަ ނަންބަރުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުވާ މީހަކަށް އެ މާއްދާގެ (ށ) އިން އަދަބު ކަނޑައަޅާ އެވެ. ވީމާ، ބިލުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ 5 ވަނަ ނަންބަރާ ގުޅޭގޮތުން ވެސް [illegible] [illegible] [illegible] ނުކުތާ ފާހަގަކުރެވެ އެވެ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށް [illegible] މި މާއްދާގެ [illegible] އެހެން އޮތުމުން އެ [illegible] ކަނޑައަޅާފައިނުވާތީ، [illegible] ފަދައިން މި މާއްދާ އިން ވެސް ޤާނޫނުއަސާސީގެ 27 ވަނަ މާއްދާ އިން ލިބިދޭ ޚިޔާލު ފާޅުކުރުމުގެ މިނިވަންކަމުގެ ބައެއް ހަނިވެގެން ދާކަމަށް ފެނޭ އެވެ. ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަމަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible]

އަށް ދެވޭ ޢުޤޫބާތްތަކުގެ ތެރޭގައި އެ މީހަކު ވަޒީފާ އިން ވަކިކުރެވިދާނެ ކަމަށް ބިލުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާއި 11 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި، 16 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އާއި، 21 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި، 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާއި، 36 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެ އެވެ. އިސްވެދެންނެވި މާއްދާތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީ ތުހުމަތުކުރެވޭ އެ މީހެއްގެ ތުހުމަތު ހައިސިއްޔަތުން ކުރި ކަމަކުން ޖިނާއީ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުށެއް ކުރި ކަމަށް ވާނަމަ އެ މާއްދާތަކުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޖޫރިމަނާކުރުމާއި، އަދި ނުވަތަ ޖަލަށްލުމުގެ އަދަބުގެ އިތުރުން އެ މީހަކު އަދާކުރާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިދާނެ ކަމަށް އިސްވެ ދެންނެވި މާއްދާތަކުގައި ބަޔާންކުރުމަކީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 37 ވަނަ މާއްދާ އިން ކަށަވަރުކޮށްދޭ ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތަކުން ފަސް އޮމުކަ އިޖުރާއަތުތަކާ ވަޒީފާ އޮޅި އަދާކުރުމުން ނުވަތަ އަމިއްލަ އިޖުތިމާޢީކުރާ މަސައްކަތްތަކުގެ ކުރިމަތިން ދިފާޢުކުރުމުގެ ޙައްޤު ދިނުމަށް ބާރުލާ ހަމަހަމަ ޝަރީޢަތަކަށް ވުން އެވެ. ބިލުގައި ފުރުޞަތު ޒިންމާ އަދާކުރުމާއި ކުރުމުގައި ބާރު އަދާކުރުމާއި ބާރުތަކާއި ޙަވާލުވެފައިވާ އިބާރާތް ގޮތުން ގޮވާލާ ތަފްސީލް އެ އަދާކުރާ ޤާނޫނާއި ޒިންމާ އަދާކުރަމުން ވަނީ ހިންގުމަކުން ސަރުކާރާ ބާރު އަދާކުރުމުގެ ތަފާސިލުތަކާ އެވެ. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 61 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގައި ވާ ގޮތުން ޤާނޫނުގެ ނަމަވެސް ޤާނޫނަކުން ބާރުދިނުމަކާ ނުލައި ގަވާއިދުތަކުގެ ދަށުން ފިޔަވައި އެއްވެސް މީހަކަށް އަދަބެއް ދެނުވާނެ އެ ޤާނޫނާ ނަމަވެސް ގަވާއިދާއި ބާރުތަކުން ޝަރީޢަތްކުރެވިފައިވާ އެއްބަސްވުމަކަށް ވާހަކަ ކުރެއް، މަޖިލީހުގެ ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދި ކުރެއް ކުރެވޭ މަޢުލޫމާތު ދީފައި އަދަދާ ސާފުކުރުން ބައްލަވާލެއްވުމަށް އެދެވޭ އެވެ. ވީމާ، މަސްއޫލިއްޔަތު ކަނޑައަޅާ ކާރިސާތަކުން ސާފުކުރުމާއި ބައިވަރު މާއްދާތަކެއް ބިލުގައި ހިމެނިފައިވާތީ އެ ބާރުތަކާއި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގާއިމުކުރުމުގެ ޚިޔާލު އަދާކުރުމާއި ދެކޭ ތަފާސީލު ބަޔާންކުރުމުގެ ތަފާސީލު ކަނޑައަޅުއްވައި، ޤާނޫނުއަސާސީގެ އަދި ބައެއް ޤާނޫނުތަކާއި ބިލު މާއްދާތަކެއް ޤާނޫނުއަސާސީ އާއި އަދި ބައެއް ޤާނޫނުތަކާ ފުށުއަރާ މާއްދާތަކެއް ބިލުގައި ހުރުމަށް ޓަކައި އެ ބިލު މަޖިލީހުން ފާސްކުރެއްވި ބިލަށް ބާރުދޭކަމަށް ބަލައިގަނެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 37 ވަނަ މާއްދާ ކަށަވަރުކޮށްދޭ ކަމުގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ބަލައިގަތުން ނުވަތަ ތަޞްދީޤުކުރެއްވުން އެއްވެސް ސަބަބަކާ ނުލައި ވަކިކުރުމާ ގުޅިގެން ކުރިމަތިވާ މައްސަލަތައް ތަޞްދީޤުކުރެއްވުމަށް ފޮނުވުނު ބިލުގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ޢުލާނުކުރާ ކަމުގެ ސަބަބުން ބިލު ތަޞްދީޤުކުރެއްވުމަކީ ޤާނޫނުއަސާސީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 91 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން އެ ބިލު މަޖިލީހަށް އަނބުރާ ފޮނުއްވީމެވެ. އިޢުލާނުގެ ތަޞްދީޤުކުރައްވާފައިވާ އެއްބަސްވުމެވެ. 13 ޝަޢުބާން 1432، 17 ޖުލައި 2011، ހޮނިހިރުދުވަސް،

މުޙައްމަދު ނަޝީދު (ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ).

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. ދެންމެ މި އިވިވަޑައިގަތީ އަޅުގަނޑުމެން މަޖިލީހުން ފާސްކޮށްފައިވާ މަޖިލީހުގެ އިމްތިޔާޒާ ބެހޭ ބިލާ ބެހޭ ގޮތުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ފޮނުއްވާފައިވާ ސިޓީފުޅު. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 91 ވަނަ މާއްދާގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން އެ ބިލު ތަސްދީޤުކުރައްވަން ނުފެނިވަޑައިގަންނަވާ ކަމަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މިވަނީ ފޮނުއްވާފައި. މިކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ޢަމަލުކުރާ ގޮތުގެ މަތިން 1 ގަޑިއިރުގެ ބަހުސްއެއް މިކަމަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން. 1 ގަޑިއިރުގައި ފުރުސަތު މިހާރު ހަމަޖެހިފައި ވާ ގޮތުން މިއޮންނަނީ އެމް.ޑީ.ޕީ އަށް 23 މިނިޓުއިރު. ޑީ.އާރު.ޕީ އަށް 21 މިނިޓުއިރު. ވަކި ޕާޓީއަކަށް ނިސްބަތްނުވާ މެންބަރުންނާ ކޮންމެ މެންބަރަކަށް 3 މިނިޓުއިރު. ޕީ.އޭ އަށް 6 މިނިޓު. ޤައުމީ ޕާޓީއަށް 3 މިނިޓު. ޖުމްހޫރީ ޕާޓީއަށް 3 މިނިޓު. މި އުސޫލުން އަޅުގަނޑު ފުރުސަތު އަރުވަމުން ގެންދާނަން ފުރުސަތަށް އެދިވަޑައިގަންނަވާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް. ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މޫސާ މަނިކަށް ފުރުސަތު އަރުވަން.

ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މޫސާ މަނިކު ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ އިމްތިޔާޒާ ބެހޭ ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން މި މަޖިލީހުން ނިންމި ބިލަކީ މިދިޔަ ދައުރު ނިމުން ދިޔައިރުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަރަށް އަވަސްކޮށް ބިލުތަކެއް ނިންމަމުން ދިޔައިރުގައި ނިންމިފައިވާ ބިލެއް. ދެން ބިލުގެ މަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެންކޮށް، މިތަނަށް ގެނެއްސަ އަދި އާދައި ހުރި ހުރިހާ ކަންތައްތަކަށް ސަމާލުކަން ނުދެވި ހުރުމުން ކަމަށް ވެސް ބައެއް މެންބަރުން ޚިޔާލު ހުށަހަޅުއްވާ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުގެ މިކަމާ ގުޅިގެން މާ ބޮޑު ބަހުސަކަށް ނުގޮސް މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ ސީދާ މަސްލަހަތާ ގުޅުންހުރި ކަމަކަށް ވީތީވެ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ފޮނުއްވާފައިވާ ސިޓީފުޅުގައި ވިދާޅުވެފައިވާ ކަންކަމާއި، ޤާނޫނުއަސާސީ އާއި އަދި މި ބިލުގައި ހުރި މައްސަލަތައް އަލުން ދިރާސާކުރުމަށްޓަކައި ބިލު ފޮނުއްވާލެއްވި ކޮމިޓީ އަށް އަނބުރާ ފޮނުވާލައިގެން އެ ބިލުގެ މަސައްކަތްކުރުމަކީ އަޅުގަނޑު ހީވަނީ އެއީ އެންމެ ރަނގަޅުކަމަށް ކަންނޭނގެ. ކޮންމެ ގޮތެއް ވިޔަސް މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ އިމްތިޔާޒު އޮންނަންޖެހޭ. އަދި މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް ލިބިދޭ ހައްގުތަކާއި އެ [illegible] އޮންނަންޖެހޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ބޮޑަށް ވިސްނާފައި ހުރީ އެކަމުގައި ވާހަކަ އިތުރަށް މި މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީގައި އަޅުގަނޑުމެން އަޅުގަނޑުމެންގެ އަމިއްލަ ވާހަކަތަކެއް ނުދައްކާ ގިނަ މައްސަލަތަކެއް ހުރި ކަމަށް ވާނަމަ އަދި މަޖިލީހުގެ ޤާނޫނީ ފަރާތްތަކާއި، މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއާ އެކުގައި މަސައްކަތްކޮށްގެން މި ބިލު އަލުން ރަނގަޅުކުރުމަށްފަހު ވީހާވެސް އަވަހަކަށް މަޖިލީހުގެ ތަޅުމަށް ގެނައުމަށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުގެ ހުށަހެޅުމަކީ މިއީ ދެން. މިގޮތަށް އެއްވެސް ބަދަލަކު ފާއިތުކުރައްވައިގެން

ގެންދެވުނު ކަމަށް ވަނީ ވިއްޔާ މި ބިލު އަވަހަށް ކޮމިޓީއަކަށް ފޮނުވާލަން އަޑުގަނޑު ހުށަހަޅާ ވާހަކަ ދަންނަވާލަން.

ޝުކުރިއްޔާ.

ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލީ ވަހީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، މި ބިލުގެ ކަންތައްތައް ހިނގާ ދިޔަ ތާރީހަށް ބަލާއިރު މި އެއްޗަކީ ބަޖެޓުގައި ހޯދަން ކައުންސިލުން ދިރާސާކޮށް ހުރިހާ ބާރުތަކެއް ވާހަކަދައްކައިގެން ނިންމާފައި އޮތް ބިލެއް. ސަރުކާރުން އިންތިޒާމްކޮށްގެން ވަރަށް ބޮޑަށް ސިޔާސީ ގޮތުން ދިޔައީ އިދިކޮޅު ޕާޓީތަކާއި، އިދިކޮޅު ޕާޓީތަކެއް، އަދި ގާއިބުވެފައި އިދިކޮޅު މެންބަރުންނަށް ރައްޔިތުން ކުރިމަތިވެގެން އަޅުވައިގެން އެ މަސައްކަތްކުރުމުގައި އޮތް ބިލެއް މިއީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަކަށް ނުފެނޭ ކޮންމެހެން ކޮމިޓީއަކަށް ފޮނުވާލާކަށް. މިއީ ހަމަ ތަފުސީލުން ބަހުސްކުރެވޭނެ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުންގެ ބަޖެޓުގައި މިކަހަލަ މަސައްކަތަށް ކޮންމެހެން މި އިޤްތިސާދު ނިމަށް ކުރެވިދާނެ. އެހެންނަމަވެސް މި ބިލު މި މަޖިލީހުގެ ބޮޑުބައި މަސައްކަތް ހިނގާދިޔައީ އޮނިގަނޑު ބަލާއިރު މި ބިލަކީ މި މަޖިލީހުގައި ހިމެނޭ ހުރިހާ ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުން ވާހަކަދައްކައިގެން ކޮމިޓީ އެއް ގެންދަވަން ކޮސްގެން ހުރިހާ ގެންދަވަން ކޮމިޓީގައި އޮތް ކަހަލަ. އެހެންވީމާ، ބަޔަކު ގެނައި މަޖިލީހުގެ އިޤްތިސާދީ ބަޔާންތަކުގެ ވާހަކަދެއްކުމަށް ސަރުކާރަށް ގެންނަވާ އެކި ގޮތްތަކުން ބަހުސްކުރުމުގެ މަޖިލީހުގެ ގެންދަވަމުންދާ ޕާރލަމެންޓް އިޤްތިސާދީ ބަޔާނުގައި ނިކުމެބަލަން އަޅުގަނޑުމެން އެންމެން އެބަ ފެނިފައި އޮތް ރާއްޖޭގެ މި މަޖިލީހުގައި ގުދުރަތީ ސިޔާސީ ކަންކަން ބަލާއިރު އަޅުގަނޑުމެން މި ބޭނުން ގަވާއިދުގެ ދަށުން ޕާސްކޮށްފައި ގުދުރަތީ ފަރާތްތަކެއް. އެ ފަރާތްތަކުން ބޭނުން ނުކުރެ. މިހާރު މިހުން އެއްބަސްވީ މިކަން ފާހަގަކޮށްލަން ވެސް މިހެން ފަށަފައިވާ މިހެން ވެސް މިއީ އެއްމެ ދަށުން ބަދަލުތަކެއް. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަނޑުމެން ހިތާމަކުރަން މި ބިލު ޕާސްކުރުމުގެ ވަގުތު މި މަޖިލީހުގައި އެކަށީގެން ކޮމިޓީތަކަށް އަންނަ އެމް.ޑީ.ޕީގެ ރަނގަޅު ބަޔަކު ފުރިހަމަ ފަރާތްތަކަށް މިހެން ބަރާބަރަށް ހިތްވަރު ބަދަލުތަކެއް މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ އަޣްލަބިއްޔަތު ހުށަހަޅާ ގޮތަކަށް މިހާރު އަހަރެން މަސައްކަތްކޮށްގެން މިހާރު އަނެއްކާ ވަރަށް ގިނަ އެމް.ޑީ.ޕީ ނަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކޮށްލަން. އިޤްތިސާދީ އަދި ޔުނިޓަކީ ފަރާތަކުން ބޭނުން ބަދަލުތަކެއް މިހާރު ހުރިގައި ދަށުން މި މިހާރުގެ ނޫނެއް. އެހެންނަމަވެސް މިހާރު އިޤްތިސާދީ ބިލުގެ އެއީ ނުވަތަ މިހާރުން ފެށުނު. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ފެނުނު ރައީސްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މެންބަރު ވެފައި ވެސް. އެހެންވީމާ، އެމް.ޑީ.ޕީ ފާހަގަކޮށް ކޮންމެހެން އިދުރަށް އިދިކޮޅު ފާހަގަކޮށްލަން މިގޮތަށް މަޖިލީހުގައި ޖަމާސަތަކަށް މިއީ މި ކޮމިޓީއަކަށް ވެސް ބޭއްވުން ކަމެއް ނެތް. މިއީ ހަމަ ބަހުސްކުރެވޭނެ ވެސް. އަޅުގަނޑުމެން ނުވެސް ކޮމިޓީއަށް އިތުރު އިޤްތިސާދީ ނިޔަތެއްގެން. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ސަރުކާރުގެ ހުށަހަޅައި މަސައްކަތްކުރުމުގެ ސަރުކާރު ދިރާސާކޮށް ބާރުން އެމްޑީޕީ ބޭނުންވާ ސަރުކާރުގެ ވެސް ކަނޑައެޅި. އެކަމަކު ފުރުޞަތު ވެސް ވަރަށް ބާރަށް ބިޔަ ޖަވާބުދާރީ އެއްޗެއް ގޮތުގެ ނުދެއްވި

ކައިރީގައި. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަނޑުމެން އެއްޗެކޭ ބުނީމަ، ހަމަ ޚުދުމުޚުތާރު ސޮވެރިއިޓީ ކަންކަމަށް މެންބަރުންނަށް ނުލިބިފައި އޮންނަނީ. އެހެންވީމާ، ކޮންމެހެން އިތުރު އިމްތިޔާޒުތަކެއް އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުމެއް ނުވޭ. މި ހުރި އިމްތިޔާޒުތަކާ އެއްކޮށް ވެސް މި ސަރުކާރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޖަވާބުދާރީކުރުވިދާނެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި މިއީ އަނެއްކާވެސް މަޖިލިސް މެންބަރުންގެ ހުރިހާ އެންމެން ގުޅި ޖައްސަން ހިމި މަޖިލީހުގެ ތިބޭގޮތައި ބާއްވަންވެގެން މި މަސައްކަތްކުރެވޭނީ. އެހެންވީމާ، ބަޔަކުގެގޮތަކައި މިގައި ހުރި ކަންކަމަށް ބަލާއިރު ހުރިހާ ޗާޓް ވާހަކަދައްކަވައިގެން ކަންކަން މިގައި އުޅެނީ. އެހެންނަމަވެސް އެ އެއްކަލަން ކާޖެލިރި ގޮތަށް. މިތަނުން ބޭރަށް އެއްކުރިޔަ ކަށް ބަހައްޓާނީ؟ ކާކު ޤަސްދުވަކައިގެން އަދި ބަހައްޓާނީ؟ އެދުވަހު ކާރުވާތް އެދިލިސް މަޢިލިރިހިފުލުކުރެވޭނީ؟ ހިއްކާ އެއްކަމަ ނުފޯޓޮރާއް އިރިރިއާ ބަރުނަގެ ވާސް ކުރެވޭނެ. އެހެންނަމަވެސް މިދަނަން އަދިވެސް މި މަޖިލީހުގެ، ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް އުނދަގޫކޮށްދެއްވާނަން މިހާރު ހިނދު މަސައްކަތްކުރަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ފެންނަނީ މިއީ މި ގޮތަށް ހަދައިގެން ވެސް ބޭރުން އެއްބަޔަކު ބަރުހަލުކަށް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނުޖެހޭ ކޮންމެހެން އިތުރު އިމްތިޔާޒުތައް ނުލިބިގެންނެއް. އަޅުގަނޑުމެންގެ ސޮވެރިއިޓީ ޚުދުމުޚުތާރު ނުދޭނެ އަޅުގަނޑުމެން އަމިއްލަ އަދި ވެސް އުޅުނީ މިނާ. ބަރާބަރު ބަދަލުކުރުމާ އެއްކޮށް ދަޅުބަރަށްއަރައިގެން ކޮންމެހެން އުނދަގޫކުރަމުން މި މަޖިލީހުގެ ބާރުތަކަށް ގޮންޖެހުމެއް ލިބޭނީ ސަރުކާރުގެ ވިސްނުމުން ނުތޯ. އެކަން ވަރަށް ބަރުކަޔަކަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިގެން ގޮއްސަ އޮތީ. އާދެ، އަޅުގަނޑު ހިތާމަޔާ އެއްކޮށް ގާނޫނުތަކަށް ޑިވުރަ އެއްކޮށްވާނު ގާނޫނަކަށްކަމުން އެއްގޮތް އަދިވެސް ބަޔާނެ އެން.ޖީ.އޯތަކުން، މި މަޖިލީހަށް އަސްނާފުން ވަކިކުރަން އެން.ޖީ.އޯތަކުން. އެފަރާތްތަކުން ވެސް ގޮސް އެމަޖިލިސް ބަޔާނެ ހިފައިގެން މަޖިލީހުގެ ޢިއްޒަތާއި ކަރާމާތަށް އަރައިގަތެން ވަނީ. އެހެންވީމާ، ދިން އަޅުގަނޑުމެން އެ އެއްކޮށްލާސަ ނުކުމެ އަޅުގަނޑުމެން ކުރާ މަސައްކަތްތަކަށް ހަރަކާތް ހޯދަން އެބަ ޖެހޭ. ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން ޚާއްޞަކޮށް ބެލެހެއްޓޭނީ. އަޅުގަނޑު ކޮންމެހެން އިތުރު އިމްތިޔާޒުތާ އަޅުގަނޑުމެނަށް ހިއްވަރު ނުވާ ފޯސްކަރަށްޒަރުން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ކުޑަހުވަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަހުމަދު އާމިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިމްތިޔާޒާ ބެހޭ ބިލަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަލުން ވިސްނުމަށް މަޖިލީހަށް ފޮނުއްވި ކަމަށްބަލައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލީ އެ މަސްއޫލުންގެ ދުރުވިސްނުން ވިސްނުމުން އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރު ދަންނަވަން. އަޅުގަނޑަށް ހަމަ ހިތާމަޔާ އެއްކޮށް ދަންނަވަން މި މަޖިލީސް ބަންދުވެގެން ދިއައިރު 7 ބިލެއް ނިންމާލައި ޗުއްޓީ އިރުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ މި މަޖިލީހުގެ ތެރޭގައި އެންމެ ބޮޑު އެލް.ޖީ.ގެ މުސްތަޤްބަލު އެންމެ ބޮޑު އިދިކޮޅު ހުރި ބިލު މިހާރު ޤާނޫނަކަށްވުމާ ގުޅޭ އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ހިތާމަކުރަން. އެހެން މިދަންނަވަނީ ކަމަކީ ވަކި ޕާޓީއެއްގެ ބިލެއްގައި ނުކުންނަވާ ބާރުވެން އެ ބަދަލުކުރުމާއި، މި ކަންކަމާ

ގުޅޭ ގޮތުން މިތަނަށް ފާސްކުރެވިގެން ދިޔަ އިޞްލާޙުތައް އަނބުރާ ފުރުސަތުވާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު އުއްމީދުކުރީ. އެކަމަކު އެކަމެއް ނުލިބި. އެހެންނަމަވެސް މި ބިލަކީ މިތަނުގައި ދެންމެ ހަމަ ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ފާހަގަކުރެއްވި ފަދައިން ހުރިހާ ޚިޔާލަކުން ހަމަ އެކަމާ ބޭނުންވެގެން [illegible] އޮތް ކަމެއް. އެހެންނަމަވެސް މި ބިލު މިއޮތީ އަނބުރާ ފުރުސަތުގައި. އެ ފުރުސަތުގައި [illegible] އަޅުގަނޑު ހަމަ ޤަބޫލުކުރަނީ މިއީ ވަރަށް ބޮޑު ވިސްނާލައިގެން އަދި [illegible] [illegible] ވެސް އެ [illegible] [illegible] [illegible] ކަމުން ޤާނޫނީ [illegible] ނުވަތަ ޤާނޫނުއަސާސީ އާއި [illegible] [illegible] [illegible] ގޮތަށް އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެ ގޮތުގެ މަސައްކަތް އަޅުގަނޑު ފެނުނު މި [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑު ވެސް މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދަންނަވާލަން. ހަމަ ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ފާހަގަކުރެއްވި ފަދައިން މި [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެންގެ އެއްވެސް މައްސަލައެއް ވެސް ނެތް. އެއީ މިތަނުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ މާ ބޮޑަށް އިޖްތިމާޢީގޮތުން ބަރޯސާވެގެން ކަންކަން ކުރަން ހިތްވަރުދިން އުޅޭ މީހުން ނޫން. އަޅުގަނޑުމެންނަކީ [illegible] ނުވާ އެ [illegible] ވެސް. ނުލިބުނަސް ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން އެ އުޅޭ މިންވަރަކުން އުޅެވޭނީ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ސަރުކާރު ޖަވާބުދާރީކުރުވުމަށްޓަކައި ކުރެވޭން އެއީ މިންވަރަކުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ހަރަކާތްތަކާއި [illegible] [illegible] މިންވަރަކުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރެވޭން. ވަކިވަކި ހުއްޖަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޖެހިއްޖެ. އެހެންވީމާ މި ބިލުގެ ސަބަބުން ވެސް މުޅިރާއްޖެ އަނިޔާ ވެސް ލިބޭނީ އަޅުގަނޑުމެން. އެކަމުގައި އަޅުގަނޑުގެ މާ ބޮޑު [illegible] އެއީ ބިލަކުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް [illegible] ބިލު ހުށަހަޅަން ކޮންމެ ވެސް އެ މެންބަރަކަށް އިސްލާހު ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުސަތު ލިބިގެން އޮތީމާ. ދެން އެހެންނަމަވެސް، އެ އިސްލާހުތަކުގެ [illegible] ވެސް މިތަނުގައި ހަމަ ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ ހުރިހާ [illegible] ނިސްބަތްވާ މެންބަރުންގެ ވެސް ހަމަ މަޝްވަރާގެ [illegible] [illegible] [illegible]، މި [illegible] ހަމަ [illegible] [illegible] ހުރިހާ އަޅުގަނޑުމެންގެ [illegible] އެއް [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެންގެ ވަރަށް ޖަވާބުދާރީވާން. ޝުކުރިއްޔާ.

ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ މެންބަރު ރިޔާޟް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

السلام عليكم. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، ފުރަތަމަ ވެސް މި ބިލާ ބެހޭ ގޮތުން ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ފާހަގަކުރެއްވި ފަދައިން މި ބިލު އަލުން އަނބުރާ ކޮމިޓީއަކަށް ފޮނުވުން އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަމު. އަޅުގަނޑު ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މޫސާ މަނިކުގެ ހުށަހެޅުއްވުމަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން. ދެން ހަމަ ތާއީދުކުރަމުން އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން ބޭނުންވަނީ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް، އާދެ،

އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިސްލާމްދީނުގެ ނަސޭހަތްތަކުގައި ވިސްނަމުންދާ އަޅުގަނޑުމެންގެ ވާޖިބުއަދާކުރުމަށް އަޅުގަނޑުމެން ފަހެއް ނުޖެހޭނަމަ. ތިއޮތީ ދަރިންގެ އިޖުތިމާޢީ މުސްތަޤްބަލު އެދި ވަކިން ފަރަގަކުރެއްވުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހިމާޔަތާއި ބައްލަވާއިރަކަށް ދީން ދައުލަތް ނުވަތަ ސަރުކާރަކަށް އެ ނުފިލައިދޭ ހިތްވަރެއްގައި އެކަން ނުކުރުމަކީ އަދި އަޅުގަނޑުމެން ނުކުންނަ ކަންތަ ދުވަހަކު މިތަނުން އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ނުކުންނައިރުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހަމަޔާވިދާނުމުގެ އެ އިސްތިޢުމާލު އެ ފަރާތުން ހަމަޖެއްސެވުމާ ޚިލާފުވެގެން އެކަމާ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ކުރިމަތިލާން މިތިބި ކުރެވޭނެ. އެހެންނަމަވެސް ދީނުގައި ހަމަ ބައެއް އިޖްތިހާދީ މަސްއަލަތަކުގައި ޚިލާފުތަކެއްވެސް ބައެއް އެން.ޖީ.އޯތަކުން މި ބިލާ ބެހޭ ގޮތުން ތަފާތު ގޮތްގޮތަށް ވާހަކަ ދައްކާތީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހިނގަމުންދާ މަދަނީ ޖަމްޢިއްޔާތަކުން އެއީ ވާހަކަ ދެއްކި އިރުގައި މި ބިލުގައި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 17 ވަނަ މާއްދާ އާ ތަޢާރުޟުވާ ކަމަށް ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވި އިރުގައި 17 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބުނެފައިވާ އިންސާނީ ހައްޤުތަކާއި ތަފާތުކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ބަދަލުތަކާއި ބައެއްކަން ކަންތައްތަކުގައި ވަކި ގޮތަކަށް ޤާނޫނުއަސާސީގައި ތަފާތުކުރުމުގެ މިސާލުތައް ޖިންސީ ތަފާތު ޤާނޫނުއަސާސީ އަށް ތަޢާރުޟުވާ ކަމެއް ނޫން. އެހެންނަމަވެސް، މިގޮތް ސާފުކޮށް އެނގެން ހުރި ކަންތައްތައް ބައެއް ޤާނޫނީ ބިލުތަކުގައި މި މަޖިލީހުގެ އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިގަންނަ ދައުލަތް އަޅުގަނޑު ކުރެވިދާނެ ކަމަށް. އަދި، ކަނޑައެޅުމުގެ ދައުރުގައި ޤާނޫނީ އަސާސީ ކަންތައްތަކުގެ ތަފާތުގައި އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާވަޑައިގަތުމުގެ ކަންކަމާ ހުރި ކަންކަމަށް ބަލާއިރު އަޅުގަނޑު ވެސް ޤަބޫލުކުރަން. އެހެންނަމަވެސް، ބިލުގެ މަޖިލީހުގެ ހަރަކާތްތެރިވުމުން އަންހެނަށް އިންސާފު ލިބެން އެއަށް ގެނައުމަށް އިސްލާމީ ޢަދުލު ދެއްކުމަށް އަޅުގަނޑުމެން އެއްބަސް ޤާނޫނުތަކާ ގުޅުން އެބައި ބިލުގެ ފުރުޞަތު ޤަވާޢިދު އެކު ވެސް ކަންކަމަށް ވިސްނާލަން. އެހެންނަމަވެސް، އެ އަންހެން ބަދަލުކުރަންޏާ އެކުގައި އެ ކަންބޮޑުވާންޖެހޭ ކަމެއް ޖިންސީ ކަމުގައި ވަނީ އިސްލާމީ ކަންބޮޑުވާނެ ގޮތްތަކާއި ގުޅިގެން ކަމަށް. އެކަން ބައެއް އިސްލާމީ ޤާނޫނީ މުޢާމަލާތް އަދި ބިލުގައި އެއް އަނެއް މުޢާމަލާތުގެ ޤާނޫނުގެ މުޢާމަލާތް ހިނގަމުންދާ އަދި އަނެއްބަޔަކު ދާ ދާއިރާތަކުގައި ހަމަހަމަކުރުމަށް ކަމަށް ވެސް ބައެއް ބޮޑުވެގެން ގޮތްތަކާއި ދިމާކުރަން. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން ޙަޤީޤަތުގައި ވެސް މުސްލިމުންނަށް ވިފަހު ނޫނީ ދާދިފަހުން ޙަޤީޤަތުގައި ކަމެއް ވެސް. އެހެންނަމަވެސް، އެކަން ކުރަންޖެހޭ ސަލާމަތް ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހިފެހެއް މި މުޢާމަލާތު ބެލެހެއްޓުމުގެ އަދި މި ދާއިރާގެ ހަރަކާތްތެރިވުމަށް ސާފުކޮށް މިހާރު އެނގިފައިވާގޮތަށް. މި ބިލު ގެނައުމާ ގުޅިގެން ބަދަލުތަކުގެ ކުރިން، ގެނައުމާ ގުޅިގެން ވަރަށް ވަރަށް މި މުޢާމަލާތު ބެލެހެއްޓުމުގެ އަންހެނަ އެކު ދިވެހިން ހިނގާ ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް އެކު. އެހެންނަމަވެސް، މި އެ މާއްދާގެ މާނަ އަދި ޙައްޤުތަކުގެ މުޢާމަލާތުގައި ސަރުކާރާ އިތުރު ނޫނީ ސަރުކާރުން ކަންބޮޑުވާ މުދަލު މައްސަލަތައް އެކުލަވާ ދިޔަ އެ ސަރުކާރުން ބޭނުންވާ

ގޮތަށް އެ މައްސަލަ ހިނގާދާނީވެ އިދިކޮޅު ބައެއް މެންބަރުން ހައްޔަރުކޮށްގެން ވޯޓު މަދުކުރުމަކީ ކޮންމެހެން ކަމެއް. މި ކަހަލަ ސަބަބުތަކެއް އޮތީމާ މި ބިލުގައި އެކަން އޮމާން ކަނޑައަޅާފައި އޮތީ. އެއްގޮތަކަށްވެސް މަޖިލީހުގެ މެންބަރަކު ހާ ބޮޑު އިމްތިޔާޒުތަކެއް ބޭނުންވާތީ އެއް ނޫން. އެހެންކަމުން، އަޅުގަނޑު ކިޔަން ފެނޭ ދީނީ ގޮތުން މި ބިލު ކިޔުން ވެސް ދިރާސާކުރި އެ ކޮމިޓީ ހުށަހެޅުމުން ހުރިހާ ގޮތަކުން ޤަބޫލުކުރަން އަޅުގަނޑުމެން ދާއިރު ފުރިހަމަ ދެއްވި ފުރުޞަތު މިހާ ހިސާބުން ނިންމާލަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

މަނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ އިމްތިޔާޒު ބިލު އަނބުރާ ފޮނުއްވުމާ ގުޅިގެން މިކުރެވޭ ބަހުސްގައި އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވާ ބައެއް ނުކުތާތައް އެބަހުރި. އަޅުގަނޑުމެން މަޖިލީހަށް ބިލެއް ހުށަހެޅިގެން ދާއިރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ފެނިގެން އިން އަބަދު އަޑިއަހަނީ ބިލެއް ފަރުމާކޮށްފައި ހުށަހަޅާއިރު ފެންނަނީ ބިލުގެ ނުކުތާ، ފެންނަނީ ބިލުގެ ނުކުތާ މުޅިން ތަފާތު ގޮތަކަށް އެއްކަލަ ހިސާބެއް ނެތި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަންނަ އަރިސްގައި މިއޮތް ބިލުގައި އަނބުރާ ފޮނުއްވާފައިވާ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވިދާޅުވެފައި ވަނީ ޤާނޫނުއަސާސީ އާއި ޤާނޫނާ ތަޢާރުޟުވާކަމަށް މިގައި އުފެއްދުން އެހެންވީމާ، މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ކުރާ މަސައްކަތެއްގައި ވެސް ހަމަ އެހާ ބާރެއް އޮތް ވަރަށް ނުބައި މިދަނީ. ދެން ރައްޔިތުންގެ އަޅުގަނޑު ވެސް ތަފާތުކުރަން މިއީ، ހަމަ ކޮބާ ދާއިރާގެ އިމްތިޔާޒު ބައިވެރިވާ އަށް މިފަދަ ފަރުމާކުރަން، މިއީ ހަމަ ދެ ޤާނޫނުގެ ދެމެދުގައި ހަމަ ފަހަރެއްގައި ދެ ޤާނޫނުގެ މެންބަރުން ކުރިޔަށް އެއް ހުށަހެޅުމެއް ފަރުމާކުރުމުގައި، ނިންމާލާފައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ތަޞްދީޤުކުރައްވަން ފޮނުއްވިފައި ބިލު. އެހެންނަމަވެސް، މިގައި އަޅުގަނޑުމެން ހުށަހަޅާކަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް މި ފެނިގެންދާ މި ބިލުގެ އަމަލު ފަރާތްތަކުގައި ދިމާވާ މަސައްކަތް ނޭނގެ މިކަހަލަ ފަރާތްތަކެއްގައި މަސައްކަތްތަކެއް ނޫން. އެ މަސައްކަތް ނޭނގޭ މެންބަރުކު މި ދާއިރާގެ ހުރިހާ ފަރާތަކުން ބޭނުމެއް ޙާޞިލުވާނެ ގޮތަކަށް ދިމާވާ މަސައްކަތް އެއް. އަމުދުން އެއްވެސް މަސައްކަތް އެއް މި ބިލު މި ފާސްވެގެން ދިމާވާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފަރާތްތަކުގެ އެއް ނުވޭ. އެހެންވީމާ، ރަޙްމަތް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނާ އަޅުގަނޑުމެން ބަލާއިރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ދިވެހިރާއްޖޭގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކަމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން. އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ އިމްތިޔާޒުގެ ބިލެއް ފާސްކުރީ ފާސްކުރަނީ ރައްޔިތުން އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނަންޖެހޭ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނޫން ކަމަށް ރައްޔިތުންގެ މެންބަރުންނަށް. އަންނަން އޮތް ބާރުގައި ކުރިއަށް އޮތް މުސްތަޤްބަލުގައި މި މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް ތިބޭނީ އަޅުގަނޑުމެން ނޫން. އިއްތިފާޤަކަށްގައި މި ބިލު ފާސްކުރުމަށް ދެވިގެން މި މަޖިލީހަށް ދަށަށް އެއްވެ މިހެންގެ ބޭނުމަކުން މި މަޖިލީހުގައި މި

ގޮނޑިތަކުގައި ފުރާނެ މީހުން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ކަމެއް ކުރާއިރު އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ފަސޭހަ ވާ ކަހަލަ ފޮއްޓަކުން އަޅުގަނޑުމެން ގައަށް ހުއްޓުވާ ކަހަލަ ގޮތަކަށް އެއްކަމެއް ހަދާފައި ޑިމޮކްރަސީ އެއީ އެންމެ ރަނގަޅު ގޮތަކަށް ވެގެން ނުވާނެ. އެހެންވީމާ، މިފަދަ ބިލެއް އަޅުގަނޑުމެން ފަރުވާކޮށް، ފާސްކޮށް ޤާނޫނަކަށް ވެގެންދާއިރު އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނަންޖެހޭނީ އަންނަން އޮތް ޖީލުތަކަށްޓަކައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ދައުރާއި ކަރާމަތް ހިފެހެއްޓޭނެ ގޮތަކަށް ކަންކަންކުރަން. ހަޤީޤަތުގައި ވެސް މި މަޖިލީހުގައި މި ތިއްބެވި ދިހަ މެންބަރުންނަކީ މިވަގުތު މާ ބޮޑު އިޚްތިޔާރުތަކެއް ބޭނުންވާ ބޭފުޅުންނެއް ނޫން ކަމަށް ފެނޭ. އެހެންނަމަވެސް، ކުރިއަށް އޮތް ތާނގައި މި މަޖިލީހުގެ ހަރަކާތާއި ފަރުދު އޮންނާނީ މިހާރު މިގޮތް ގޮތަކު ކަމަން އަޅުގަނޑުމެން ފުރުޞަތުކަމަށް އިރު ވަރަށް މުހިއްމު ވަން. އަޅުގަނޑުމެންގެ ކުރިއަށް އޮތް ތަނގައި މި މަޖިލީހުން ސަރުކާރު ޖަވާބުދާރީކުރުވަން ކުރާ މަސައްކަތާ މި ކަންތައްތަކަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހިއްސާކުރަން. އަޅުގަނޑު ފަހުމުކުރާ ގޮތުގައި މި މަޖިލީހުން މިއަދު މި މައްސަލަކުރުވާ ގޮތަކީ ނުވެސް ކުރިއަށް އޮތް ތަނގައި ސަރުކާރު ޖަވާބުދާރީކުރުވުމަށްޓަކައި މަސައްކަތާ ކުރިއްޔާ. މި މަޖިލީހުން ސަރުކާރު ޖަވާބުދާރީކުރުވުމަށްޓަކައި ދައުލަތުގެ ވަޒީރުން ގެނެސް ދޭއިރު ފަދަ އަން މިހާ ކޮމިޓީތަކުން ގެނެސް ސުވާލުކުރާ އުސޫލުތަކުން ނުކުރަން ހަރަކާތެއް. މިސާލަކަށް މި މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީތަކުން ވުޒާރާތްތަކާއި ސަރުކާރުން ވަޒީރުން ފުރަތަމަ އަން ހަ ދަރިވަރުއް ގޮތުން މިހާރުވަރަށް ހާސިލުކުރާ ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ފަހުމުކުރަނީ ކުރިއަށް އޮތް މަސްދަރުތަކުގެ އަލަމާރީ ވަޒަނުފަދަ ނުވުން. ވަރަށް ބޭނުން މައްސަލަތަކާ ހިފެހެއްޓޭނެ ވަރަށް މުހިއްމު ސިޔާސަތު ނުހިނގާ އެކަހަލަ ކަންކަން ހިފެހެއްޓުން. އަބަދުވެސް ކުރާ މަސައްކަތާއި ފުރުސަތު ނުލިބޭނެ. އަޅުގަނޑުމެންގެ އިޚްތިޔާރުތަކުގެ ވާހަކަ ދައްކާއިރު އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނަންޖެހޭނެ މި ސަރުކާރުގެ ގޮތުގައި ވެސް އަދި ރައްޔިތުންގެ ގޮތުގައި ވެސް އެންމެހާ ކަން އަޅުގަނޑުމެން ނުހަނު މީހުން. އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ނޫންނަކަން ހަމައެކަނި ބައިގެ. އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ވިސްނަންޖެހޭ އަޅުގަނޑުމެން މުސްތަޤްބަލަށް. އަޅުގަނޑުމެންގެ ދަރިންގެ ދަރިންނަށްޓަކައި މި ތައުލީމީ ކަންތައްތަކާއި އިސްލާހުކުރަން ނަމަ އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނަންޖެހޭނެ ތިރީގެ އަޅުގަނޑުމެންނާ ހިސާބަކުން ހަމައެކަނި އެ ހިސާބުން ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ނުދެކެން. އަދި، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް ބޮޑެތި އިނާޔަތްތަކާއި ކަސިރާއަކަން މަސައްކަތްކުރާ ވަޒަނަ މިއަދަކީ އަހަރެން ގޮވާލުމެން ފުނޑުފުނޑުވާ އަޅުގަނޑު މިއަދު ފަހަނަކަށް ބޭނުންވާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މިއަދު މި މިއްބިލި އެއްވުމުގައި ފުލުހުން މި މަޖިލީހުގެ އެއްވުމުގައި މަސައްކަތްކުރުމަށް އަދި ނޫންނަ މި މަޖިލީހުގެ އެއްވުމުގައި އިނާޔަތް ދިނުން ތިރީގެ އިނާޔަތްތަކީ މި މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ނުކުރަން. މިގޮތަށް ކުރިއަށް އޮތް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފުރުސަތު ކަނޑައަޅާފައި ހުރި އިނާޔަތްތަކާ މި

މަޖިލީހަށް ވެސް ލިބެމުންދަނީ. ހަމައެހެންމެ، މި މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް އިމްތިޔާޒުތަކެއް ލިބޭ ކަމަށް ވަންޏާ އެ ލިބޭ އިމްތިޔާޒުތަކާއި ވެސް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީ އާއި ޤާނޫނުތަކުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް ލިބިގެންދާ އިސްތިސްނާތަކާއި އިމްތިޔާޒުތަކެވެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގެ ކުރިމަގަށްޓަކައި މި މަޖިލީހުގެ މުއައްސަސާ ރައްކާތެރިކޮށް މި މުއައްސަސާގެ ހައިބަތާއި ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށްޓަކައި ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ އިމްތިޔާޒު ބިލެއް ވެސް ފާސްވެ ޤާނޫނަކަށް ވާން އެބަޖެހޭ. އެހެންނަމަވެސް، މި ބިލުގައި މިހިރަ ކަންތައްތަކާއި އެއީ ފުރިހަމަ އަދި އެންމެ ރަނގަޅަށް އިމްތިޔާޒުތައް ލިބޭނެ ކަމަކަށް އަޅުގަނޑަކަށް ވެސް ޤަބޫލެއް ނުކުރެވޭ. އެހެންކަމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މި ބިލު އަނބުރާ ފޮނުއްވާފައިވުމުން މި މަޖިލީހުން އިލްތިމާސްކުރައްވާފައިވާ ގޮތަށް އެކަންތައްތަކަށް ރިޢާޔަތްކުރުމަށްފަހު މި ބިލު އަލުން މި މަޖިލީހުން ގެނައުމަކީ އަޅުގަނޑު ވެސް ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މޫސާ މަނިކު.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މޫސާ މަނިކު ފާހަގަކޮށްލެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ބިލު އަނބުރާ ފޮނުވުމުގެ ބާރު އަނީ އެމް.ޑީ.ޕީ ޕާލަމެންޓް ގްރޫޕަކުން ނޫން. މިގޮތުގައި ހުރިހާ ސިޔާސީ ޕާޓީތަކެއް އެކުވެގެން ނިންމާފައި އޮތް ކަމެއް މިއަދު އެމް.ޑީ.ޕީ ބޮލުގައި އަޅުގަނޑުމެން ގެންދަނީ އަޅުގަނޑު އެކަމާ ހިތާމަކުރަން. ހަމަ އެކަމަށްޓަކައި މި ނިޒާމުގެ މައްސަލައަކަށް ވާތީ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ނިޒާމީ މައްސަލައެއް ނޫން. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ދައްކަވަމުންގެންދާ ވާހަކައަކަށް ޖަވާބުދެއްވުމަށް ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލައެއް ނުކުރެއްވޭނެ. މި ޖަލްސާގައި މިހިސާބުން ރިޔާސަތުގައި

މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންގޮސް ދެއްވުމަށް ވެލިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލީ މުޙައްމަދު ރިޔާސަތަށް ވަޑައިގެން ދެއްވުމަށް އެދި ދަންނަވަން. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) ﷽. މަސައްކަތްތަކައިގެން ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށްޓަކައި މިހާރު އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ބިލަށް ވާހަކަ ދެއްކެވުމަށްޓަކައި މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ އަބްދުއްރަޙީމް ވާހަކަފުޅު ކުރިއަށް ގެންދެވުމަށް ދަންނަވަން.

މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ އަބްދުއްރަޙީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ވެސް ގަބޫލުކުރަނީ މި ބިލު މިއީ އަނބުރާ މަޖިލީހަށް ފޮނުވައިގެން ބެލުމެއް ކަމަށް. ކުރީގައި މި ބިލު ފާސްވިއިރުގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރީ މި ބިލުގައި ބޮޑެތި މައްސަލަތައް ހުރިކަން. އެކަމަކު، މި މައްސަލަތަކެއް ދިމާވާނެހެނީ ކޮން ހިސާބަކުންތޯ އެވެސް އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވާ ކަމެއް. މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީގައި މަސައްކަތްކުރަމުން ދިޔައިރުގައި މި ބިލުގައި މެންބަރުންގެ ދޭތެރޭގައި އެންމެ ބޮޑަށް ޚިޔާލު ތަފާތުވި އެއް ކަމަކީ އިންތިޚާބުތަކާ ބެހޭ ހިމެނިފައިވާ ގޮތުން. މެންބަރުންގެ ދޭތެރޭގައި ނުވަތަ މާބޮޑު ޚިޔާލު ތަފާތުތަކެއް އަދި އަޅުގަނޑުމެން [illegible] ނުފެނޭ [illegible] ފަރާތްތަކުން ވެސް އެ ވެރިކަމާ ދުރު މާ ބޮޑު ޚިޔާލު ތަފާތުތަކެއް ހުންނާނެ [illegible] ކަމަކަށް [illegible] ދޭތެރޭގައި. އެ އިނާޔަތްތަކީ ކުރީގައި ހަމަ ބިލުގައި ހިމެނު ގޮތުގެ [illegible] ސިޔާސީގައި [illegible] އެއްބަސް އަދި އަނބުރާ މި ބިލުގައި [illegible] ވާހަކަ. އެކަން މަޖިލީހުގެ [illegible] އަދި [illegible] ބަހައްޓަނީ. މެންބަރުންގެ ދޭތެރޭގައި ވަރަށް ބޮޑު ޚިޔާލު ތަފާތުވި މައްސަލަ އެއް އެ މައްސަލައަކީ. [illegible] ވެސް ހަމަ [illegible] އެ [illegible] ބިލުގައި [illegible] މަޖިލީހުގެ [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] ބިލު [illegible] ޤާނޫނު [illegible] ވެސް [illegible] ދާއިރާތަކުގެ [illegible] މި ބިލު [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] ކަމަށް. [illegible] ބިލު [illegible] ކަމުގައި [illegible]

އެއީ، އެ އިސްލާހަކީ މަޖިލީހުގެ ފްލޯރ އަށް ހުށަހެޅި ފުޅާދާއިރާއެއްގައި ބަހުސްނުކުރެވޭ އިސްލާހަކަށް ވެއްޖެއްޔާ އެ އިސްލާހެއް މުޒާކަރާގައި ވޯޓަކަށް އެހިގެން ނުވާނެ. އަދި މަޖިލީހުގެ މި ބިލުގެ އިބްތިދާއީ ބަހުސް ތެރޭގައި އެ މައްސަލައާ ގުޅި ރިޢާޔަތަކަސްނުކުރެވި ކަމެއް ވެއްޖެއްޔާ އެ މައްސަލަ އެއް ކޮމިޓީގައި ވޯޓް އެހިގެން ނުވާނެ. އެއީ، މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ ތަރުތީބުން ހަމަޖެހިފައި ހުންނަ ގޮތްގޮތް. އެހެންވީމާ، އެގޮތްގޮތް ނޫން ގޮތްގޮތަށް އަމަލުކުރާނީ މި ކަހަލަ މައްސަލަތަކަށް މި ދިރާސާ މަޖިލީހުގެ ޤާނޫނީ ބާރު ތިބޭ މަޖިލީހުގެ ފްލޯރ އަށް ކޯރަމް އިސްލާހު ހުށަހަޅައިގެން ފާސްކުރަން ވޯޓް. އެކަމަކު، މެމްބަރުން އަބަދު ވެސް ވިސްނަންޖެހެން އަމަލުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު މިހާރު ސިޔާސީ ވާދަވެރިކަމާ ސިޔާސީ ކަންތައްތަކުގެ ސަބަބުން އަމަލުކުރުމުގެ ތެރޭގައި ފުޅާ ދާއިރާއެއްގައި މަޝްވަރާކުރުމުގެ ކަމަކާ ފުރުޞަތު އޮތުމާއި އަދި އެ މައްސަލަތަކާ ގުޅޭގޮތުން ކޮމިޓީގައި ބަހުސްކުރުމާއި މިކަންކުރުމުގައި ހަމަޖެހުންތަކުގައި އަމިއްލަ މިންގަނޑުތަކުގެ ގޮތްގޮތް ކަމަށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ އެއީ އެންމެ ބޮޑު މައްސަލައަކީ މި ބިލު މިހާ މަޖިލީހުގެ ފްލޯރ އަށް ކުރިމަތިން ހުށަހެޅުމާއި މަޖިލީހުގައި ހުށަހެޅުނު އިސްލާހުތަކުގެ ބާރު ބަދަލުކުރެވިފައިވާ ގޮތުން ފާސްކުރެވުނު. އެ ހަމަ އެ ގޮތަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ ޕާޓީ ސިޔާސަތުތަކުން ބޭރުގައި ހުރެގެން ޤާނޫނު ހެދުމަށް އެއްބާރުލުން ދިނުމަށް ބާރު ހުރި ކަމަށް ދެކޭ ޤާނޫނުތައް ހެދުމަށް ބޭނުންވާ ސިޔާސަތުތައް. ޕާޓީތަކުގެ ސިޔާސަތުތަކާއި ޕާރލަމެންޓުގެ ޑިސިޕްލިން އަބަދުވެސް ދެމެހެއްޓުމުގެ ކަންކަން އެކަށައަޅާފައި. އެއީ، ސަރުކާރުގެ ބާރުތަކާއި މަޖިލީހުގެ ފޯރުކޮށްދިނުމުގެ ކަންކަމުގައި ވާދަވެރިކަމާ ވާހަކަ ދައްކާ ކޮމިޓީގެ ބަދަލުތަކެއް ސިޔާސީ ސަބަބުތަކާ ގުޅިގެން ވަކި ޕާޓީއަކަށް ތާއީދުކުރާ މެންބަރުންނަށް ވާހަކަދެއްކުމުގެ ފުރުޞަތު ދީފައި ނުވާ ކަމެއް. އެ މައްސަލައަކީ ދެ ފަރާތެއް. އެހެންވީމާ، އަދި ސަރުކާރުގެ ބާރުތަކާއި ހުށަހަޅާ މެންބަރުން ވަކި ބައެއް ފަރާތްތަކުގެ ވާހަކަދެއްކުމަށް. ވިސްނަވާ ފަރާތްތަކުގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް ފަރާތްތަކުގެ ވާހަކަދެއްކުމުގެ ފުރުޞަތު ދިނުން. އެހެންވީމާ، ފަރާތްތަކުގެ ވާހަކަ އަޑުއަހާ ފަރާތްތަކަށް.

ދެން، އަޅުގަނޑު ހަމަ ކޮމިޓީތަކުން ކޮންސްޓިޓިއުއެންސީން ލިބިފައިވާ އިޚްތިޔާރުތަކާއި ވެސް ދަރަނި ބާރު ދާއިރާއެއްގައި އެބައޮތް ފުރުޞަތުތަކުން ވެސް އަޅުގަނޑު މިއަށް ކޮންސަލްޓް. ކޮންސަލްޓަންސީގައި ދިވެހިރާއްޖެ، ކޮންސްޓިޓިއުއެންސީގައި އިޚްތިޔާރުތައް ދިވެހިރާއްޖެ އިޚްތިޔާރުތަކަށް ބަލައިގެން ފުރުޞަތު ދީފައިވާ ވާހަކަ. އެއީ، އަޅުގަނޑު ކޮމިޓީތަކާ އަސްލުގައި ނޫން. ދިވެހިރާއްޖެ، އަޅުގަނޑުގެ މަޖިލީހަށް ބައެއް މި ބިލު ކޮންމެ ބޭފުޅަކު މިއަދު އަޅުގަނޑު ހަމައެކަނި އަޅުގަނޑުމެން ޖަވާބު ދިނުން އިހްތިރާމްކުރަން. މި ބިލު ގޮތުގައި އަމަލުކުރާ ބޭފުޅުން އަޅުގަނޑުމެން ވިދާޅުވި ސިފަތަކާ ބޭފުޅުން އަޅުގަނޑު އިހްތިރާމްކުރަން. އެކަމަކު އަޅުގަނޑު ދަންނަވާން ބޭނުންވާ ބާރުތަކާ ވާހަކަ އަކީ އަޅުގަނޑުމެން މި ބިލު ފާސްކުރީ މަޖިލީހުގައި 39 ވޯޓުން ބަސްފުޅުތަކުގެ ކޮމެޓީ ވަރަށް ދިފާޢުކުރާތީ ސިޔާސީ މަސްލަހަތުގައި ބަދަލުކުރުމުގެ އަސާސް. އެ ސިޔާސީ މަސްލަހަތުގައި އަސާސަށް ބަދަލުކުރެވުނު ގޮތުގައި ވެސް މި މަޖިލީހަށް ކަމަކަށް ވުރެން ގިނަ ސިޔާސީ ކަމެއްގައި މި މަޖިލިސްއަށް ބަދަލުތަކެއް ގެނެސްދޭ

ބަހުސްތައް ކުރިޔަށްދިޔަގޮތާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނާ ދެކޮޅަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން މަޖިލިސް އުފެއްދުނު ތަން ފެނުނުން. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން ބޭނުންވާ ނުވާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަކުން އިޞްލާޙުތަކާއި ގެނެވުނުކަން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން ކޮންމެހެން ބޭނުމެއް ނުވާ އަ އިޞްލާޙުތައް ހުށަހެޅީ ވެސް. ރައްޔިތުން ބޭނުންނުވާ ކަމެއް އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުމެއް ނޫން. ރައްޔިތުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދޭން ބޭނުން އެއްޗެއް އަޅުގަނޑުމެން މި މަޖިލީހުގައި މި ދައުރުތަކުގެ ތެރޭގައި ގެންދަނީ. އަ ނޫން އެއްޗެއް އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުމެއް ނުވާނެ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ޚިޔާލު ދިނީ ކުރިން ވޯޓު ދިނުމުގައި ވެސް ކަމާބެހޭ އިދާރާތަކުގެ ބޭފުޅުން ކަމުގައި ދަންނަވަމުން އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަ ކުރުކޮށްލަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް މުއްތަލިބު ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަކީ އިޖުތިމާޢީ ޖަވާބުދާރީވާން. ކަންތައްތަކާއި ޤައުމުގައި ހުރި ވަގުތެއްގައި އަޅުގަނޑުމެން މި ވާހަކަ ދެއްކޭ ބަޔަކު ބޭފުޅުންނަށް ޝުކުރުވެރިވަން ދަނީވާން. އެހެންނަމަވެސް، ސަރުކާރުން ކަނޑައެޅިގެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކޮށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ތަސްދީޤުކުރައްވާފައި ހުންނަ ޤާނޫނުތަކަށް ބަދަލު އެ ޤާނޫނުތަކާ ކަނޑައެޅިގެން މަސައްކަތްކުރަމުން ދާ ދުވަސްކޮޅުގައި ރައްޔިތުން މަޖިލިސް ސަރުކާރުން ކަނޑައެޅިގެން ސަރުކާރުގެ މަސައްކަތްކުރުމަށް ސަރުކާރުން ކޮންޓްރޯލް ނުކުރާ ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނުފެނޭ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވެސް ވަނީ ވިދާޅުވެފައި އެހެން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއާއި އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަޤާފަތާއި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ސަރުކާރު ޖަވާބުދާރީކުރުވުމުގައި ކުރިއެރުވުމަށް އޭގެ ކުރިން ކަނޑައެޅިފައިވާ އަޅުގަނޑުމެން ސަރުކާރުގެ ތިބޭފަރާތްތަކުގެ ކޮމިޓީތަކުން ޤާނޫނުއަސާސީ ސިޔާސީ އަޅުގަނޑުމެން ކަނޑައެޅިފައި ހުރި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ދައުރު އެއީ. އެކަމަކު ކޮންމެ ޤާނޫނުއަސާސީ އަޅުގަނޑުމެން ކަނޑައެޅިގެން ކުރަން. އަދި ޤާނޫނުއަސާސީ ކޮންމެ އެ ފުރުޞަތު އަޅުގަނޑުމެން ދީފައި. އެހެންވީމާ، މި ބިލުގައި މަސައްކަތްކުރާ ހިނގަމުން ބަހުގައި އަޅުގަނޑުމެން މި ބިލު އަސާސީ ކޮމިޓީ އަދި ފުރުޞަތު ކޮމިޓީއަށް އިސްލާހުކުރުމާއި ވެސް އަޅުގަނޑު ޖަވާބުދާރީ ގެންގުޅޭ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ހިމާޔަތް ދީފާނެކަން. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ޖަވާބުދާރީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި މި ބިލު މަޖިލީހަށް ފެނިގެން ދިރާސާ ކުރުމަށް އެ ވަރަށް މުހިއްމު ގޮތުގެ ޖަވާބުދާރީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ދައުރު ހަމަގޮތުގައި ދަށުން، އެ ދީބާ މާލީ އިސްލާހުގެ މަޖިލީހުގައި. އެއްވެސް ޤަވާއިދު ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ހިމާޔަތް ހަރަކާތްތަކުގެ ކަން ސަރުކާރު ފުރަތަމަ އަދި ސަރުކާރުގެ ހިސާބު ޤާނޫނީ ފުރަތަމަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ދިރާސާ ކުރި ހިމާޔަތުގެ މަޖިލީހުގައި. މިއީ ރަނގަޅު. އެހެންކަމާއެކީގައި މި ބިލު ކޮމިޓީ މަރުހަލާއަކީ އަޅުގަނޑު ޒަމާނުގެ އިސްލާހުގެ އަހުރެ ނަގަވެސް

އަދުގަނޑު އުއްމީދުކުރަނީ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް ފުރިހަމަ ހިމާޔަތްލިބޭނެ ގޮތަކަށް ގާނޫނު ހަރުދަނާވެގެން ދިއުން. އެއީ ދުސްތޫރުބަދަލުގައި ވެސް މި މަޖިލީސް ތަރައްގީކުރުމުގައި ސަރުކާރު ޖަވާބުދާރީކުރުވުމަށްޓަކައި މަސައްކަތްކުރުމަށްޓަކައި. މިއަދު ވެސް އަދުގަނޑުމެން މިދަނީ ދޮޅު އަހަރެއް ނުވީ އެއް އަހަރަށް ވުރެ ގިނަދުވަސް ވެގެން މިދަނީ ސަރުކާރުގެ އެއްވެސް ވަޒީރަކު މިހާތަނަށް ގެނެސް އެއްވެސް ސުވާލުކުރުމަށްޓަކައި ހުށަހަޅުއްވާފައެއް މަދު ތަނަވަސްކަމެވެ. މިދިޔަ އަހަރުގެ ޖޫން މަހުގެ 30 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން މިއަދާ ހަމައަށް ދައުރުތަކުގެ އެއްވެސް ވަޒީރަކު މިހާތަނަށް ގެނެސް ސުވާލުކޮށްފައެއް ނުވޭ. ކޮމިޓީ ފަރާތުން މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީތަކަށް ހާޒިރުކުރުވި އަސްލާ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އެބަހުއްޓަވާ ހިފަހައްޓަވަމުންނެވެ. މިއަދު އެޖެންޑާ ގާނޫނުތަކުން ހިންގާ ބާރުގެ މަޖިލީހުގައި ހުރުމުން ނިކުމެގެން އަދުން ބައިނަލްއަގުވާމީ މިއަދު ވެސް ގާނޫނުއަސާސީއާ ހިލާފަށް ގާނޫނުތަކާ ހިލާފަށް ސަރުކާރުން ކުޅޭ ހިސާބު ތަކަކީ ޖަވާބުދާރީކުރުވުމެއް ނުލިބި ހިންގާފައިވާ ކަންކަން އަދުގަނޑުމެންގެ ދައުރު ފަސްދަރުކުރާ ބޮޑުވެއެވެ. އެހެންވީމާ، މިގޮތުން ދިއްބެހި ބޮޑުވެސް އަދުގަނޑުމެންގެ ދައުރުގެ މަތީ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ތަރުޖަމާކުރަން އަދުގަނޑުމެން މަޖިލީހަށް ޖަވާބުދާރީކުރުވުން ސަރުކާރުން ކުރައްވާ މަސައްކަތްތަކާ ފުރުޞަތުނާއި ސިފައިން ބޭނުންކުރައްވައިގެން ގައިމުގޮތުން ބަދަލުކުރުމުން ފަސާދަކުރުމުގެ ދުވަސްކުރައްވާ މަސައްކަތްތަކާ، މި ކަންތައްތަކަށް އަދުގަނޑުމެން ޖަވާބުދާރީކުރުވުމަށްޓަކައި ބަހުސްކުރެވުން ފާހަގަ ބަރާބަރު މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް އަރައިގަންނަ ހިމާޔަތާއި ރައްކާތެރިކަން އެބަ ދޭންޖެހޭ. ފުރުސަތުގެ ފުރުޞަތު އަދުގަނޑުމެންނަށް ހިމާޔަތްދޭ ބާރުލިބިދޭ ނުވެ. އަދުގަނޑުމެން ދުވަހަކު ވެސް އަދި ނުވެސް އެހެން، އިންތިޚާބުވެއްޖެއްޔާ އަދުގަނޑުމެން މި ދައުރު ނިންމާލާއިރު ވެސް ފުރުޞަތުގެ ފަރާތުން ހިމާޔަތްކުރާ އެއްފަހަރު ނިކުމެވޭނެ. އެއީ އަދުގަނޑުމެންނަށް ބަރުލަމާނީގެ މަންދޫބުން. އަދުގަނޑުމެން ބަރުލަމާނުން އެކު ގޮތެއް މަސައްކަތްކުރައްވާނެ ބަރުލަމާނުން އަދުގަނޑުމެން ބޭރުކަން ނާރާން. އެކަމަކު،...

ހެންވޭރު ދަކުން ދާއިރާގެ މެންބަރު ހާމިދު އަބްދުލްޣަފޫރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިޖުތިމާޢުގެ ބިލު އަދުގަނޑުމެން މި މަޖިލީހަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަނބުރާ ފޮނުއްވާފައިވާއިރު އެކަމާ ބޭ ދެބަސް އަދުގަނޑުމެން ވާހަކަދައްކާއިރު އަދުގަނޑު 2 ކަމެއް ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން. އެއް ކަމަކީ އަދުގަނޑު ދެކޮޅުހަދާ މި މަޖިލީސް ވެސް ސަމާލުކަމަށްގެނެސްދޭން އެބަ. މި މަޖިލީސް ވެސް ސަޕޯޓުކުރާނެ، އެންމެން ވެސް ސަޕޯޓުކުރާނެ. ޑިމޮކްރަސީއަށްޓަކައި ހަމަ އެންމެން ވެސް ސަޕޯޓުކުރާނެ. އަދި މި ބިލާ ބާރާ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ފަރާތްތަކުން 2 ކަމެއް އެބަޖެހޭ. އެއްކަލަ މި ބިލުގައި ކުރި ބައްޔަ މިއަދާހަމަ އެއް އަނެއް މާއްދާ ހިމެނޭ ގޮތަށް އެބަ. އެހެން ގާނޫނުއަސާސީގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ކުރިމަތީގައި އިޖުތިމާޢުގެ ބައިވެރިވޭ ވެސް އެބަ. އެކަން އަހަރެން ޔަގީނު އެއީ މި

ބިލުގައި ހުރި މާއްދާއެއްގެ ފެންވަރުގައި އަޅުގަނޑު މި ވާހަކަދައްކަނީ. ދެން ބައްލަވަމުދޯ، މި މަޖިލީހުގެ ފެންވަރުގައި، މި މަޖިލީހުގެ ފެންވަރުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިހަށްދުވަހު ފެނިގެން ދިޔައީ ގާރަދުވަކާލަތީ ބިލެއް މިހާރުގައި ފާސްކޮށްގެން ދިޔައީ ދައުލަތުގެ ހުނބަރީ ޗަމަރު އެއްވެސް ފަރުވާލެއް ނުބަލާ ހިސާބުހަރާ އެއްކޮށް އާދައި ލިބިގެން ގޮސް އެންމެ ފަހުން އަތްފުޅުދަށުގައި ހުރި ވެރިކަންކުރާ ކަންކަމުގައި ގަނޑެއް ހިނގާފައި މިދިޔައީ ފައިބައިގެން. އެކަމަކު، މި ހުރިހާ ކަމެއް ވެގެން މިދިޔައީ މި މަޖިލީހުން ފާސްކުރި ޤާނޫނުތައް، ޤާނޫނުއަސާސީގެ އިމުން މި މަޖިލީހަށް ނޫން ބާރުގައިން ބޭރުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ކުރިން ނެތުގައި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން މިއުޅެނީ މި ބިލުގެ މާއްދާތަކުގެ ފެންވަރުގައި ވެސް އެބަހުއްޓޭ ޤާނޫނުއަސާސީން ދައްކައިދޭ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް ލިބޭ އިމްތިޔާޒުތަކުގެ ބޭރުން ގޮސްފައި. އަދި މި މަޖިލީހުގެ ފެންވަރުގައި ޤާނޫނުތަކުގައި އެބަހުރި ވާހަކަތައް ލިޔެ އެބަހުއްޓޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް މިފެންނަނީ އަޅުގަނޑު ވެސް ދަރިކަލުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް ލިބޭ އިމްތިޔާޒުތަކުގެ ބޭރުން ގޮސްފައި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ވެސް ދަރިކަލުން މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް ލިބޭ އިމްތިޔާޒުތައް ހުށަހަޅާ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މި ހުރިހާ ބިލުގެ ވާހަކަތައް ތަފްސީލުކޮށް ވާހަކަދައްކަން ހަމަވާނެތީ ކޮމިޓީގައި ހަމަޖެހޭނެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މި ބިލު ރައްދުކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ވިލިމާފަންނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ނާޒިމް ޙުސައިން މަނިކު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެން ކުރިމަތީގައި މިވާ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަނބުރާ ފޮނުއްވާފައިވާ ސިޓީއާ ބެހޭ ގޮތުން ހުށަހެޅިފައިވާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް މި ލިބޭ އިނާޔަތައް ބައިވެރިވުން ގަބޫލު ނުކުރައްވާ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ބޭނުންފުޅުވި ކަމަށް ބުނެވޭ ސަބަބުތަކާއި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ބިލު ގޮތުން ފާސްކޮށްގެން ދިޔަ ފަންނީ މަޢުލޫމާތުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބައިވެރިވުމުގެ އަދަދު އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކޮށްލަން 2 ކަމެއް އޮތީ މި ފުރުސަތުގައި އަޅުގަނޑު އެދެނީ. އެއް ކަމަކީ މި ބިލުގެ ފަރާތުން އަޅުގަނޑުމެން ފެނިގެން ދިޔަ ވަރަށް އެހެން ކަމަކީ މާބޮޑުއެއް، ރައްޔިތުގެ މިޒާޖު އަދި ހުއްބަ ގޮތެއްގައި ބައެއް އެންމެއްޔާގައި އަދި އެއްވެސް ބައެއް މަސްއޫލިއްޔަތު ރަނގަޅަކަށް އަދާކުރުމަށް ބާރުވެސް ފަސޭހަކަމަށް ތަޢާރަފު އެކި ގޮތްގޮތަށް ކުރިމަތިވާ ކަންކަން ދިޔަ ބަދަލު. މަޖިލީހުގެ ތަރުތީބުގައި ލިބިގެން ދިޔައީ މުޅިއެކު މަސައްކަތްކުރާ ބަރާބަރުގައި. މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް އެކިކަހަލަ އިމްތިޔާޒުތައް އޮތްމަނި އެއީ އަދު ކަމެއް ނޫން. ދިނުމާގެ އެހެން ފަހުމުތަކާއި ފިހާރަވެރިންގެ ޓީވީ ވެސް ހަމަ މިކަން ކުރިއަރާފައި ނުވެ ބޭނުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނުނު. ނަމަވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައްޔިތުންގެ ތަރަހަކަމުގެ ތަރުގައި ހުއްޓުވުންނަށް އަސާސީ ބައެއް ޒާތުގެ މުނިފޫހި ކަންތައްތައް އެއްގޮތް އެއް ހަމަވާންޖެހޭ ކަމަށް ބަޔާންކޮށް ކަމަށް ކަންތައްތަކާއި ފުރުޅާ ކަންތައްތަކެއް އަޅުގަނޑުމެން ފާސްކޮށްފައި ފުރުޞަތުގައި ފާހަގަކޮށް ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން ގެނބޭ އެނބުރިގެންދާނެ. އަޅުގަނޑު މީގައި

ށޫޓިންގާނަން މި ބިރުގެ ކަންތައް ނިމިގެން ވަރަށް ހަލަބޮލި މާބަރަދުވަރަށް ފަހުގައި އަޅުގަނޑަށް ދަޢުވަތުދެއްވުމުން އަޅުގަނޑަށް އެނގިފައިވާ ގޮތުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޢާއްމު ތިއްބެވި ހަމަ މާލޭގެ ކޮންމެ މެންބަރަކަށް ވެސް އެ ބާރުވެން އެސް.އެމް.އެސް ފޮނުއްވި އެތަނަށް ވަޑައިގެންނެވުމަށް، މަޖިލީހުގެ ހުރިހާ މެންބަރުންނަށް މިދަންނަވައިލީ. ކަންދިޔާކުރި ގޮތުން މިދަންނަވީ ބަދަލުވި ފޮތަރަމާން އަޅުގަނޑުމެން ގޮސް، ދިޔައީމު. އަޅުގަނޑު އަދި އ. ޖާއްފު ރައްޔިތުން ދެއްކި ވާހަކަ އަޅުގަނޑު އެހީމު. އ. ބާރުވެން ފަހަރުއްވި ބޭސްމެންޓަށް އަޅުގަނޑު ނިކުތީމު. މަޖިލީހުގެ މެންބަރެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން ކުރަން އެންމެ ރަނގަޅު އެއް ކަމެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ ބޮޑުވި ޕާސްޕޯޓްތަން ނުވަތަ ރައްޔިތުން ކަމެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ނިސްބަތްވަނިކޮށް އެހެން ބަދަލުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ލިބުމުން ދިރާގެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެންމެ ގޮތުން ހުޅުނިވިއަރަމަ ގޮތެއް. އެއްފަސް މުންބައިމުއިގެ އ ކުރިސިޓީ ފަރި އެކަމަކާއި ހުރި ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ނުކުންނަވަން. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ވެރި ތިއްބައި އިންޓަނޭޝަނަލްއެއް

ތޮބުވެލީ ރައްޔިތުންގެ ހިތައިން ލިބިގެން ނުނިމޭކަން މި ބިލަށް ވޯޓު ދޭން އަޅުގަނޑަށް ދެވަނަ ފަހަރަށް ދަތިކަމުގައި ދަންނަވަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ ދެއްވި ފުރުޞަތަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހާރު އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވާނަން އާދަތުރި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަހްމަދު ސަލީމަށް. އެއަށްފަހު އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވާނީ ގާދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލްފާޟިލް ހުސައިން އަށް. ސަލީމުގެ ވާހަކަފުޅު ކުރިއަށް ގެންދެވުމަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން.

އާދަތުރި ދާއިރާގެ މެންބަރު އަހްމަދު ސަލީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. އާދެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ އިމްތިޔާޒާ ބެހޭ ބިލާ ބެހޭ ގޮތުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ފޮނުއްވި ސިޓީ އަށް އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަ ޝުކުރުދަންނަވަން. ޙަޤީޤަތުގައި ބައެއް މާއްދާތަކަށް ޚިލާފުވުމުގައި އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަ ގަބޫލު ނުކުރަން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް މަޖިލީހުގައި އެއްވެސް އިމްތިޔާޒެއް ނެތަސް އަޅުގަނޑުމެން އުޅެވޭނެ. އެއީ މައްސަލަ އެއް ނޫން. އެހެންނަމަވެސް، އެ އިމްތިޔާޒު ބޭނުންވާ ބަޔަކު ވެސް އުޅޭނެ. އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަންޖެހޭނީ މިއަދު މި ޤައުމުގެ ހާލަތު އޮތް ގޮތް ބަލާއިރު މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް އިމްތިޔާޒުތަކެއް ބޭނުންވާކަން. މިއީ ހަމައެކަނި މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް ބޭނުންވާ އެއްޗެއް ވެސް ނޫން. މިއީ ޤައުމުގެ ހަމަ ރައްޔިތުންނަށް ވެސް ބޭނުންވާ. އަޅުގަނޑުމެން މަޖިލީހުގެ އިސްލާމްދީނުގައި ކޮންމެ މީހަކަށް ވެސް ކޮޅެއް އެ މީހާގެ ނަފްސު ހިމާޔަތްކުރުމަށްޓަކައި ވަރަށް ވަރުގަދަ ބާރުތަކެއް ދީފައި. ނަފްސުގެ ދިފާޢުގައި އެމީހަކަށް ކޮންމެ ކަމެއްކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދެވިފައި. އަޅުގަނޑުމެން، އަޅުގަނޑުމެން ކަނޑައެޅި ނުވާ އަޅުގަނޑުމެން ކައިރީ ސިފައިން ގަދައިގެން ނަމަވެސް އަދި އިމްތިޔާޒާ ނުލިބިއްޔާ ކުޑި ސިފައިން ގަދައިގެން ނަމަވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ އިމްތިޔާޒު އަޅުގަނޑުމެން ސަލާމަތްކުރުމަށް. އެހެންވީމާ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވާލަން މިއުޅޭ އެއްޗަކީ މި ބިލަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ފޮނުއްވި އެ ރިޔާސީ ސިޓީގައި އެއަށް ބަދަލުގެނެސް ވެސް ރިޔާސީ ސިޓީގައި ފާޅުކޮށްފައިވާ. އެގޮތަށް މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ވިހި، ވަކި ބަދަލުކޮށްގެން ނުވާ އެއްޗެއް ވަކި ބަދަލުކޮށްގެން އެއްޗެއް ނުކުރެވޭނެ. އެއްބަސްވުމެއްގައި ހިމެނޭ، އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ހަމަ މި އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަ ދަންނަވާލަން މިއުޅެނީ ކަންކަމުގެ އަޅުގަނޑުމެން އިލެކްޝަން ދިޔައީ މިސާލަކަށް ބަންޑާރަ ނައިބު މި ހުންނަވާ ޤާނޫނު ގޮތުގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަށް ވަޒީފާ. ބަންޑާރަނައިބު ވަކި މި ޤާނޫނީ ހުރިހާ މިނިސްޓަރަކާ އޭރު ޤާނޫނު ގަވާއިދު ސަރުކާރުން ޖަވާބުދާރީ. ހަމަ ބޭނުން، އާންމު، އަޅުގަނޑަކީ ޤާނޫނު ގަވާއިދުތަކަށް އޮޅުވާލި. މިހެން ނުހައްދަވާ. ހަމަ އެ

ޤާނޫނުތަކާ އެއްގޮތަށް ކަންތައް ކުރިއަށް ގެންދަވާނެ. ދެން އަނެއް ދުވަހު ބޭނުންވާނެ ކަންނޭނގެ އެއީ މިސާލަކަށް ހޯމް މިނިސްޓަރީ ފަދަ ޖަމާޢަތް އަނބަރު މަސައްކަތް ދައްޖެހޭ. ދެން ހަމަ މިހެން މަޑުކުރައްވަންވީ. މިހެން ހަރަކާތްކުރަންވީ. މިހެން ނުރައްދަވާނެ. އެ އެއްޗަކަށް ބަލިޔާ، އާދެ ބަޖެޓުގައި ވިސްނާން، އާދެ އަސްލަން ވިސްނާން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ބަލަންވީ ޓޫރިޒަމާއި ގަވާއިދުތަކާ ދިމާލުން ވެސް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަށް ތަންކޮޅެއް ހަރުދަނާ ގޮތެއްގައި ތަފާތުކޮށްލުމަށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހިތަށް ވާހަކައިގައި ވެސް ދެންނެވިން އިއްޒަތްތެރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަށް ތުހުމަތު ލާޖެހޭ ވާހަކަތަކުން ބަދަލުގައި މިހެން ބުއްދިވެރިކަން ދެކެވުނު. ސަރުކާރުގެ ބޭނުމެއް. އެހެންނަމަވެސް މި ދުވަސް ނުބައި ތަފާތުވާގޮތް ސަރަޙައްދުގެ ބިނާކުރުން އެ މަސައްކަތް ވެސް ކުރު ނުބައި ޒަމާނުގައި އެކުއްޔާ އެކަމަކު ބޭނުންވާ ގަވާއިދު. ހުރިހާ ކަމަކާ ދިމާދޭ އެކަށީގެންވާ ކަމުގެ ވެސް ރައްޔިތުންނަށް ދިމާދޭ ވެސް ވިސްނައިގެން ނުދާނެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ޖެހޭނީ ތަފާތުން މިހޭ މިހެން އެ ދޭ ތަފާތުކަން ރައްޔިތުން ދޭން. އެމީހުންގެ ރައްޔިތުންނަށް ކަނޑައަޅަން ލިބިފައިވާ ރައްޔިތުންނަށް އިޖުތިމާޢީ ރައްޔިތުން ލިބިގެންވާ ޙައްޤުތަކުގެ މިންވަރު. ބޭނުން މި ކަމުތަކެއް ރައްޔިތުންނަށް ނުވާނެ. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން އެއްވެސް ހަމަހަމަކަމާއި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މި ބަޖެޓުގައި ހަމަ އެއްވެސް އިޖުތިމާޢީ ބޭނުމެއް ނޫން. އަޅުގަނޑުގެ ޖެހޭ ސަރުކާރުން ދަތިކަމުގައި ކުރެވޭ ހުރިހާ ކަމެއް ކަސްރަތުކޮށް އަޅުގަނޑު ކުރަން ދެއްވުން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ހަނދުމަފުޅުދެއްވަން އެދެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވާހަކަފުޅު ދައްކަވަމުން ގެންދަވާއިރުގައި މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދާއި ހަމަ ވާހަކަ ދައްކަވާނެ ބައިތުލްމާލުގެ ބާރުވެރި ހިނގަމުން ގެންދަވާނެ. މިހާރު އަޅުގަނޑު މި ފުރުޞަތު އަރުވަނީ ހިނދު ވާހަކަދެއްކެވުމަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން ދަށު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލްހާން ފަހުމީއަށް. ވާހަކަފުޅު ހިނގަމުންދަނީ މި ފުރުޞަތު އަރުވަން.

ފޭދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލްހާން ފަހުމީ ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، މިއީ އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މި ބަހުސްކުރަމުން ގެންދާ މައްސަލަ އަކީ ބަޖެޓުގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވޭ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް ގޮސް އިމްތިޔާޒު ޓޫރިސްޓުންގެ 90 ވަރަކަށް ދުވަސްވަމުން ދާ ސަރުކާރު ބަޖެޓުގަވެ. އެހެންވީމާ، މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން މަޖިލީހުން ޓޫރިޒަމް ބޮޑު ގެދޮރު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަށް ދެކޮޅުހެދުމަށް ކަރަންޓު ދޭނެ ޓެކްސްތަކަށް ވާހަކަތައް އެއްބަސްވެގެން މަޖިލީހުގެ ބަޖެޓުދޭ މެމްބަރުން ވާއިރު ކަމަކު އަޅުގަނޑުމެން ވަކިވަކިން

މާ ހާސްކަން ބޮޑުވެ ހައިރާންވާންޖެހޭ ކަމެއް ނޫން. އަދި އޭގެ މާނައަކީ ނުލިބޭ އެއްވެސް ހާލެއްގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް ޤާނޫނުއަސާސީގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އިމްތިޔާޒަށް އިޙުތިރާމުކުރައްވަނިވިއާ ނުވަތަ އެކަމަށް އިންކާރުކުރައްވާ ކަމަކަށް އަޅުގަނޑަށް އެއްގޮތަކަށްވެސް މާނައެއް ނުކުރެވޭ. އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގައި ވެސް އަދި ދުނިޔޭގެ މިފަދަ ހުރިހާ ދިމިޤްރާޠީ ނިޒާމެއްގައި ދުސްތޫރީ ގޮތުން ރައްޔިތުން ތަމްސީލުކުރާ މީހުންނަށް އިމްތިޔާޒުތަކާއި ޙައްޤުތަކާއި ލިބިދީފައިވާ. އެގޮތުން ޤައުމުގެ އެންމެ އިސްވެރިޔާއަށާއި ޤައުމުގެ ބާރުތައް ތަމްސީލުކުރާ މީހުންނަށް ދެއްވީ މި އިމްތިޔާޒުތައް ހުރިހާ ޤައުމެއްގައި ވެސް ހުރިހާ ނިޒާމެއްގެ ދަށުގައި ވެސް ލިބިދީފައިވޭ. އެހެންވީމާ، މިއަދު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ޖިނާއީ ކުށެއް ކޮށްފި ކުށެއް ކަމަށް ވާނަމަ ނުވަތަ ޖިނާއީ ކުށެއް ކޮށްފައިވާ ކަމަށް ވާނަމަ އެ މައްސަލަ އެއް ބަލައި އެ މައްސަލައަކަށް ޖަވާބުދާރީވާންޖެހޭނެ ކަމަށް ބުނެފައިވޭ. އަދި އެ މައްސަލަ އެއް ތަޙުޤީޤުކުރުން އެ ކުރަކަން އަދަބުދިނުމުގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން އެ ވޯޓެއްގައި އެންމެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފުރިހަމަ ހަމަޖެހިގެން ބަރާބަރުކޮށް ކަމަށް ވެސް އެބަ ބަޔާންކުރެވިފައިވޭ. އެހެންވީމާ، އެގޮތުން މި ތަންފީޒީ ބާރާއި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހާއި މި ބަލައިގަތުމަށް މި ބަލައިގަތުމުން އެއްވެސް ހާލަތެއްގައި ވެސް ސިޔާސީ ޚިޔާލު ތަފާތުވުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ނެތި ސިޔާސީ ގޮތުން ރަނގަޅު ނޫން ކަމެއް ކަމުގައި ވެސް ހެދިދާނެ. އަޅުގަނޑުމެން މި މަޖިލީހުގައި މި ސިޔާސީ ދާއިރާގެ ތަރައްޤީގެ ބައެއް ސިޔާސަތުތަކާއި މިއީ އޭގެ ޖޯޝުގައި ޤާނޫނުއަސާސީގެ ބަދަލުތަކަށް ބަލާއިރު އަހަރެމެން ބޭނުންވަނީ ޤާނޫނީ ނިޒާމެއް. އެހެންވީމާ، މި ސަރަޙައްދުގައި އަޅުގަނޑުމެން އިސްކަންދޭ ކަންކަން ގޮތުން ހަރުދަނާކުރެވޭ ގޮތަކަށް މި މަޖިލީހުގެ ބޭނުންކުރެވޭ ގޮތުގައި ބަލައިގަތުމަށް ބަހުސްކުރަމުން ދާއިރު ގޮތެއް ތަޢާރަފްކުރެވިއްޖެ. އެހެން ފަދައިން ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ތަފާތު ފަރާތްތަކުން ގަބޫލުކުރާ ނިޒާމެއްގެ ގޮތުގައި ޤާއިމުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ކަމެއް ނުވެ. މިއީ 127 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ރައްޔިތުން ތަމްސީލުކުރުމާއި ގުޅޭ ކަންކަމުގައި ރައްޔިތުން ތަމްސީލުކުރުމުގެ ޙައްޤު ލިބިދޭ އިމްތިޔާޒު ގެނައުމުގެ ބޭނުމަކީ ގަވާއިދުގެ ދަށުން ހިންގާ ގޮތެއް ހޯދުމެވެ. މަޖިލީހުގެ ދަށުން ސިޔާސީ ޙިމާޔަތް ދިނުމުގެ ވާހަކަ ސިޔާސީ ޙިމާޔަތް ދިނުމުގެ މަޖިލީހުގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ތަމްސީލުކުރެވޭ ގޮތުން މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުން ރައްޔިތުން ތަމްސީލުކުރުމުގައި ޙިމާޔަތް ލިބިދޭ ގޮތުގައި ބަޔާންކުރާ ކަމެއް އަޅުގަނޑުމެން ތަފާތުކަން ކުރެވިދާނެ. ބައެއް ކަމެއްގައި ރައްޔިތުން ތަމްސީލުކުރާ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ ދަށުން ޤާނޫނު ހަދާ ނިޒާމު ބައްޓަންކުރެވޭ ރައްޔިތުންގެ ޤާނޫނުއަސާސީއާ ގުޅޭ ސިޔާސީ ބަޔާންކުރުމަށް ގޮތުން ތަފާތު ކަމަށް ތަފާތު ގޮތްތައް އެކުލަވާލި

ބާރުތަކުގައި ތިއްބެވި ބޭފުޅުން ބޭނުން ވެއްޖެ ހާލަތެއްގައި މަޖިލީހުގެ މެންބަރަކު އެއްވެސް އިމެއް ނެތި، އެއްވެސް ހުރަހެއް ނެތި، އެއްވެސް ހައްދެއް ނެތި ބަންދުކުރެވޭ ކަހަލަ ގޮތަކަށް އޮތުމަކީ އެއީ ފަރުދުންގެ ޚާއްޞަ މަޞްލަޙަތު ގެއްލިގެން ހިނގައިދާނެ ކަމެއް. އެހެންވީމާ، މި މައްސަލަ އަކީ މިހާ ކުޑަ މައްސަލަ އެއް ނޫން. [illegible] ދާއިރާގެ އިޖުތިމާޢީ [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] ގޮތަށް [illegible] މައްސަލަ އެއް ނޫން މި މައްސަލަ އަކީ. ސިޔާސީ ބޮޑު ޕާޓީތަކުން ސިޔާސީ ބޮޑެތި ޕާޓީތަކުގެ [illegible] މި މައްސަލަތަކާ ދޭތެރޭ [illegible] [illegible] [illegible] ބޮޑު [illegible]. މިއީ އެއްވެސް ހާލަތެއްގައި [illegible] އިޖުތިމާޢީ [illegible]، ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] އިޖުތިމާޢީ ބޭނުންތަކާ، [illegible] [illegible] ނޫން. މިއީ މި މުއައްސަސާ ގުޅުންހުރި މައްސަލަ އެއް. މިއީ ދިވެހި ދައުލަތުގެ ޤާނޫނުއަސާސީގައި ދިވެހި ރައްޔިތުންނާއި [illegible] ދައުލަތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] ރައްކާތެރިކަމާއި އިޖުތިމާޢީ ގުޅުންހުރި މައްސަލަ އެއް. އެހެންވީމާ، މިއީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލަ އެއް ނޫން. އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެއީ ވަރަށް [illegible] މަސައްކަތެއް. [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލަތަކަށް [illegible] [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސިޔާސީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible] ނޫން. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން [illegible] އިޖުތިމާޢީ [illegible] [illegible]. އެހެންވީމާ، އެއްވެސް ހާލަތެއްގައި [illegible] ސިޔާސީ [illegible] ވިސްނުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި [illegible]. މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވެސް [illegible] މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވިސްނާވަޑައިގަންނަވާ [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން [illegible] [illegible] ސިޔާސީ މައްސަލަތަކަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ [illegible] [illegible] ވެސް ސިޔާސީ މައްސަލަތަކުގައި ސިޔާސީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އެހެންވީމާ، ރައްޔިތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވެސް [illegible] [illegible] ރައްޔިތުން [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible] [illegible]. އެހެންވީމާ، [illegible] މެންބަރަކު އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible]

ރައްކާތެރިކަމާއި، އަޅުގަނޑު އިމްތިޔާޒާއި ބޭނުމެއް ނޫން. އަޅުގަނޑަށް ރައްޔިތުންގެ ތެރޭގައި ރީތިކޮށް އުޅުއްވާނެއެވެ. އަޅުގަނޑުމެން އެންމެނަށް ވެސް އުޅުއްވުން ރައްޔިތުންގެ ތެރޭގައި ރީތިކޮށް. އެހެންނަމަވެސް ވަކި ކަހަލަ ގާނޫނުތަކެއްގައި ރައްކާތެރިކަމާއި އިމްތިޔާޒުދިނުމަށް ޖެހިފައިވޭތޯ ބައެއް އަޅުގަނޑުމެންނަކީ. އެއީ އަޅުގަނޑަށް ވަކި ފުރުޞަތުގެ ހައިސިއްޔަތުން ނުވަތަ ވަކި މެންބަރަކަށް، ވަކި ބޮޑުވެރިޔަކަށް، ވަކި ފަރާތެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން ލިބޭ އެއްޗެއް ނޫން. އެއީ މި މަޖިލީހުގެ މި މެންބަރުން، މި މަޖިލީހުގައި މި ތަމްސީލުކުރާ ތަމްސީލުކުރާމީހުން ރައްޔިތުންނަށް، ޤައުމުގެ ރައްޔިތުންނަށް އޮތް ސިޔާދަތަށް އޮތް ރައްކާތެރިކަމެއް. އެހެންވީމާ، އެކަމާ ދޮޅުތަކުގައި ދޮޅުވަހު ހެދުނުއިރު ނޫން. އަޅުގަނޑު ހަމަ މި ހުރިހާ ރަށްތަކުގެ ދާއިރާގެ މެންބަރުން ކަސްރަތު ހަމަ ހުރިހާގޮތަކުން ޖެހިއްޖެ މި ޖަމާޢަތަކާ އަދިވެސް ގާއިމްކުރެވުނު ރައްޔިތުންނާ ދެކޮޅަށް ރަޖިސްޓަރީވި ޕާޓީ ވިޔަސް މި ބިލުގައި އެހެން ޤާނޫނުތަކާ ޚިލާފަށް އެއްވެސް ކަމެއް ނެތް އަޅުގަނޑަށް ފެނިގެން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އެދެނީ ހަމަ އިމްތިޔާޒު ބިލު ދިރާސާކުރެއްވުމަށް ފޮނުވުމަށް. ހަމަ އެއްވެސް ކަމެއް ނުލިބޭ މީހަކު އެބަ ތިބި. އަޅުގަނޑުމެން އަދިވެސް ކަމަށް މަސަލައެއް ނެތް. މިދެން އަޅުގަނޑުމެން ގޮތެއް ކަމަށް ބަލާލަން ނުވާނެ. މި އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވަނީ މި ރައްޔިތުންނަށް މި މަޖިލީހުން މިކަމަށް ހިނގާ ގޮތެއް ދެއްވުން. ކަމަށްބަލާފައި ކަމެއް ވާނީ ރައްޔިތުންގެ ހަމަ ތާއީދުކުރަމުން ހުރިހާ ބާރުތަކުގައި މި ކަމަށްބަލާ ކަމެއް ދައްކަވާ އިޢުތިރާފެއް ރައްކާތެރިކަމުގެ ޤާނޫނަކަށް ވެގެން މަސައްކަތްކުރާ ޤާނޫނަކަށް ވާނެ އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް އެދެމުންނެވެ. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ނައިފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ އިމްތިޔާޒާ ބެހޭ ބިލު މި މަޖިލީހުން ފާސްކޮށްފައި ވަނީ ހުރިހާ ޕާޓީއެއްގެ ވެސް އެއްބާރުލުމާއެކު. އެއީ ވަކި އެމް.ޑީ.ޕީ އެދިގެން، ނުވަތަ ޑީ.އާރް.ޕީ އެދިގެން، ނުވަތަ ޖުމްހޫރީ ޕާޓީ އެދިގެން ފާސްކޮށްފައި އެއް ބިލެއް ނޫން. ހުރިހާ ޕާޓީތަކެއް ވެސް މަޝްވަރާކުރެވިގެން އަދި އަމިއްލަ ބޭފުޅުން ވެސް އެކަމުގައި ބައިވެރިވެ ވަޑައިގެންނެވިއިރު ފާސްކުރައްވާފައިވާ ބިލެއް މި ބިލަކީ. އާދެ، މަޖިލީހުގެ އިމްތިޔާޒާ ބެހޭ ބިލު ތަޞްދީޤުކުރައްވައި، ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަށް މި މަޖިލީހަށް މެންބަރުން ވިސްނާވަޑައިގަތުމަށް ފޮނުއްވާފައިވާ ކަމުގައި އަސާސީ ޤާނޫނާ ދެކޮޅު އަޅުގަނޑު ވެސް ދަންނަވާލީ މި ބިލުގައި އަދިވެސް އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނަންޖެހޭ ކަންތައްތަކެއް އެބަހުއްޓެވެ. އެހެންވީމާ، ބިލު އަނބުރާ ފޮނުއްވުމުން އަޅުގަނޑުމެން އެއްބަސްވެގެން އަނބުރާކަން ޖެހިގެން ފޮނުވާލުމުގެ ބޮޑުކަމުގައި މި ބިލު ބަލައިގަތުން، ނުވަތަ މިބިލު ބޮޑުކަމެއްގެ ނަމުގައި މި ބިލާ ދެކޮޅަށް ގޮތެއް ނިންމަން އެބަޖެހޭ. އާދެ، އަޅުގަނޑު ވެސް ފާހަގަކުރަން ގޮތުގައި އިމްތިޔާޒު ބިލުގެ ބައެއް މާއްދާތައް އެބަހުރި އަޅުގަނޑު ވެސް ހިތްހަމަނުޖެހޭ.

ޢާއިލާތަކުގައި އަޅުގަނޑު ޚާއްޞަގޮތެއްގައި ފާހަގަކޮށްލަނީ މި ބިލުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ). އާދެ، މި (ހ) ގައި ބުނާ ގޮތުން ވެއްޖެއްޔާ 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ބުނާ ގޮތުން ވެއްޖެއްޔާ މަޖިލީހުގެ މެންބަރަކު މަޖިލީހަކުން އަންނަ އައުރުކަމާއި މަޖިލިސް ގެ ގޮނޑިކަމާއި އަދި މަޖިލިސް ނިންމާގައި ވަކިވެގަންނަމާ މަދުމަތިގައި މަޖިލީހުގެ މެންބަރު ކުރެއްވުމަށް ކަމުގައި ވާނަމަ އުނދަގޫ ދުމުކަގައި ދިޔަމަކުމެސް ކަމަކަށް ބައްޓަން ކުރެއްވުމާވިއްޔާ. އުއްނަމަވެސް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ އުޅުދުނު ދަނޑިވަޅުގައި ވެސް މަޖިލީހުގެ މެންބަރުކަ ޖިނާއީ ބޭނު ކުރެއްވުމުގެ ކަމުގައި ވާނަމަ ވިއްޔާ، އެ މިހާރަކަށް ޝަރީއަތް ގޮތުން ނުވަތަ ފާނުގެ ގޮތުން އުކަދާ ބަހާ ގޮތުން އަދަބެއް ނުވަތަ ކުރަނޑަހާ ކަމެއް ކުރެވުނު ވާނަމަ. އުޅުން މިދިނުމު މިސާލަކަށް މަޖިލިސް މެންބަރަކު އަންނަ މަޖިލީހުގައި މިހެއްގެ މަރުދަ މައްސަލައިގައި ވެސް ބައިވެރިވުމަށް. އަދި އެ ނުކުތާ ވެސް ޝަރީއަތް ނުވަތަ ގާނޫނީ ގޮތުން މަސައްކަތްތައް ފާހަގަކުރެވިގެން ކުރަކަށް އަރައިގަނެގެން ވެސް އަމުލުކުރުން. އެ ގޮތަށް އަންނަ އައުމުގައި އެ މިހާކަ ދުލުޝަރީއަތުގައި ޖިނާއީވެރިންނާ ގޮތަކަށް އުޅުމަކަށް ހުރުމަކާ އުޅުނެއްވެސް ޖަޒާދޭނެކަމަށް ކޮށްދީ. ދުން މިކަހަލަ މާއްދާތަކެއް މި ގެންނަންޖެހުނީ ބަޔަކު ދެންބަދުން ވެސް މިދާތަކާ ފުރުޞަތު ދީގެން މިކަމުގެ ސިޔާސީ ބާރުވެރިންނާ ދާއިރާތަކުގައި ކަންތައްތައް ކުރައްވަމުން ގެންދަވާ ގޮތުން. އެއީ، ހަމަ ބާރުއޮތް އިންސާފު ހިނދުއްގައި ސިޔާސީ ބާރުވުން ހައްދަވާ ދެވޭ ދައްކާއިވާ ހަމައެއް ނިކުވާ. ފުރުޞަތު ސިފައިން އެއީ ކަމެއް މިކަމަށް މުދައްސަސާތަކުގެ ގޮތުގައި ހަމަޖެހިލިބޭކަމުގައި ފިޔަވަޅުއަޅުއް ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުން ވަކި ގޮތަކަށް އަންނަވައިދީނަމަ، އެ މިހެންނަކަށް އެ މިހެނާ ފުރުޞަތު ކަމެއް ކަނޑައަޅުއްވާ ގޮތެއް އުއްގެ ގޮތަކަށް ގެންނަނީ. އެ ބާރުވެރިންނަށް ހަމަ ކަހަލަ ސިޔާސީ ފާޑުގެން ކަމަކަށް އަންނަވައިދީއަށް އެއީ ސިފަންނާގެން އުކަން ދުރަށްކަމެއް. ތިމަންނާގެން ހުރެގެން ކަނޑައެޅުން ފާހަގަކުރެވޭން ބާރުކުރުން. އުޅުމަށް އުއްމީދުކޮށްކަތު ގެންގުޅެނީ މިއަދަކު އިސްލާމީ ރާއްޖޭގެ ބިރުބަހުގެ މި ބާރުތަކުގައި ޤާނޫނުއަސާސީ ބާއްވައިގެން މި ހަމަގޮތަކު ހަނދުވަރަ ގާނޫނީ ގެންދަނަފަ މިކަހަލަ ކަމާއްދާކުރު ނަޝާތު ފަހަރު އާއި ޖިލަޗާރުކުރު މިޝަނެއް ކުރެވުމުގެ ސިފަލަބަރަ ވުކަމަށް. އެހެންވީމާ، ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުން ވެސް ހުށަހަޅައިގެން ސިފައިނީ ތަރައްގީގައި ކަނޑައެޅުމުގައި ކަނޑައަޅާ ހާމަކުރަން ގަވާއިދުތަކުގެ މަ ބާރުގަޑުގައި ރައްޔިތުންގެ ކަނޑައަޅާ ހުށަހަޅަ ޢާޅަ ގެއްލިގައި އެތުން މަޖިލީހުން މި ބާރު ކޮމިޓީއަކަށް ފުރުޞަތުގެން އިސްލާހުކުރެއްވުމަކީ ވެސް ރަނގަޅު ކަމެއް. އަދި މަޖިލީހުގެ ޤާނޫނީ ގޮތުންނޭ ޢިލްމީ ޚިދުމަތް ކުރެވޭނެ ގެންނަފާ. ފަރާތްތަކުން ކޮންމެ މެދުކަނޑާ ރަނގަޅު ކުރެވޭނޭ ނުވަތަ ކުރަނޑަ މަޖިލީހުގެ ފުރުޞަތު މި ބާރުކުރެވުނު ވެސް ނޯކު ކަމަށް ނުން. އަޅުގަނޑު ވެސް ފުރުޞަތު ބާރުއެޅުމަށް ހަމަހަމަކަމުގެ ވެސް އަޅުގަނޑު ވާ ބޭނު އިލްމީއާޖީ ތަކަށް ބާރުދޭން ނުވާ. އަދި މިހާރުގެ ދުސްތޫރު ވެސް އަޅުގަނޑު ގާޒީއަކު ކުރެއްވުމަށް ހަމަ ކަމަކަށް އިލްމީއާޖީ ތަކަށް އުދަގޮތެއް ނުވާނެ. އަދި އިއްޔެ ރައްޔިތުން ވެސް ގާނޫނީ ކަމަކަށް ގޮތެއް ދޫކުރަނީ. އެހެންވީމާ، މި ބިލާ ދާއިރާގައި އަޅުގަނޑު 2 ގޮތެއް. އެއީ ގޮތަކީ މަޖިލީހުގެ ތަޢުލީމު ބާރުކަންކުރުން. އަނެއް ގޮތަކީ ކޮމިޓީއަކަށް ގެނގޮސްގެން އިސްލާހުކުރުން. އެހެންވީމާ، އެ ވާހަކަ ދަންނަވާލަމުން އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަކޮޅު ނިންމާލަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ގައްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޒާހިރު އާދަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ އިމްތިޔާޒާ ބެހޭ ބިލެއް، މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން ފާސްކުރައްވައި، ތަސްދީޤުކުރުމަށް ފޮނުވުމުން، ތަސްދީޤުނުކުރައްވައި އޭގައި މައްސަލަތަކެއް ހުރި ކަމަށް ވިދާޅުވެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަނބުރާ ފޮނުއްވާފައިވާ ވާތީ އަޅުގަނޑު ވެސް އެއާ ބެހޭ ގޮތުން އެއްޗެއް ދަންނަވާލަން ގަސްދުކުރަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި މުއައްސަސާ އަކީ ރާއްޖޭގެ ދައުލަތް ހިންގުމަށް އޮތް 3 މުއައްސަސާ އިން ކުރު އެއް މުއައްސަސާ އަށް ވާއިރުގައި، މިމުއައްސަސާ އަކީ އަދި މި މުއައްސަސާގައި ތިއްބަވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަކީ އެއްވެސް އިމްތިޔާޒެއް ނެތް ބައެއްގެ ގޮތުގައި ތިބުމަކީ އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި އެއީ، ވެގެންވާން ކަމެއް ނޫން. އަދި މި މުއައްސަސާއަކީ މި ދައުލަތުގެ ދަށުން ހުރި މުއައްސަސާތައް ޗެކް އެން ބެލެންސްކޮށް މި ކުރުވޭ ހުރިހާ ކަމަކަށް ޖަވާބުދާރީކުރުމަށް، ސަރުކާރު ޖަވާބުދާރީކުރުވުމަށް އޮތް މުއައްސަސާ ކަމަށްވާއިރުގައި މި މުއައްސަސާގައި ތިއްބަވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ އިމްތިޔާޒުތަކެއް ވާންޖެހޭ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކެން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ސިޓީގައި 5 ވަނަ ސަފްހާގައި 16 ވަނަ ޕެރެގްރާފުގައި ވަރަށް ވިދާޅުވެފައި އެބައޮތް، މިހާރު ދިމާވެގެން ހުރި އެއްޗެހި ގޮސް އާދޭ ޒާތުގައި ކާރު ނޫން ކަމަށް، ނުވާކަމަށް. އަޅުގަނޑަކަށް ނޭނގޭ މިހާރު ހުކުމް އެއްޗެހި ދުވަސް ހިސާބުކޮށްފައި އެއްޗެހި ގޮތުން އާގެ ޖަލްސާގައި ކަނޑައަޅަން ނުވާކަމަށް. ނަމަވެސް އެބޭފުޅުން ހުއްޓި އަދި އެބޭފުޅުން ނުކުމެ ކަމަށް ވީމާ، އެބޭފުޅުން އަދި މެންބަރަކު ޝަރީޢަތް އަދި އެބޭފުޅުން ބާއްވާ ރައްޔިތުންގެ ހިތްވަރާއި ބަޔާނެއް ވަކިކުރަނީ އެ ޝަރީޢަތް ކޮށްފައިވާ ސަބަބު އަޅުގަނޑު ނުދެކެން. އެ މިނިވަން އަދާލަތުގެ ރަނގަޅު އިއްޒަތްތެރި ރައްޔިތުންގެ އެބޭފުޅުން ހިތްވަރު އެ ޝަރީޢަތް ކޮށްފައިވާ ސަބަބު އަޅުގަނޑު ނުދެކެން. އޭގެ ޒާތުގައި ކަނޑައަޅާ އޭގެ ޒާތީ އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާލަން އެބަޖެހޭ މިގޮތަށް މި އެއްގޮތްވުން. ދެން އަޅުގަނޑުމެން މިގޮތަށް ވާހަކަދެކެވުނު އަދި ކަމާ ދޭތެރޭ މަޖިލީހުގައި ރަނގަޅު ސިޔާސީ މަޖިލީހެއްގައި މި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ބަންދުކުރެވޭ. އާދެ، ބަންދުކުރެވޭނެ.

އަޅުގަނޑުވެސް ގޮތްކުރަން އެދޭ ކަމެއް ބަންދުކުރެވޭނެ ކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން މިދަނީ މަޖިލީހަށް ވެސް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ބަންދުކުރެވޭ އޭގެ ޕްރޮސެސް ބެލުމަށްފަހުގައި. އޭރު ޕްރޮސެސް ވާ ކަމެއް ވާކަމާ ނުހިފެހެއްޓޭ ބަންދުކުރެވޭ ނުވާނެ. ދެކެވޭ އެހެން ހިސާބުތަކުގައި ވެސް ބަންދުއެއްގެ ނުވާނެ. އެހެންނަމަވެސް އިހުމާލު ކުރި ކަނޑައަޅާ ކަނޑައަޅައި ބަލައިލުމަށް ޕޮޒިޝަން ހިނގާ ވެސް ސާބިތުވާ ފަދަ ހުކުމާ ހުކުމެއް ނުހިއްޕަވާ ބަންދުކުރެ ނުވާނެ. މެންބަރަކު މަޖިލީހުގެ ހިސާބުގައި ދުނިޔޭގެ ކަމެއް ބެހޭ ގޮތުން ކަނޑައަޅާ ރައްޔިތުންނާ ކަމުގެ ކޮންމެ ކަމެއް، ކަމެއް ބަންދުކުރުމުގެ ހާލަތު އަ އިސްލާމީ ބަންދުގައި ނުހިފެހެއްޓޭ. އެހެންވީމާ،

އެހެންކަމަށްވާކަމަށްވަނީވިއްޔާ މި ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މި މަޖިލީހުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ އަބުރާއި ޢިއްޒަތާއި ކަރާމާތާއި އެ މީހުންގެ އެ ބޭފުޅުންގެ އިމްތިޔާޒުތަކާއި ރައްކާތެރިކުރުވާ ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ނުދެކެން. ޢާއްމު ގޮތެއްގައި މެންބަރުން އެގޮތަށް ބަންދުކުރެވޭނީ ވަރަށް ޚާއްޞަ މައްސަލަތަކުގައި. އެއީ ބޮޑު ކުށެއް ނުވަތަ ކުށްކުރަނިކޮށް ފީބާރުން ނުވަތަ ބަންދުކުރެވޭ ދަނޑިވަޅުގައި ވަކި ކަންތައްތަކެއްގައި އެބައި މީހުން އިންވޮލްވްވެ، ނުވަތަ މީހަކު މެދުން ގަދަ ކަމުގައި އިންވޮލްވްވެގެން ޝާމިލުވާ ބަންދުކުރުމަށްވުރެ ކަމަކު އަޅުގަނޑު ދެކެނީ. އެހެންވީމާ، މި ސްޕެސިފިކޭޝަނަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ދަނޑިވަޅުން އަޅުގަނޑުމެން ހިފެހެއްޓުން މި ބިލުގައި. އެހެންނަމަވެސް ހަމަ ބަންދުކުރުމުގެ ވަޒީފާގެ ބާރުދޭނެ ގޮތަކާއި ބަންދުކުރެވޭ ގޮތް މި ބިލުގައި ތަފްސީލުކޮށް އޮތުން ރަނގަޅު ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކެމުން ގޮތުން ނުބުނެވޭ. މި ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހަށް ކުރިން ހުށަހެޅި ގޮތަށް ބޮޑުބަޔަކަށް ވެފައި ވާތީ. މިހާރު އިމްތިޔާޒު ތަކާއި ރައްކާތެރިކުރުމަށް ހުށަހެޅި ބިލު. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އަމިއްލަ އަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ އިމްތިޔާޒު އަމިއްލަ ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ބަދަލުގައި، މަޖިލީހުގެ އިމްތިޔާޒު ބޭނުންކުރަނީ ކަމަށް ވިދާޅުވި ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ދެކޭގޮތަށް މީހުން އިމްތިޔާޒު ރައްކާތެރިކުރުމަކީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އަމިއްލަ އަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރައްކާތެރިކަން ދޭން އިމްތިޔާޒު ހިމެނުމަކީ ރަނގަޅެއް ނޫން. ޢާއްމު ރައްޔިތުންނަށް ވެސް ހިއްސާކުރަން ޖެހޭނެ.

ހުޅުމީދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިލްޔާސް ލަބީބު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މެންބަރުންގެ އިމްތިޔާޒު ބޭނުމީ މަޖިލީހުން ފާސްކުރައްވައި އެ ބިލު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އަރިހަށް ތަސްދީޤަށް ފޮނުއްވާފައި ވަނީ ހަމަ މިއަދު ވެސް ނުބެލުނީ. މި ބިލާ ތަކުރާރުކުރާ ގޮތުން ވާހަކަ ދައްކަވަން ހުށަހެޅި ތަސްދީޤު ހަމަތަކާއި ސަބަބުތަކާއި އިމްތިޔާޒުގެ ބިލުގެ ކަންކަން ސާފުކޮށްދިނުމަށް. މި ޤާނޫނުގެ ރުހުން ރައްޔިތުންނަށް މިކަމަކީ އެބަ އެއްބަސްވާ. މި ބިލަކީ ރައްޔިތުންނަށް ނުވަތަ މަޖިލިސް ރައްޔިތުންނާ ދެމެދު ރައްޔިތުންގެ ރުހުމުގެ ކުރިއަށް ގެންގޮސް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އާއި ގުޅިގެން ގުޅިގެން ރައްޔިތުން އަށް ރައްޔިތުން ވަކާލާތުކުރާ މަޖިލީހުގެ އިމްތިޔާޒު މެންބަރުންނަށް ދީ މާ ގާނޫނީ ސަލާމަތާއި ދިފާއުވާ ބަލަހައްޓާ ބޭނުން މި ބިލުގައި ހުރި ކަންކަން ރައްޔިތުންނަށް އަޅުގަނޑުމެން ކަށަވަރު ކުރަނީ. ގާނޫނުއަސާސީގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ރަޢިއްޔަތުގެ ބާރު ލިބިގެންވާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް އިމްތިޔާޒުތައް ލިބިގެންވާ. އެގޮތަށް ގާނޫނުއަސާސީގެ 77 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަށް އަނބުރާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ފޮނުއްވާފައިވާ މިބިލު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން އިމްތިޔާޒު ލިބިދިނުމަށް ވަކިން އެ ހިނގުމެއް ނެތި ތަސްދީޤު ކުރައްވާފައި ވަނީ. އެގޮތަށް ވަކިން ގޮތް ސަލާމަތްވާ ގޮތެއް ވަނީ. މިހާރު 77 ވަނަ މާއްދާ ބަދަލުކުރާ ތަޞްދީޤު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ފޮނުއްވި ބިލު އެއް

ގޮތްގޮތުން އެއިރުގައި އޮންނަ ސަރުކާރުން [illegible] ބިލު [illegible]، [illegible] [illegible]. މިއަދު [illegible] ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުﷲ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]. މި ސަރުކާރަކީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސަރުކާރުތައް ނޫން. އެހެންވީމާ، އެ ބޭފުޅުންނަށް އެހެން [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމުގައި ވިއަސް [illegible] [illegible] [illegible] އެހެނެއް ނޫން. އެއިރުގައި އޮންނަ ސަރުކާރުތަކުން ސަރުކާރާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެންނަށް [illegible]. [illegible] އަޅުގަނޑު [illegible] ދާއިރާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސަރުކާރާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] ނޫން. އެހެންވީމާ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] އޮންނަ ސަރުކާރުން [illegible] [illegible]. އެހެންވީމާ، މި [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]، [illegible] ސަރުކާރުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]، [illegible] ސަރުކާރުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] ސަރުކާރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]، [illegible] އަދި 500 އަހަރު ފަހުން ކަމުގައި ވިއަސް 50 އަހަރު ފަހުން ކަމުގައި ވިއަސް އެހެން ސަރުކާރެއް އައިސްފައިވާ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] މި [illegible]. [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ ބިލު [illegible] [illegible] [illegible] ތާއީދުކުރަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހާރު [illegible] މި [illegible] [illegible] ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible].

ތުލުސްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ރޮޒައިނާ އާދަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަންބޭނުނީ ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު ޢަލީ ވަޙީދު ދެއްކެވި ހުރިހާ ވާހަކަތަކަށް ވެސް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަމޭ. އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ފާހަގަކޮށްލަންބޭނުން 17 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީސް ވުޖޫދުވުން އައިއްސުރެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކުރައްވަމުން ގެންދެވި މަސައްކަތަކީ މި މަޖިލީހުގެ އަގު ވައްޓާލުމާއި، މި މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް އުނދަގޫކުރުވުމާއި، މިކަހަލަ ހަމަ އުމުރު ދިނުން މަސައްކަތްކުރައްވަނީ. މިއަދު ފޭދޫ ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ނާޒިމް ވިދާޅުވިހެން، ޙަޤީޤަތުގައި ސަރުކާރުން ވަރަށް ބޮޑަށް ވިސްނާވަޑައިގަންނަވަމުން ދަނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނާ ދޭތެރޭގައި. އަޅުގަނޑު ހަމަ އަހަރެން ވިދާޅުވިހެން ކަނޑައެޅިފައިނުވާނެ އެއީ ވިސްނާވަޑައިގަތުން ކަނޑައެޅޭނީ މިހާރު އެކަހަލަ މަޖިލީހުގެ ހަރަކާތަށް ވަރަށް ގޮވައި، މިއީ ދިމާ މެންބަރުން ނިކުމެ ގޮވައި، ހައްޔަރުކުރަން ގޮވައި، މި ހަމަ ކަމެއް ހުއްޓުވުން ދިޔައީ. އެހެންވީމާ، ވިސްނާވަޑައިގަތުމަކީ ހަމަ ރިޔާސީ ނިޒާމެއް. އަޅުގަނޑު ހިތާމަކުރަނީ. ދެން ދަންވަރުގައި ހުޅުމީދޫ ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު އިލްޔާސް ލަބީބު ވިދާޅުވިހެން މިހާރު މިއީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ހައްޔަރުކުރާ ހަރު ޖަމާޢަތެއް ނޫން. މި ސަރުކާރުން އެކަމް ނުކުރައްވާ. އެއީ ތެދެއް. ހައްޔަރުކުރާކަށް ނަމަވެސް ނޫން. މި ސަރުކާރުން ހައްޔަރުކުރުވީ ހިނގާ ދަތުރުގައި. އަޅުގަނޑު ދެން ހަމަ ހިތާމަވާ އެއީ ދެއްކެވިދާނެ ދަންނަވާލީ މި ދުނިޔޭގެ ދުވަސްވަރުގައި މިހާރު ފުށުން މުޅި ސަރުކާރާ ދޭތެރޭ ސަރުކާރާ ބަސްބުނާ ސަރުކާރަށް ނޫން. އަޅުގަނޑުމެން ހިތްވަރުދީ ވަރަކަށް މިތަނުން ނުފުރުން ޤާނޫނުއަސާސީ ސަރުކާރުން ހިތްވަރުދީ ތަކުރާރު އެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ބަދަލުތަކާއި މިހާރު ހިނގާ ޤާނޫނުއަސާސީ މިކަހަލަ ގޮތަށް ބަލައިގަނެ ހިތާމަވާ ޤާނޫނުއަސާސީ އަދި ޤާނޫނުއަސާސީ ނިމުނީ. އެހެންވީމާ، މި އިޖްތިމާޢީ ގޮތުން ޖެހޭ ކަމެއް ފަސޭހަ ނުވެވޭނެ މި ކަންކަން ގޮސް ވާހަކަތަކާއި ރިޔާސަތު ވެސް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އެ ފަރާތް ބަދަލުކޮށްލުމަށް ޤާނޫނީ ގޮތުން ޤާނޫނީ ވެރިކަމާއި ހިމެނޭ ގޮތަށް ގެނެސްދޭ ޙަޤީޤަތް ޤާނޫނުއަސާސީގެ ހިމާޔަތް ފަރާތަކަށް ހިނގާފައި ހިނގާ ބަސް ޤާނޫނަށް ވެސް ޢަމަލުކުރާ. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އެ ތަޅުމަށް ވެސް ބަދަލުކުރަމުން ވެސް. އެހެންނަމަވެސް، ކައުންސިލްތަކުގެ ފެށުނު ގޮތަށް ބަލާފައި ބަދަލުކުރެވޭ އެއްޗެއް ދީފައި ދެވަރު ފަރާތުން ކަނޑައަޅާ ބާރުތަކެއް އިންސާފު ޤާނޫނީ ކޯޓުތަކުން ބާރުތައް ނުވާކަން. ދިވެހި ދައުލަތުގެ ޤާނޫނުން ވެސް ބާރުތައް ނުވާކަން. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އާއި ކުރީ މިނިސްޓަރު ހިނގައިދިޔަ ގޮތަކުން. މިހެން ވެސް އެ ޤާނޫނު އޮތީ އެއްވަރު އަޅުގަނޑު ހަމަ ދަންނަވާލަންބޭނުނީ ކަނބަލުންގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 17 ވަނަ މާއްދާ އާއި 20 ވަނަ މާއްދާ. ކަނބަލުންގެ ހަމަހަމަކަން. އަޅުގަނޑުމެން ބަހައި ހަރު ކަނބަލުންގެ ޙައްޤުތަކާއި އަދި ކަނބަލުންގެ ޙައްޤުތައް މި ފާސްކުރެވި އަމިއްލަ އެއްޗަކީ ބަދަލުކުރަން ފާހަގަ. އެކަމަކު އެކަމާ ބަދަލުގައި ކ.އަތޮޅުގެ އަމިއްލަ ކަނބަލުންގެ މަސްލަހަތުގައި

ތިބެން މި ޖެހުނީ. އެހެންވީމާ، ކޮބައިތޯ ހަމަހަމަކަން. ލ.އަތޮޅުގެ ފޯނުން އެ އޮތީ ޕްރޮވިންސް އޮފީހުން ރިސާޗްކޮށްދިނީ. އެ ބޭފުޅުންނަށް ކޮން ޙައްޤެއްތޯ އޮތީ އެ ހިފައިގެން ގޮސް ގޭގައި ތިބެން. އެ މީހުންގެ އެއްކޮށް ނޫން އެއީ ޔާއެއް. އެކަމަކު މި ހަރަކާތަކައި މިއީއެ. ކޮބައިތޯ އެހެންވީމާ ހަމަހަމަކަން. އާދޭ ވަރަކަ މިއަދު ދެއްކޭކަން މާ ރީއްޗެއް ނޫން، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ. ތަޢުލީމީ އަދި ވެސް ބަލާއިރު ނޫނީ. އެއްވަރަކަށް ނުޖެހޭ. ފުރަތަމަ ފުދުނުން ގެންގޮސް. ދެން ހާލު އެފްއައިއާރުޖެން ގެންގޮސް. ދެން މިހާރު ފޮނުވުނު މިނިސްޓްރީގަ. މާދަމާ ނޫނީ އެމްޑީޕީގެ ކަނޑުފެސް ބޯޓުފުޅުގެ އަމިޔަތި ނުނިކުމެ ފެސް އެހެރަނިޔާއި. އެހެންވީމާ، ހަމަހަމަކަމުގެ ވާހަކަތައް އިންސާފުގެ ވާހަކަ މީޑިޔާގައި ސަރުކާރުން ދައުރުގަ އަޅުގަނޑުމެން ކައިރިއަށް ހަމަ ހިނގައްޖެ މިހާރު. ދެން ވިދާޅުވެއްޖެ 37 ވަނަ މާއްދާގާ ޤާނޫނުއަސާސީގެ މި ބިލާ ތަޢާރުޟުވާ ވަރަކަ. އެއީ ވަޒީފާގެ ފުރުޞަތު ހަމަހަމަކަމުން ދޭން އޮންނަ މާއްދާ. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ ކޮބައިތޯ އެމް.ޑީ.ޕީއަށް ސޮއި ނުކުރިމާ ވަޒީފާއެއް ނުލިބޭ. އެމް.ޑީ.ޕީއަށް ސޮއި ނުކޮށްފިއްޔާ ވަޒީފާގައި ހުންނަ މީހާ ކަނޑާލަނީ. ދެން މިއަދުތޯ ކުރެވިއަކަން 37 ވަނަ މާއްދާގެ މަތިން ފެށޭ ހައްޤުތަކުން އުޅެން މި ޖެހުނީ. އެގޮތުން އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މިދަންނަވަނީ ބަލި ވަކިދު އެ ވިދާޅުވި ހަމަ ވަރަށް ބޮޑު ތަދުފުޅުވާ. މައްސަލަޔަކަށް ނުވާތީ މި ޤާނޫނު ދުވަހަކު ޤަވާއިދުތަކާ ފަސް. ލިބޭ އިމްތިޔާޒު ލިބޭން. ނުލިބޭ އެއްކޮށް ނުލިބޭން. މިހާރު ފޮސް ޤާނޫނުއަސާސީން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބެންޖެހޭ އިމްތިޔާޒުތަކާއި އެބައޮތް. އެކަމަކު ހިޔާލުފާޅުކުރުމަށް ހިފަހައްޓައިފާ ދުވަހަކު އެއްވެސް ނުލިބޭ. ހަމަ ފުދުނުން އަހަރެސް ރައްކާތެރިކުރެވޭނަމަ ރައްކާތެރިކުރޭ. ހިމާޔަތް ދޭންވީމަ ހިމާޔަތްނުދީ. ބަޔަކަށް ހިމާޔަތްދީގެން މިދެއްކޭ ފޯ އެކު ގޭގައި، އެމް.ޑީ.ޕީ ޕާލިމެންޓްރީ ގްރޫޕު ހަރަސް މަޖިލިސް ދެބައިބައި ބޮޑެތި ދުލުބަނދު ވަކިކުރަން ދަނޑިވަޅު ތަފާތުކޮށް ފޮސް. އެހެންވީމާ، ޕާޓީތަކުން ޖަނަރަލް ޤާނޫނުއަސާސީ މިއޭ. އެކަމަކު ވާހަކަ ދައްކަން ފެށުމާއެކު މި ވަޒީފާ މި އޮންނަނީ ކޮން ބޭނުމަކަށްތޯ. ޤާނޫނުން ތަބާވާ ކަންކަމުގައި ފޮސް. ތަބުސީރުކުރޭ ނުކުރޭ. ތަބުސީރުކުރާ ޤާނޫނަކީ ބަޔަކުއަރުވާކުރޭ. ބޮޑުނަރާ ގެވައްޔާ ހިންގުން މި ދޫނީ. ވަޒީފާ އުސޫލުން އިދާރީ ތަފާތުތަކެއް ހިންގުން މިއީ މި ސަރުކާރުން އަޅުވެރިން މި ބަޔަކުތަކުން ބާރުދިނަސް ދާދި މި މަސައްކަތް މި ކުރީ. އެހެންވީމާ ބައެއްތަކުން އަތަން ބާރުދިނުމަ މިއަދު ކަންކަމުގައި މި ކުރައްވީ. މަތިވެރިކަން ޖަމުނު ދާއިރާތަކައި އަޅުގަނޑު ހުރިހާ ނޫނީ ކަންބޮ ނަން ތިކާ ހާލަތު ކަރަށް ފޮސް. ދަރުބުގެ ވަޒީފާތަކާ ފޮސް މަދުވީ ނުން. ސަޕޯޓް މިނިސްޓަރުންނާއި އަންނަބަރާ ހަމަ މަތިވެރިކަން ބަހައިގެން މިހާރަ ހަމަ ވަޒީފާތަކާ ދޫކުރަން ގެނދިޔަ. އެންމެ ކުރެމުން ކައުންސިލުތަކުގެ މަސައްކަތް މިހާރު މި ޖަމުލީ އިދާރާތަކާ މި އުޅޭ ފެނިގެންނެ. އެހެންވީމާ އޭ ޤާނޫނުގެ 67 ވަނަ މާއްދާގައި އެބައޮތް ކައުންސިލްތަކުގެ ދަރުން ކަމަށް ޖަމުލީ އިދާރާތަކާ މަސައްކަތްކުރުމަށްވާނީ. އެހެންވީމާ، ކޮން ޤާނޫނެއްކަމެއް ވަރަކަށް އަޅުގަނޑުމެން މި ބަލަނީ މިއަދު ދައްކަނ ނޯވެ. ހުދުގަނޑު އިސްލާމީ. ހުދުގަނޑު. މި

ސަރުކާރަކީ މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ މި ގޮތުން ބަސް ސަރުކާރުން ކިޔާ ކޮންމެ ފަރާތަކު ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ހިތްވަރާ ވާސަކަތާ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހަމަ ނިންމާލަމުން ދަންނަވާލާނީ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހާރު ވަގުތު ހަމަޖެހިފައިވާ ގޮތުން ޑީ.އާރް.ޕީ އަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަގުތު މި ވަނީ ހަމަވެފައި. އެމް.ޑީ.ޕީއަށް ބާކީ މިހާރު 5 މިނެޓު. މިހާރު އަޅުގަނޑު ފުރުސަތު އަރުވާނަން މާފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުއްރަހީމް ޢަބްދުއްލާ ވާހަކަދެއްކެވުމަށް.

މާފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުއްރަހީމް ޢަބްދުއްލާ ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. اسلام عليكم ورحمت الله وبركاته. އާދެ، މިއަދު މި ވަގުތުގައި ދެކެވިގެންދާ ވާހަކަތަކަށް ބަޖެޓުގައި އަޅުގަނޑުގެ ހިޔާލު ހުރި ގޮތް ވެސް ދަންނަވާލާނަން. އާދެ، އަޅުގަނޑުމެން މި އުޅެނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ އިމްތިޔާޒުތަކާ ބެހޭ ބިލުގެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެން ފާސްކުރަން ތަޢާރުފުކުރަން ފެށީ ބިލު މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުމަށް ހުރި ހަމަ ވިދާޅުވި ސަބަބަކާ ހުރި ކަމެއް ފާހަގަކުރަމުން، އެ ބިލު ގެނައީ ކީއްވެ ކަމެއް ވާހަކަ މި ދައްކަނީ. އާދެ، އެ ބިލު ފާސްކުރުމާއި ނުކުރުމަކީ އަޅުގަނޑު ކުރިމަތީގައި ހުރިހާކަމެއްގެ ކަމެއް. އަޅުގަނޑު އެއްވެސް ހާލަތެއްގައި ކޮންމެހެން އެ ބިލު ފާސްކުރުމަށް ވެސް ބޭނުންވީ ނޫން. އަދި ފާސްކުރުމަށް މައްސަލަ އެއް ވެސް ނެތް. އެއީ އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި އެ ބިލުގެ ސަބަބުން އެ ބިލު ފާސްކުރުމަށް، ތަސްދީޤުކުރިޔަސް އަޅުގަނޑުމެން އާއިލާ ވަން ވިއުގައިގައި ދެމިހުރެ ޤާނޫނީ ކަމަކަށް ނުފެންނާނެ. އެހެންނަމަވެސް، އެ ބިލު ފާސްކުރުން ބޭނުންވާ ކަމަށް ވާނަމަ އަޅުގަނޑު ދެކޭ ކަމަކީ ޤާނޫނުއަސާސީއާ ޚިލާފު ކަމަށް. އާދެ، އިންސާނީ ޙައްޤުތަކާ ޚިލާފަށް ޤާނޫނުއަސާސީގައި ވަކިން ރިޢާޔަތް ވަކިން ދީ މިނިވަންކޮށް ކަނޑައެޅިފައި އޮތުމަށް ރައްޔިތުންނަށް ހައްގުވާ މިނިވަންކަން ހަމަހަމަ ގޮތެއްގައި ލިބިދިނުމަށް ކަމަށް. އާދެ، އަޅުގަނޑު ކުރަނީ މިސާލެއް ދަންނަވާލާނަން. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 17 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ވެސް ބައްލަވާކަށް އޮތީ އެ ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބައްލަވާކަށް ހުރި ހުރިހާ ޙައްޤުތަކާއި ހުރިހާ މިނިވަންކަމާއި އެންމެން ކުރިމަތީގައި ހަމަހަމަކަން ލިބެންޖެހޭ ކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް، އެނިގަވަޑައިގަންނަވާނެ ފަދައިން މިއަދު ވެސް ރައްޔިތުންގެ ކަރަންޓު ސަބްސިޑީ ދޫކޮށް ދާއިރާގައި ރައްކާގައި ރައްޔިތުން ހިނގާ އިންތިޚާބުވަނީ އެ އިންސާފަކީ ނޫނީ. ހަމަ ކުންފުނިތަކަށް އިންސާފުވާ ގޮތަކަށް ދިރިއުޅުމުގެ ނުހަމަ ކުރެވިފައިވާ ހަމައެކަނި ކުންފުނިތަކަށް 60% ސަބްސިޑީ ދެއްވާފައި ރައްޔިތުންނަށް އެއްވެސް އިންސާފެއް ނުދެއްވާ. އެހެންވީމާ، މިއީ ޤާނޫނުން ނުހުއްދަ އެއްވެސް ހުއްޓުމެއްގައި ވަކި ބައެއް އިސްތިސްނާކުރެވޭ އެއްވެސް ގޮތެއް. ކުންފުނިތަކަށް

ކުންފޫޝިއަސް ވެސް އެ ދުއްވަސީ ހަމަ އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައްޔިތުންގެ ރައީސާ. އެހެންކަމުންވަންޏާ އެއީ ގާނޫނެއްގައި ވަކި ގޮތެއް އޮތިގެން ނުވަތަ ނުލިބިގެން ވާ ކަންތައްތަކެއް ނޫން، ސަރުކާރުގެ ހިންގާބޮޑުކަން އޮންނާނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިމްތިޙާނު ދުއްވަން ފެށިވަޑައިގަންނަވާ ކަމަށް ވަންޏާ މި ގާނޫނު ނެތަސް ދުއްވާނެ. ގާނޫނު އޮތަސް ދުއްވަން ފުރިހަމަވާއިރު ނުދުއްވާ ތަން އަޅުގަނޑަށް މި ފެންނަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ ރައްޔިތުންގެ އަސާސީ ޙައްޤުތަކާއި އަދި މިނިވަންކަމާއި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީސް މެންބަރުންގެ އިމްތިޔާޒުތަކާއި މިކަންކަމާ ދޭތެރޭގައި ސަރުކާރުން ހިންގާބޮޑުވެފައިވާކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ ކަންތައްތަކަށް ފަރުވާތެރިވަން ބޭނުންފުޅުވާ ކަމަށް ވަންޏާ މި ބިލު ފާސްވިޔަސް ނުވިޔަސް އެ ކަންތައްތައް ކުރެވިދާނެ. އަދި ފާސް ވިޔަސް ކުރެވިދާނެ ބޭނުންފުޅުވެއްޖެއްޔާ ނުކުރެވިދާނެ. އެހެންވީމާ، ކުރުކޮށް ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ އަޅުގަނޑުގެ ނަޒަރުގައި މި ބިލު ފާސްކުރުމަކީ ނުކުރުމަކީ ޖާއިޒުކަމެއް. އެހެންވީމާ، މި ބިލު ފާސްކުރުމަކަށްވުރެން ގާނޫނުއަސާސީގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ކަމަށް ވާނަމަ އަޅުގަނޑު ވެސް ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވަން ހުށަހަޅަން. އެއީ އަޅުގަނޑު ވެސް ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މަސައްކަތް ވާހަކަދައްކަމުންދާއިރު އެއީ ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ކަމަށް. އެހެންވީމާ، މި ތަދުބީރުން އެ ބިލު ބޭރުކުރަން ދިނަ މެންބަރުން ވާޖިބު ދުއްވާ ކަމަށް ވަންޏާ އަޅުގަނޑު އިސްތިރާރު ވާޖިބު ދުރަސް. އަދި ކޮންމެ ވާޖިބު ދީ ކަމަށް ވަންޏާ އިސްތިރާރު ވެސް ވާޖިބު ދުރަސް. އެކަމަކު އެ ބިލު އޮކްޓޯބަރު ހިސާބުން އަޅުގަނޑު ނުކުތާ ވާހަކަ ދަންނަވާލަމުން، މި ބިލާ ގުޅޭ އަޅުގަނޑުގެ އިތުރު ސަބަބުތަކެއް ނެތް ވާހަކަ ދަންނަވާލަމުން އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަކޮޅު ނިންމާލަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. ވައްސަލާމް ޢަލައިކުމް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ، އެމް.ޑީ.ޕީ އަށް މިހާރު ބާކީ އޮތީ 5 މިނެޓް. އެދިވަޑައިގަންނަވާފައި އެބައޮތް 9 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. އަޅުގަނޑުގެ ލިސްޓުގައި އެންމެ ކުރިއަށް މިއޮތީ ކުޅުދުއްފުށީ އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުލްޣަފޫރު މޫސާގެ ނަންފުޅު. އެހެންވީމާ، ވާހަކަފުޅު ކުރިއަށް ގެންދެވުމަށް މެންބަރަށް ފުރުޞަތު ދެއްވީ.

ކުޅުދުއްފުށީ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުލްޣަފޫރު މޫސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި 17 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ހުވާކުރުމަށްފަހު ކުރަމުން އައިރާ ވެސް މައިގަނޑު މަސައްކަތަކީ ސަރުކާރަށް އެކި ގޮތްގޮތުން ދަތިކުރުން. އެހެންކަމުން އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ދަތުރުކުރަންޖެހޭ ބަޖެޓަކީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މަސައްކަތް ވަންޖެހުނީ ހުއްޓުވާ ރަށާއި

ތާބައަރުޖަކައި މަސައްކަތްކުރުންކަން. މިހެން ކަންތައްތައް ވަމުން ދިޔުމުގެ ސަބަބުން ދެ ފަރާތުގެ ގުޅުމުގައި އޮންނަންޖެހޭ ގުޅުން ވަރަށް ބޮޑަށް ހީނަރުވެފައި ވާކަން ހަމަ ހުރިހާ ބޭފުޅުން ވެސް އެބަ ފާހަގަކުރައްވާ. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ދެއްކުމުގައި ރައްޔިތުންނަށް އެއްވެސް ކަހަލަ މިނިވަންކަމެއް ނެތި ދަގުމައްޗަކަން ނިކުތު އުޅުމުން ހާލަތަށް ނޯތް މުޖުތަމަޢުގައި ދިރިއުޅެންޖެހިފައި ވަނިކޮށް ޤާނޫނުއަސާސީގެ 21 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ދިރިއުޅުމުގެ ހައްޤާއި މިނިވަންކަމާ، މިހިރީ ކަމެއް ރައްޔިތުންނަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކަށަވަރުކުރަން ނުކުރެވިފައި ވާއިރު މި ދަނެގަތުމުގައި މިފަދަ ބިލު ފާސްކުރުމުގެ ކުރިން ރައްޔިތުންގެ މެދުގައި ހުރިހާ ވަރަށް ސަރުކާރު ކުން. އަޅުގަނޑުމެން މިވަރުގެ ބޮޑެތި ހިމާޔަތާއި ރައްކާތެރިކަމުގެ ހަމަ މި މަސައްކަތްކުރަނީ ކިއްވެގެންތޯ، މިއީ ވެސް ރައްޔިތުންގެ މުޅިގައި އުފެދިފައިވާ ސަލާމަތް. އަޅުގަނޑު ވެސް ޤަބޫލުކުރަން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް ރައްކާތެރިކަމާއި ހިމާޔަތާއި އޮންނަންޖެހޭނެ. އަކަމަކު އެ ހިމާޔަތާއި ރައްކާތެރިކަން އޮންނަންޖެހޭނީ އުސޫލުން ޤާނޫނީ އަސާސްތަކުގެ މަތިން ހަމަހަމަ އިނާއި މިންގެ ތެރޭގައި. އެހެންވީމާ އިޖުރާއަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހިމާޔަތާއި ރައްކާތެރިކަން ލަފަކައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައްޔިތުންނަށް އެ ހިމާޔަތާއި ރައްކާތެރިކަން ނުދެވޭ އިނގެ އެކަން ކުރުމަކަށް ރައްޔިތުން މިއަދު ބޭނުން ކުރަމުން އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ގެންނާކަން ނަމަ. އެހެންވީމާ އަޅުގަނޑު މި ބިލަށް މިއުޅޭ ބާރަ ފަސްކުރުމަކީ އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރުން ކަމަށް ނޫން. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ވެސް ޤަބޫލުކުރަން ކަންއެއާ ޢަދާލަތާއި ޢިއްޒަތްތެރިކަން ރައްކާތެރިކަމާއި ރައްކާތެރިކަމާއި މިންގެ ދާއިރާގެ މެންބަރުންނަށް ބޭނުމުގެ ކިޔުމަކީ. އަމި ރިޔާސީ ރައްކާތެރިކަމުގެ ޤާނޫނުގެ ހިމުގެ ދޫގައި ބޭނުމުގެ ރައްކާތެރިކަމާއި ރިޢާޔަތްކަން ވެސް އަޅުގަނޑު މި ފުރުޞަތުގައި ފާހަގަކުރަން. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް ދެއްވި ފުރުޞަތަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހާރު އަޅުގަނޑު ބާކީ އިނީ 3 މިނެޓް. ވާހަކަދެއްކެވުމަށްޓަކައި މިހާރު ފުރުޞަތު މިއަރުވަނީ ފުވައްމުލަކު މެދު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޝިފާޤު މުފީދު. ކުރިއަށް ގެންދެވުމަށް ދަންނަވަން.

ފުވައްމުލަކު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޝިފާޤު މުފީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް އިމްތިޔާޒުތަކާއި އިނާޔަތްތަކާއި ހިމާޔަތްތަކާއި ލިބެންޖެހޭނެ ކަމަށް ދެކި ދިޔައި ރައްޔިތުން ވެސް އެއްބަސްވާ. އެހެންނަމަވެސް، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ އިމްތިޔާޒުގެ ބިލުގެ މައްސަލަ ކުރިމަތިވެގެން އައީ 28 ޑިސެމްބަރު ދުވަހު މި ބިލު

[illegible] ރިޔާސަތުންނެއް ނޫން. މި [illegible] މި [illegible] މަޖިލީހަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] ރައްޔިތުންގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި ރައްޔިތުންގެ [illegible] މި [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] މި [illegible]

[illegible] [illegible] ރައްޔިތުންގެ [illegible] [illegible] [illegible] ރައްޔިތުންގެ [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑު [illegible] އަޅުގަނޑުމެން، އަޅުގަނޑު [illegible] އަދި [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ރައްޔިތުންގެ [illegible] [illegible] މެންބަރުންގެ [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] މެންބަރުންގެ [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]، މި [illegible]

[illegible] [illegible] އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] 28 މެންބަރުން މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

އަދި [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible] 20 މެންބަރުން [illegible] [illegible]. އަޅުގަނޑު މި [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުގެ [illegible] އަދި އަޅުގަނޑުގެ [illegible] ރައްޔިތުންގެ [illegible]

[illegible]. [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ރައްޔިތުންގެ [illegible] މެންބަރުންގެ

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ރައްޔިތުންގެ [illegible] [illegible] [illegible] އަދި އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

އަޅުގަނޑުމެންނަށް [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible].

އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible] މެންބަރުން [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible]

އަޅުގަނޑުމެން މި [illegible] [illegible] ރައްޔިތުންގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]. [illegible] އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible]، އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑު

[illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] ރައްޔިތުންގެ މެންބަރުންގެ [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެންގެ [illegible] [illegible] އަދި އަޅުގަނޑުމެން [illegible]

ރައްޔިތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]، އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible]

[illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] ރައްޔިތުން [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible]،

[illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible].

(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)

އިސްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަހުމަދު ރަޝީދު އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، މި ބިލާ ބެހޭ ގޮތުން ވަރަށް ގިނަ ބޭފުޅުން ވާހަކަފުޅު ދައްކަވައިފި. ހަމައެކަނި ވަރަށް ކުޑަކުޑަ އެއްޗެއް އަޅުގަނޑު ފެންނަނި ދަންނަވާލަން. އެއީ މި ބިލު ކޮމިޓީއަކަށް ފޮނުވައިގެން ކޮމިޓީން ފުރިހަމަކޮށްގެން ގާނޫނަކަށް ހެދުމަށް އަޅުގަނޑު ވަރަށް ހިތާމަވާ ކުއްލިއަކަށް ފިޔަވަޅުއަޅައިގަންނަން ބޭނުންވާ ގޮތަކަށް ނިންމުމަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަނީ. މިގޮތުން އަޅުގަނޑު ވަރަށް ހިތާމަޔާ އެކު ދަންނަވާލަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިޤަވާއިދުތައް ހަމައެކަނި ބޭނުންކުރާ ޤާނޫނުތަކަށް ދަށުން އަޅުގަނޑު މިއަދު މި ވަގުތު ބޭނުން ވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައްޔިތުންނަށް ފައިދާކުރާނެ ކަންތައްތަކެއް އިމްތިޔާޒުތަކެއް. އާއެކޮޅުން ވަރަށް ހިތާމަޔާ އެކު ދަރަނިވެރިން އިންޑިޔާގެ ދުވަސްތަކުގައި ބަލައިގަންނަ އަޅުގަނޑުމެންގެ ރަށް ދަރިވަރުންނާ އަދި އެހެން އިންޑިޔާގެ ސަރުކާރު ހުށަހެޅުއްވި ބިލުތައް އެކަހެރިވާ ގޮތަކަށް ބަލާ ނުކުރޭ ވާހަކަ ދަންނަވާލަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ ބަދަލުތަކެއް އެބަ ފެނޭ ރައްޔިތުންނަށް ދޭން ފަސޭ ރައްޔިތުންނަށް. ދުވަހު ދިރިއުޅުމަށް ކުރާ ބަދަލުގައި މާއްދާއެއް މީހުން ދަނޑުވެރި ކަމުގައި ދިރިއުޅުމަށް މަސައްކަތްކުރާ ރައްޔިތުންނަށް ހަމަހަމަ ގޮތެއްގައި އިމްތިޔާޒުތަކެއް ދޭށެވެ. މި އިމްތިޔާޒު އަޅުގަނޑު ދިމާ އެ ބަދަލު ބޭނުންވާ ވާހަކަ ދަންނަވާލަން. ޝުކުރިއްޔާ.

(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހާތަނަށް ހަމައަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަގުތު މިހާރު ހަމަވެއްޖެ. އަދި ހަމަ އަޅުގަނޑު އިދިކޮޅު ޕާޓީތަކަށް އެކުލަވާލުމަށް ވަގުތު ދީފައިވާ އަދި ވަގުތު ވެސް، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ވާހަކަ އިދިކޮޅު ޕާޓީތަކަށް އަދިވެސް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ނެތްކަމާ އެއްވެސް އަޅުގަނޑު ގަސްތުކުރާ މާލެ ވާހަކަދެއްކެވުމަށް ގޮތެއް ދައުރުގެ މަޖިލީހުގެ އިދިކޮޅު ޕާޓީގެ ބިލު ބަހުސް ވަގުތު ނިމިއްޖެ. އެހެންކަމުން މި ބިލު ބަހުސްކުރާ ވަގުތު ނަގާ (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އާދެ، މިއަދު އަޅުގަނޑު މި ބަހުސްކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ތަރުތީބުން އެއްވެސް މިފަދަ ބިލު ބަހުސް ވަގުތު ނިމިއްޖެ. ނަގާ ވަގުތު ނިމުމާއި އަހަރު ބަހުސްކުރާ ނަގާ ވަގުތު ދެން ޢިލާނުކުރަމުން އަޅުގަނޑު ވަގުތު ނަގާފައި ނިމުނީ ހަމަޖެހިފައިވާ ގަޑިއަކީ. މިއަދުގެ 1:30 ގައި. އެހެންކަމުން އަޅުގަނޑު މި

އިޢުލާންކުރަނީ މި ވަގުތު ބަހުސްގެ މަރުޙަލާ ނިމިގެން އަޅުގަނޑުމެން އެޖެންޑާގެ އެހެން އައިޓަމަކާ އެކު ކުރިއަށް ދާ ފަހަކަ. އާދެ، ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލީ ވަޙީދަށް އަރުވަން.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލީ ވަޙީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ރައީސް، ތި ގޮތެއް ނިންމަވާ ވިދާޅުވާތީ، އަޅުގަނޑުމެން އެބަ އޮޅުންއަރާ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ހުށަހެޅި މި ބިލު ބޭރުކުރަން. އެހެންނޫނިއްޔާ އެއްޗެއް ބޭރުކުރަން ހުށަހަޅުއްވުމަށް ހުށަހަޅައިފިއްޔާ އެ އެއްޗެއްގައި ސޮއިކުރަން ދޭން. އެހެންވީމާ، [illegible] [illegible]. އެހެންވީމާ، ކޮން ގޮތަކަށްތޯ މި އުޅެނީ ގޮތް ނިންމަން ސާފުކޮށްލަން ބޭނުންވޭ. އެއީ [illegible] [illegible] [illegible] ކޮމިޓީއަކަށް ގެންދިޔުމަށް ފޮނުވަން ބޭނުން ވަނީ. ހަމަ އެ ގޮތަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އެހެންވީމާ، އެކަން [illegible] އެއީ ކޮން ގޮތަކަށްތޯ ސާފުކޮށްލަން ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް ނެގީ.

(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ދެން އަޅުގަނޑު ބަލައިލަން މިޖެހެނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 91 ވަނަ މާއްދާ އަށް. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 91 ވަނަ މާއްދާގައި މިއޮތީ ބިލު ތަސްދީޤުކުރުމާއި އަލުން ވިސްނުމަށް އަނބުރާ ފޮނުވާ ބިލު މަޖިލީހަށް. މި މާއްދާގެ (ނ)ގައި ބުނެފައި މި ވަނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަނބުރާ ފޮނުވާ ބިލަކާ މެދު އަލުން ވިސްނުމަށްފަހު އެ ބިލަށް އެއްވެސް ބަދަލެއް ނުގެނެސް އެ ބިލު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަޣުލަބިއްޔަތުން ފާސްވެއްޖެ ނަމަ، އެ ބިލަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ތަސްދީޤުކޮށް ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރަންވާނެ އެވެ. އާދެ، މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންގެ ކުރިމަތީގައި މިއޮތީ [illegible] މިއޮތީ ގޮތް ހުށަހެޅިފައި. އެއީ ކޮމިޓީއަކުން ގެންދިޔުމަށް ހުށަހެޅި [illegible] [illegible]. އަދި ހަމަ އެހެންމެ [illegible] [illegible] ކޮމިޓީއަކަށް ގެންދިޔުމަށް [illegible] [illegible]. އަދި ހަމަ [illegible] މި ބިލު މިހާރު މިއޮތީ ކޮމިޓީން [illegible] އޮތް ގޮތަކަށް ފާސްކުރުމަށް ވެސް [illegible] [illegible]. އެހެންވީމާ، އެ ހިސާބުން މި ބިލު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އެހެންވީމާ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެޖެންޑާގެ

ދެން އޮތް އައިޓަމަކީވެސް ކުރިއަށް ދިއުމަށް މި ފުރުޞަތުގެ ބޭނުންކުރާނަން. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އެޖެންޑާގެ 6 ވަނަ ނަންބަރު ނިމިގެން މިދިޔައީ.

7. މަޖިލީހަށް ތަޢާރަފުކުރަންޖެހޭ ބިލާއި ޤަރާރު.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

7.1- ދެން އަޅުގަނޑުމެން މިދަނީ އެޖެންޑާގެ 7 ވަނަ ނަންބަރަށް. 7 ވަނަ ނަންބަރުގައި މިއޮތީ މަޖިލީހަށް ތަޢާރަފުކުރަންޖެހޭ ބިލާއި ޤަރާރު. މި ނަންބަރުގެ ދަށުން 7.1 ގައި މި ވަނީ މައްޗަންގޮޅީ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މާރިޔާ އަހްމަދު ދީދީ ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް ދޭ ގޮތަށް ހިމަނާފައިވާ 20000 ރުފިޔާގެ ކޮމިޓީ އެލަވަންސް އުނިކުރުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅާ ޤަރާރުގެ ފުރަތަމަ ކިޔުން އިއްވުމުގެ ގޮތުން އެ ޤަރާރު ސުރުޚީ މަޖިލީހަށް އިއްވުން. އާދެ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް ދޭ ގޮތަށް ހިމަނާފައިވާ 20000 ރުފިޔާގެ ކޮމިޓީ އެލަވަންސް އުނިކުރުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅާ ޤަރާރު.

7.2- 7.2 ކުޅުދުއްފުށި ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ދައުލަތުގެ މުސާރައިގެ ސިޔާސަތުގެ ބިލުގެ ފުރަތަމަ ކިޔުން އިއްވުމުގެ ގޮތުން އެ ބިލުގެ ސުރުޚީ މަޖިލީހަށް އިއްވުން. ދައުލަތުގެ މުސާރައިގެ ސިޔާސަތުގެ ބިލު.

7.3- 7.3 ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހަސަން ލަތީފު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2010 ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނަށް އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ބިލުގެ ފުރަތަމަ ކިޔުން އިއްވުމުގެ ގޮތުން އެ ބިލުގެ ސުރުޚީ މަޖިލީހަށް އިއްވަން. ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2010 ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނަށް އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ބިލު.

8. ކުރިން ތަޢާރަފުކުރެވިފައިވާ ބިލެއްގެ ކުށެއް އިސްލާހުކުރުން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

9.1- އާދެ، ދެން އަޅުގަނޑު މި ދާންޖެހެނީ އެޖެންޑާ އައިޓަމް 8 އަށް. އެއީ ކުރިން ތަޢާރަފުކުރެވިފައިވާ ބިލެއްގެ ކުށެއް އިސްލާހުކުރުން. އެފަދަ ކަމެއް މިއަދަކު ހުށަހެޅިފައެއް ނުވޭ. ދެން މިއޮތީ އެޖެންޑާ އައިޓަމް 9. 9 ގެ ދަށުން މިއޮތީ އިބްތިދާއީ ބަހުސް. މިކަމަށް ހުށަހެޅިފައިވާ މި އައިޓަމުގައި ހިމަނާފައިވާ ކަންތައްތަކުގެ ތެރޭގައި

ހިމަނާފައިވާ ކަންތައްތަކުގެ ތެރޭގައި 9.1ގައި މިވަނީ ހޯރަފުށީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދު ހުށަހެޅުއްވާފައިވާ ގާނޫނު ނަންބަރު 2/2010 މަޢާފުކުރުމާއި އަދަބު ލުއިކޮށްދިނުމުގެ ގާނޫނަށް އިސްލާޙުގެނައުމުގެ ބިލު. މި ބިލުގެ ފުރަތަމަ ކިޔުން އިއްވާފައި ވަނީ 24 ނޮވެމްބަރު 2010ގެ 3 ވަނަ ދައުރުގެ 17 ވަނަ ޖަލްސާގައި. މި ބިލު މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވާފައި ވަނީ ހޯރަފުށީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދު. (ވޯޓުދެއްވިގޮތުގެ ތަފްސީލު) އާދެ، އެޖެންޑާގެ އައިޓަމް 9.1އާ ހަމައަށް އައިއިރުގައި މި ވަނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ [illegible] މެންދުރުގެ ހުސްވަގުތުކޮޅާ ހަމައަށް އާދެވިފައި. އަޅުގަނޑު މިދަންނަވަނީ އެޖެންޑާގެ އައިޓަމް 9.1 ގެ ދަށުން މި އިބްތިދާއީ ބަހުސް [illegible] މި [illegible] ބިލުގެ [illegible] ކަނޑައެޅިފައިވާ ޖުމްލަ ވަގުތަކީ 1 ގަޑިއިރު. އެހެންވީމާ، އިއްޒަތްތެރި ހުރިހާ މެންބަރުންނަށް 30 މިނެޓުގެ ހުސްވަގުތުކޮޅެއް އަރުވަމުން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން މިއަދު ތި ކުރައްވާ މަސައްކަތަށް ޝުކުރުއަދާކުރަމުން އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް 30 މިނެޓުގެ ހުސްވަގުތުކޮޅެއް އަރުވަން. ޝުކުރިއްޔާ.

[ހުސްވަގުތުކޮޅު 12:31 އިން 13:30 އަށް]

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. [illegible]، ރަނގަބީލު ޖެއްސުމަށްފަހު ކޯރަމް ހަމަ ނުވުމުން މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން ކޯރަމްގެ ރަނގަބީލު ޖެއްސުމަށްފަހުގައި ވެސް 5 މިނެޓު އަދިވެސް މިހާރު ބަލައިލާނަން. 5 މިނެޓު ބެލިއިރު ވެސް މެންބަރުން ކޯރަމް ހަމަވާވަރަށް މަޖިލީހުގެ ތަޅުމުގައި ނުފެނޭ. އެހެންވީމާ، މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން އަޅުގަނޑު ޖަލްސާ މި މެދުކަނޑާލަނީ. އަޅުގަނޑުމެން އަލުން މަސައްކަތް ފަށައިގެން ކުރިއަށް ގެންދާނީ [illegible] 1:25ގައި އަޅުގަނޑު އަލުން މަސައްކަތް ފަށައިގެން ކުރިއަށްގެންދާނަން. ޝުކުރިއްޔާ. (ހުސްވަގުތުކޮޅު ދެއްވުން)

12. ވޯޓަށް އެހުމަށް ހުރި ކަންކަމަށް ވޯޓަށް އެހުން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

-12.1 އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސައްކަތް ފަށައިގެން ކުރިއަށް ގެންދާއިރު ކޮންމެ ދުވަހަކުވެސް އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތް އިންތިޒާމުކުރެވިފައިވަނީ [illegible] [illegible] 1:30ގައި އަޅުގަނޑުމެން ދަނީ އެޖެންޑާ އައިޓަމް 12. އެއީ ވޯޓަށް އެހުމަށް ހުރި ކަންކަމަށް ވޯޓަށް އެހުން. 12.1 ދުވަހުގެ މަސައްކަތުގެ ތެރެއިން ވޯޓަށް ނިންމާ ހިސާބަށް [illegible] ކަންކަމަށް ވޯޓަށް އެހުން. އެހެންވީމާ، އެޖެންޑާ އައިޓަމް 12 އަޅުގަނޑުމެން ވޯޓަށް ދަންނަވާލުމުގެ ކުރިން

ޖަހަންޖެހޭ ދަނގަބީލު ޖައްސަވައިދެއްވުމަށް އަމީންޢާއްމު އަރިހުން އެދެން. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވެސް ކާޑުކޮޅު ޗެކްކޮށްލެއްވުމަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން. އަޅުގަނޑު މިހާރު ވޯޓަށް މި ދަންނަވަނީ އެޖެންޑާ އައިޓަމް 12ގެ ދަށުން މިއަދު ވޯޓަށް ދެންނެވުމަށް އޮތް މައްސަލަ. އެއީ މަޖިލީހުން ފާސްކުރައްވާ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 91 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ ދަށުން ތަސްދީޤުކުރެއްވުމަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އަރިހަށް ފޮނުއްވުން ރައްދުކުރެއްވުމުން މަޖިލީހުގެ އިމްތިޔާޒުގެ ބިލު އަލުން ވިސްނުމަށް މަޖިލީހަށް ފޮނުއްވާފައިވާ މައްސަލަ. ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މޫސާ މަނިކު ހުށަހަޅުއްވައި، ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރިޔާޒު ރަޝީދު ތާއީދުކުރައްވާފައިވާ ގޮތް އެއީ މި ބިލު އިތުރަށް ދިރާސާކުރެއްވުމަށް ބިލުގެ މަސައްކަތް ނިންމެވި ކޮމިޓީ އަށް ފޮނުއްވުމަށް. މި ހުށަހެޅުމަށް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ވިސްނާވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓު ދެއްވުމަށް ދަންނަވަން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު: ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މޫސާ މަނިކު.

ތާއީދުކުރެއްވި މެންބަރު: ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ މެންބަރު ރިޔާޒު ރަޝީދު.

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	70
ވޯޓު ދެއްވި:	40
ވޯޓު ނުދެއްވި:	27
ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓު ނުދެއްވި:	02

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެއްވުން:

ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު 67. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު 34. ޖުމްލަ 67. އެހެންކަމުން މި ބިލުގެ މަސައްކަތް ނިންމެވި ކޮމިޓީ އަށް ފޮނުއްވުމަށް، އަލުން ފޮނުއްވުމަށް ހުށަހެޅުއްވި ހުށަހެޅުން ފާސްވެއްޖެ. އެޖެންޑާ އައިޓަމް 12 މި ހިސާބުން މި ނިމުނީ.

9. އިޝްތިހާރީ ބަޖެޓް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

9.1- އަޅުގަނޑު ދެން މިދަނީ އެޖެންޑާގެ އައިޓަމް 9 އަށް. އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސައްކަތް އެޖެންޑާގެ އައިޓަމް 12 އާ ހަމަޔަށް ދިޔައިރު އޮތީ އެޖެންޑާގެ އައިޓަމް 9 ގައި. އިޝްތިހާރީ ބަޖެޓް 9.1 ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2010 މަޢާފުދިނުމާއި އަދަބު ލުއިކޮށްދިނުމުގެ ޤާނޫނަށް އިޞްލާޙުގެނައުމުގެ ބިލު. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް އެ ބިލު ހުށަހެޅުއްވުމަށްފަހު. އެ ބިލު ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވުމުގެ ކުރިން އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ސަމާލުކަމަށް ގެންނަން މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 152 ވަނަ މާއްދާގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން މިއަދު ކުއްލި މައްސަލަތައް މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅި، މަޖިލީހުގެ ވަގުތު އެކަމަށް ބޭނުންކުރުމުގައި ވާނީ 152 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނެފައި ވަނީ އިތުރު 1 ގަޑިއިރުގެ މަސައްކަތް މަޖިލީހުގައި މިއަދު ވަގުތު ހޭދަކުރަން. އެހެންވީމާ، އެގޮތުގެ މަތިން އަޅުގަނޑު މަސައްކަތް ތާވަލުކޮށްގެން ކުރިއަށް ގެންދަން. ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން ބިލު ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވުމަށް. ނިޒާމީ [illegible] މައްސަލައެއް. ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ ވަޙީދު.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަލީ ވަޙީދު ފާހަގަކުރެއްވުން:

ރައީސް، ދެންމެ މި ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވި ވިދާޅުވެއްޖެ އެ ޤާނޫނީ އަށް ދިޔަ ބާރަށް ނިކުމެ ކަމަށް. މިހާރު އެއީ ވަގުތީ ޤާނޫނެއް. މިހާރު މިކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ޕާޓީން އޮންނާނީ ވަރަށް ސަޕޯޓް މިކީ ބޭނުންވާ ކަމެއް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އެ ޤާނޫނުގައި މަސައްކަތްކޮށްގެން ބާރުލިބިގެން ޤާނޫނުކާރު ކުރިއަރާ އަޅުގަނޑުމެންގެ ނަން ހިމެނޭ ނަން އެ ދިޔަ ގޮތް ނިންމާލީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން ބޭނުން އަޅުގަނޑު އެ ޤާނޫނު ތަންފީޛުކޮށް ވާ ވަރަކަށް ދެކޮޅަށް އިނީމޭ. އެހެންވީމާ، އެ ޤާނޫނު ސަޕޯޓެއް ނުކުރަން މިހާރަށް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މަޖިލީހުން ދެންމެ ފާސްކުރެއްވީ ހަމަ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ އަޣުލަބިއްޔަތުން ފާސްކުރެއްވި ވަކި ކޮމިޓީ އަކަށް ފޮނުވަން. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް މަޖިލީހުން ފާސްކުރައްވާފައި. އެއީ މަޖިލީހުގެ ރިޔާސަތުން ނިންމި ކަމެއް ނޫން. އަޅުގަނޑު ހޯރަފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދަށް ފުރުސަތުއަރުވަން.

ހޯރަފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޝަރަފުވެރި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީސް. އައްސަލާމްޢަލައިކުމް. އާދެ، މި ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހަށް އަޅުގަނޑު ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2010 މަޢާފްދިނުމާއި އަދަބު ލުއިކޮށްދިނުމުގެ ޤާނޫނަށް 1 ވަނަ އިސްލާހުގެ ނަމުގައި އިސްލާހެއް ހުށަހަޅަން. އާދެ، އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާ އިސްލާހަކީ މި ޤާނޫނުގެ 21 ވަނަ މާއްދާގެ [illegible] ސުރުޚީ [illegible] [illegible] ގުޅޭ ޚާއްޞަ އުސޫލު. އާދެ، އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވާލަނީ އިސްލާހު. މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ވިޔަސް ސުޕްރީމް ކޯޓުން [illegible] މައްޗަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެވެ. އާދެ، މި އިސްލާހު މި އިސްލާހުގައި މަޖިލީހުން ފާސްވެގެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible] ޤާނޫނު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީސް. މި އިސްލާހު އަޅުގަނޑު މި ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހަށް [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގައި މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ރައްޔިތުންނަށް [illegible] މި [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] ނުރައްކާތެރި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 21 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޮންމެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުޑަކުޑަ، [illegible]

ގަބޫލުކޮށްގެން ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވޭތީ. ހަމަ އެހެންމެ އަޅުގަނޑު މި ފުރުސަތުގައި ހަނދާންކޮށްލަން އަޅުގަނޑު މި އިސްލާހުކުރުމުގައި އަޅުގަނޑަށް ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް މުއްތަލިބުގެ އެހީތެރިކަމާއި އެއްބާރުލުން ލިބުނީ އެ މަނިކުފާނަށް އަޅުގަނޑު ވަރަށް އިޚްލާސްތެރި ޝުކުރު މި އިއްޒަތްތެރި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސްގެ ނަމުގައި އަރިއްސަވަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އިއްޒަތްތެރި މަޖިލިސް. އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ މިއަދު މި ދިވެހިރާއްޖޭގައި މާރާމާރީ ހިނގަމުންދާ މިންގަނޑަށް ބަލާއިރު އަޅުގަނޑުމެން އަޖައިބުވެ، ހައިރާންވެ، ކަންބޮޑުވެ، ތަޅުވާސްޖަހާ މިންވަރަށް މި ވަނީ މާރާމާރީ އާއި މިފަދަ އަނިޔާވެރި ޢަމަލުތައް ގިނަވެފަ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، 2008 ވަނަ އަހަރު ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް 104 މާރާމާރީގެ މައްސަލަ ފުލުހުން ތަޙުޤީޤުކޮށް ނިންމާ ހުށަހަޅާފައިވޭ. ހަމަ އެހެންމެ 2009 ވަނަ އަހަރު 454 މައްސަލަތައް ފުލުހުން ތަޙުޤީޤުކޮށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ހުށަހެޅިފައިވޭ. ހަމަ އެހެންމެ 2010 ވަނަ އަހަރު 423 މައްސަލަތައް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ހުށަހެޅިފައިވޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ވަރަށް ހިތާމަޔާ އެއްކޮށް އަޅުގަނޑު މިއަދު މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގައި ވަރަށް [illegible] [illegible] މި ދަންނަވަނީ މިގޮތުން ހުށަހެޅޭ ޖިނާއީ މައްސަލަތަކަށް ފުލުހުން ވަރަށް ތަޙްޤީޤުކޮށް ވަރަށް ބޮޑެތި ދިރާސާކުރުން، މައްސަލައިގައި [illegible] ހުރިހާ [illegible] [illegible] އެއްކޮށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑު އެ މައްސަލަތަކުގައި އެހެން މައްސަލަތަކުގައި [illegible] މައްސަލަތައް މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަރަށް އުމުރުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލަތަކުގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] މައްސަލަތަކުގައި ފުލުހުންގެ [illegible] [illegible] [illegible] ހަމަ އެހެންމެ [illegible] [illegible] 20 [illegible] 12 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑު [illegible] އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] ފުރުޞަތެއް އޮތެވެ. އެހެންނަމަވެސް، [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބޭ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުލިބުމުގެ ސަބަބުން [illegible] އަޅުގަނޑު ހަމަ ކުރު [illegible] ދަންނަވާލާނަން 2008 ވަނަ އަހަރު 8 [illegible] [illegible]. 8 މީހުންނަށް [illegible] [illegible]. ހަމަ އެހެންމެ، 2009 ވަނަ އަހަރު 12 މީހުންނަށް [illegible] [illegible]. ހަމަ އެހެންމެ، 2010 ވަނަ އަހަރު 6 މީހުންނަށް [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]، [illegible] 5 [illegible] 2008 ވަނަ އަހަރު [illegible] 5 [illegible] [illegible] ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގައި [illegible] އެބައޮތް. [illegible] [illegible]، ހަމަ [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މަސައްކަތް މި [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] އަޅުގަނޑުމެން މި [illegible] ވެސް [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވެސް [illegible]. [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ﷲ [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible]. [illegible]. [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ދީން ޤަބޫލުކޮށްގެން ދިރި ވަކި އުސޫލެއް ޤަބޫލުކޮށްގެން ދިރި މާތްވެގެންވާ އިސްލާމްދީނުގެ މަތިވެރި އަހުލުވެރިން ކަމަށް ވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ހައްދަވާ ގެންގުޅުއްވާ الله ސުބްޙާނަހޫ ވަތަޢާލާ ބަޤަރާ ސޫރަތުގެ 178 ވަނަ އާޔަތުގެ މާނައިގައި ވަޙީކުރައްވައި އަންގަވަނީ " އޭ އީމާންވެއްޖެ މީސްތަކުންނޭވެ! ޤަތުލުކުރެވޭ މީހުންނާ ގުޅޭ ޤިޞާޞް ހިފުން ތިޔަބައި މީހުންގެ މައްޗަށް ފަރުޟުކުރައްވައިފިއެވެ. މިނިވަނަކަށް މިނިވަނެކެވެ. އަޅަކަށް، އަޅެކެވެ. އަންހެނަކަށް، އަންހެނެކެވެ. ފަހެ، އެ މީހާގެ މަރުވި އަޚް، މަރުވި އަޚާގެ ފަރާތުން ޤިޞާޞްގެ ބައެއް މަޢާފުކުރުވުން މީހާ ތަބާވާނެއެވެ. ފަހެ، އެ މީހާގެ ކިބައިން ވާރުތަ ވެރިޔާ ހަމަހަމަކަމާއި ވަކިގޮތަކަށް އެ ދިޔަ ހަވާލުކުރަން ހެޔޮވެ. އަދި މަޢާފުކުރި ފަރާތަށް މަޢާފުކުރުމުން މީހާ، އިންސާނިއްޔަތާ ގުޅޭގޮތުން ދެއްކުމެވެ. އެއީ ތިޔަބައިމީހުންގެ ވެރި ރަސްކަލާނގެ ޙަޟްރަތުން ލުއިކޮށްދެއްވުމެއް އަދި ރަޙްމަތެކެވެ. ފަހެ، އެއަށްފަހު ޙައްދު ފަހަނައަޅައިފި މީހާ ފަހެ، އޭނާއަށް އެ ވޭންދެނިވި އަޒާބު ހުށްޓެވެ." އަޅުގަނޑު ގެންބަރައްގެ އަމިއްލަ އިސްލާމީ ވިސްނުމުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ދީނުގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ގޮތުން އެ ޙައްޤު ދޫކޮށްލެވޭނީ މަރުވި މީހާގެ ވާރުތަވެރިންނަށް ކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން މާތްވެގެންވާ ކީރިތި ޤުރުއާނުގައިވާ އަޅުގަނޑުމެން ހައްދަވާ ގެންގުޅުއްވާ الله ސުބްޙާނަހޫ ވަތަޢާލާގެ ވަޙީ ބަސްފުޅެވެ. މިކަން އޮތްގޮތް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ޤަބޫލުކުރަން އެބަޖެހޭ މި ދީނަކީ އަން އުޅުމަށް ފުރިހަމަ ދީނެއް ކަމަށް. އަޅުގަނޑުމެން އިންސާނުން އުފެންވިއިރު ދުނިޔެ އޮތް ހާލަތައި އިސްލާމީ ޝަރީޢަތް ދިރުމުން ޖަހާލަތުގެ އަނދިރިން ދުރު ދުނިޔެ ސަލާމަތްވެ އިންސާނިއްޔަތަށް ހޯދައިދިން އަމާންކަމާއި އޭގެ ހަރުދަނާ ރަނގަޅު ގޮތް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިގެންދިޔަކަމާއި ރިވެތި އުސޫލުތައް އަޅުގަނޑުމެން ގޮތުގައި އަމަލުކުރެވެން ދިޔަކަން. އިޖްތިމާޢީ ރައީސް، އަޅުގަނޑު މިދަންނަވަން ޙާލަތުގައި މި ދާއިރާގެ މުޖުތަމަޢުގައި މިއަދު އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަރަށް ސާފުކޮށް މިދަންނަވަން އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤާނޫނުތަކާއި ވަކިން ބަލައިލަން އިންސާނުންނަށް ހަމަޖެހިފައިވާ ހަމަތަކަށް ބަލާއިރު ޤާނޫނީ ގޮތުން ޤަތުލުގެ މައްސަލަތަކުގައި ޤިޞާޞް ހިފުމުގެ ޙުކުމް އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤާނޫނުތަކުގައި ބަޔާންވެފައި ނުވާ ކަމަށް ވަނީ. އިޖްތިމާޢީ ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން ޤާނޫނީ ގޮތުން ޤަބޫލުކުރާ އިންސާނީ ޙައްޤުތަކާއި ދިރިއުޅުމުގެ ޙައްޤު ނެތިގެން މަރުވި މީހާގެ ވާރުތަވެރިންނަށް ޙައްޤު ދޭން އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤާނޫނުތަކުގެ ކޮންމެ ބައިގައި ވެސް ބަޔާންކުރަން އެބަޖެހޭ. އަޅުގަނޑުމެން ޤާނޫނީ ގޮތުން ޤަބޫލުކުރަން ޖެހޭ ރައްކާތެރިކަން ކޮންމެ މުވާޠިނަކަށް ދެވެން އެބަޖެހޭ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ދީނާއި އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤާނޫނުތަކުގައި މި ކަންތައް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުން ދެރަކަމުގެ ދެއްކުމަކީ އަޅުގަނޑުމެން ޤަބޫލުކުރާ ކަމެއް ނޫން. އަޅުގަނޑުމެންގެ ބޮޑުވުން ވާނީ ކުރިއަށް ހިނގާ މި ޒަމާނުގެ ފާޑުފާޑު ގޮތްތަކުން...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ، ޝުކުރިއްޔާ.. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ. ޝުކުރިއްޔާ.. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މިބިލަށް ބަހުސްކުރުމަށް 3 ގަޑިއިރު ހަމަޖެހިފައި ވަނީ. އެމް.ޑީ.ޕީ އަށް 1 ގަޑި 8 މިނެޓްއިރު. ޑީ.އާރް.ޕީ އަށް 1 ގަޑި 3 މިނެޓްއިރު. ވަކި ޕާޓީއަކަށް ނިސްބަތްނުވާ ކޮންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް 5 މިނެޓްއިރު. ޕީ.އޭ އަށް 16 މިނެޓް. ޤައުމީ ޕާޓީ އަށް 5 މިނެޓް. ޖުމްހޫރީ ޕާޓީ އަށް 5 މިނެޓް. މި ތަރުތީބުން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަމުން ގެންދަނަން. މި ހިސާބުން މަޖިލީހުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންގޮސް ދެއްވުމަން ރިޔާސަތަށް ވަޑައިގެން ދެއްވުން އެދި އަޅުގަނޑު ކަނޑިތީމު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ޙުސައިން އަރިހުން އެދެން. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) بسم الله الرحمن الرحيم. ހޯރަފުށި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދު ދެންމެ ހުށަހެޅުއްވި ގާނޫނު ނަންބަރު 2/2010 ޢަފޫކުރުމާއި އަދަބު ލުއިކޮށްދިނުމުގެ ގާނޫނަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ބިލަށް ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވުމުގެ ފުރުޞަތު މިހާރު މިވަނީ ހުޅުވިފައި. މިފުރުޞަތުގައި އަޅުގަނޑު މި ބިލާ ބެހޭ ގޮތުން ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވުމަން އެންމެ ފުރަތަމަ ދަޢުވަތުއަރުވަން މިއޮތީ ފުރުޞަތަށް އެދިވަޑައިގެންފައިވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލީ ވަޙީދު. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ ވަޙީދު.

ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަލީ ވަޙީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، މިއަދު ސަރުކާރުން ބަދަލުކުރުމަށްޓަކައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހުރިހާ ޖުވާނުން ނެތް، އެ މީހުން [illegible] ހަދައިގެން އެ ސަރުކާރުން [illegible] ޖުވާނުންނަށް [illegible] [illegible]، ނުވަތަ ޖުވާނުންގެ ފުރުޞަތުތައް ނަގާލާ [illegible]، އެ މީހުންގެ އަދަބު [illegible] [illegible] އެ މީހުން [illegible] [illegible] މީ ކަމަން ވަކާލާތުކޮށް މި ސަރުކާރު [illegible] 2 އަހަރާއި [illegible] މައްސަލަތައް [illegible] ބަހައްޓާފައި ޖުވާނުންނަށް މަގު [illegible] [illegible] [illegible]، އެ ގޮތުން [illegible] [illegible]، އެމް.ޑީ.ޕީގެ [illegible] [illegible] މި އިސްލާހު މިއަދު މި ދަނޑިވަޅުގައި [illegible] އަޅުގަނޑު ހިތާމަކުރަން. އިސްލާހުތަކުގެ ގޮތުން [illegible] [illegible] [illegible] ކަމެއް. އެހެންނަމަވެސް، މިހާރު [illegible] އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] ކަންތައްތައް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި [illegible] ހުރިހާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މީހުން [illegible] ގާނޫނު [illegible]. އެހެންނަމަވެސް، [illegible] [illegible] [illegible]. އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ މެންބަރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 3ގެ [illegible] [illegible] [illegible] މީހުން [illegible] [illegible] މީހުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މީހުން [illegible] ނޫން. އެމީހުން [illegible] 21 ދިވެހިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 21

ދިވެހީން އެބައިމީ· 600 އަހަރު ވުރެ ގިނަ ޒަމާނުން އެބައިމީ މިހާ ތުންކޮޅުން ކޮށްގެން ޒަމާނުއްސުރެ. އެހެންވީމާ،

އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ނިކުމެ ދަރުސްވަ ހަރުދަނާކަން ހ ދިރާސާ އިސްތިޢުމާރުކުރަނީ އެއީ އަޅުގަނޑުމެން

ސުވާލުތަކަކަށް ކަމެއް. މި އިސްލާމް ބަދަލުގެއްލުމާ މަދްރަސާއަށް ނޫން އަޅުގަނޑު ޤައުމަށް ނުކުރަން.

އެހެންނަމަވެސް، މިހާރު މިއަށް ހަމަގައި މި ދަނޑިވަޅުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ މުޅިރާއްޖޭގައި ދަޅުމަގެ 3 ބައި

ބިހެން ހުރިހާ ތަނެއްގެ ގަޑިގަޑި އޮޅުވާ އަޅުގަނޑުމެން ކަންކަމުގެ ހަމަހަމަ ކަމުދާ ހިފުމެއްގެ ފޮނުވާ

ފޮނުވާލާފައި ނިކުމެގެން، އެއީ އަދި ކަމުދާ ގެނބުމާ މީހުންގެ ކަންތައްތައްކަން މިނޫނާ ގޮތް ކަމުގައި އަޅުގަނޑު

ޤައުމު ނުކުރަން. އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާލަން އެބަޖެހޭ ދިވެހިރާއްޖޭގެ މި ކަން ކުރިމަ ކަންކަމާ މީހުންގެ ފަހަރުން

ދާ މީހުންގެ މުޅިރާއްޖޭ އަދި ހަމަ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފުރުޞަތުގެ މުޅިރާއްޖޭ އަޅުގަނޑު މިޒާތީގައި އެބައިވަ މި

މަޖިލީހުގެ ހިޔާލުތަކާއި ގޮތުގައި ހަރަކާތްތަކުގައި ފުރުޞަތުގެ ތެރޭގައި ވެއްޖެ 3 ކުރިއަށްދަނީ ދީބާގެން އެއީ،

ޤައުމު އެއްގޮތަށް އެއް ކަމުގައި ނޫނީ ކަނޑައަޅައި ދޭން. ހ މުޅިރާއްޖެ ބަލިނޭ ނޫން. ފުރުޞަތުގެ މުޅިރާއްޖޭ

ތެރޭގައި ހުރި ކުރަމުންދިޔައީ ފުރުޞަތުގެ މުޅިރާއްޖޭގެ ތެރޭގައި ހުރި ފުރުޞަތުތަކެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް

ސާފުވެން އެބަޖެހޭ. އެކަން ސާފުކުރުމުގައި އަޅުގަނޑުމެން އެކަމުގެ ހަމަޖެ ހުރިން މި މަސައްކަތްކުރަނީ އެއީ

އަޅުގަނޑުމެން ސުވާލުކުރަމުންދަނީ ކަމެއް. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޒިންމާދާރު 3 ބައި ވަކިވެގެން އޮތް ގަޑިގަޑި ކަނޑައަޅަން

ފުރުމަތިކަމަށް ނިޔަމިޔާވެސް މީހުން ގޮތުން ހ މީހުންގެ މަސައްކަތް ޤާނޫނުތަކުގެ އެކަން ކުރިއަޅާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް

ހަމަ އަންނަނީ އަޅުގަނޑުމެން ސުވާލުކުރަން އެބަޖެހޭ. ކުރިއަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖަމާގެ ހިތަށް ހުރި. ކުރިއަށް

ތަކުން އެއްބަސް މަގަށް ނަގައިގެން މަނަނަ ޒަމާނާ އެއް ދީ އަހަރު ފަހުން ހ ޖަލުން ނިކުންނަނީ އަޅުގަނޑުމެން

ސުވާލުކުރަން އެބަޖެހޭ. ކުރިއަށް ގެނޭ ޖަލު ހުރި. ކުރިއަށް ދުނިޔެ ޖަލު ހުރި. ކަންބޮޑުވާ މި ސަރުކާރު

އަލިފާން އައި ބަދަލު އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ސުވާލުކުރަންޖެހޭ ކަމެއް. އަޅުގަނޑުމެން ޤައުމުކުރާ ގޮތުގައި

މަދުވެގެންދާ މިހާރު ވެސް ބައްޓަންކުރެ ހުރި އަދި ކަރުވެރިވާ މިހާރު ވެސް ބައްޓަންކުރެ ހުރި. އެހެންނަމަވެސް،

އަޅުގަނޑުމެންގެ ވާޖިބެއް ވާނީ މިކަން ދުވަހު ފަހަރު ނުވާނެ ގޮތުން މިކަން ހަމަޖެހުމުން. އެހެންވީމާ،

އަޅުގަނޑު ޤައުމު ނުކުރަން މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ހުރިހާ އެއްޗެއް ދޫކޮށްލައި މީހުން ކަމުދަން އަޅުގަނޑުމެން

ޤައުމު ފުރުސަތެއް މިބައިދާ މިކަން ހަމަޖެހުމެވެ. އެކަން އިތުރަށް ގެނެސްދެން ދަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު

ދެކޭގޮތުގައި މި ދަރަޖަވެރިކަމަށް ހުރި އެދުރުސާކުރުމަށް ބަދަލުކުރާނެ ގޮތަކުން ސަރުކާރުން ވިސްނަން އެބަޖެހޭ. ސަރުކާރުގެ

މަސައްކަތުގެ މަޖިލިހަށް މިފަދަ ޤައުމުގެ އަދިވެސް އަޅުގަނޑު ހިތާމަކުރަން އިނގޭތޯ. ސަރުކާރުން ކުރިއަށް މިކަންކަން

ހަމަޖެހުން ހުރަހަޅަން އެއް ފުރުސަތެއް. މި މާލެ މިއަދު ދެމެހެއްޓުމައި. މަޖިލިސް އާއި ދަރިވަރު އެއްކޮށްދީގައި ނިދަނީ.

އެދާސްލައިދީ ބަދަލުކުރާނެ ތަނުގެ ނަމަ. ކުރިއަށް އަޅުގަނޑުމެން ބެއި 7 މިނެޓު. ކުރިއަށް އެދި ފުރުސަތު ކުރީގައި.

ކަޅުއައްމަ މިއަދުނީ. ސިޔާސީ ބަދަލުތައް ޒަމާނުން ކަމުދާނެ މިދަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ޤައުމު ނުކުރަން

މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ނިކުމެ އެ މީހުންނަށް ހައްލު ހޯދާ ގައުމުތަކުގެ ނުރައްކާ އެ މީހުން ކަމިޔަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނިކުމެވަ އެއީ ޖީންޑަރު ގޮތެއް ކަމަށް. އަޅުގަނޑު އެދެން މި ފުރާވު އަދުން އަނބުރާ ގެންދަން. މި ބައްޕުން މިކަންކަން ހައްލުވާނެ ގޮތްތަކަކަށް ޕްލޭންތަކެއް ގެންނަންވީ. އާދެން އިދިކޮޅު ފަރާތްތަކުގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން އެއަށް ތާއީދު ވެސް ކުރާނަން. ޕާޓީތަކުގައި ހުރި ތަފާތު ބާރުކުރަން ނަގަންވީ ނޫނެވެ. މި ސަރުކާރުން ހިއްކާލި ގުޅުވަން ފާހަގަ ނޫނެވެ. ކުރިގެ އިންތިޚާބުގައި ވިސްނުން ސަރުކާރުގެ ޕާޓީތަކުގައި އަގުވަރު ވިސްނާ ނޫނެވެ. މި ބަޔަކުން ސިޔާސީގައި ހުރި ސިޔާސީ ބޭނުންކުރުވުން ނޫނެވެ. އެކަން ކަމަކަށް ހައްލު ނުހަރު

އަޅުގަނޑުމެން ހަރުކަތްކުރާ އަދާބަކާ ކަސްއަރުވައިގަތުމުގެ މިގޮތް އެއްގޮތް ހައްލުވާ އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ނިޔާބީން.
އެއްނިޔާ، އަޅުގަނޑުގެ ބައްޖެހޭ ވާ، މި ކަރުބަލަކު ގޮތުގައި ޖިބާވާނު ހިމާ ފަރާތްތަކަށް އަޅުގަނޑުގެ
ބައްޖެހޭ ވާ. އަދި އިހުމާލުވެ ކުރަން. އެއްނިޔަކުގެވެސް، އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާ ނުކުރަން އަޅުގަނޑުމެންގެ މަޖިލީހުން
އަދި އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަރުކާރުން އަދި އަޅުގަނޑުމެންގެ ކަމާ ބާރު ފަރާތްތަކުން މިކަމާ ގުޅިގެން ޤާއިމް
މައްސަލައެއް ގޮތުގައި މިކަންކަން ދިރާސާކުރި، މިކަމާ ދާއިރާ އެދުވާ ހައްލުކުރި މަސައްކަތްކުރި ނުކުތް ކަމުގެ
ހަމައަށް އަޅުގަނޑުމެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ކަމުގައި ނުދެކެން އެކަން ހައްލުވާނެ ކަމަށް. އެކަމެއް ނުވާން.
އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިލާއިރު ދުނިޔޭގެ އެހެން ޤައުމުތަކުގައި މީހުން މަރާ ވާހަކަ އެބަ ވިދާޅުވެއްޖެ.
ތިމާގެއެއް، ހަމަ އެ ޤައުމުތަކުގައި އެބަހުރޭ، މީހުން ގެރިކަމަކު ތިރީހަތުގައި އިންސާ މީހާގެ ބަދަލުގައި ބާރުގެ
މަސައްކަތްކުރާ މީހެއް ހުރެނި ޖާގައިގައި މީހުން ދަރުބާރުޝާގައި އެބަހުރޭ. އިންޖީނިޔަރުން ޖަހަންޖެހޭ މީހާގެ ބަދަލުގައި
އެމީހާ އެއީ، ބާރު މީހުންގެ ދަރިއަކަށް ވާލި އެދުރިޔާ އަށް އަދުވާލާގައި އެހެން ބާރު މީހުން ގެއަށް އިންޖީނިޔަރުން
ޖަހާ މަދުވާލާގައި ގަބުލު ވަޅުލާލައި އެބަ ހުއްޖެ އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މި ތިރީ ޖީބާކުރަޔަކު ފެނުގެ
ކާރު ހިސާބުއަދޭތޯ ސޮފާލިޔުންތަކަށް އެބަޖެހޭ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖެހިލުމުގެ އޮޅި ކާފަރުކާރަކޯ ކޮފިން ގޮތުފުލައި
ވިސްނާފަން އެބަޖެހޭ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފުލުހުންގެ މުއައްސަސާ ޕޮލިޓިޝަނުން ފޮ، މިކަމާ ބާރު އާރާއްމެކާ އެއްކޮށް
ތަމްރީނުވެފައި އޮތް ކާރުފަރާތްތަކޯ ވިސްނާލަން އެބަޖެހޭ. ވ. އަލަތީން ފުށުން ގަބުލު މިއަދު އެ ފަޅުފަރި
ޖެ.އެން.އޭ ޓެސްޓުކޮށްލުމަށް. އެއީ ހަރުގޮތުން ގޮތުގައި މިހާރު، ކާރިދު ކަނޑައަން ފޮރުބުން ކުރިދު މިހާ ތޯ ދައުލަތް
ނުވާ. މިއީ ހާލަތެއް. މި ހާލަތު ބަދަލުކުރަން އަޅުގަނޑުމެން ހަރަކާތް ސިޔާސަތުތަކަށް ބާރުވޭ. މި ހާލަތު
ބަދަލުކުރުމަށް ސަރުކާރުގެ ވިސްނުން ފުރަ ހަރަކާތް އުސްފުލަކާ އެއްކަލް އެނގޭ މުސްތަޤުބަލް ފުރުސަތު ގޮތަކުން
ސަރުކާރު ނިސްބަތްވާ ޕޮލީގެ ފަރާތުން އެކަކަށް އިސްލާހު ގޮތްތުގެ ބަދަލުގައި ޖުމުލަގޮތެއްގައި މިހިރާ ކަމަކުން
ހައްލު ހާރުން ޕްރޮސެކިއުޓަރ ވެޔައިގެ މިފަ. 30 އަހަރު ނިމިއްޖެ. 2 އަހަރާ ބައި އައިސްފި. ބަދަލުއް ނުފެނޭ
އިނގޭތޯ. ބަދަލު ނުފެނި ޖެދަނީ. އެންމެ ފަހުން މި ފެނިކަން ގެންނަން މަސައްކަތް ކުރި ޖެހޭނެއޭ ކަމިޔަން.
އެއަކުންއް ހައްލުއް ނަންގަރު. ހައްލު އަންނާނީ އަޅުގަނޑުމެން ގުޅިގެން މަސައްކަތްކުރެވިގެން. އަޅުގަނޑުމެން

މުސްތަޤްބަލު އުޖާލާކުރުމަށްޓަކައި މިހާރު މިހުރި ސީރިއަސް މައްސަލަތަކެއް. ޑްރަގުގެ މައްސަލަ. ކުށްކުރުމަށް، ގޭންގު ކުށްތަކުގެ މައްސަލަތައް. ހައްޔަރު ނުވާ އިނގޭތޯ. މާލޭގައި 32 ގޭންގު އެބައުޅޭ. ކޮން ގޭންގެއްތޯ އަތުލައިގަތީ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ 600 އަށްވުރެ އެތައްގުނަ ކުށްވެރިން އެބަހުރޭ. ރޭގަނޑާއި ދުވާލު އަތުގަނޑުން ތ. އަތޮޅުން، ލ. އަތޮޅުން، ޏ. އަތޮޅުން ދިރިއުޅޭ މީހުންގެ ގައިގާ ވަޅިއަޅާ މަސްޖަރު. ހަމައެކަނި ނުވޭ. ހަމައެކަނި ހާލަތަކީ އެކަށީގެންވާ މަސައްކަތްތަކެއް ވެސް ނުކުރެވޭ. އަޅުގަނޑުމެން އަޅާ ނުލަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުދިކުދިންގެ މުއައްސަސާތަކުން އަދި ހަމަގައިމުވެސް ދިވެހިރާއްޖޭގެ މިކަމާ ބެހޭ ޤާނޫނުތަކާއި އެއްކޮށް މީހުންނަށް އުނގެނިގަން ބައްދަލުވުންތަކާއި ބާއްވި ދަރުބާރު. އަޅުގަނޑުމެން އެދުނީން، އަޅުގަނޑުމެން ދުއްވިން އަޅުގަނޑުމެންގެ ޕާޓީގެ ވަޒާރާތުން ތަރުހީބު ދެއްވާ މިއަދު ފުރިހަމަ ބާރާ ބަދަލުގެނައުމަކީ ދޫކޮށް ނޫން. ސިޔާސީ އިއްވުމުގައި މިހުރަސް ފެންނަނީ އެބަދޭ ގުރުޖެހެމުން. ވަކިއަރާމުވެސް ފެންނަނީ އެބަދޭ ގުރުޖެހެމުން. ކާބައިކަމީ ރަހުމު ހިފަނީ. އަނެއްކާވެސް، ރަށްޓެހި ނޫނޭ. އަނެއްކާވެސް، ރަށްފުށު ހިސާބުގައި އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރާ އިސްނަންގަވަން އުޅޭ. ދިރިއުޅުން ސަރުކާރުން އިސްނަންގަވަން ދިއުމުގައި ބޮޑުކުރުމުގެ ވަދެވުން، ބަދަލު ގެންނަންޏާ ކަމުގައިވާނަމަ ނޫން. ބަދަލު ގެންނަންޏާ ރަނގަޅު އުސޫލުތަކެއް. ބަދަލު ގެނައުމަށް ޖެހޭނީ އިސް ސަފުން ކަރުނަ ނަގަނިކޮން ނަހަދައިގެން. ކަރުނަ ނަގާނެ ފަރާތަކީ ބަދަލުކުރާނެ ކަމެއް. މިއަދު މި ދައުރު އަލުން ކަމަކަށް. މިއީ އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި އުސޫލު ނޫން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑުގެ މާޒަން ނަންގަވާފައިވާ ތިބޭފަރާތާ ބަލަމުންދާ ވާހަކަފުޅު ފަރާތްތަކުގެ ޒުވާނުން އަރިވަރުން ގެންގޮސްގެން. މަޖިލީހުގެ ޝަރުޢީ ބާރުގެ ކޮމިޓީތަކުގެ ނަންބަރު 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެންނަވާނެ ބިލަށް ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވުމަށް އަޅުގަނޑު މި ޝަރުޢީ އަޅުވަނީ ނޯޅިވަރަމް ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުހައްމަދު ނަޝީދަށް. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުހައްމަދު ނަޝީދު.

ނޯޅިވަރަމް ދާއިރާގެ މެންބަރު މުހައްމަދު ނަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުގެ މި ވަގުތުކޮޅު ބޭނުންކުރަނީ މިދެ 32 އަހަރު ކުރީގައި އެޅުނު ފިޔަވަޅު ކޮންފިޔަވަޅުތަކެއްތޯ. އަދި މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންގެ ރާއްޖޭގައި މިއޮތް ފިޔަވަޅު ދިފާއުކުރަންޖެހޭ ފަށް ނޫން. އަޅުގަނޑުމެން އެންމެންނަށް އެނގޭ ބަލިކަށިވެފައި އެއީ މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންގެ ތަރައްގީ މާލާމާލު އާއި ކުރުކުރުން މިވަނީ އިންތިހާ ދަރަޖަ އަށް އިތުރުވެފައި. އެކަންކަން ހަމަޖެހުމުގެ ދަށުން އަޅުގަނޑުމެން ކުރަންޏާ ވަރަށް ގިނަ ކަންތައްތަކެއް އެބައޮތް. އެހެންކަމުން އެ ކުރެވޭނެ ފާޑުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ

ތެރޭގައި ކުރަމުންދާ މީހުންނަށް އަދަބު ލިބޭނޭ [illegible] ބައްޓަންކޮށްގެން ދިނުން. އަޅުގަނޑުމެން ޤަބޫލުކުރަންޖެހޭ [illegible] މިއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ [illegible] އަދި [illegible] އިސްލާމީ ޤައުމެއްކަން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ރާއްޖޭގައި އިސްލާމީ ޝަރީޢަތް ޤާއިމުކުރެވިގެން ނޫނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤައުމުގައި މިހިރަ މައްސަލަތައް [illegible] ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ޤަބޫލެއް ނުކުރަން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ކުށްކުރާ މީހުން [illegible] [illegible] ވެސް ޤާއިމުކުރަން. [illegible] އެންމެ ބޮޑު އިދިކޮޅު ޕާޓީގެ ނައިބު [illegible]، [illegible] [illegible] އެ ވިދާޅުވި އަޅުގަނޑުމެންގެ ގޮތުގައި މައްސަލަ [illegible]. ޤަބޫލުކުރަން އަޅުގަނޑު ވެސް މައްސަލަތައް އެބަހުރިކަން. އެހެންނަމަވެސް އެ މައްސަލަތައް [illegible] [illegible] ހަމައެކަނި [illegible] [illegible] [illegible]. އެ މައްސަލަތައް ހައްލުކުރުމަށް [illegible] ވެސް [illegible] މަސައްކަތްކުރައްވަމުން [illegible]. އެހެންނަމަވެސް، ސިޔާސީ ހުރިހާ މައްސަލަތަކުގެ ތެރޭގައި ބޮޑު [illegible] [illegible] އަބަދުވެސް މި [illegible] [illegible]. އެހެންވީމާ، [illegible] [illegible] މުއައްސަސާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވެސް އެބަހުރި [illegible]. މި [illegible] ވެސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލަތައް އެ [illegible] [illegible] [illegible]. ކުށްވެރިން އެ [illegible] [illegible] [illegible] އެ މީހުންގެ އިޚްތިޔާރުގައި [illegible] [illegible]، [illegible] ކަންތައްތަކާއި މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible] ކަންކަން. އެހެންވީމާ، މިކަން ކުރުމަށްޓަކައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް މަރުގެ އަދަބު ދިނުން އަދި އެންމެ [illegible] [illegible] [illegible] ގޮތުގައި [illegible] ހައްލެއްގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު ދެކެން. އެއީ ހަމައެކަނި ހައްލު ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ނުދެކެން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގޭ މި މައްސަލަތައް މި [illegible] އިޖުތިމާޢީ [illegible] [illegible]. [illegible] މައްސަލަ [illegible] މައްސަލަ އާއި އިޤްތިޞާދީ [illegible]. [illegible] [illegible] ވަރަށް ކުޑިކުޑި [illegible] މީހުން [illegible] [illegible]. މަންމަ އާއި ބައްޕަ އާއި [illegible] އާއި މާމަ އާއި ކާފަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަރަށް ކުދިކުދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަންތައްތައް ވަނީ، [illegible] ކަންތައްތައް [illegible]. އެހެންވީމާ، މިހާލަތުގައި ކަންތައްތައްވުމުގެ ސަބަބުން އަޅުގަނޑުމެންގެ މުޖުތަމަޢުގެ މެދުގައި އިޖުތިމާޢީ [illegible] [illegible] އިޖުތިމާޢީ [illegible] [illegible] ދަރިން މުޖުތަމަޢުގެ [illegible] [illegible] [illegible] މިވަނީ. އަދި [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެންގެ ރާއްޖޭގައި މަސްތުވާތަކެތި މިވަނީ އާއްމުވެފައި. އެކަމުގެ ސަބަބުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ޖުވާން ޖީލު މިވަނީ މަސްތުވާތަކެއްޗަށް [illegible]. އަޅުގަނޑުމެން [illegible] ވެގެން މިއުޅެނީ ބިރުވެރިކަމުގެ [illegible] [illegible] މަސްތުވާތަކެއްޗަށް [illegible] މިފަދަ [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްކުރައްވަމުން ބައްޓަންކުރުން. އެކަން ކުރެވޭނީ މި [illegible] މަޖިލިހުން ވެސް [illegible] އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެކަންކަމަށް ބޭނުންވާ އެހީތެރިކަން ލިބިގެން. އަދި [illegible] އިދާރާތަކުންނާއި އަޅުގަނޑުމެންގެ

ސަލާމަތީ ބާރުތަކުންނާއި ޖުޑިޝަރީ ގުޅިގެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި މަސައްކަތް ހާސިލުކުރެވޭނީ. މުޖުތަމަޢުގައި އެބަހުރި އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރޭގައި އެން.ޖީ.އޯތަކާއި [illegible] ގާއިމުކުރެވިފައި. އަމިއްލަ ފަރުދުން ވެސް އެބަޖެހޭ އެއްބާރުލުމާއި އެހީތެރިކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބެން. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މިއީ އަޅުގަނޑުމެން އެންމެން މިއަދު [illegible] [illegible]. އެހެންވީމާ، އެ [illegible] [illegible] ނޫނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ތައުލީމީ ނިޒާމުގެ ތެރެއިން [illegible] ވޮކޭޝަނަލް އެހެނިހެން [illegible] ތެރެއިން އެ [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ތަރުބިއްޔަތު [illegible] އަޅުގަނޑުމެންނަށް [illegible] [illegible] [illegible]. އެކަން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible] ވެސް [illegible]. [illegible] [illegible] އިތުރުން އަދި އަޅުގަނޑުމެންގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މުޖުތަމަޢުން [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] އެ [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވެސް [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]. އެހެންވީމާ، އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] ރިހެބިލިޓޭޝަން [illegible] [illegible] އަދިވެސް އެ [illegible] [illegible]. އެހެންވީމާ، [illegible] މިއަދު ދިވެހިރާއްޖޭގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަޅުގަނޑުމެންނަށް [illegible] މަސައްކަތް [illegible] [illegible]. ފުލުހުންގެ ތަފާސްހިސާބުތަކުން ދައްކާ ގޮތުގައި 2008 ވަނަ އަހަރުގައި މާލޭގެ ބާޒާރުގައި، ވަގު ބާޒާރުގައި ރާ ފުޅިއެއް، ވޮޑްކާ ފުޅި އެއް ވިއްކާ އަގަކީ 250 ރުފިޔާ. އެހެންނަމަވެސް، މިހާރު 1800 ރުފިޔާ އަށް ކަމަށް ފުލުހުންގެ ތަފާސްހިސާބުތަކުން ދައްކަނީ. އެހެންވީމާ، ސަޕްލައި ވަރަށް ބޮޑަށް ކުޑަވެއްޖެކަން ޑިމާންޑް އެންޑް ސަޕްލައި ކޮންސެޕްޓުން އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާލީމަ އެބަ އެނގޭ. އެހެންނަމަވެސް، ޑިމާންޑް އޮތީމަ ސަޕްލައި އަންނާނެ. ސަޕްލައި މަދުވީމަ އޭގެ އަގު މިދަނީ މައްޗަށް. އެހެންވީމާ، މަސްތުވާތަކެއްޗަށް [illegible] [illegible] ބަނދުކުރުމަށްޓަކައި ސަރުކާރުން މަސައްކަތްތަކެއް ކުރަމުން މިގެންދަނީ. އަދިވެސް އަޅުގަނޑުމެން އެ މަސައްކަތްކުރަމުން ގެންދަން. އެހެންނަމަވެސް، ކޮންމެވެސް [illegible] [illegible] އައިސް އަޅުގަނޑުމެންގެ މުޖުތަމަޢުގެ ތެރޭގައި [illegible] [illegible] މިވަނީ [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އެއީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރޭގައި އުފެދިފައި މި ވަނީ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible]. އެހެންވީމާ، މިނޫން [illegible] އަޅުގަނޑުމެންނަށް [illegible] ކަން [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެންނަށް

ރުޖޫޢަވެވިގެން. މައްސަލައިގެ އަސްލަކީ އުކަމުގައި ސާބިތުވާ މިހުން ދެކުޅުމެ ނޫން. މައްސަލައިގެ އަސްލަކީ އުކަން ވިޔަ ނުދިނުމަށްޓަކައި އެއްބަސްވުމާއި، ޕްރޮފެޝަނަލުން އެއްބަސްވުމާއި ދިރާސާކުރުމަށް އަޅުން ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޤަބޫލުކުރެވޭނެ. އެހެންވީމާ، އެކަންކަމުން އަޅުގަނޑުމެން ބުރަވެރި ހިނގާ. އެހެންނަމަވެސް، އެކަމުގެ ތަމަރުކަޒުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިކަން ކަމުގެ ޒިންމާ އެކަށީގެންވާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޓީޗަރުން ހިތްވަރު ދިނުމަކީ ދެކުނިން ވަރުގަދަ ނުހިމެ، ދީން މިސާލަކަށް ދުރުހެލިކޮށް ހުރިހާ ހިންގައިގެން އެ ސިލަބަސް އެއް ދެނެ މި ކަންތައްތައް އަޅުގަނޑުމެންގެ ދަރިވަރުންގެ މިނިވަންކަމާއި، އެއް ދުވަހަކު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެނެގަނެ ހިންގުމުގެ ކަންތައްތައް ދުރުކުރެވޭ ހަކަތަދަރުމަ ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިފެންނަނީ. އޭގެ ބަދަލުވުމުގެ ސިލަބަސްތަކުގެ މަޤުޞަދު ދުރުކުރުމަށް ހަކަތަދަރުމަ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން މިފެންނަނީ. އޭގެ ބަދަލުވުމުގެ ސިލަބަސްތަކުގެ ތަޢުލީމުގެ ތަފާސްހިސާބު ދެކެން. އެހެންވީމާ، މި ސިލަބަސް ދަރިވަރުނަށް ފަސް ނުކުރެވޭ. މި ކަންތައްތައް އެ މިންވަރުގެ ފެންވަރު އެ މިންނެއް ނިޒާމު. ފަރުދީ ސިޔާސަތުތަކުގެ މަޤުޞަދުތަކުގައި ތަޢުލީމީ މަރުޙަލާގައި އަސާސީ ކަންތައްތައް އެ ފެށިގެން ނަގައިގެން އެ ބަދަލުވުމުގެ ސިލަބަހާ މި ދެނީ. ކުރިއަށް މިންވަރުގައި ފެތެ ކަންތައްތައް ކުރި ވަރަށް ގިނަ މިންވަރު މިހާރު ދުއިސައްތަ ދަރިވަރުންގެ އަސާސީ ކުޑަކުދިން އެންމެ ފުރަތަމަ ދަރިވަރުންގެ ކަންތައްތައް ކުރަމުން ދިޔައީ. މިއަދު ވަޒަ ހުނަރުގައި މަދަރުސާ ކަންތައްތައް ސަރުކާރުގެ މި އުމުރު 8 އަހަރު، 9 އަހަރު، 10 އަހަރުގެ ކުދިންނަށް އިނގިރޭސި ބަހުން. އެހެންވީމާ، މި ދަރަޖަ އަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ މުދައްރިސުންގެ ހަރަކާތް ފެށުމަށް ކުޑަ ބަހުގައި މި މަޑުމަޑުން ކުދި މަސައްކަތްތަކާ ބެލުމުގެ ކުލާސް ކުދިން ފަރާތަށް މި މަޑުމަޑުން ފެށު ކުދި ކަންތެއް ކަމަށް ޗޯކު އިނގޭ މި މަސައްކަތް ދަރިވަރުންގެ އަޅުގަނޑުމެން ދަސްކުރުމުގެ ކުރިއަށް ޕީ.އެޗް.ޑީ ތަޢުލީމީ ދަރަޖައިގެ ދުވަސް ކުރިއަރުވުން ފެށުމުން ނުވަތަ ތަޢުލީމީ ފެށުމުގެ ކުރިއަރުވުން ނުވަތަ އެމް.އޭ.ގެ ތަޢުލީމީ މިހާރު އެކުއެކު ފެށުމުން ކުރިއަރުވުން ކަމަށް ފެނަމަ އަޅުގަނޑުމެންގެ އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ޙާލު ދަރުވާ މިސްރާބުގެ ނަމުގެ. އަޅުގަނޑުމެން ބަދަލުކުރުމަށް މިދާ ސަރުކާރުގެ އިސްލާމީ ޙާލު ދަރުވާ. މި ޙާލުގެ ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން ބަހުގެ ކުރަމުން އިސްލާމީ ސަރުކާރުގެ ޙައިރާން ކުރެވިގެން. އެހެންވީމާ، އެ ޑިޕްލޮމާ ޕްރޮގްރާމް އެ ހަރަކާތްތަކާ އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންކުރަން. ސުކުރިއްޔާ ޑިޕްލޮމާ ހަރަކާތް.

ރިއާސަތުން ފާހަގަކުރެވުން:

ސުކުރިއްޔާ ޑިޕްލޮމާ ޕްރޮގްރާމް. މި ބިނާގެ ބަދަލުގައި ފާހަގަކުރެވުނު ދަރަޖަތަކުން އަޅުގަނޑުމެން ދީން ތަރުބިއްޔަތު އަދާކުރި ޕީ.އެޗް ޕްރޮގްރާމް ދަރަޖަތަކުން އެންމެ ސަރުކާރުގައި ޑިޕްލޮމާ ޕްރޮގްރާމް. އެ ޑިޕްލޮމާ ޕްރޮގްރާމަކީ އިސްތިސްނާގެ ޑިޕްލޮމާ ޕްރޮގްރާމް އަދަދު ކަނޑައަޅާ. ޑިޕްލޮމާ ޕްރޮގްރާމް އަދަދު ކަނޑައަޅާ.

އިސްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، މި މައްސަލަ އައީ ވަރަށް ބޮޑުވެފައިވާ މައްސަލަ އެއް. އަދި އެއްފަހަރަށްވުރެ ގިނަ ފަހަރު އަޅުގަނޑުމެން މި މަޖިލީހުގައި މިހެން މައްސަލަތަކެއް ދިމާވާ ކަމަށް [illegible] ވަނީ ވާހަކަދެކެވިފައި. އެހެންނަމަވެސް، އެކަށީގެންވާ ހައްލެއް މިހާތަނަށް އަދިވެސް އައިސްފައިނުވޭ. އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރެވޭ ގޮތުގައި މިފަދަ މައްސަލަތައް އަޅުގަނޑުމެންގެ ރާއްޖޭގައި ހިނގާ ވަރަށް ގިނަ ސަބަބުތަކެއް ހުރޭ. އޭގެތެރޭގައި [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] ގިނަ ޖުވާނުންނަށް [illegible] [illegible] ވަޒީފާ އަދާކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ލިބިގެން ނުދިއުމާއި އަދި އޭގެއިތުރުން ބައެއް ސިޔާސީ ބޭބޭފުޅުން އެބޭފުޅުންގެ ސިޔާސީ [illegible] ހާސިލުކުރުމަށްޓަކައި [illegible] [illegible] ހަދައިގެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަރަށް ގިނަގުނަ މައްސަލަތައް [illegible]. އަޅުގަނޑު މިއަދު ގޮވާލަން އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ އަދި [illegible] [illegible] [illegible]، ވަރަށް [illegible] ދާއިރާއެއްގައި ވަރަށް [illegible] [illegible] ވަރަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ގައުމުގައި މިކަމުގައި ހިންގުން [illegible] އެންމެ މަތީ ދަރަޖައަކަށް އިތުރުކުރައްވައިގެން ކުރިއަށް ގެންދިއުން. މިގޮތުގައި މިކަމުގައި ހުރި [illegible] މިކަމުގައި ހުރި ނުރައްކާތެރިކަން [illegible] އައިސް މި ބޮޑުވަމުން އަންނަ ޖުވާނުންގެ ތެރެއިން ބައެއް ޖުވާނުންނަށް [illegible] ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަނީ. މިގޮތުގައި އަދި [illegible] [illegible] ސަބަބަކީ މަސްތުވާތަކެތީގެ ވާހަކަ. މިއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ [illegible] އެންމެބޮޑު ވާހަކަ. މިއީ. މަސްތުވާތަކެތީގެ ބޭނުންކުރުމަކީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހުރިހާ ނުބައި ކަމަކަށް [illegible] [illegible] ކަމެއް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަނީ [illegible]. އަޅުގަނޑު ވަރަށް ހިތާމަކުރަން ދާދި ފަހުން މީގެ [illegible] [illegible] [illegible] ކުރިން [illegible] [illegible] ކުދިންގެ [illegible] ކުއްޖަކު އަޅުގަނޑުމެންގެ [illegible] މާބައިދޫގެ [illegible] ވެސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އަޅުގަނޑުމެން [illegible]. [illegible]، އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެންގެ ޖުވާނުން [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] ވަރަށް [illegible] [illegible]. އަޅުގަނޑުމެންގެ [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަޅުގަނޑުމެން [illegible]

ޕާޓީތަކަށް ވަރަށް އިޚްތިޔާރާ ވަރަށް ޚާއްޞަކޮށް ތަހުނިޔާ ދަންނަވަން. އަދި ދާދިފަހުން ކަ ދުވަހު އިހަށް

އަޅުގަނޑުމެންގެ އަސާސީ ގަޑުގައި ވެސް ޖަވާބުދާރީ ވަކިން ބައެއް ޖަމާޢަތްތަކުން މިހާރު އަށް ބޭރު ފުރުޞަތުތަކެއް

ދަތުރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބިއްޖެ. އެ ޕާޓީތަކަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ހުރިހާ މެންބަރުންގެ ނަމުގައި އަޅުގަނޑު

ވަކިން އިންތިޚާބާއި އަދުލުވެރިކަމާއި ޕާޓީބާއްވަ އަޅުގަނޑު ތަހުނިޔާ ދަންނަވަން. މިކަމަކީ އެހެން ފަރާތް

ފާހަގަކޮށްލެވޭ ކަމަކަށް ވާތީވެ އަޅުގަނޑު ހިތާމަޔާ ފާހަގަކޮށް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހެޅުއްވި

އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރައްވާން އަދި އެމަނިކުފާނު ހުށަހެޅުއްވި މިނިވަން ކަމެއް އެކަން ފާސްކުރެއްވުމަށް

އެދިގެން އަޅުގަނޑު ވަކިވަޑައިގަންނަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2010، ޢަފޫކުރުމާއި އަދަބު ލުއިކޮށްދިނުމުގެ ޤާނޫނަށް

އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ބިލުގެ ފާހަގަކުރެވޭ ތަފާތުތައް އުސޫލުތަކުގައި މުޅިން ދިރާސާކޮށް އަޅުގަނޑު މިހާރު މި

ފުރުޞަތު އަރުވަނީ ވިލިމާފަންނު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ނިޒާމް ހުސައިން މަނިކަށް. ޢިއްޒަތްތެރި

މެންބަރު އަޙްމަދު ނިޒާމް ހުސައިން މަނިކު.

ވިލިމާފަންނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ނިޒާމް ހުސައިން މަނިކު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެންގެ ކުރިމަތީގައި މިވާ ޤާނޫނު އިސްލާހުގެ ބިލަށް

ވާހަކަދައްކަން ފެށުމުގެ ކުރިން އަޅުގަނޑު ވެސް އިޚްލާޞްތެރިކަމާއެކު ހަމަ މި ހުށަހެޅުއްވި ޢިއްޒަތްތެރި

މެންބަރަށް ޝުކުރު ދަންނަވާލަން. ޤާނޫނު ހަމަ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ ޙައިސިއްޔަތުން މިފަދަ ކުރިއަށް

ކަރުދާހެއްގައި އިސްލާމީ ދައުލަތެއްގެ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޒިންމާގެ މައްޗަށް ހާލަތަށް ބަލާއިރު ވިސްނާފައިވާ ގޮތުގައި

ފާހަގަ މި މަޖިލީހުގައި ހިނގަމުންދާ ކަންތައް މެންބަރަކު ވެސް ދިމާއް ވަރަށް ބޮޑު ވިސްނުން

ގެނެސްދެއްވުން ބައެއްކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން. އެއީ ސިޔާސީ ނަސީޙަތް. ރައްޔިތުން މި ވަކިވެގެން

އޮތް ބާރުގެ ތެރެއިން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ގެނެސްދިނުމަށް އެބަހުރި. ޝަރުޢީ ނިޒާމް ގެނެސް އެސްދެވިގެން

ބިރުއިން އަދި ފިރިކަން ހިނގާ ފުރާޅުން ކަންތައްތައް ތަންފީޒުކުރުމުގައި ގެންގުޅުއްވަނީ ގޮތް ގެނެސް ވިސްނާ

ބިރުއިން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންގެ މަޖިލީގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ނަމަ އަޅުގަނޑުމެން ކަރު ހުވާއި

އެކަމުގައި ރައްޔިތުންނަށް އަމާން އޮމާން ސުލްހަވެރި ވެއްޖެއް ޤާނޫނުއަސާސީން އެއްގޮތް ގެނެސް އެއް ދައުރުއް

އަދާކުރެއްވޭނެ ބައިވެ ހަމަޖެހިގައި ވެސް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގޮތުގައެވެ. ނަމަވެސް، މި ހިނގާދާނެ އިސްލާހު

ގެނެސް ހުށަހަޅާފައިވާ 2/2010، ޢަފޫކުރުމާއި އަދަބު ލުއިކޮށްދިނުމުގެ ޤާނޫނުގެ 1 ވަނަ އިސްލާހު ގޮތުގައި

ބިލުގެ 21 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން ކަމަށް ވިދާޅުވެ، ހުށަހެޅީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދު އެވެ. ހުށަހެޅުއްވި ވާހަކަފުޅުތަކާއި އަދި މިކަމަށް ވިސްނުންތަކަށް ރިޔާއަތްކުރުމަށްފަހު އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަ އެއަށް ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަމުން، ނަމަވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ ހަމަ ޕާޓީގެ ފަރާތުން ދަންނަވަން ވާހަކަދައްކަވަމުން ޕާޓީގެ ޖެނެރަލް ބިޔަދު މަޤާމުގައި ވެސް ހުންނެވި ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލީ ވަޙީދު އެ ދެއްކެވި ވާހަކަފުޅުތަކާއި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާލަންޖެހޭ ކަމެއް. މިކަމަށް ހަމަ ހުށަހެޅުއްވިކަމަށް ކަމުވެދާ ހިފެހެއްޓުން ރައްކާތެރިކަމުގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ނުކުތް ހަމަ އެ ބިރުވެރިން ކަންތައްތައް ކުރިމަތިލާ އެ ބިދޭސީންނާ އެއްގޮތް ވާ ކަހަލަ ގޮތަކަށް ކަންތައްތައް ކުރާ ގޮތް ބާރުބޮޑު ކުށްތަކުގައި ނިޒާމީ އަދި އާއިލީ ވެސް ޖަމާލު ގޮތެއްގައި ހައްދަވާފައިވާ އަޅުގަނޑަށް ވެސް ނުފެނެން. އަޅުގަނޑުމެންނަކީ އެބަހުރި މިދެ އެކުލެ ފުރިހަމަ ގޮތުގައި ވިސްނާލައިދީ ކަމުގައި ވާނަމަ އިޖުތިމާޢީ އުސޫލުތަކެއް. އެހެން މުޖުތަމަޢުތަކުން ވެސް ފާހަގަ ދަނޑިވަޅުތަކުން ވިދާޅުވެ ދައްކަވައިދިން އިންޑިއާގެ ހުރި ސަބަބުތައް ކަނޑައެޅުމުގެ މިންގަނޑަކީ ޤާނޫނުއަސާސީ އަދި ދުނިޔޭގެ ޤާނޫނުތަކުގައި ވެސް ކަނޑައެޅިފައިވާ ކަމެއް. މި ގޮތުން މި ކަމުގައި ބެލެވޭ ހުރިހާ ކަމެއް ވަކިން ދިރާސާކުރުމަށް ފަހު، ޤާނޫނުގެ ހުރިހާ ބައިތަކެއް ރަނގަޅަށް ބަލައި ހުށަހެޅިފައިވާ ބިލު ފާސްކުރުމަށް ވޯޓަށް އެހުމަށް ފަހު، ބިލު ފާސްވިއެވެ. މަޖިލީހުގައި ވާހަކަ ދެކެވުނު ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ޖިނާއީ ގާނޫނާއި ކުށްތަކާއި ކުށްވެރިން ދަށުން ދަރިވަރުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ޝަރީޢަތް ކޯޓުގައި ދިމާވާ ކަންކަމާއި ގުޅޭ ގޮތުން ދަންނަވާލަން ޖެހޭ ކަމަކީ ޤާނޫނީ ނިޒާމުގެ ބައެއް ބަދަލުތަކަކީ، ފުލުހުންގެ ކަމަށް ބަލާ ގަވާއިދުތައް، ހުރިހާ ބައެއް ފާހަގަ ކުރަމުން، މިއަދު ދިވެހިރާއްޖޭގައި މި ކަމާއި ބެހޭ ގޮތުން ޝަރީޢަތުގައި ބަލާ މައްސަލަތަކުގެ ތަފްސީލު ބެލުމުން، ޖުވެނައިލް ކޯޓުގައި 2008 ވަނަ އަހަރު ފުލުހުންގެ އިދާރާ އަށް ހުށަހެޅިފައިވާ 1602 މައްސަލަ ހޯދިއިރު، 2009 ވަނަ އަހަރު 2000 މައްސަލަ، 2010 ވަނަ އަހަރު 1638 މައްސަލަ. އެ މައްސަލަތަކުގެ ތެރެއިން 2008 ވަނަ އަހަރު 1415 މައްސަލަ ބެލި. 2009 ވަނަ އަހަރު 1766 މައްސަލަ ބެލި. 2010 ވަނަ އަހަރު 1685 މައްސަލަ ބެލިއިރުގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުން މިކަމަށް ހުށަހެޅިފައި މި ވަނީ 2008ގައި 404 މައްސަލަ. 2009ގައި 454 މައްސަލަ އަދި 2010ގައި 423 މައްސަލަ. މިގޮތުގައި އެންމެ ކަންބޮޑުވާންޖެހޭ އެންމެ ބޮޑު އެއް ކަމަކީ މަރު ސީދާ އާދޭ ޖާމީގައި ހިމެނިގެން ދިޔަ 2008 ވަނަ އަހަރު 8 މައްސަލަ. 2009 ވަނަ އަހަރު 12 މައްސަލަ. 2010

ވަނަ އަހަރު 6 މައްސަލަ. މިއީ އިސްލާމީ ކުޑަކުޑަ ޤައުމަކާއި ބަލާފައި އަޅުގަނޑުމެން ހައިރާންވާންޖެހޭފަދަ ކަމެއް.
ހައިރާންވާ އަނިޔާވާންޖެހޭ ކަމެއް. މި މައްސަލަތަކަށް ކޯޓުން ހުކުމްކުރެވިގެން ޖަލުގެ ބަންދުކޮށް ތަރުބިއްޔަތު ނިމިގެން
ދިޔައިރުގައި 2008ގައި 8 މައްސަލަ، 2009ގައި 8 މައްސަލަ އަދި 2010ގައި 8 މައްސަލަ ނިންމިފައިވޭ. އަދި
ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުން 2008ގައި 5 މައްސަލަ، 2009 6 މައްސަލަ، 2010ގައި 5 މައްސަލަ، ޖުމްލަ
16 މައްސަލަ މިހާރު ވެސް މަރުގެ ބުރުޤާއި، ނުވަތަ މަހާއި ގުޅުންހުރި ކަންތައްތަކުގައި މިވަނީ ނިމިފައި. މިއީ
އިންމިހާ އަން ކަންތައް ބޭނުންވާ ދަ ހިސާބު. މިހިސާބަށް މިއަދު ސިޔާސީވަމުން ފަސް އަޅުގަނޑުމެން
ޖެހޭ. ދިން ދަންނަވަންޖެހޭނީ ޤައުމުގެ ޖުވެނައިލްގެ ދިމާގައި ކަންތައްތަކުގައި ހިމެނިފައި މިތި ކުދިންނަކީ 18
އަހަރުން ދަށުގެ ކުދިންނާއި، 18 އަހަރާއި 21 އަހަރާއި ދެމެދުގެ ކުދިން. މިއީ ވަރަށް ބޮޑު ހިތާމަޔާކަމެއް.
ބަދަލުގެނައުމުގެ މަރުހަލާގައި ވާހަކައިރު ބޮޑެތި އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ދައުލަތުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ޚިޔާލު
ތަޢުލީމުން ބޮޑުއިން ބަދަލު އެބަ ވިސްނާ ފިކުރުކުރާ މިކަހަލަ ކަންތައްތައް ކޮންފަދައިން ގޮސް ޖެހުމަށް އޮންނަ
މިހާގެ ބޮޑު ކޮށް މެ ދިބާ މިންވަރު ތަސައްވަރު ދެބައިވެރިން ބަސްއަހަރުގެން ކަމަ އާއި ބައެއްފަހަރު ދ މިނުން ބަސްގެން
ސުލޫކުން ދާ ކުއްޖާ އަން ސަރުކާރުން ކުރާ ހަރަދާއި، ނުވަތަ ފުޓުފުޅު ތަރުބިޔަތުގައި ހިމަނާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް.
މިގެ އެއް މިސާލު ދަންނަވަންޏާ އަޅުގަނޑުމެން ކޮޅަށް ކުރެވިގެން ދެތި. ކުރި މިކަހަލަ ކަމުގެ ދިމާއަކީ ދަންނަވަން.
ކޮށްދޭން ވިސްނުން ކުދިންގެ ޖީވު ފަރުވާ ސަރުކާރުން މިވަނީ ހުއްޓާލާފައި 2009 ވަނަ އަހަރުން ފެށިގެން.
މިފަދަ ކުދިން ގެންގޮސް ތަރުބިއްޔަތުގައި ބަހައްޓާފައިވާ ކުރަންޖެހޭ ހަމަ މިގެ އެބަހުއް ގެނައުން ބޭނުން. ދިން އެ
ކުއްޖާ އަށް ނުވަތަ އެ ކުއްޖާގެ މައިންބަފައިންނަށް މި ވިސްނުން ދަރިފުޅަށް ކިޔަވައިދީގެން ފޮނުވާ ކުއްޖަކަށް
ހަދައިގެން އޮސް އަށް ޖެހިދޭ ހެދައިދިނުމުގެ ބޭނުމުގައި ނުދޭ. މަގުމައްޗަށް ނިކުމެ އަހަރު ކަށަވަރު ދިރިއުޅޭ ކަބުރު
ދިރިއުޅޭ ގާ ދިރިއުޅޭ ސިޔާސީ ގޮތެއް އުޅެނީ ނުވަތަ ދަރިކަލުން ދުއްރާ ވަރަށް ފަހަރު ކަށަވަރު ބަދަލުވާނެގޮތުގައި
އެ ސަރުކާރުގެ އަންގާ މަޑު މަސައްކަތުގައި މި ތިލަބަހާ ގެ އުފައްދާ މިހިސާބު. މި ޤައުމުގެ ހާލަތަށް ކޮބައިތޯ.
ކިޔަވައިދީ މި ޤައުމު އަޅުގަނޑުމެން މިޖޫރު ހިނގާނީ. މި ދަރިކަލުން ޖަމާޢަތުގެ އަޅުގަނޑުމެން ކުރިމަތިވާ
ސިޔާސީ އިސްލާހަކީ މަސައްކަތްކުރެވޭނީ އިއްޒަތްތެރި ޒާތުފަދަ ގެންބެއުމުގެ ދިމާއިން ބައިވަރު ގެންބެރުން މި
މަޖިލީހުގެ ތަރުތީބުގައި ފަސް އެބަޖެއްސެވި. މި ދި ބޮޑު ސިޔާސީ ޕާޓީގައި ފަސް އެބަޖެއްސެވި. އަދި މި ޤައުމުގައި މި
ކަންތައްތަކާއި ބެހިގެންގޮސްގެން ފަސް އެބަޖެއްސެވި. އަޅުގަނޑުމެން މިއަދުވެސް ޖިނާއީ ވާނުވާއެއް މި ތަރައްޤީގެ
ބައްޓަމު. އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނަންވާއްޖެ މި ޤައުމުގެ ޖުވާން ޖީލުގެ މިދަނީ ހަލާކުވެގެންދާން. އަޅުގަނޑުމެން މި
ޤައުމުގައި ހަމަ އިއްޒަތްތެރި ގެންބެރު ވިދާޅުވެދެއްވި ކަމާ ދިވާލު މިފަދަ ކަންތައް މިކުރަނީ. އެކަމަކު މިގެން
ބަހައި އަޅުގަނޑުމެންގެ މިހާރު ބޭނުމިއްޖެއްސާ ސިޔާސީ މިހާރު ބޭނުމިއްޖެއްސާ އަޅުގަނޑުމެންނާ ގުޅޭ މި
ގެންބެއުމާ އަދި މިކަންތައްތަކުގައި ފެނޭނަ އުފެއްދުން މިޖެހިއްޖެ ވެސް ކުރާ ހުށަހު ކުދެއްވެ ނޫން. އެކަމަކު

މިއަށްވުރެ ޒިންމާދާރު އަޅުގަނޑުމެން އެންމެން ވާންޖެހިއްޖެ. މިއީ ވަރަށް ބޮޑު މުސީބާތަކާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިކަން މިދިމާވަނީ. އަޅުގަނޑު ގޮވާލަނީ ސަރުކާރުން ވެސް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ވެސް ޝަރުޢީ ދާއިރާއިން ވެސް ފުލުހުންނާއި އަދި ތަންފީޒީ އެހެން އިދާރާތަކުން ވެސް ރައްޔިތުން މިއަށްވުރެ ބޮޑަށް ޒިންމާދާރުކަން މި ޤާނޫނުން އެއް ތަނަކަށް ޖަމާޢަތް ކުންފުނިތަކުން ސަބަބުތަކާއި ވިޔަފާރިވެރިން، އަދި އަޅުގަނޑުމެން ދޮރުވެރިން ގެއްލިގެން މިދާ ދުރާލާ ރުސްކަން، މިހިރާ ކަމެއްގެ އަސްލަކީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤައުމު ދުރާލާ ރުސްކަންތައް އުޅޭތީވެ. މާދިއްޔާތައް މާދިއްޔާތުގެ ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެން ދޭ ގޮސް މާ ބޮޑު އެބަދެކެމު. މިއަދުވެސް ބަނދަރު ފުރަޖަރިކަން ނަރުބާޖެހުމާއި ވަކިހިސާ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޖަވާބުން މި އިސްތިޔާރުކުރުމަކީ މަސައްކަތްތަކެއް، މި ދުނިޔެތި ގޮތަށް މަރުގެ ބުޅުވުގެ ހަންތީޕި ޤާނޫނުގެ، އިއްޔަށްވަނީ ޑޮލަރު ހަމައެކަނި ފަރާތުން މީހަކު ފިޔަވަޅު ސަބަބުން މިއަދުގެ ހަފްތާ ނުހުރުގައި އަޅުގަނޑުމެން ފެނުނުނަން ހެތިއަށް ތަރައްޤީކަމާ އަނެއް ބޮލުނޑާއި އިނގޭ މި ދަތުރު ދަސްދިނުވުނަމު ޖީ.އެސް.ޓީ، ދަސްދިނުއުވުން ނިމުނުއިތުރު ވަސް އެއް ދިފާއީސަޔާއްރިން ހިއްޖަވާއް ނޫދީ. ޖީ.އެސް.ޓީގެ ސަރަހައްދުން ހިނދުގެ ހެރަރުކު މިއަދުން ނުޖަނަށް ހިމާގެ މިރިއްގެ ޖީ.އެސް.ޓީ ނަރައިދުގެ ކުރުކަން ޓީގެ ކާރު ފަސްވަރަކަށް މިދިއަދިމަގު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފުރުރުސްގެ ތަނަވަސް އިޤްތިޞާދީ ބޭނުންތަކަށް، ރުސްއެކަނި ކަމެއް ބާކީ ނުހިމެނޭ ނޫން. ރުސްއެކަނި ފަސްނުވާއިރު ހިމާއިތުރުގައި ކަމެއް ނިންމި ވަރަށް ފަސްވަކަށްގެ މިއަދަށް ބެލެނިކަނިގެ ހާމަވާނީ. އަދި މިގޮތުގެ ކަންތައްތަކަށް ފަސްވަރަށް ހަރަކާތްތެރި ހަރަކާތްތެރިވާ ބަޖެޓާ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހަރަކާތް ކަންތައްތަކަށް މިދަންނަވާ. ތަކުލީފު ހޯދުމުގެ ވަކިން ފެން ދިރުން މާލީ ގޮތުން ބާރަށް ހިމެނޭ. އަހަރު ރައްކާތެރިކަމާއި ކަމަކީ، އަޅުގަނޑުމެން މިކަންކަމަށް އިޤްތިޞާދީ ކަނޑައެޅިގެން ނުކުތާ ނުހިމެނޭ މިކަންކަމަށް އެއްބާރުލުމާއި ނިވެ ފެންނަނީ މިގޮތަށް ކަންކަމަށް މިހާރު ބޭނުން. މި ނިޒާމުގެ ހިންގާ އެއްވެސް ގޮތެއްގައި ބަޖެޓް ކަންކަމުގެ ކަންކަމާ ނިޒާމުގެ ތަރައްޤީގެ މިގޮތުގެ ހަރަކާތް ބޭނުންތަކާ ވަކިއެއް ފަހަރެއް ތަރައްޤީ ކަމުގައި އެބަ ހުރިހާ އަޅުގަނޑު ހަމަ ރަށްރަށުގައި ހޯދުމަށް. މަޖިލީހުގެ ބޮޑު ކަމަކީ ހިމެނޭ ތަރައްޤީކުރުމަށް 178 ވަނަ ބާބުގެ ސަރުކާރުގެ ރިޕޯޓަށް. ކުރީގެ ރަށްތަކުގައި ފަސް ގިނަ ހުރިހާ ކަމެއް މިގޮތަށް އެކަނި ތަރައްޤީގެ ބޮޑު ކަމެއް ރިޕޯޓުގެ އަޅުގަނޑުމެންގެ ބާރުލުމާއި. އަޅުގަނޑުމެންގެ ރަށްރަށުގެ ތަރައްޤީކުރުމާއި ކަންކަމަށް ކަމެއް. އަޅުގަނޑުމެންގެ ޢިލްމީ ކަމެއް. ނަމަވެސް އިންސާނުންގެ ތަރައްޤީގައި އިސްލާމްދީނާއި، ގޮތްތަކުގެ ކަންކަމާއި ކަމަކީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދީލަތި އަދި ކަމުގެ ކަމެއް އެއް ގޮތަކަށް ކުރިއަރުވައި ދިނުމަށް ވަނަ އަދި ދީލަތި ކުރިއަރުވާ ސަބަބުން ދީލަތި ހިތާމަ ބޭނުންވާ ހިތްވަރު އެކަމެއް ކޮށްދިނުމުގައި، މި ގޮތުގައި ކަމަކީ މުސްތަޤްބަލް ޝަރުޢީ ފިޔަވަޅު އެޅުމަށް ކަމަކީ ވަރަށް އިސްލާމީ ދީނުގެ ހަމަތަކާ ގުޅިގެން އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ޖަމާޢަތް ގުޅުވައިދޭ ކަމަށް ކަމާބެހޭ މަސައްކަތްތަކާ މި ދާއިރާގެ ފުރިހަމަ ހިންގުމާއި، މި ދާއިރާގެ ކާމިޔާބު ޝަރުޢީ މަޖިލީހަށް ކަމާ

މިއަދަށް އޮތް އެންމެ ބޮޑު ވާޖިބުކަމަށް ވެގެންދާނެ. އެހެންވީމާ، ސިޔާސީ ގޮތުން މި ކަންތައްތައް އަޅުގަނޑުމެން ފަހިގަނޑު ހިންގާކަމުގައި ވާނަމަ އަޅުގަނޑު ކުރިން މިދެންނެވިހެން އަޅުގަނޑުމެންގެ މި އިޤްތިޞާދީ ޢަދުލުގެ ތެރޭގައި ރައްޔިތުން އެބަބުނޭ ތިމަންނަގެ ދަރިފުޅަށް މިއަދު ކިޔަވައިދިނުމަށްފުރުޞަތު ވާ ރަނގަޅު މަގުމަތިއަށް ނިކުން. އެއީ މިދިޔަ ދުވަހު އަޅުގަނޑު ހަމަ ދެންވެސް ތަކުރާރުކޮށް ދަންނަވާފައިވާހެން، ރާއްޖޭގެ ކޮރަޕްޝަން ހިއްސާވާނޭ ހަމަ އެޑިއުކޭޝަނުގެ ކުރިއަރަނީ ޗިބަން ތަ ފަރާތްތަކުން މިވަރުގެ ކަމެއްވެފައި. މިވަރަށް ކުރިއަށް ދިއުމަށް މިއަދު ވިސްނުމުގައި ތިމަންނާމެންނާ އެއްވެސް ބައެއް ނެތް ކަމަށް. އަޅުގަނޑު ދަރަޖާ ނުކުންނާނީ މިއަދަށް 7 ހާސް 6 ހާސް މަގުމައްޗަށް. ގަލާޖަގާއިން ހިފައިގެން. އަދި ދިރިއުޅުމުގެ ވިޝަނަރީ މި ފެކަލްޓީގައި، އަޅުގަނޑު ހަމަ މިއާ ގުޅޭގޮތުން އެއްކޮށް ދަންނަވާލަން މިކަމުގެ މަސްވެރިކަމާ ހުރި މިންވަރަށް ބަލާލައި އަތޮޅުތަކުގެ ރައްޔިތުންގެ ޝަރުޢީ ހައްޤު ހަމަހަމަ ކުރިން ބައެއްފަހަރު ނިސްބަތްވާ މާލޭގައި އާއި ކުރިން ކާނާކައްކާ ކަމުގެ ނޫނީ ދާލު އާއި، މާލެ ވިލިމާލޭއާއި، ހަމަ ހުޅުމާލޭގައި ފްލެޓް ހަދާ ހަމަ ހުޅުހެނުއާއި އަދި އޯޓޮފްލެޓް މަސައްކަތްތަކުގައި އުޅުމުން އެބަގެންދޭ. މިކުރިން އުޅުނީ ކޮންސްޓްރަކްޝަން، މިކުރިންގެ ބޯފޮސިޓަރަނީ ކާބަޔަކުގެ، މިކުރިން ކުރަމުންދިޔަ ޕްރައިވެޓްކުރުމުގެ ފީހިސާބުގެ ޖުމްލަ ވެލިއުއޭޝަނަށް، ޕްރޮޖެކްޓް ރީޗާޖް ބަލަހައްޓަކަށް، ދުވަހު ސަރުކާރުން، ދުވަހު ދައުލަތުގެ ޕޮލިސީ ރިޕޯޓްކަން ބޮޑުވާ މިހުނު ފަސް މިއަހަރުގައި އަބަދުވެ. ކާނާބަލަސް މިހާރުގެ ދަރުމަވަންތަ. ރާއްޖޭގެ ކާނާބަލަސް ރަނގަޅު ކަމުން ކާނާބަލަސް ހިސާބުގެ ތަރުތީބުކުރުމަށް. ގޮތުގެ ހަމަހަމަކަމަކީ ދަރަބަރުވެސް. މި ގޮތުގެ ހަމަ ހަދަނީ ކުރިމަތިލާ ވިސްނަންޖެހޭ ކަމެއް، މިޖަލަސް ރަނގަޅަށް ކަންތައްތައް އިސްލާހުކުރުން. އަޅުގަނޑު ގުޅުވާލަނީ ބަޖެޓުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ އިޤްތިޞާދީ ޤާނޫނު ހަމަހަމަކޮށް އިސްލާހު ވަރަށް ރަނގަޅު އިސްލާހެއް. ހަމައެކަނި ކާނާބަލަސް ފަދަ ގޮތްތަކަށް. އަޅުގަނޑުމެންގެ ގުޅުވާލާ އިޤްތިޞާދީ ބަޖެޓް، އިސްލާހުގެ ބަޖެޓް، ދިރިއުޅުމުގެ ބަޖެޓް، ވަގުތީ، މި މަސައްކަތް ބޮޑުކަމަށްވާތީ އަޅުގަނޑު ދެކެނީ މިޤައުމު ކަންތައްތައް ވިސްނާވަޑައިގެން އިޤްތިޞާދީ ގޮތުން ބަޖެޓަކުން ގުޅުވާލަން އަޅުގަނޑު ވާހަކަ ގުޅުވާލަމުން މިކަމަށް އެކަށީގެންވާ ބައްލަވައި ޝުކުރިއްޔާ ދަންނަވަން. ދެން ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. والسلام عليكم و رحمة الله و بركاته.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު. މިހާރު ހުށަހެޅި އިސްތިޢުފާ ބަހުސް ހިނގަމުންދިޔަ މަޖިލީހުގެ ދައުރުގައި، އަދަދު ޗުއްޓީދިނުމުގެ ޤާނޫނަށް އިސްލާހުގެނައުމުގެ ބިލަށް ވާހަކަދެއްކެވި އަޅުގަނޑު މިހާރު ފުރުސަތު މިއަދުވަސް ފަރުދުވަނަ ދާއިރާގެ އިޖްތިމާޢީ ޚިދުމަތް އިޚްތިޔާރު ކުރެއްވުން. އިޖްތިމާޢީ ޚިދުމަތް އިޚްތިޔާރު ކުރެއްވުން.

ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހިމް މުއްޠަލިބް ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ހިތަށްއަރާ ބައެއް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ޝުޢޫރުތައް މިބިނާ ވަނީ ކޮންގޮތަކަށްބާއެވެ. މާތްﷲ ސުބުޙާނަހޫ ވަތަޢާލާ ޤިޞާޞް ހިފުމަށް އަމުރުކުރެއްވުމަށްފަހުގައި، އަދި ހުރުމަތް ހުއްދަކުރެއްވުމަށްފަހުގައި މީހުން މަރާ މީހުންނަށް މަރުގެ އަދަބު ކަނޑައެޅުއްވުމަށްފަހުގައިވެސް ދީން އަންގަވާފައި އޮތީ އެ މީހުން، މީހުން މަރާ މީހުން ކުށްވެރި އެއީ މީހުން ކުށްވެރިއެއް ނޫން. އެއީ އެހެން މީހުންނަށް ދިރުމުގާ. އެމީހުން ނުހުރުމުގެ ނަތީޖާ މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ފެއްޓުމުން މިދަނީ ފެންނަން. މީހުން މީހަކު މަރާލައި ހާސް ހުރުމުން ދުވަހަން ޖަވާބުދާރީ ހާނެ އެހެންގޮތަކަށް މިވަނީ ހިތަށް އުދަގޫ ޖަހާލަން. ހިން ނުކުތް 40 މީހުން މަރާލިއަސް ތޯބާއިމު މަރުހަބާ އަރި. ހަމަ ބުނެލާ އުމުރަން ޖަވާބުން. އެންމެގާ، ދީނުގައި އަޅުގަނޑުމެން އުފައްދާ ފަތުރުން، އާދި، ﷲ ސުބުޙާނަހޫ ވަތަޢާލާ އަންގަވާފައި އެއްޗީ މީހުން މަރާ މީހުން މަރުދަނީ އެއީ މީހުން މަރުދައްވާ ނޫން. އެއީ އެއްމީހުންނަށް ދިރުމުގެ ރާއްޖެ ސަރަޙައްދު 40 މީހުން މަރުވުމުގެ ބަދަލުގައި އެކަނި މަރުވެގެން ދުވަސްތަކާ ތަރުސައިގެން ހުރީގެން އެދެނީ. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިއަދު ޤަބޫލުކުރެވިގެން މިދަނީ މިހާރު މަރާ އަހަރުގެ ބުރުމް، ޝަރުޢީ ހުރިހާ މަޖުބޫރުވެގެން ނިޒާމުގައި ފުސް ހާނގެ އަދަބަށް މުހުއް ނަހިސް ހާނަ މަހަން އެއްމިހުން ސުޕްރީމް ކޯޓުން ބުނެދީ އިތުރު މީހުން މަރާ ހުށަހެޅުމުގައި ވެސް އިސްލާމީ އަދަބު ތަންފީޛުކުރާ ޤައުމުތަކުގައި ރަނގަޅަށް އިސްލާމީ ޝަރީޢަތް ތަންފީޛުކުރާ ޤައުމުތަކުގައި މީހުން މަރާ ކުށް ކުޑަވެފައިވާކަން އެނގެއެވެ. އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ ދަށުން އިސްލާމީ ޤައުމުތަކުގައި ހުރިހާ ކަމެއް ކުރެވޭތޯ ބަލަން ޖެހޭ. ޙުކޫމަތުން ޤާނޫނު ހިންގުމުގައި މި ދީން އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ބާރު، ތަންފީޛުކުރުމަށް ޖަހާފައިވާ މައްސަލަތަކުގެ ބަދަލުގައި، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތް ހިފަހައްޓައިގެން ދިޔުމަށް ޓަކައި ﷲ ސުބުޙާނަހޫ ވަތަޢާލާ އަންގަވާފައި ހުރި ޙުކުމްތަކެއް އެ ތަންފީޛުކުރުމުގައި ކޮން މަޖުބޫރުކަމެއް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެންމެ ބޮޑަށް ފާހަގަކުރެވޭ ކަމަކީ ސަޢޫދީ ޢަރަބިއްޔާގެ ކުށްތަކާ ސަޢޫދީ ޢަރަބިއްޔާގެ ކުށްތަކާ ބައްދަލުވާ ބައެއް ގައުމުތައް އެއްގޮތަށް ބެލިޔަސް ތަފާތު ބޮޑެވެ. ސަޢޫދީ ޢަރަބިއްޔާ އިސްލާމީ ޝަރީޢަތް ތަންފީޛުކުރާ ގައުމެވެ. އެމެރިކާއަކީ އިސްލާމީ ޝަރީޢަތް ތަންފީޛުނުކުރާ ގައުމެވެ. ނަމަވެސް މީހުން މަރާ ކުށް ގިނަ ގައުމެވެ. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް ބަލާއިރު ތަފާތުތަކުގައި ހުރިހާ ކަމެއްގައި އަޅުގަނޑުމެން ހިތަށް އަރާ އަޅުގަނޑުމެންގެ ދީނުގައި އޮތްގޮތަށް ޢަމަލުކުރުމަށް ތަންފީޛުކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތްކުރުމަށް. އެ ޙުކުމްތައް އޮތް ގޮތަށް ތަންފީޛުކުރުމަށް ނުހިމެ

އަޅުގަނޑުމެންނަށް މައްސަލަތައް މަދުވެ އަޅުގަނޑުމެންގެ މުޖުތަމަޢު ދުވަހަކު ވެސް ހަމަޖެހުމެއް ނާންނާނެ. އަޅުގަނޑު ކައިރިގައި މި މާއްދާގެ ރަށްވެއްސަކު ބެހި ބޮޑުތަކު ދުވަސްވަރުގައި ގަހުކަން ވެއްޖެން ބަނދުފާކުއް ނަގަން ނުކުރިފައި ދިޔައީ އެއް ސަބަބަކީ ސަރުކާރުން ނިންމިމާ. ކިޔާފައި މުޅިންތޯ އެއް ސަބަބަކީ. ދުރުކުރުމުގެ އެއް ސަބަބަކީ ސަރުކާރުން. މުޅި ރާއްޖޭގައި ވައްކަން ހުއްޓިގެން ދިޔައީ. މީހުންގެ މުދަލަށް އަރައިގަތުން ހުއްޓިގެން ދިޔައީ. އެހެން މީހުންގެ މަރާލުން ހުއްޓިގެން ދިޔައީ. މީހުންގެ މުދާ ނަހަމަގޮތުގައި ކެއުން ހުއްޓިގެން ދިޔައީ. ދުރުކުރުމުގެ އެއް ސަބަބަކީ. މި ފުރުސަތު ހުރި ބަދަލެވެ. އެކަމަކު މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު މި ހިސާބުން މި ދައުލަތުގެ ސިޔާސަތު ބަދަލުވެގެން ދިޔައީ. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން އެ ކަންކަން ހުއްޓުވަން ބޭނުން ނުވެ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން މިހާރުގައި ބޭރުން މަސްތުވާތަކެތި ވިސްނާ އިޖުތިމާޢީ ޒުވާނުން އެބަޖެހިވަޑައިގަންނަވާ ކަމުން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަނީ އިސްލާމްދީނުގެ މައްސަލަތަކުގައި، އިސްލާމްދީނުގެ ހުކުމް ހަމަޖެހުމަށް ގާއިމުކުރުމަށް އަޅުގަނޑުމެން ހުރީ ފާހަގަކުރުމަށް. އަޅުގަނޑުމެންގެ ފާހަގަކޮށްލަދިނުން ވެސް ހަމައެކަނި ބޭނުންވޭ އިނސާފުވެރިކަމާއި ދިފާޢުދެއްވި ފާހަގަކުރުމެއް ވަޑައިގަތުމުން. އެހެންނަމަވެސް އިސްލާމް ޝަރީޢަތާއި އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކުރަނީ ޝަރީޢަތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިގަތުމަށް އަޅުގަނޑުމެން. އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު އެ ޝަރީޢަތުގެ ބިނާ އަޅައިގަތުމަށް މީގެ 10 ވަރަކަށް އަހަރުކުރިން މި ޤައުމަކީ ވަރަށް ސުލްޙަވެރި އަމާން ރީތި ތަނެއްގެ ގޮތުގައި ދުނިޔޭގައި ފާހަގަކުރެވިފައި އޮތް ތަނެއް. އެހެންނަމަވެސް މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ސިޔާސީ މަޤްބޫލުކަމާ ހިސާބުކުރުމުގައި ޖަވާބުދާރީވާ ކަމަކަށް ވެފައި މިވަނީ ފުރަތަމަ ވަނަ ސިފައިން މީހުންގެ ގާނޫނުތަކުގެ ހުއްދަ، ދީނުގެ ކަންތައްތަކުގެ ޙުކުމްތައް އެކަށައެޅުމާއި ދިރިއުޅުން މަސައްކަތުގެ ވެރިކަމާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މީގެ 10 ވަރަކަށް އަހަރު ކުރިން މިއުޅޭ އަމާންކަމާއި ސުލްޙަވެރިކަމުގައި ވެސް މި ފަސްގަނޑުގައި ނޫޅޭނެ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ، އަޅުގަނޑުމެންގެ އިސްލާމީ ޝަރީޢަތް އެބަޖެހޭ ތަރައްޤީކުރުމަށް މަސައްކަތް ކުރަން، ހާއްސަކޮށް ދީނުގެ ހުކުމްތައް ކަނޑައެޅުމުގައި ހުރިހާ މައްސަލަތަކުގައި ހުރިހާ ބިރުވެރިކަމާއި ބަލައިނުގަނެވޭ ގޮތްގޮތުގައި މިހާ ވެސް ބޮޑެތި ބިރުވެރިކަމުގެ އެ ކަނޑައެޅުމުގައި ބޮޑު ބިޔަ ދަރަޖައެއް ފާހަގަކުރެވޭނެ. މުޅި ޤައުމުގައި މިހާރު ކާމިޔާބު ޙާޞިލުކުރުމަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ފާހަގަ އަދާކުރުމަށް އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތް ކުރަންޖެހޭ. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤަޑިޔާލުކަމަށް ބަލައިގަނެވޭ ހުރިހާ ދަރިވަރުން ވެފައި އަމާން ދީން އެސަލާމަތްކުރެވިފައިވާ ބައެއް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނާންނާނެ. ﷲގެ ހުކުމް ރަނގަޅުކަމަށް އެބައިގައި މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން މިއީ މި ފާހަގަ އަދި ދީނީ ފާހަގަ އަދާކުރުމަށްޓަކައި މި ފަސްގަނޑު މި ފާހަގަ ހަމަޖެހުމަށް ޓަކައި. މިއަދު ހަމަޖެހުމަށް ޓަކައި. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން މި ދިނުމާ އަދި ޒިންމާދާރުވެފައިވާ ނަމަ މާދަމާ އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ކާމިޔާބުވެގެން ދާނެ ބައެއް ވާނެ. މާދަމާ މި ދުނިޔެ ނިމުމަކަށް ގެނައުމަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ފާހަގަ އަޅުގަނޑުމެން އަމާންކަމާއިވެ ހިމާޔަތްކުރެވޭ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ސަލާމަތްވެވޭނެ.

އެއަށް އަޅުގަނޑަށް ޖަވާބުދާރީ ވެވޭނެ ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ހުރިހާ މެންބަރުން ވެސް މަސައްކަތްކޮށްދެއްވުމަކީ އަޅުގަނޑު އެދޭކަމެއް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑުމެންގެ ދުވަހުގެ ޖަލްސާ ކުރިއަށް ގެންދަން ހަމަޖެހިފައިވާ ވަގުތު ޢާއްމުގޮތެއްގައި 2.30ގައި ނިމޭނެ ކަމަށް އެހެންނަމަވެސް މިއަދުގެ ޖަލްސާގައި ކުއްލި މައްސަލަ އެއް ހުށަހެޅި އެ މައްސަލަ އަށް ވަގުތުދިނުމަށް އެވަގުތުގެ ބޭނުންހިފައި ނިމިފައިވުމާ އެހެންގައި މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 152 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މިއަދުގެ ޖަލްސާގެ ވަގުތު 1 ގަޑިއިރަށް އިތުރުކުރައްވާފައިވާ ކަމުގައި މަޖިލީހުގެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް މިހާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނާ ވަނީ ހިއްސާކުރައްވާފައި. އެހެންކަމަށްވާތީ މިއަދުގެ ޖަލްސާ 2:30ގެ ފަހުން އިތުރު 1 ގަޑިއިރު ހިނގަމުންދާނެ. މިހާރު ހުށަހެޅިފައިވާ ބިލަށް ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުމަށް އަޅުގަނޑު މި ފުރުޞަތު އަރުވަނީ ތިމަރަފުށި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު މުސްތަފާ އަށް. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު މުސްތަފާ.

ތިމަރަފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު މުސްތަފާ ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ހޯރަފުށި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މި އިސްލާހަށް އެމެންޑްމަންޓަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން ޝުކުރު ދަންނަވަން. އަދި މިބިލަށް މި އިސްލާހު ހުށަހެޅުމަށް ތާއީދުކުރެއްވި މެންބަރަށް ވެސް އަޅުގަނޑު ހަމަ ފަރާތުން ޝުކުރުއަދާކުރަން. މި ބިލު މައްސަލައިގައި މި އިސްލާހުގެ މައްސަލައިގައި މިއަށް ތާއީދުކުރާގެ [illegible] މިއަދު އަޅުގަނޑު ހަމަ [illegible] އަށް ތާއީދުކުރަމަން. [illegible] ތާއީދުކުރަނަން. އެ މިކަމުގެ އޮތްގައި ވެސް [illegible]. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިހަކު [illegible] [illegible]، މިހަކު [illegible] [illegible] [illegible] ނުނިކި الله ގެ ބަރަކާތުގައި ބޮޑަށް ހުރި އެއްވެސް އެއްކޮށް ނުޖެހޭނަން. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ، މިހަކު މަޖިލީހުގެ މިހާރުގެ [illegible] [illegible]، މިހަކު [illegible] [illegible] [illegible] ނަމަ އެ [illegible] [illegible] [illegible] ނުވާނެ ކަމަށް [illegible] އެއްޗެއް [illegible] ނަމަ މިހާރު މަށް، [illegible] މިހާރު [illegible] ނަމަ އޭރު [illegible] [illegible]، [illegible] މިހާރު މަށް މިގޮތަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މިހާރު [illegible] މިހާރުގެ [illegible] [illegible] ނަމަ މަޖިލީހު [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑު މިހާރު [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] މާތްالله ގެ [illegible] [illegible] [illegible] އެއީ. އަޅުގަނޑު އެއަށް ތާއީދުކުރަން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. [illegible] މާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި [illegible] އަށް [illegible] އަޅުގަނޑުމެން

ގެންގުޅުއްވާ މާތްاللهގެ އިޖާބީ ޤުރުއާނުގައި މިއޮތީ މިކަން ކުރަންވީގޮތް ތަފްސީލުކޮށް ބަޔާންކުރައްވައި. މި ރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 10 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގައި ކަނޑައެޅިގެން މި ބަޔާންކުރަނީ ދިވެހި ދައުލަތުގެ ދީނަކީ އިސްލާމްދީނެވެ. އަދި، އިސްލާމްދީނަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުގެ މައިގަނޑު މަސްދަރެވެ. (ނ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި އިސްލާމްދީނުގެ އަސްލަކާ ޚިލާފު އެއްވެސް ޤާނޫނެއް ނުހެދޭނެ އެވެ. މިއަށް އިންކާރުކޮށްފި ނަމަ، އޭގެ މާނައަކީ އޭނާ އެ އިންކާރުކުރަނީ ޤާނޫނުއަސާސީއަށް ވެސް މާތްاللهގެ ދުސްތޫރަށް ވެސް. ޖުމްހޫރިއްޔާ ރައީސް، މިހާރު ވަރަށް މީހުންގެ ބުނުމަކީ މަރުކަޒުގައި ހަދައިގެން ނޫނީ މި ރާއްޖޭގައި ދިރިއުޅުއްވާތަކަށް ނުހުންނާނެ ދީނެއް. އަޅުގަނޑުމެން ހިތާ ގެންގުޅޭ އެއްޗެއްސާއި، ގޮތްތަކާއި ކޮޅުތެރިކަމާއި މިއީ، ކުރީގައި އަޅުގަނޑުމެން ހަދާން އުފެދި 70ގެ އަހަރު ތެރޭގައި އަޅުގަނޑު ވަރަށް ކުޑައިރުގައި އަޅުގަނޑު އައި ތަފުސީރާ. ތަފުސީލު ނުގެންގުޅޭ. އަޅުގަނޑުގެ މި ވާހަކަ ތަންކޮޅެއް ކިޔައިދޭން ތަފާސްކުރީ ވެސް ކޮށްލަން. އަޅުގަނޑަކީ މި ރާއްޖޭގައި ވަރަށް ބޮޑެތި ހޮސްޕިޓަލަކަށް ކޮށްފައި ހުރި މީހެއް ކަމުން ބޭބެ ގެދޮރުތަކުގައި އަޅުގަނޑު ޖާގަ ހުރި ކަލޭ ތަޅުއް ދޯޅިވައި އަޅުގަނޑު ވިއްޔާ ދުރުދުރުގެ އަތޮޅު އަހަރެމެން ދިޔަ. އެއް އަހަރު ދެ އަހަރު އަހަރެމެން ދިޔަ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބައެއް ރަށްރަށް ދަތުރުވި ބައެއް ކަލޭން ދިޔަގެން އިތުރު ކަށި ކަށި ދިޔަ. އަހަރެމެން އައި ދިޔަ ބާކީ މީހާ އަހަރެމެންގެ ގެދޮރުގައި ރާގަދަ ހުރި ތަރު އެ މީހުންނަށް ގޮތްދޮށް ނުކުޅުނު އެހެން އެތަކެއް މީހުން ގޮތްތަކާ ހުރި ތަންތަނުގައި އެނގޭ ކުދިކުދި ތަފާތު ހާލަތުގައި ކުރުކުރު ކުދިކުދި ސަރަހައްދުތަކުން ކުޑަކުޑަ ކުއްޖަކަށް އަހަރެމެން ކުރި ކިހާވަރަކަށް ދަތުރު. މީގެ ކުރީގައި އަޅުގަނޑު ދުނިޔޭގައި ދަތުރުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު އަދިއަދު ދިވެހި ހޮސްޕިޓަލްތައް އަޅުގަނޑުމެން މަތީ ޖަހާ އަޅުގަނޑުމެން ދަތުރުކުރުމުގައި އެ ރަށްރަށަކީ ސަރުކާރުގެ ބޮޑު މަސައްކަތެއް ކުރި ހިސާބުން އަޅުގަނޑު މިކަން ދެނެގަތީ. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންގެ ކުރިމަތީގައި ހުރި ޓެކްނޮލޮޖީގެ ފަހިކަމާއި، އަޅުގަނޑުމެން އެކުގައި ކުރަން ނިންމާ ގޮތުގައި އެ ޓެކްނޮލޮޖީ ހޮސްޕިޓަލްގައި ނޫން އިތުރު ތަފާތު އޮތްގޮތަށް މާ އިސްލާމް ބޭނުން. ދީނާ އިން ކާރާ އިސްލާމްދީނާ މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ބަލާއިރު، ދިވެހި ހޮސްޕިޓަލްތަކުގައި ޚިދުމަތް ދޭ މީހުން ޖަވާބުދާރީވާން ޖެހެނީ ކާކަށް ކަމާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ މީހުން މާތްاللهގެ ދުސްތޫރު ދޫކޮށްލައިގެން އަޅުގަނޑުމެން ދަނީ ކިޔަމަން ނުވެވޭ ގޮތަކަށް. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންގެ ދިރިއުޅުމުގައި ދުސްތޫރު ދިފާޢުކުރުން އިސްކަންދޭ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޝަރީޢަތާ މާތްاللهގެ ދުސްތޫރު ޤާނޫނީ އިސްލާމީ ދީނުގެ ބޭނުން، މި އަޅުގަނޑުމެން ދިފާޢުކުރަން ބޭނުން ދުސްތޫރު ދިފާޢުކުރުމަށް އަޅުގަނޑުމެން ޝަރީޢަތުގެ މާތްالله އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބާރުއަޅުއްވާފައިވާ މާތްاللهގެ ދީނަށް. އެ ދުސްތޫރަށް އަޅުގަނޑުމެން ތަބާވާނީ. އަޅުގަނޑުމެން ބާރުއަޅާ، އަޅުގަނޑުމެން ހިނގާ ގޮސްގެން ބިރަކާ އެކުގެ ފަރާތުން ގޮތް ދެނެގަތް ގޮތުން އެކީ ގާތް ވަގުތުގެ ތެރޭގައި. އެއީ، އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތް ކުރާ ކަމެއް ނޫން، އިސްލާމީ ދީނެއް. ދުސްތޫރާ ވާ ގޮތް އެއީ. މިހާރު އެބައި މީހުންގެ ވިސްނުން އިސްލާމީ ދީނެއް. އިސްލާމީ ދީނެއް، އަޅުގަނޑުމެންގެ

ފިރިކަލުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ގޮތް ހިއަން އަޅުގަނޑުމެން މާތްالله ގެ ދީން ދޫކޮށްލީމާ، އެ ދުސްތޫރު ދޫކޮށްލީމާ އަޅުގަނޑުމެންގެ ދިރިއުޅުން ވާނީ އިބިލީސް ވާނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މި އިންކާރުކުރާނީ މި ހުކުމް ތަންފީޒުކުރެވޭނެ ނުވާނެ މިއަދުން އެހެން. މި ޒަމާނުގައި ދިރިއުޅުން 30 އަހަރު ދިރިއުޅުންކަމުގައި، އަޅުގަނޑު ކިޔާނަން 30 އަހަރުގެ ފިރިކަލުގެ ވާހަކަ. ހަނދާން ނަގާލާފައިވާ އުޅޭނެ ކަމެއް ނެތް. ޒަމާނު ތާރީޚުގެ ޑިޖިޓަލްކުރެވި އޮތީ މިގޮތަށް. ގެންސަ ކަމުގައި ދިރިއުޅުމަށް ދުނިޔެ އަޅުގަނޑު ކުރިން ދަރިފަސް މިވަރު އިންޖީނުސަރާ އަށްހަކުރި އަށްހަކުރިން މި ހިނގާ ކަމެއް ކަނޑައެޅުނީ، ހަމަ އެ ބާރުގެ މިރުން މިއަދު އިރުކާލު ހަދަނީ މި ދުވަސް ބޮޑުވެގެން ކުރެވޭނެ.

މާތްالله އަޅުގަނޑުމެންގެ ހަމަކަރުގައިވާ ތަރުމް ނަށްބާތްމަން މި ޒަމާނަށް ފަހަ އިންޖީކަސާން އަށްހަކުރި މިހާރު މި ޒަމާނުގެ ފިރިކަމުގައި ހުރި އިސްޖާބާތުރި ބަރުކާ. ޤުރުއާނަށް މި މާއްޓަފަލައިގައި އެންމެ ޤުރުއާނަށް އަޅުގަނޑުމެން ދުނިޔެމަގައި އެންމެ ކުރިން، ނިޔަނިކާ އަޅުގަނޑު ފަހަކާއެއް ނުދައްކަން. ނިޔާނިކަން އަޅުގަނޑު ބައްދާއް ނުދާން.

އަޅުގަނޑު މި ބޮޑުމާއްރަފުރު ކުރިން ދުނިޔެއަށް އައި މިހާރު. މި ޒަމާނު މި ދުނިޔެ ދަންނަ މިހާރު. އެހެންވީމާ، މަށް އިންނަވާ. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ އެހެންވީމާ، ޤުރުއާނަށް ހަދަނީ ޒަމާނާ ޤުރުއާނަށް މިކަން ކުރަނީ ޒަމާނާ ޒަމާނެއް ކުރީގައި އެކުރި ކުރިމިނަކީ ކާބަރު ގާތުން. މި ޒަމާނުގައި 30 އަހަރު ފިރިކަންކުރި މިހާ އާނަ މި ބުނާމް ތަންފީޒުނުކުރެވޭން. ކަނޑައެޅުން މި ޒަމާނު އެއް ހާސް މިއަދު މި ޒަމާނުގައި ތިބޭ އެއް މިއިހަން މިހުން އިސްލާމީ ޝަރީޢަތް. ހަ ޒަމާނަ މިހުން ނުތަމަ ޒަސް ޒަމާނަ މިހުން މި ޒަމާނު އުނިކާނުކުރައް ވަނީ ހަމަ މި ފިރިކަންކުރި މިހާ. އެހެންވީމާ، މިއަންމަ ބޮޑު ޖަރީމާއެއް ހިނގި ނުގަތާ މިހާރު ކާބައިތޯ؟ މި މިހާރުގެ ސަބަބުން މި ގާނޫނުއަސާސީ އުޒަމްދަރަންޖަހުނީ. މި މިނިވަންކަން މިގަތަން ދަރިއުޅުމުގެ ސަބަބުން ޒަމާނު މިއަދީ ބޮޑު ވަބާއަކަށްވެފައި. މި މިހާރުގެ ކައިރިން ސަރުމަތުންވެފައިވެގެން އުޒަމްދަރަންޖަހުނު އެއްކޮށް ބިއްޖަބާތުރި ބަރުކާ މިއީ.

އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުމަކީ ނޫނީ މި އުޒަމްދަރަންޖަހުން މި ޒަމާނުގައި މިބާ ކަނޑަ. އެކަމަކު، ހިއްމަ ކުރާނީ މި ވަބާއިން ސަރުމަތުންވެފައިވާން ނަތީ މި އުޒަމްދަރައިގެން ނުނިމޭނޭ. އަޅުގަނޑުމެން ދިން ކުރަށްޖެ ކަމަށް މި ބާއްޓާގެ ބައިތިޔާނަން ސަރުމަތުބާއި ބައްކާބިރިކަން ޒިބިގެންނާ މާބައިމަށް މި ޒަމާނުގައި ގާއިމުކުރަށްޖެ އިބްތިޖާބިރި ބަރުކާ. ކުރަށްޖެ ކަމަށް މިދުވަސް ތިރިޔާބާއް ހިންގާފައި ބިބި މިހުން ކަސްތޮފުއަގާފައި ގެންގޮސް ބޭރު އަޅުވާފައި ޖެހިގައި ބައިބިއްބަންޖެ. ދިރިއުޅުމާ ވަޒީރު މިހުންގެ މަސްސަރާހައް ބަރުހަބާމް. އަޅުގަނޑުމެން މި ބޮޑުސް މިހަކު މަގާރީ މިހާރުގެ ކުރުމަހަ ބާރު ޖަފަރާގަރައި 25 އަހަރަށް ކުރިހީހާކާރުގައި މައްސޫނުގެ ދަށްހާކަމި އާނަ ފިރިކަން ކުރި ގާތަނަ 3 އަހަރުހާކާރުގައި، އާނަގެ ބައްޖަގްސަކަން ވާރިފު އާނާ ދުނިޔޭގާއާ މިސާފުން ދުނިޔޭގާއާނަ. އިސްޖާބާތުރި ބަރުކާ، އެއީ ދުނިޔޭވި އިންސާފުވާ ނުކުން. ދުނިޔޭވި ގާތަން ފަސް ދިރި ގާތަން ފަސް ސަފާވާ ހިރިހާ ދިނުއްގައި ފަސް މަސާއްކާ ކާހުރި އެއީ. އަޅުގަނޑު މަގާގައި ޒަސްތަޒަންޒާޖާގައި މަގާރިހީހާ އާނަ ދިރިއުޅުގައި ހުން ހުންސާކަން މި ދުނިޔޭ ޒަތަބާތުން ނުނިމުން. މާތްالله ދުސްތޫރުގައި މިކަން ކަނޑައަޅާގައި އާންމުން އަޅުގަނޑަކަން ފުރު މާ މާތަން

މިކަންތައްތަކުގެ ހިކުމަތާއި މިކަންތައްތަކަށް މާ ބޮޑަށް އޮޅުމާ، އެކަމު މަރާލައި އޭނާ ފަސްދޮޅުވާލައި އަށްހަކު ދިރިހުންނަށްވީ އާނަ ހުން. އޭރު ކަންތައްތަކަކީ އުސޫލުތައް. އެންމެ ރަނގަޅު އުސޫލަކީ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ހަމަ ޤައުމުގައި މި އެއްކަމެއް ނޫން. މި ވަރު ވަރަށް އޮއްވާ އަވަހަށް ފުރިއް ފުލުވަހަށް ރުޅިއައި ނުލިބިހަށް ތަރައްޤީގެ އަޅުގަނޑުމެންގެ އަސާސީ ގަވާއިދުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ސަލާމަތުން މި ޤައުމުގެ މަގު މަސައްކަތް ކުރެވޭ ނިޒާމުގައި ނުހުރެވޭނެ، ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަދި ފަސް، މަނިކުފާނަށް ފަސް މި ޤައުމުގައި ނުހަނު ނުހުރިހާ ތަނެއްގައި ނިކަމެތި އަޅުގަނޑު ދިވެހިރާއްޖެ ފަސް މި ދިވެހިރާއްޖެ ނަމުގެ ނިޒާމު ނުހުރި، ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ދިވެހިން، މިގެ ގައުމީ އެންމެ ނިކަމެތިވެރިޔާއަށް ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަނިކުފާނަށް މަޖިލީހުގެ ހިތްވަރާއި މަގުމަތީގައި ހިސާބުތަކުން. އަޅުގަނޑު ފަސް ހިނދުކޮށް ބޮޑު ހުރިހާ. އެކަމަކު، ކަމުގައިވާ ނިކަމެތި މިހާ ހަމަ. އެހެން ކަމުގައިވާ ހަމަ ނިކަމެތި ރައްޔިތުން. މިހެން މަގުމަތީގައި ނިކަމެތި އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ނިކަމެތިވާ ކާކު ހިނގާ. ހިތާމަ އެއް އަޅުގަނޑު ފަސް ނިކަމެތިވި. ފަރާތް އަޅުގަނޑުމެން ނިކަމެތި ހަލާކުވެއްޖެ. ޖަވާބުދާރީ ހަމައެކަނި ރައްޔިތުން މިއުޅޭ ރާއްޖޭގެ ކަންކަމުގައި ދިވެހިރާއްޖެ މިއުޅެނީ ދިރިހުރުމަށް ނުހުރެ ދަރަޖަ ވާހަކަ އިން. އަޅުގަނޑު އިއްޔެ ބޮޑު ދުވަހުގެ މިއަދު ބޭނުން އަޅުގަނޑު ދިވެހިރާއްޖޭގައި އިތުރު އަޅުގަނޑު ބޭނުން ފުރުޞަތު ބޮޑު ކުރުމަށް ގޮތުގައި ބޭނުންވާ ޖީބަކަށް މި ދަރަޖަ ވާހަކައިން މި ހުއްދަ ދިރިޖީބު އެރޭ އަދި ޖީބާ ފުރި ފުދޭ ބޮޑު ވަރަށް ބޮޑުބޮޑު ފުރުޞަތު ދިރިޖީބު ދުވަހު މިއިރު ކުރެވި ކުރިޔަށް ކުރިޔަށް ދިރިޖީބު ދުވަހު ބޮޑު ވަރަށް ބޮޑު މިކަންކަމުގައި ޖީބަކަށް ބަޣާވާތް ކޮމިޓީ މަސައްކަތު ހުޅުވާލެވޭ މި ދީ ޖީބަށް. ގިނަބަޔަކު ފަޅުވެރިކަމަކީ ކަރަކަށް ދީ ޖީބަށް ދިގު ހަވާލުކުރެވޭ، ވިޔަފާރިން ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ހަމަޖެހިފައި ކުރުމުގެ ހުރިހާ އަށް އެއްބަސްވާން ބޭރުގައި ރިވެތިކަމާ މި ދީ ގޮތް ތަރައްޤީ ކުރަން. ފަހު ދުވަހުގެ މަޢުލޫމާތު ހަމަލާވާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދުވަސް ވާހަކަދައްކަމުން ބޭނުމެއް މުޅިކަން ދީ މިނިސްޓަރު އިދާރާ ވަކިކުރި ދިގުބަނދު މި ކުރަން ކަމަށްވާތީ މި ކުރަން. ބައެއްވާ ގެއްލުންތަކާ އިސްލާހުކުރުމަށް ފަސް ކަމެއްވެސް ފުރިހަމަކުރި އިހުތިރާމުކުރާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެއީ، އަޅުގަނޑުމެން ނުބައިކަން އަޅުގަނޑުމެން، ފުރިހަމަކުރާ އިހުތިރާމު ކުރާނަން. އެކަން މި ކުރަން. މިކަންކަން ދުވަސްވަރު ކަމުގެ ކުރަން ކަމަށް. ދަރި ހަމަހަމަކަން ބަދަލުކުރަން ދުވަހުގެ ނަހަމަ ގޮތުގައި ހަމަ ބީރު އަޅުގަނޑު ތަފާތުތައް ފެށޭ ހަމަހަމަކަން ހުރިހާ ދާއިރާތައް ހަމަހަމަކުރަން ދުވަސް ގާނޫނުތައް ގާއިމުކުރި ޖީބަ އަޅުގަނޑު ހަމަހަމަކަން އިހު މިހާރު މިކަހަލަ ގޮތަކީ ރަށު މިކަންކަން ކުރަމުން ދުވަހެއްގެ ހަމަ ހިފޭ އިހުތިރާމުކުރާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ފުރުޞަތު މިހާރު ދުވަސް މިހާރުގެ ބާރުވެރި ކަމަށް މިހާރު ދުވަހު މިހާތަނަށް ބާރުދޭ ފަރާތްތައް މިހާރުން ބާރުވެ، ބާރުވާ ފަސްދާނުވާ ކިޔާ. މަޖިލީހުގެ. އެންމެ ބޭނުން އަޅުގަނޑު ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެންމެ ބޭނުން މިހާރު ފުރުޞަތު އަޅުގަނޑު ޖީބަށް މި ދަރަޖަ އަދި މަޖިލީހަށް އެއް ހަސަ މިހާރު ނުވަތަ ދީ ހަސަ މިހާރުގެ ހައި އެއީ އިހުތިރާމުކުރާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ކުރަމުންދާ މިހާރު ފުރުޞަތުދޭ ކަންތައް ފަރަ ދަރަޖައް ހައިރާންކުރަނީ މިއަދު ޖީބު ބޭނުންވާތީ އެއީ ބޭނުމެއްނެތް. ކަމެއް ފަރަ ދަރަޖައް ހައި ކަމުގައި

ވިދާޅެވެ. އެހެންވީމާ، މިވަގުތުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ހަމައެކަނި މީހަކު މަޖާލީ ބޭނުންގެން ހަމަޖެހޭކަށް ނޑެއް. މިހެން ކުރަންޖެހޭ އެބައި ކަންތައްތަކާއި އެބަދުރި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޤާނޫނު ފާސްކުރަންވީ މި ނޫން ޒޮކަތް އަޅުގަނޑަށް ޔަޤީން މި ރާއްޖޭގައި އަޅުގަނޑުމެންނަކަން ދިރިއުޅުން ނުފެށޭނެ. ހުރިހާ ތަރައްޤީވުން ފެށޭ ކުރަންވީ އަޅުގަނޑުމެން ހުރިހާ މެންބަރުން ވެސް ހަމަ އަތޮޅުތަކާގައި ކުރަންވީ ކަމަށް މިހާރު މަރުކަޒީ ހުރިކަން ބުނެވިކަން ޕާޓީގެ މަސައްކަތް ސާބިތުވެ ޕާޓީގެ ބުނުތު ކުރި ދުވަހުން ފެށިގެން 15 ދުވަސް ތެރޭގައި ޕާޓީ ދަންނަވާ މަޖިލީހުން. ސަރުކާރުން ހަރަކާތްތެރިވެގެން ގެންނަން ބަދަލު ވަރުގަދަ އަސާސީ ގާނޫނުއަސާސީގެ ނޫނީއާ އަސާސަކަށް. އަސާސަކަށް ގެންނަނިވި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ގެނެސް ތިން މިހެން މަޖިލީހާ ކުރި މަސައްކަތް ހަމައެކަށް ނިމުނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޕާޓީތަކުގެ އެކަކު ދަންނަވައިލާ މީހުން ސަރުކާރުތަކުން ޕާޓީތަކުން ހަމައެކަނި ތަނާ މީހުން ސަރުކާރުތަކުން ވަޒަން ޕާޓީވެސް 15 މީހުން ދަންނަވައިލާ ވާ އަދާލަތް ބޭރު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދެން، ވެރިކަންކޮށްފައި ދިޔަ މީހާ، އެ ދިވެހި ފަރުދުން ބޭރު ރައްޔިތުންނަށް މުއްސަނދި ހަމަ ބޭރު ހިންގުމުގެ ތެރެއަށް ފަރުދުން އޮތް އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤާނޫނީ ގޮތުން ޖުމްހޫރިއްޔާގެ އެ މިހާރު މަޖިލީހަށް. އޮފީހުތަކުގައި ގެންގުޅުން ވިދާ އިންޓަރނޭޝަނަލް ކޮންވެންޝަނުގެ މި އަހަރުމެންގެ 18 އަހަރާއި 35 އަހަރުގެ އަހަރުމެންނަށް ޖަހާ، މިއަދު ވީހާ ކުއްޖާގެ އަތުގައި ނުހުރޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ތިޔަހެން ދެކޭގައި މިބަސް އިއްދު ރަނގަޅުކަން ވީ ކުއްޖަކު އަޅުގަނޑު ދެކޭނީ ރަނގަޅު ހަމައެކަނި ޝަރުޢީ. އަނެއްކާ ކުރިއަށް ބޭރުކޮށްގައި އޮފީހުތަކުގައި ބަލަންނުދީ ދުރުކުރި ވާދަ ގޭގެ އިންޓަރނޭޝަނަލް ޖަހާ ކޯޑުތަކުރުކުރަން ހިފާފައި. މިފަދަ ވެރިކަންކޮށްފައި މީހާ އަޅުގަނޑުމެން ދިޔައީ އިންސާނީ އަހަރެމެން ދިނީމަ. ކޮންމެކަމެއް މި ކުރަނީ. މި ޕާޓީ އެއްކަމަކަށް. ހުރިހާ ކުރަންވީ ކަމެއް މީހަ ދަންނަވަން މަޖާލީގެ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހާރު އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން މި ބިލު ހުށަހެޅުއްވި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް. ވިލިނގިލީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، އެހެން މެންބަރުންގެ ނަންބަރުތަކާ ވޯ. އެހެންނަމަވެސް، ބައެއް ބޭފުޅުން ޖަވާބުދާރީ މަރުޙަލާގައި ވަޑައިގެން ނަންބަރާ އަރިހުގައި ތަރުތީބުން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން މިޖެހެނީ. ހުޅުމީދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ރިޝާދަށް. އެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވުމަށް ފުރުޞަތު އަރުވަމުން.

ހުޅުމީދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ރިޝާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު މި ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅިފައި މިވާ ބިލަކީ ވަރަށް ސާފު ސީދާ ބިލެއް. އަޅުގަނޑު ވަރަށް ހިމާޔަތްކުރަން ވާދަވެރި އިޚްތިޔާރު ރާއްޖޭގެ ނަފުސު ތިޖާރަތުގެ ގޮތުގައި ތިއްބަވާ ބޭފުޅުންނަށް މުސްލިމުންގެ ގޮތުން، އިސްލާމުންގެ ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން ޝަހާދަތް ކިޔާ ހުރި، އަޅުގަނޑުމެންނަށް މަސްލަޙަތުގައި އޮޅުނީމާ، ކަންކުރާނެ ގޮތް ނޭނގުނީމާ، ދީން ހަދަންވެ ގޮތެއް ނޭނގުނު ކަމަށް ބުނި ސިޔާސީ ބިލަކަށް މި ބިލު ހަދަންޖެހޭކަން އެއީ އަޅުގަނޑު ހިމާޔަތްކޮށް ދުރަވާ މުއައްސަސާއެއް ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަރަށް ސާފުކޮށް މިއަދު އުޅުނުން 9 އަހަރުގެ، 10 އަހަރުގެ ކުއްޖާއަށް ވެސް އެނގޭ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކަމެއް އޮޅިއްޖެއްޔާ ހިރިދީ ޤުރުއާނާ ރަސޫލާ ސުންނަތަށް ރުޖޫޢަވުމާ އެ މައްސަލަ ސާފުވާނެކަން. މިހެންކަމުން ޖޭ.އާރު.ޕީގެ ނައިބު ލީޑަރު ޤާއިދުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލީ ވަޙީދު އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން އިސްލާމީ ޝަރުޢީ މަސްލަޙަތުގައި ކަމެއް އޮޅިއްޖެއްޔާ މިނިވަން މި ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ އަޅުގަނޑުމެންގެ ދިވެހި ޤައުމުގެ ސަރަޙައްދުން ވަކިވެގެން ސަރުކާރަށް ނުވާނޭ. ބަޔަކާ ޤާނޫނީ ވެފައިވާ ޙައްޤުތަކުގެ ރިޢާޔަތްކުރާ ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތު. ހަމަ އެހެންމެ، އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ދުވަސްވަރުގެ ދައުލަތުގެ ވެރިކަން ކުރަމުން ގެންދަނީ ދިވެހި ޤައުމުގެ ދީނާއި އެއްގޮތަށް ދެއްކުން އިތުރު ވާހަކައަކީ ފަހަރެއްގައި މިދިޔަ އަޅުގަނޑުމެންގެ މި އަހަރު މި ދުވަސްވަރު ފެނިގެން ކުރަމުން މިދިޔަ 2 އަހަރުގެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ނުން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ސީދާ ތެދުބަހުން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނަމަ....

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ވާހަކަފުޅު... އަޅުގަނޑު އެއްކޮށް ދަންނަވާލަން ފެނޭ. ނިޒާމީ ބޭރު މައްސަލައެއް ނަންގެވުމަށް ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލީ ވަޙީދު އެދިވަޑައިގަތުމާ ގުޅިގެން އެ މެންބަރަށް ފުރުސަތެއް އަރުވަން.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލީ ވަޙީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، އަޅުގަނޑު ނިޒާމީ މައްސަލައެއް މި ނަގީ، މި މަޖިލީހުގެ ޤަވާޢިދުގެ ފުރަތަމަ އެންމެ އަޅުގަނޑުގެ ނަމަށް ނިސްބަތްކޮށް އަޅުގަނޑު ދިޔާ ޒިކުރު ވާހަކައެއް ދެއްކި ކަމަށް ބަޔާންކޮށް އެގޮތަށް ގޮތުން ދެއްކެވި ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވާހަކަ ދައްކަވާލީ، އެ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް ވެސް ޖެހެން ބަޔަކާ ހިމާޔަތް ވާހަކައެއް އަޅުގަނޑު ދެއްކިއްޔާ ބުނަން. ނުދައްކަން އެ މަޖިލީހުގެ ވާހަކަ ހުއްޓުވަން. އެއީ، ވަރަށް ކުޑަކަމާ

ވާހަކައެއް އެ ދައްކަނީ. ކޮންމެ ކޮންމެ ކަހަލަ ވާހަކައެއް ނޫން އެ ދައްކަނީކީ. ދެން، އަޅުގަނޑު ދައްކާކަށް ނެތިން މިއަދު ޤުރުއާނުގެ އާޔަތުގެ މާނަ ކިޔައިދީ އެ މަނިކުފާނު ތުނުފުޅު އެކި ވާހަކާ އެއްކޮށި. އެއީ ޢާއްމުކޮށް ނުކިޔާ އެއްޗެއްވީމަ ކަންނޭނގެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ނިސްބަތްކޮށް ޙަދީޘާ ޚިލާފު ވާހަކަ ދައްކާލީމު އެކަން ރިޔާސަތުން ނުހުއްޓުވާތީވެ މި ނިޒާމީ މައްސަލައެއް ނެތީ. އެއީ ތަޢުލީމާއި ތަރުބިއްޔަތާ ގުޅޭ ފުންނާން ދެއްކެވި ވާހަކަ. އަޅުގަނޑަކީ ކޮންމެ ކޮންމެ ވާހަކައެއް ދައްކާ މީހެއް ނޫން. އެހެންވީމާ، އެ މަނިކުފާނު ޙަދީޘާ ޚިލާފު ވާހަކަ، ދީނާ ޚިލާފު ވާހަކަ ދެއްކި ކަމަށް އެ މަނިކުފާނު ދައްކާނީ އަދި ތުނުފުޅު އަމާޒެއްގެން ޤުރުއާނުގެ އާޔަތުގެ މާނަ އެއްކޮށި އެކު ގޮތަށް ދައްކާނީ އެކަން ހުއްޓުވުމަކީ ނިޒާމީ މައްސަލައެއް މި ނެތީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މީ ޤަވާއިދުއާ ނިޒާމީ ނުކުތާ އާ އެ ނިޒާމީ ނުކުތާގައި ވިދާޅުވި ވާހަކަ ރައްޔިތުންނާ ނޫނެކެން. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރީގައި ދެއްކެވި ވާހަކަފުޅާ އަދި މިހާރު ވާހަކަފުޅު ދައްކަވަމުންގެންދަވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ދެއްކެވި ވާހަކަފުޅު ވެސް ނިޒާމީ ނުކުތާއަކާ ގުޅިގެނެއް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަރިހުން ބަޝީރު ވާހަކަފުޅު ކުރިއަށް ގެންދެވުމަށް އެދެން.

ގަރުފުރި ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ބަޖެޓުގައި 2008 ވަނަ އަހަރު އަޅުގަނޑުމެންގެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މުޙައްމަދު ނަޝީދު ވެރިކަމަށް އަރައިވަޑައިގެންނެވިއިރު ދައުލަތުގެ އާމްދަނީގެ ޖީޑީޕީގެ 33% ޖެހިގައި ނުބައި އާދަތަކުގައި ޖައްސާ ހަރަދުކުރިކަން. ދައުލަތުގެ ޖިނާޔާތް ފަހަރާކަން، ހިނގުމުގަނޑު ފަހަރާކަން 30 އަހަރު ނާޖައިޒު ގޮތުން ފަހަރާކަން ކުރި ވާހަކަ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވެސް މިވާހަކަ ދެއްކޭނެ ދެއްކޭނެ. އެހެންނަމަވެސް، މިއަދު ހުރަހެއްލައި މިއޮތް ބަޔަކު ކުރީގައި މައުލޫމާތު؟ އިބްރާހީމް ނާޞިރުގެ؟ އޮންނަބޫދުވަހު؟ ފިރާކަން ކުރިއްވި ބޯމަގުގެ ޖިންނާއެއް ނޫން. ފަރުދުގައި ދިމާލަވައިވާ ނުބައި ހާލަތަށް މިއަދުން ފެށިގެން ކުރިއަށް އާދޭ ބަނަން އަޅުގަނޑުމެން އިސްލާމީ މަސައްކަތް ކުރުމުގެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެން މި ދައްކަނީ. ކަމެއް ރަނގަޅު ކުރުމާއި އަޅުގަނޑުމެން ފިޔަވަ ދައުލަތުގެ އެހެން ބަޔަކާ ފިޔަވަ ކަމެއް ރަނގަޅު ކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި ފިލާގައި ވާހަކަ ދައްކައިގެން. ބައްދަލުވާ މީހަކު ފެށި ދެން، ހިނގާލައި ގޮ ދަސްކުރުމުން ތަކެތިގައި ދެން ދިމާވާ މީހާ ކައިރީގައި ފެށި އެކަން ރަނގަޅުކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި އިޖުތިމާޢީ ކަމާ އެއްކޮށް ހަރުދަނާ ކުރުމަށް އެ ވާހަކަ ދައްކައިފިއްޔާ ހަރުދަ ފެނިގެން. ކަމެއް ގޯސްކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި ފަރާތް ތަފާސް ފަރާތް ކުރު ބިޔަރު އަޅުގަނޑު ހުރަހަށް މިއަދު. މިއަދު މި ބަޔާނަށް މި ދައުލަތުގެ ޖުމްލަ ހިލާ ބޭ ބޮޑުކަން، ކަރު ބޮޑުކުރާ ވާހަކައެއް ނޫން، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

މި ޤައުމުގައި މި ދެވޭ އަދަބަކީ 25 އަހަރަށް ޖަލަށްލުން. މީހަކު މަރާ މީހަކަށް ޤައުމުގައި ދެވޭ އަދަބަކީ 25 އަހަރަށް ޖަލަށްލުން. އަޅުގަނޑުމެން މި އުޅެނީ ޖަލުގައި އާނާ ބަންދުކޮށްފައި ބައިތިއްބާ 25 އަހަރުވަންދެން. އާނަ އާގެ ކުރުން ދޫކޮށްލާފަ މިއީ މި ބޯނާ އުއްމީދެކޭ. އިއްތިހާދަށް ހަރާމު، މި ކުޅުކަ ކުއްޖަކަށް ވާނެ އުނގެނޭ އެއްކޮށް. ބައެއް ޤައުމުތަކުގައި މަރުގެ ޙުކުމް ތަންފީޛުކުރަނީ އިސްތިސްނާ ޖަހައިގެން އަށްޑުބައި ޤައުމުތަކުގައި ދަންޖެހުއްސައިގެން. ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަރުގެ ޙުކުމް ތަންފީޛުކުރާ ގޮތަކީ 25 އަހަރަށް ޖަލަށްލެވުން. މިހާރު މަދުކުރެވި ނޫން. މަރަށް ގެނބުން މާނަލާއެޅި 25 އަހަރަށް ޖަލަށްލާނީ. އަޅުގަނޑު މިދާނީ 25 އަހަރަށް ޖަލަށްލާ މީހާ 3 ދުވަސް ވާއިރު ހުސްނުވޭ ބޭރުގައި. މިއީ، ކުރީގައި މި ޤައުމުގައި ހިނގާއި ޢަމަލު އާދަކާދައިގެ ސަބަބުން މިހާރު ހިނގި އާދަކާދައިގެ ސަބަބުން. މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ދައްކަންޖެހޭ ވާހަކަތައް ނޫން. ދުނިޔެއަށް އިންސާނާ الله ސުބްޙާނަހޫ ވަތަޢާލާ ޚަލްޤުކުރެއްވީ އުސޫލާގެ ވަކި ބަސްފުޅުގެ މާނައިގާ އަންގަވާ ތިޔަބައިމީހުން އިންސާނުން ތިމަންރަސްކަލާނގެ ޚަލްޤުކުރެއްވީ ކަންކަމަށް ކަރާކުދަ ބަސްއަރުގެ ގޮވާގަތް. ވީމާ، ގިނަގިނައިން ތަޤުވާ، ފެނި ފުރުސަތުކޮށް ޙާލު ދަރިންނަށާ. ހުރިހާ އިންސާނުން ވެސް ކުރުކުރާނެ. އެންމެން ވެސް ކުރުކުރާނެ. ބަދަލުގައި މި އާންމުކޮށް ތަޖުރިބާ އެ ކުރަން 2 ވަނަ ފަހަރަށް އަހަރެމެންގެމަތިން އެޖްދުކަނޑައަޅާ ތަޖުރިބާވެސް މި އާންމުކޮށް. އެ ކަންމަތީގައި ދުރުގެންގޮސް ކުރުކުރާ ވާހަކަދަކީ ނޫން. އަޅުގަނޑު މިދަރުމަވަސް މިއަދު މި ރާއްޖޭގައި މި ބާވަތުގެ ސަރަހައްދު އަދަބުތަކުގައި ޖަޒީރާގައި މިދިޔަ ކުރިންނަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ ވެސް ވަރަށް ގިނަ ވަރަށް އެކުވެރިކަން މިންވަރު ކުރިން. މި ކުރިން ވެސް ބޭނުމެއް ނޫން މިކަންތައްތައް ކުރަނީ. އެއްވެސް ކަމަކު ބޭނުމެއް ނޫން މިކަން ކުރަނީ. މި ނުބައި އާދަކާދަ ކުރުން. ސަބަބު މަޤްޞަދަކީ ޢިޤްތިޞާދީ ޤައުމުގެ އެކިއެކި އަދުއްވިޔަތްތަކުގެ ނިޒާމުގެ ބާރު ނަގައި އިންސާފު ނެތިބޭއި ޖަވާބުދާރީގެ ޖޭޝް. އެހެންކަމުން ދަރުބާރުގަ ޖަވާބަ ޖޭޝް. އެ ޖަވާބު ސިޔާސީ އަށް ވިސްނައިދީ ބަދަލުކުރުމަށް. ބަދަލުކުރުމުގެ ނަފުސަކީ ބޭރުގެ ޒާތު ކުރިއެރުވީ ކަމެއް މިކަމުގައި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގައި އަޅުގަނޑުމެން ވާހަކަ ދައްކާލާ މިކަމާ ދެކޮޅުހެދުން ޖިނާއީ ދަރަޖަ ކޮށްގެން. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުން، އަޅުގަނޑު ގާނޫނުއަސާސީ ދަށުން ތިބޭ ބަދަލުތަކުގެ އަޅުގަނޑުގެ ހިތަށް ދެ ފުރުސަތު އެކަށީގެންވާ މިންވަރަށް އަޅުގަނޑުގެ ހިތްވަރު ދެކޭ އަޅުގަނޑު ކަށަވަރުގެ ބަރުވަތަށް، އަޅުގަނޑުގެ ސިޔާސީ ރައްޔިތުން އަޅުގަނޑުގެ ބޮޑުދައުރު އަދާކުރާ ވިސްނުން އަޅުގަނޑުމެންގެ އެހެން ގޮތުގައި ފަރާތްތަކުން ބޭނުން އަޅުގަނޑުގެ ތަރުޖަމާނު ސަބަބުން އަޅުގަނޑުމެންގެ އަދިވެސް ރަނގަޅު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެއްވެސް ބޭފުޅަކު ނޫން. ހިތާމަ ހަމަ ހިތާމައާ ހިތާމަ ރައްޔިތުންނާއި ހިތާމަ ބަޔާނީ ހިތާމަ އަނގައިގާ ދެ ގޮތެއްގެން ދަރުވާލުގެން އިންސާނަކު ދެން އެހެން މީހުންނާ ދަރުބާރުގައި ވާހަކަދައްކާން ގޮތަކާ ދަރުބާރުގައި އަޅުގަނޑުމެން ފާސްކުރާށެވޭ. އަޅުގަނޑުމެން ކަނޑައެޅި

ލިބުނަސް އެ ލިބޭ މިންވަރަކަށް ޝުކުރުކޮށްގެން އިސްލާހުނުވާނެ މިންވަރަކުން ކެޅުން. ހަރިގަނޑަށް ބޭނުންވާނޭ މިންވަރަކަށް ދުބާއި އެހެން ތަކެތި އިތުރުކުރަން. އެހެން ގޮތްގޮތުން ހިނގައްޖެއްޔާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވާނެ ގޮތަކީ މިކަހަލަ މުހިއްމު ބިލުތަކުގައި ގައުމުން ވެސް ބޭރުވެވޭނެ. މިއީ އަޅުގަނޑަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ހަމަ ވެވޭ ގޮތެއް، ވާ ގޮތެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ވަރަށް އާދޭހެއް ދަންނަވަން އަޅުގަނޑު މިތަނުގައި އެއްވެސް ބޭފުޅެއްގެ ނަމެއް އަޅުގަނޑު ނުދަންނަވަން. އަޅުގަނޑު މި ނިސްބަތްވެރި ހުރި އަޅުގަނޑުގެ އަމިއްލަ ނަފްސަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި މުހިއްމު ބިލަށް ވާހަކަދައްކަމުންދާއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެން ހަނދާންކުރަންޖެހޭނެ މި ޤައުމުގައި މިއަދު ކުށްވެރިން ތިބި އަދަދަކީ ޖަލު އޮތް އަދަދަކީ، ކަމުކުރުމުގައި ވިހި ކުންނަންޖެހިނިރި 3 ވަނަ އާބާދީގެ މިންނަށް 3 ވަނަ ދަލު ހަރުވަމަށް ނޫން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ތަމުގެ ލާދީން އޮމި މި ހާލަތަށް ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގައި މިއަދު ވާހަކަދައްކަމުން ބަހުސްކުރަމުން މިދަނީ މި ކަންތައްތަކުން މި ވާހަކަ. ކަންތައްތަކެއްގެ ކުރަންޖެހޭ އަރައިގަތުމަށްޓަކައި ޤައުމު ކަންތައްތަކުން ސަލާމަތްވުމަށްޓަކައި އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު އަރަންޖެހޭ ކުރިމަގުފަހިކަމެއްގެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު މިދައްކަނީ. އަޅުގަނޑު ތާއީދު އިސްލާހު މިވާ ހުށަހެޅިފައި އަޅުގަނޑުމެން އެއްބަސް އަގުވެރިކަމާ އިޚްލާސްތެރިކަމާ ވަރަށް އުއްމީދުކުރަން ގައުމުގެ ނިސްބަތާ ގޮވައި ދިވެރޭގައި މިކަހަ ގޮސްބަޑުން އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ އިއްޒަތްތެރި މި ވިސްނަވައި ފުރިހަމަ ކަންތައްތަކުން މިކަމުގެ ހައްލެއް ހޯދުމަށް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ހުށަހެޅިފައިވާ ބިލަކީ 2/2010، މަޖިލީހުން ފާސްކުރި އަދަބު ފުއްދުމުގެ ޤާނޫނަށް އިސްލާހުގެނައުމުގެ ބިލު. މި ބިލަށް ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވުމަށް ހުޅުވާލައިދެއްވާ ވިސްނުން އަޅުގަނޑު މި ފުރުސަތުއަރުވަނީ ގައްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޒާހިދު އާދަމް.

ގައްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޒާހިދު އާދަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2010 ގެ އިސްލާހު ހުށަހެޅުއްވި އިސްލާހު ހުށަހެޅުއްވި ޕާޓީގެ ގައްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަހުމަދު ނަޝީދަށް ވަރަށް ބޮޑަށް އިޚްލާސްތެރިކަމާއެކު ޝުކުރުދަންނަވަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި މައްސަލައަކީ ވަރަށް ކަންބޮޑުވާންޖެހޭ މައްސަލައެއް. މިއަދު ދިވެހިރާއްޖެ ގޮއްސަ މިއޮތް ހިސާބުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިރިއުޅުމަށް މިހާރު މިއޮތީ ނުރައްކާތެރިވެފައި. ވަކި މީހުން މެރުން އަކަންޓަކަށް ނޫން. މީހުންގެ މަގުމަތީ ގޯނާކުރުމާއި، ވައްކަންކުރުމާއި މިންގޮސް މިބާވަތުގެ ހުރިހާ ކަމެއް މިއޮތީ މިއަދު މި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހައްދުފަހަނައަޅާ ގޮސްފައި.

އެހެންކަމުން، މީގެ އެންމެ ބޮޑު އަސަރުކޮށްފައި މިއޮތީ މިފަދަ މީސްމީހުންނަށް މީގެ ކުރިން ކޮންމެ އަހަރަކު އެއް ފަހަރު މިދޭ އަފޫދޭއާއި ހިޔާ އަފޫދޭމާ ދިރިގެން އެ މީހުންގެ އަދަބު ލުއިކޮށް މިބާވަތުގެ ކަންތައް ކުރުމުގެ ސަބަބުން ކުށްކުރާ މީހުން އާއްމު ގޮތެއްގައި ދާއިމަށް އަނެއްކާވެސް އެނބުރި މަގުމައްޗަށް ނުކުންނަންޖެހޭކަން. ނަމަވެސް މީގެ މައްސަލައަކަށް ދިމާވެފައި މިއޮތީ. އެހެންވީމާ، އާދެ، ކުށްކުރާ މީހުންނަށް ކޮންމެވެސް ވަރެއްގެ ލުއިއެއް ނުދޭކަށް ނޫން އަޅުގަނޑު މިދަންނަވަނީ. އެހެންނަމަވެސް ވަކިން ހާއްޞަ ގޮތެއްގައި މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުންކުރާ މީހުންނާއި މީހުން މަރާ މީހުންނާއި ބޮޑެތި ވައްކަން ކުރާ މީހުންނާ ފަދަ މިފަދަ ކުށްކުރާ މީހުންނަށް އެ އަދަބު ލުއިކޮށް ހުރުމަކީ އެއީ އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މިޤައުމު އިސްލާހުކުރުމަށްވެސް ކަމަކަށް ނޫންކަން އަޅުގަނޑު ދެކެނީ. ދާދި ފަހުން މި ހުވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވެސް އަޑުއަހާފައި އޮންނަނީ ކުލަބްސް ހިންގަވާ ކުލަބްސްގެ ވެރިމީހާ ފައިސާތަކާއި ހިފައިގެން ސައިކަލުގައި ދަނިކޮށް ޖަރީމާކޮށްފާ ހުރިހާ ފައިސާތައް އަތުލި ވަރާ. މިބާވަތުގެ ހިތްދަތި ހާދިސާތައް މިހާރު މި ހިނގަނީ، ދަހާއިލު ދުވާލު އެތައް ހާދިސާތައް އެބަ ހިނގާ. އެހެންނަމަވެސް ކުރީގައި ކަމަކަށް. މިސާލަކަށް ދަންނަވާ ކަމަށް ވަނީ ވިއްޔާ 5000 ރުފިޔާ 10 ހާސް ރުފިޔާ ކަހަލަ ހާދިސާތައް މީހުންގެ ޖީބުގައި ހުރެގެން ދަމައިގަނެގެން ދާ އެއްޗިހި ޖަހައިގަނެގެން ދާ އެއްޗިހި، މޯބައިލް ފޯން ކަހަލަ އެއްޗެހިތައް ގިނަ ފަހަރަށް މިއޮންނަނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ކަންފަތަށް އަޑުއިވޭ. މިއީ ދަރިމަން ކަހަލަ ހިނގާ ކަންތައްތައް. ގައިހަކަ އާދެ ފުރިހަމަ މިނިވަން ބަދަލު އެ ފުރިހަމަ މިހާ ރައީސާއި ނުހޭ ވީމާ ނުވޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންވީމާ، މިކަންތައްތަކަށް ސަލާމަތީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަލާމަތާމެދު ފިޔަވަޅުއަޅާ މަޖިލީހުގައި ފާހަގަކުރަން ބޭނުން ބަދަލުކޮށް ވަނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު އެގޮތުގެ ދަށުގައި ތަރުތީބުގެ ދިރާސާކޮށް އަޅުގަނޑުމެން އާދެ ނަމަ އަޅުގަނޑުމެން އަބަދު މަސައްކަތްތައް އިސްލާހުގެންނަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އިއްޒަތްތެރި ރައީސާއި މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގައި މި ޤާނޫނުއަސާސީ ހިއްސާކުރުގައި އިންސާފު ބޭފުޅާ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސަށް މާ ހަނދާން އިނގިރޭސިންނަށް މި ޤާނޫނުއަސާސީ ހިފަހައްޓައި މިއޮތީ ކަނޑައެޅުން ވަކި އެއްކަލަކަށް ބަހައިގަނެގެން ނޫނަކަން. ވަކި ބަޔަކާ ވިހަކަން ހިސާބުކުރުމުގެ މަދަނީ ޖަމާޢަތްތަކުގައި އެކަން ޤާނޫނުއަސާސީ ގައި މިޤާނޫނުއަސާސީގެ އަދުލުއިންސާފު ނިޒާމުގެ އަދާލަތު އިރާދަކުރެއްވުމުން ނިޔާކުރާ ބާރުގެ ޙައްޤު މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ގެންދަނީ ޚާއްޞަ ޤާނޫނުއަސާސީ ފާސްވެފައި. ދެން މިނިސްޓަރުންނާ ބާރުތަކެއް ދީފައި ވަނީ ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޚިލާފު މި. އެހެންވީމާ، މި ޤާނޫނުއަސާސީ ހުރިހާ ކަމެއް ހުރިހާ އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު އެބަ ބަލަމުން ގެންދަނީ އަޅުގަނޑުމެން ޖެހޭ ޤާނޫނާ ނޫން ހަދައިދޭން. އަޅުގަނޑުމެން ޖެހޭ މި ޤާނޫނުއަސާސީ އަމިން އިސްލާހުކުރަންޖެހޭ. މި ޤާނޫނުއަސާސީން މިކަހަލަ ބާރުތައް ކަމެއް އެބައުޅެ އަޅުގަނޑުމެން ފާސްކުރަން. އެހެންނަމަވެސް އެ ދުވަސް އަޅުގަނޑުމެން ދެއްވި މި އިޖުތިމާޢީ މަޖިލީހުގައި ބަސްމަގު ބަދަލުކުރަން ނިންމައި އޮތީ.

ދެން އަނެއްކޮޅުން އޭރުގެ ޕީ.އެޗް.ޑީ ވެސް އޮތީ ހަމަ މިގޮތަށް. އަވަހަށް ރިޔާސީ އިންތިޚާބުގެ ކުރިން މުޅި ނިންމާލާފައި އަވަހަށް ކުރިމަތިލައިގެން ފެށިކަން ހޯދައިގަތުމުގެ ބޭނުމުގައި މިކަން ކޮށްލައި އޮތީ. އެހެންވީމާ، މިދެ ފުރަން ސުބަޙައި، މިދެ ވިސްނުމަކުން ސުބަޙައި މެދުން ނިކުންނަ މާނައަކަށް ސުބަޙައި މި ކުރެވުނީ ކޮން ކަލެއްތޯ ސުބަޙައި، އަވަސް އަވަހަށް ރެޑީވެ ދުވާލު އަޅުގަނޑުވެސް 4 ސެޝަން 3 ސެޝަން ރޭގައި ދުވާލު މިތާ ބާއްވައިގެން މީހި ނިންމީ. އަޅުގަނޑު ވަރަށް އާދޭހާ އެކު އަދުވަރު ވެސް ދުރުނުވީން ހިތާމަކުރާ ބޮޑު މީހަކު އިން މާއްދާ މީ ކުރުކޮށް. ގާތުން މީގައި ފިލާވޭ. އަޅުގަނޑު ވަރަށް އާދޭހާ އެކު ދުރުނުވީން އިބްރާހީމް އިސްލާމީ ފެސް ދުރުނުވީން، ތާރީޚް އިބްރާހީމް ފެސް ދުރުނުވީން. މަޖިލީހުގައި ފެސް ތާއީދުކުރަން މި ހާލަތު. މިހާރު ފެސް ބައްލަވާ ހުރިހާ އެކުވެރިން. އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެން ބާރު ދިވެހިބަހުން. މި ދިވެހިބަހުން ފެށިގެން ވަރަށް ގާތްކޮށް ދިރާސާކުރާ ފަރާތްތަކާއި ފެށިގެން ހާލަތުގައި ފެށިގެން ކުރާމީހުން ގާތް ފެށިގެން އެދިގަތުމުގައި މި ދިރާސާ އެކަމުގައި މި ދިރާސާ އެކަމުގައި މި ދިރާސާ. އިނގިރޭސިން ސަރަޙައްދު އެމްޕީޝަން ބަޔަކު ނިކުތް އެދިގަތުމުގެ ފެށިގެން ކުރަންބޭނުން. އެހެންވީމާ، މިއީ ވަރަށް ރިވެތިކަން ކަމެއް. އަޅުގަނޑުމެން ފެށިގެކަމާ ދުރުން ދިރާސާ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤައުމު ސަޤާފަތާއި ތާރީޚް އަޅުގަނޑުމެން ބަހަށް ފެއްޓީ. މި ހުރިހާ އިނގިރޭސި ބަހުން ޕީ.އެޗް.ޑީ އަށް ވިޔަސް އެމް.ފިލް އަށް ވިޔަސް ދުން އޮޅި ޒުވާނުންގެ ވިޔަސް ޕީ.އެޗް ކަމުގައި ވިޔަސް މި އެންމެން ވިސްނަސްފައިވާ ހުރިހާ ބައިވެރިން ވިސްނަސްފައިވާ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤައުމު ސަޤާފަތުގެ ތާރީޚް. އެހެންވީމާ، މި......

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވާހަކަފުޅު ދައްކަވަމުން ގެންދަވަނިކޮށް ތަނަށް އަޅުގަނޑު ނިޒާމު މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ ދުވަހުގެ އަދަދުތައް ކަނޑައަޅާފައި ވަނީ ކޮބައި ބޭނުން ކުރެވޭނެ ގޮތް ބަލައިލެވޭނެ ދިރާސާކުރާ ފަރާތްތަކާ އަޅުގަނޑުމެން އިސްތިޢުމާލުކުރެވޭތޯ. އެއީ އިއްޒަތްތެރި ބަލައިލެވޭނީ ވަރަށް ދުވަސް ކުރިން. އެހެންވީމާ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިސްތިޢުމާލުކުރެވޭނެ ގޮތެއް ހުށަހަޅާތީ ބަލާލެވޭނެ ވާހަކަދެއްކެވުމުގެ ފުރުސަތު އަޅުގަނޑުމެން ފުރުސަތު ދެއްވުން އެދެން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކުން:

ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލައެއް ވިލިމާފަންނުން ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަހުމަދު ނިހާދު ހުސައިން މަނިކު.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ވިލިމާފަންނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަހުމަދު ނިޒާރު ހުސައިން މަނިކު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަން އަޅުގަނޑުމެންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ މަޖިލީހުގެ ނިޒާމު ގެއްލޭ ކަހަލަ ގޮތަކަށް ކަމެއް ގޮސްފި ކަމަށް އެކަން މަޖިލީހުގެ ރިޔާސަތަށް އަންގައިދޭން މިއުޅެނީ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން. އަޅުގަނޑުމެންގެ އެވާހަކަފުޅު ދައްކަވަމުން އެގެންނާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް އުނިކަމެއްއޮތުމަކީ މައިރު ކަނޑައެޅިފައިވާ ކަމެއް. އަޅުގަނޑު ހަމަ ދަންނަވާ ވަރަށް ސަބަބުގެން ވެސް މަނިކުފާނު ކަނޑައަޅުއްވައިދެއްވުމަށް ދަންނަވާލަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހެޅުއްވި ޚިޔާލު މަޖިލީހުގެ އިދާރީ ބަޖެޓް ބަޔަކަށްގެނެސްފައި އެކަމަށް އުޅެއްވުން އޮތް ފިޔަވަޅެއް އަޅުއްވައިދެއްވާން ކަމަށް މި ވަގުތު މިހާ އިން މިހާރުގެ ހައިސިއްޔަތުން އަޅުގަނޑު އުއްމީދުކުރަން. އަޅުގަނޑު ދެން ފުރުޞަތުއަރުވަން ވިލިމާލޭގައި އޮތް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް މިހާރު ހުށަހަޅާފައި މިވާ މަޢާފުދިނުމާއި އަދަބު ލިޔުންދިނުމުގެ ޤާނޫނަށް އިސްލާހުގެނައުމުގެ ބިލަށް މިދެ ކުރިން ވެސް ވާހަކަފުޅުދައްކަވާފައިވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރެއް. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތުދެއްވުމުގެ ކުރިގައި ދަންނަވާލަން، ހަމަ ވަރަށް ފުރިހަމަ އެއްޗެއް. އަޅުގަނޑު ދޮރޮދޮރޮތެރިން މި ބިލުގެ ނަމާއި މި ހިނގަނީ ކޮން ބަހުސްއެކަން މީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ސަމާލުކަމަށް މި ގެންނަނީ ބޭނުމަކަށްބަލާއި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ތޯއްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލީ ވަހީދު. (ވަގުތުކޮޅަކަށް ހުރުން) އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ އިޝާރާތަކުން އަޅުގަނޑަށް ފަހުން ވަނީ އެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް މާ ބޫޒް އެނިވައިގަމުވަކާއި ގެންވައިގަމުވަކާއި ނުވައި އަޅުގަނޑުގެ މާޖަން ލިބިފައިވާ ލިސްޓުގައި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ނަންފުޅު ހިމެނިފައި ވަނީ ކަމަށް. އެހެންވީމާ، އިދާރީކޮމިޓީން އެކަން އަޅުގަނޑަށް ހައްލުކޮށްދެއްވުން އެދެން. (ވަގުތުކޮޅަކަށް ހުރުން) އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލީ ވަހީދު ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުމުގެ ފުރުޞަތު އެދިވަޑައިގަންނަވާ ކަމަށް އިށީނދެގެން ވަނީ ޝުކުރުކުރުމުގެ ކަމަށް ވިދާޅުވި. އެހެންވީމާ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މިހާރު އެ ފުރުޞަތު ބޭނުންކުރުމަށް އަރުވަން އެދިވަޑައިގަންނަވާ ކަމުގައި ވާނަމަ އެކަން ބޮޑުކަރު، އެހެންނަމަވެސް ކުރިއަށް ވިދާޅުވެދެއްވުން އެދެން.

ތޯއްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލީ ވަހީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެއީ އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތަކަށް އެދުނީން. އެހެންނަމަވެސް އެ ފުރުޞަތު މިހާރު ވަނީ ނިޒާމީ ނުކުތާ ތެރޭގައި ޖަވާބުދާރީވުމެއް. އެހެންވީމާ، މަޖިލީހުގެ ބަލުން ހުސްނުކުރާކަން އަޅުގަނޑު ނުދެކެން. އަޅުގަނޑުގެ ޤާނޫނު މިހާރު އޮންނާނީ ޤާނޫނުތަކުގައި. އެއީ ކުރީގައި ހޯރަފުށީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޅުގަނޑެން ނިސްބަތްކޮށް ނުދެއްކާ ވަގުތާއި ދައުލަތް ކަމަށް ހުރިހާ އެންމެންނަށް އެކުވެރިން މަސައްކަތްކުރިމަ އާދޭ ރައްދު އެންމެންނަށް ދީފައި. ދެން އިތުރަށް މަޖިލީހުގެ ޤާނޫނުތަކަށް އަޅުގަނޑު ނުދެކެން.

ރިޕޯޓަށް ވާހަކަދެއްކުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރާއި އަދި އެހެންވެސް މެންބަރުން މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާގެ އޮފީސަރުންނާއި ދިވެހިރައްޔިތުންނާއި އަދި މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާތަކުގެ އުޅުއްދުންތެރިކަން އިޙްތިރާމްކުރުން ބިނާކުރެއްވުން ގެންދަވާ މަސައްކަތާއި ދައުލަތުން ގެންދަވާ އެއްބާރުލުމަށް ޓަކައި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރާއި މަޖިލީހުގެ އެހެން ހުރިހާ މެންބަރުންނަށް އަޅުގަނޑު ޝުކުރުދަންނަވަމުން މިހާރު ހުށަހެޅިފައިވާ މި ބިލުގެ އިޞްލާޙާއި ބެހޭގޮތުން ބައިވެރިވެލައްވާ އަޅުގަނޑު މި ފުރުޞަތު އަރުވަނީ ފުރަތަމަ ކިޔުމުގެ މަރުޙަލާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޝަރީފު މުޙައްމަދު. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޝަރީފު މުޙައްމަދު.

ފުރަތަމަ ކިޔުމުގެ މަރުޙަލާގެ މެންބަރު ޝަރީފު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2010 މަޢާފު ދިނުމާއި އަދަބު ލުއިކުރުމުގެ ޤާނޫނަށް އެއް ވަނަ އިޞްލާޙުގެނައުމުގެ ބިލުގެ ބަހުސް މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގައި ކުރިއަށް މިދަނީ ވަރަށް ޖަޒުބާތީ ގޮތެއްގައި. ނަފްސާނީ ނައްޓާލުމަށް ޙާލަތުގެ ކަމުގައިވާ އަޅުގަނޑުމެން ހުރިހާ އެންމެންނަށް އެބަ އެނގޭ. އެބަ ވިސްނޭ. ހަމަ އެހެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރޭގައި އިޖްތިމާޢީ ޚިޔާލުގެ ނިޒާމު، ޖިނާއީ ޢަދުލުގެ ނިޒާމު ގައުމީ ގޮތުން ޤަވާޢިދު ބަލާ ޖަލު ހިފެހެއްޓުން ނިޔާގެ އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރޭގައި އެއްބާރުލުން އަނެއް ބައިކަ ގެރުވާކުރުން ވާ މަސްޢަލަ އަޅުގަނޑުމެންގެ މުޖުތަމަޢުން ފެންނާނީ، އެކަންކަން ހުއްޓުވުމުގެ ރޫޅުގައި ކޮންމެ މެންބަރަކު ވެސް ވާހަކަފުޅު އެ ދައްކަވާނީ. ސިޔާސީ ފިކުރު ތަފާތުވުމުގެ ގޮތުން ދައްކަވާ ވާހަކަފުޅު ތަފާތުވެދާނެ. އަމިއްލަ ފިކުރު ފާޅުކުރުން ބަދަލުވެގެން ހިނގައިދާނެ. އެހެންނަމަވެސް ކޮންމެ ބާރުގަދަ ކޮންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ބޭނުން މިވަނީ މިކަންކަން ހުއްޓުވާލުން. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން އެންމެންގެ ވިސްނުމުގައި ހުރި ކަމެކޭ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން އުފާކުރާ ކަމެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، اللہ ތަޢާލާގެ އަރުޙަމުލްކަށް އެކަށީގެ ހިތްވަރުދީގަތަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބަދަލުވެ ނުވެނެވޭނެ. ޒިންމާދާރުވާނެ ތަނެއްގައި ޒިންމާ ނެރެފާނެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނުބުނެވޭނެ. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރޭގައި މިއަދުގެ މުޖުތަމަޢުގެ ކަންތައްތައް އޮޅުވާލަން ބަލާއިރު އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައްޔިތުންގައި މި

ދިރިއުޅޭ 3 ވައްކަރުއްގާ މީހުން ކުރެއް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޢަދުލުއިންސާފުގެ ނިޒާމު ހިނގަމުން މިދަނީ واذا حكمتم بين الناس. މި އުސޫލުންނާ ސުވާލުކުރެވިއްޖެ ނަމަ، ލިބިދާނެ ޖަވާބަކީ ކޮބައިތޯ. މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާލަންޖެހޭ ކަމެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ކުރީގެ ތުހުމަތުގައި ގެންދެވޭ މީހާ ތަޙުޤީޤުގެ މަރުޙަލާގައި ތަޙުޤީޤުތައް ހިނގަމުންދާއިރު އޭގެ އެންމެ ޢަދުލުވެރި އިންސާފުވެރި ގޮތުގައިތޯ މި ރާއްޖޭގެ ޤާނޫނު އަސާސީގައި އޮތީ. މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ސުވާލު އުފައްދަންޖެހޭ ކަމަކީ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ހިމެނޭ މުހިންމު ޙައްޤުތަކުގެތެރޭ މި ޤާނޫނުގެ ތަޙުޤީޤުގެ ތުހުމަތު ދަރަޖަ ހަމަ އެންމެ ދަރަޖައިގެ ކުށެއްކަމަށް. މި ޤާނޫނުގެ ޝަރީޢަތުގެ ތުހުމަތު ދަރަޖަ ހަމަ އެންމެ ދަރަޖައިގެ ކުށެއްކަމަށް. މިއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ތަޙުޤީޤު އުފެދޭ ސުވާލެވެ. އުފެދޭ ސުވާލެވެ. ތަޙުޤީޤުގެ ދަރަޖައިގެ ދުނިޔަ ވެރިކަމެ އެއް. ހަމަކަށަވަރުން ދިމާވެއްޖެނަމަ އަޅުގަނޑުމެންގެ ދަރަޖައިން އެއްބަޔަކު އިސްލާމީ ދީނުގައި ޝަރުޢީ ކޮށްދޭހެން. އަދި ބަޔަކު އިސްލާމީ ދީނުގައި ފުރިހަމަ ބޭނުން ދިމާވަން. ފުރިހަމަ އަ މައްސަލަ ތަޙުޤީޤު ނުކުރެވިއްޖެ. ނަމަވެސް ފުރިހަމަނުވާނަމަ ހެދި ނުބެލެވޭ. ވިދިގެންދާ ދާއިރާގެ އިޢްތިރާފެއް ޖެހޭނީ ވަރަށް އަސާސީ ވިދިވިދިގެން ހާދަ ދިގު ޤަވާޢިދު ފުރިހަމަ ކުރުމަށް ހަރަކާތްތެރިވުން ދިޔައީ 100 އިން ދަރަޖަ އަދަދަކަށް ވަރަށްގަދަ ޑިސްކްރިމިނޭޝަން ޖެހިފައިވާ ހުރިހާ ތި ވަރަކާ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިހެން މި ދިމާވަނީ ސިޔާސީގޮތުން. އަޅުގަނޑުމެންގެ ދަރަޖައިގެ ވަރުގެ އަދަދު މި ދުވަސް ނިސްބަތުން ކުރާ މިންވަރުގެ ބަދަލުތަކާ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ދަރަޖައިގެ މީހުން ވަރު މީހުންގެ ވަރަށްގަދަ ސިފަ ސާފުކުރެވޭ ޝަރީޢަތެއް ކަމަ މިންވަރުކަމާ ސާބިތުވެދާން މި ދަރި. ތަޙުޤީޤު ވަރުދަރަޖައިގެ ކާމިލު، ދެކޭ ނުނިމޭން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދުޢާކުރުމުގައިވެސް ހެދި މިހުންނާ. ހިމެނޭއެންމެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ތަޙުޤީޤު ދަރަޖަވާ ދަރަޖައިގެ އުމަރު ސާފުކުރެ އެކަށީގެންވާ މި ނުދާނެ. ހަމަހަމަކޮށް ވެސް ފަހަރެއްގެ ބޭނުން ކުރުވާނެ ކުލަތައް ދުނިޔެހެން ދާނެ ކުރެއް ގޮތް ވާ ގޮތުގެ ވަރަށް. އަޅުގަނޑުމެންގެ ދަރަޖަ ހަމައެކަނި ގޮތަށް ދަރަޖަ އަޅުގަނޑުމެންގެ ދަރަޖަ ވަރު ގޮތް ގޮތުން ދަރަޖަ ހިތްހަމަޖެހުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނުމާއި އެހެން ވެސް ޝަރީޢަތުގެ ކަނޑައަޅުގެ ފެނުނު އެއް ދުވަސްގެ ކަމަކަށް ނުހައްގުވާނެ ހަމަހަމަ ބަލާކަށް ބަލާބަލާ ނުކުރެވެއް. އެއީ ހަމަހަމަ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން އިސްލާމީ ދީނުގައި ހަމަހަމަ މިނަކީ ދިމާވަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ހިތާމަ ހުރި ކަމެއް. މި ކަންކަން ހުއްޓުވުމަށް ގައިގަދަކޮށްކަމުގައި މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ އެމީހުންގެ މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ ޖައްސާ އަދި ކުޑަ އުޅޭއެއް ނުން. އަޅުގަނޑުމެން މިހެން މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން ކަމަ ގޮތުގެ އުސޫލުކުރަން އުޅަނީ ގޮސްގޮސް މަސައްކަތުގެ ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކުރަން ވަރަށް. އަޅުގަނޑުމެން ދުވަސް ހިފެހެއްޓު ގޮސްގޮތުގެ ގޮތުން މަސައްކަތް ވަރަށް. ގޮތުން ފާހަގަކުރަން ވަރަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެހެންނަމަވެސް އަ ގޮތުން ފުރިހަމަކަމާ އަ މިހެންގެ ތަޙުޤީޤުގެ ކަނޑައަޅާ މީހުންގެ ތަޙުޤީޤުގެ ތުހުމަތު ގޮސްދިޔަމަކަށް ފުރުޞަތުގެ ދިނުމަކަށް އަ ކުރަހައިން ގޮތަކާ އެކަށް ފާހަގަކުރެވިގެން ދިޔައީ. އަ ގޮތުން ތަންފީޒުކުރުމުގައި ފުރިހަމަކަމުގައި ދިމާވެއްޖެ ހުރި

ދަތިތަކަކީ ކޮބައިތޯ. މިއީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާލަންޖެހޭ ކަމެއް. މިއަދު ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޤަތުލު އާއްމުވެފައިވާ ކަމަށް ދިވެހި އުސޫލުގައި ރައްޔިތުން އެއް އަހަރުން ގޮވަމުންދާއިރު އެކަމުގެ ޒިންމާ ނަގަންޖެހޭ ފަރާތަކީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ކުރީގެ ރައީސް މައުމޫނެއް ނޫން. މިހާރުގެ ރައީސް މުޙައްމަދު ނަޝީދެއް ނޫން. އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފުލުހުންނެއް ވެސް ނޫން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ހިތާމަޔާއެކު ދަންނަވާލަންޖެހެނީ އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން. މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ 77 މެންބަރުންނާ މިކަމުގެ ޒިންމާ ނަގަންޖެހޭނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެންގެ ޝަރުޢީ ނިޒާމް ރަނގަޅުކޮށް ހަރުދަނާކުރުމަށްޓަކައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރޭގައި އަދުލު ގާއިމުކުރުމަށްޓަކައި ހަދަންޖެހޭ ޤާނޫނުތަކެއް ހެދުމުގެ ބާރު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން ދީފައިވަނީ މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހަށް. ޤާނޫނުއަސާސީގެ ބިލު ކޮބައިތޯ. ކޮންތާކުތޯ. 14 އޮކްޓޫބަރު 2009ގައި މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުނުއިރު 2009 ފަހަނައަޅާ، 2010 ފަހަނައަޅާ ގޮސް 2011ގެ ދައުރުވެސް އަޅުގަނޑުމެން ދުވަސް ފެށިއިރު އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން ކޮބައިތޯއޭ. މިއީ ދިވެހި ރައްޔިތުން މިއަދު ކުރާ ސުވާލެއް. 14 އޮކްޓޫބަރު 2010ގައި ހުށަހެޅުނު ޖަރީމާތަކާއި ގުޅޭ ބިލު ކޮބައިތޯ. މިއީ މިއަދު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން ކުރަމުންގެންދާ ސުވާލެއް. 22 މާރޗް 2009ގައި ހުށަހެޅުނު މަސްތުވާތަކެއްޗާ ބެހޭ ބިލު މިއަދު ކޮބައިތޯ. ކޮންތާކުތޯ. އަޅުގަނޑުމެން މި ދައްކަނީ ގޭގެ ކަންކަމާއި މާރާމާރީއާއި މީހުން ކަތިލުން އެންމެ ބޮޑަށް ފެތުރިފައިވާ އެންމެ ބޮޑު ވައްކަން އާއި މަސްތުވާތަކެތީގެ ދަޢުވާ. އެ ދިޔަ ބިލުގެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި އުޅުނީ ގޮތެއް ނުނިމިގެން. 10 ނޮވެމްބަރު 2009ގައި ހެއްކާ ބެހޭ ބިލު ކޮބައިތޯ. ކޮންތާކުތޯ. އަޅުގަނޑުމެން މި ދައްކަނީ ފުލުހުންގެ ތަޖުރިބާ ބޮޑުކުރި ބައިނަލްއަޤްވާމީ ތަމްރީނު ދޭ ވާހަކަ. އެ ބޭފުޅުންގެ މަސައްކަތްކޮށްފައިވާ ބައިނަލްއަޤްވާމީ ތަމްރީނު ދޭން. އެހެންނަމަވެސް އެ ބޭފުޅުންގެ ތަޖުރިބާތަކުން އެ ބޭފުޅުން އެ ހުނަރާ ތަޖުރިބާތަކަ މިއަދު ހިތާމައަކީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދަންނަވާލަންޖެހޭނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ޖަވާބުދާރީ އުއްކަކަން ނުވެވޭ. އެ ސަބަބަ ހިރި ހެއްކާ ބެހޭ ބިލުގެ ވާހަކަ ދިވެހި ރައްޔިތުން އަޅުގަނޑުމެން ދައްކަން މި ޖެހެނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން މިކަން މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން ނިންމަންޖެހޭ މިފަދަ ފުރިހަމަ ކޮންމެއްމުކެއް ނުނިންމާ އަހަރުފަހަރުން މި ބަލަނީ ބޮޑު ދެ ދިރި މަރައިގެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ސިކިއުރިޓީ މަސައްކަތެއް ދިޔައީ. އެއް ބަޔަކު އެ ބައެއްގެ، ކޮންމެ ބަޔަކު އެ ބައެއްގެ، ސިޔާސީ މަސްލަހަތުތަކުގެ ވާހަކަތޯ މަސައްކަތު މި ކުރަނީ. ނުނިންގާ ވަކިވަކިގެ ވެސް އެކަމާ ދަސްތޫރުވިކަން ބައިބައިވެގެން ވެސް އަޅުގަނޑުމެން އެކަން އެބަ ކުރޭ. އެހެންނަމަވެސް މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން އެއީ އަދިވެސް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޤަތުލުޢަމްދު ވެއްޖ ކަމުން ބަލަމުން ފައިދާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ ގޮތުގައި މިބަ މިއަދު ވަދެގަންނަންޖެހުނީ. މިއަދު ދިވެހިރާއްޖޭގެ މަގުމަތީގައި ފުރާފުރުތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެމައް މިތަނުގައި ކަނިރީގެ ހަނިމުގަފަ ފުންމަށްޓަކައި ފުރިބަލަމުގެ އެ ސަލާމަތީ އެކަންކަން ފަރިކޮށްދުމުން މި ދެކެނީ. އިއްޒަތްތެރި

ރައީސް، އަޅުގަނޑު ހަމަ ތަކުރާރުކޮށް ދަންނަވާނީ މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުންނޭ. މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން އެކަމުގެ ޒިންމާ ނަގަންޖެހޭނެ. އަޅުގަނޑު ގޮވާލަނީ މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ އެންމެހާ މެންބަރުންނަށް އަޅުގަނޑުމެން ނުނިދާ ހޭލާ ތިބެގެން ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ހިނގާ [illegible] އަޅުގަނޑުމެން ނިންމަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތު، ރައްޔިތުން އަޅުގަނޑުމެންނާ ހަވާލުކުރި މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރަން. އަޅުގަނޑުމެންނަން އަޅުގަނޑުމެންގެ ޝަރުޢީ ނިޒާމް ހަމަޔަކަށް އަޅުވާ އެ ޝަރުޢީ ނިޒާމް [illegible] ރައްޔިތުންގެ އިތުބާރު [illegible] ނޫނިއްޔާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މިއަދު މިއޮތް [illegible] [illegible] ނިޒާމުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހިނގައްޖެ ކަމުގައި ވަނީ ނަމަ މާދަމާ الله ތަޢާލާގެ ދަރުބާރުގައި އަޅުގަނޑުމެން ދޭނީ ކޮން ޖަވާބެއްތޯ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން އިސްލާހުވާން އެބަޖެހޭ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ޝަރުޢީ ނިޒާމް އިސްލާހުވާން އެބަޖެހޭ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ތަޙުޤީޤު ނިޒާމް އިސްލާހުވާން އެބަޖެހޭ. އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ފުލުހުން އަދި މަޖިލީސް ވެސް އިސްލާހުވާން އެބަޖެހޭ. އަޅުގަނޑުމެން ދައުލަތުގެ އެންމެހައި މުއައްސަސާތައް އިސްލާހުވާން އެބަޖެހޭ. އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ދައުލަތުގެ މައިގަނޑު ބާރުތަކާއި އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައްޔިތުންގެ [illegible]. އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައްޔިތުންގެ ދިރިއުޅުމާއި އަޅުގަނޑުމެންގެ މުސްތަޤުބަލާއި ގުޅިފައިވާ ކަންކަން ބިނާކޮށް ބައްޓަންކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަޅުގަނޑުމެން އަދާކުރަމުން ދާއިރު އަޅުގަނޑުމެން އެއްބަޔަކު އަނެއް ބަޔަކަށް އިނގިލި ދިއްކޮށް އެއްބަޔަކު އަނެއް ބަޔަކުގެ ބޮލުގައި އިލްޒާމުއަޅުވައިގެން [illegible] މިކަމެއް ނުވާނެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިއަދު [illegible] [illegible] ދިޔައީ ކުއްލި މައްސަލަ. ހަމަ މިކަހަލަ މައްސަލަ. މާރާމާރީގެ މައްސަލައިގައި މީހުން މެރުމުގެ މައްސަލައިގެ ވާހަކަ. ދެން ކުރިއަށް އޮތް [illegible] އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ރާއްޖޭގެ ކަންކަން ކުރިއަށް މިދާގޮތަށް ވަނީ ނަމަ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ ކޮންމެ [illegible] އަޅުގަނޑުމެން ދައްކަންޖެހުނީ މި ވާހަކަ. ހުއްޓުވުމަށްޓަކައި މި ކަންކަން ނިމުމަކަށް ގެނައުމަށްޓަކައި އަޅުގަނޑުމެން ކުރަންޖެހޭ ކަމަކީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ބާރުތަކައި އެޅިފައިވާ ވާޖިބު އަޅުގަނޑުމެން އަދާކުރުން. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނިޒާމެއް [illegible] [illegible] އެ ބާރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދޭން މި ޖެހުނީ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި ކުރެވޭނެ މަގު އަޅުގަނޑުމެން މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން ފަހިކޮށްދޭން އެބަޖެހޭ. މިއަދު ކަންކަން ހުރި ގޮތުން މިއަދު މިހެން ނިންމަންޖެހޭ [illegible] [illegible] [illegible] ގަވާއިދުތައް ހުރިހައި [illegible] ސަބަބުން މިއަދު ފުލުހުން ވެސް އެ ވަނީ މައްސަލަތައް ތަޙުޤީޤުކުރުމުގައި [illegible]. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ގައްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ [illegible] އަޅުގަނޑުގެ ދާއިރާއަށް ނިސްބަތްވާ އަޅުގަނޑުމެންގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވާހަކަ. [illegible] [illegible] [illegible] އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، [illegible] [illegible] [illegible] ކަންކަން އޮތީ މިހެން. [illegible] ދުވަހު [illegible] ވެސް ހަމަ ވިޔަފާރިވެރިއަކަށް [illegible] ވެސް ހަމަ [illegible] [illegible]

ހަމަލާ އެއް ދެވިގެން ދިޔައީ. ފުލުހުން ގެންދަނީ ތަހުގީގުކުރަމުން. މުސްކުޅި އަންހެނުންނަށް ދަންދަން ތަޖުރިބާކުރަން މިކަހަލަ ޖަރީމާތައް ވެސް ހިންގަމުން މި ގެންދަނީ. ފުލުހުން ގެންދަނީ ތަހުގީގުކުރަމުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ވިޔަފާރިން ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ވިދާޅުވި ފަދައިން ހާހުން ގެންނާލާ މިދާނުލި މައްސަލަ ރުޖުސްލިއުސްސާ ހަމައަން މިދަނީ 100 އަން ވުގަ ލަދު މައްސަލަތައް. ސަބަބަކީ އަދުލުއިންސާފުގެ ބުރާގައި މިހާރު ހުރި ސާބިތުކުރެވޭން މިއަދު އުސޫލު މިއަދު އަދުލުއިންސާފުގެ ޝަރުޢީގެ ކަންކަން އަދި އުސޫލު ނުގެބަލަން. އެ ސަބަބާ ހުރި އެންމެ ކުރިން އަދުލުއިންސާފުގެ ދަނޑު ތަފާސްކުރެވޭ ބިލުތަކަށް ގެންނަ ބަދަލުތަކާ ހިސާބުން އަދުލުއިންސާފުގެ ދައުރު ދިޔަމީ. ހަމަހަމަކަމަށް 2 އަހަރު ކުރިން އަދުލުއިންސާފު ނިންމާ ސިޔާސީ ބިލުތައް އަދުލުއިންސާފު މިގަނޑު ދިއުން ނިންމުމަކަށް ގެނެސް އަދުލުއިންސާފުގެ މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހަށް ސީދާ ބަދަލުގެނައުމުގެ ހުއްދަ ލިބޭ އަން ބަދަލުގެނައުމުގެ ހުރިހާ ކަމަކީ މަސައްކަތްތަކާ މަޖިލީހަކުން އަދުލުއިންސާފުގެ ވާން އެބަޖެހޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަދުލުއިންސާފު ހަމަ ނިންމާލަމުން ވެސް ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ މިއަދު ބަދަލުތަކުގެ ހިސާބު ލާ އަމާޒުތަކަށް ވީނީ ޖަހާފައި ނަގާށް ފިރާޅާ މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން. ވަރަށް ބޮޑު ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ދުވަހުގެ ޖަލްސާގެ އެޖެންޑާގައި އިބްތިދާއީ ބަހުސަށް އެޖެންޑާކުރެވިފައިވާ ބިލުތަކަށް މިޖަލްސާގައި އެކަކަށް އެދިފައިވާ 1 ވަގުތީގެ ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ ކަމުގައި އިދާރީ ގޮތުން އަދުލުއިންސާފު މައުލޫމާތު ދެއްވަން. މި ބިލަށް ފާހަގަކުރެވޭ ދެއްކެވުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ ނުވާ. އަދި މި ބިލަށް ފާހަގަކުރެވޭ ދެއްކެވުމަށް އެދިވަޑައިގެންފައިވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ނަންފުޅުތަކުގެ ލިސްޓް ހުސްވީ ވެސް ނުވާ. އެހެންކަމުންވާ އެހެންގޮތަކަށް މި ބިލުގެ ބަހުސް އެޖެންޑާކުރެވޭ ދުވަހު އެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ދާނެ ފާހަގަ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ މަޢުލޫމާތަށްޓަކައި އަދުލުއިންސާފު ދަންނަވާލަން.

10. ނުނިމިހުރި މަސައްކަތްތައް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

10.1- އަދުލުއިންސާފު ދަނޑު މިހާރު މިދަނީ އެޖެންޑާ އައިޓަމް 10 އަށް. އެއީ ނުނިމިހުރި މަސައްކަތްތައް. ނުނިމިހުރި މަސައްކަތްތައް މި ސުރުހީގެ ދަށުން އެޖެންޑާކުރެވިފައިވާ ފުރަތަމަ އައިޓަމަކީ އެޖެންޑާ 10.1ގައި އެޖެންޑާކޮށްފައިވާ އައިޓަމް، ހުށަހެޅުއްވީ ވިލިމާލޭ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މޫސާ މަނިކު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/2007

ދިވެހި ސިވިލް ސަރވިސްގެ ޤާނޫނަށް އިޞްލާޙުގެނައުމުގެ ބިލުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދިއުން. އެ ބިލަށް ވާހަކަފުޅު ދައްކަވަން އެދިވަޑައިގަންނަވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފުރުޞަތު އަރުވަމުން ގެންދެވުން. އަޅުގަނޑަށް މަޢުލޫމާތު ލިބިފައިވާ ގޮތުގައި މިހާރު ވެސް [illegible] [illegible] ލިސްޓުގައި އެބައޮތް. ވާހަކަފުޅު ދައްކަވަން އެދިވަޑައިގެންފައިވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ނަންފުޅުތައް ހިމެނިގެން. އެހިސާބުން އަޅުގަނޑު ފަށާނަން. އެހެންނަމަވެސް މިކަމަށް މި ބިލަށް ވާހަކަފުޅު ދައްކަވަން އެދިވަޑައިގަންނަވާ އެހެން މެންބަރުން ލިސްޓުގައި ނެތް [illegible] އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން. މި ބިލަށް ވާހަކަފުޅު ދައްކަވަން އެދިވަޑައިގެންފައިވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ނަންފުޅުތައް ލިޔުއްވިގެންވާ ލިސްޓު އަޅުގަނޑުގެ ކުރިމަތީގައި [illegible] އެ ލިސްޓުގައި ވާ ބައެއް މެންބަރުން ނުވަތަ އެންމެ މެންބަރަކު ފިޔަވައި އެހެން މެންބަރުން އަޅުގަނޑުމެން މި [illegible] [illegible] މި ވަގުތު ފެންނާކަށް ނެތް. މި ހާލަތުގައި [illegible] އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޑީ.އާރް.ޕީގެ ފަރާތުން ވާހަކަފުޅު ދައްކަވަން އެދިވަޑައިގެންފައިވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކީ. ހިންނަވަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު [illegible] ޢަބްދުﷲ ޝާހިދު. އެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މި ވަގުތު ވާހަކަފުޅު ދައްކަވަން [illegible] ބޭނުންފުޅު ނުވާ ކަމަށް އަންގަވައިފި. އެހެންކަމަށްވާތީ [illegible] [illegible] [illegible] ގެންދަވާ [illegible] އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފުރުޞަތު އަރުވަމުން ގެންދިޔަން. ([illegible]) އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ [illegible] ދަންނަވާލަން. މި ބިލަށް ވާހަކަފުޅު ދައްކަވަމުން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ލިބިވަޑައިގަންނަވާ ވަގުތު [illegible] އަދި [illegible] ވަކި ގަވާއިދެއް [illegible] މެންބަރުންނަށްވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަކި ބޭނުން ކުރައްވާ [illegible] ނިސްބަތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެއީ، ނަމަވެސް މިހާރު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރެއްގެ ނަންފުޅު އަޅުގަނޑުގެ އަތަށް ލިބިއްޖެ. އެއީ ޑީ.އާރް.ޕީ އިން ވާހަކަފުޅު ދައްކަވަން އެދިވަޑައިގަންނަވާ މެންބަރެއް. އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] ލިސްޓުން [illegible] [illegible] ޑީ.އާރް.ޕީ އަށް ބާކީ އޮތް ވަގުތުގެ [illegible] [illegible] 11 މިނެޓް. ދެން ހަމަޖެހިގެންވާ ގަވާއިދުގެ މަތިން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް ފުރުޞަތު ލިބިވަޑައިގަންނަވާނެ. ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ނިހާން ޙުސައިން މަނިކު. މިހާރު މި އަޅުގަނޑުމެން ވާހަކަދައްކާ ބިލަކީ ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މޫސާ މަނިކު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/2007 ދިވެހި ސިވިލް ސަރވިސްގެ ޤާނޫނަށް އިޞްލާޙުގެނައުމުގެ ބިލު. މިބިލަށް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ނިހާން ޙުސައިން މަނިކު ވާހަކަދައްކަވާލުމަށް ފުރުޞަތު އަރުވައިފިން.

ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ނިހާން ޙުސައިން މަނިކު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދޭ، ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އަޅުގަނޑުގެ ކުރިމައްޗަށް މިހާރު އަރައިއްސަ މިވާ ސިވިލް ސަރވިސްގެ ޤާނޫނަށް އިޞްލާޙު ގެނެސްދިނުމަށް މަނިކުފާން ހުށަހަޅުއްވާފައި ވަނީ 13 ވަނަ މާއްދާ އަށް. (ހ)ގެ ކޮމިޝަނުގެ މެންބަރުން ޢައްޔަންކުރާނީ މި މާއްދާގެ (ށ)ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ދޭ މަޝްވަރާގެ މަތިން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކަމަށް ބަޔާންކުރައްވާފައި. އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ތަޖުރިބާގައި ހަމަ ފާހަގަ ކޮށްލަން މިވަނީ ކަމަކަށް ބަހުސްކޮށްދެއްވުމުގައި ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނާއި އަދި އެހެނިހެން ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބަޔާންކުރާ މިހިރަ މުސްތަޤިއްލު މުއައްސަސާތަކަށް ފަރާތްތަކުން އަޢުލާނުކުރާ ބާރު ގޮތުން ތަފާތު ޒާތުގެ އުފެދިގެން ދިރާސާކޮށް އިޢުތިރާފު ކުރެވޭ ފަދަ ގޮތެއްގައި މި މަޖިލީހުގެ ބޭފުޅުން ނުހޮވިގެން ދިޔަކަމީ ޙަޤީޤަތެކެވެ. އެއީ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މިހާރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ 115 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އިން ދައުލަތުގެ މައިގަނޑު ސިޔާސަތު ކަނޑައަޅާ ފަރާތަކީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކަމަށްވާތީ، އެ ސިޔާސަތު ތަންފީޛުކުރުމަށް ލިބޭ ބާރު ދިނުމަށް ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނާއި ސިވިލް ސަރވިސްގެ ކަމަށް ވާތީ، އެ ކޮމިޝަނަށް މެންބަރުން އައްޔަނުކުރުމުގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ފުރިހަމަ، ފުރިހަމަ އިޚްތިޔާރު. އެކަށީގެންވާ ނަޒަރަކުން ބަލައިލުމުން އަޅުގަނޑު ފުރިހަމަ ދައުރެއް އޮންނަންޖެހޭ ކަމަށް ޖެހޭ ކަމަށް މިވޭ. އަޅުގަނޑު ހިތަށްއަރާ އިޢުތިރާފު ކުރައްވާކަން ބަލައިލުމަކީ ވަރަށް މުހިއްމު. އަޅުގަނޑު ހިތަށްއަރާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވިދާޅުވިހެން އެއް ކަމާއި އަނެއްކާ މި އިބާރާތް ހުށަހެޅުމުން މިހާރު ރާއްޖޭގެ ކަމަކާ ބާރު ހަރުކަށި ތަޖުރިބާ މިހިރަ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ސަރުކާރުގެ ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަން ކޮމިޝަނުގައި ބާރުލިބިފައިވާ މާއްދާތަކުގައި ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަން 179 (ހ)ގެ ތިރީގައި މި އޮންނަ (ހ)- ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނަކީ ވަކި ފަރާތަކަށް ބެހެއްޓުމާ، ވަކި ފަރާތަކަށް ބެހެއްޓުމާ މުސްތަޤިއްލު މުއައްސަސާއެކެވެ. އަދި އެ ކޮމިޝަނުގެ ވާޖިބުތަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރަން ވާނީ ޤާނޫނުއަސާސީ އާއި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރާ ޤާނޫނުތަކާއި އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތިން. މިހެން ޖެހިވަޑައިގެން ގޮއްސަ ފަރާތް ބޭނުން މި މިނިވަން މުސްތަޤިއްލު ގޮތުގެ، މިނިވަން މުސްތަޤިއްލު މުއައްސަސާއެއްގެ އުސޫލު 3 ބޭނުން ވަކިވެފައި އޮތް ރިޢާޔަތް ނިޒާމެއްގައި މިފަދަ މުއައްސަސާތަކަށް ޖިބިލްވިފައި އޮތުމުގައި ވެރިކަން ހިންގުމުގެ ބާރުގެ ފުރިހަމަ ދަރަނި ގެންނެވުމަށް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މަސައްކަތް މި ކުރެއްވީ ކޮންގޮތަކުން ކަމެއް އަޅުގަނޑުގެކަން ވާ ބޭނުމަކަށް ދޮރުވާ ގޮތެއް ނޫޅޭ. 115 ވަނަ މާއްދާގައި އެ ވިދާޅުވާ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ޒިއްމާ ހިންގުމުގަ ތިބިވަޑައިގެންނެވީ (ބ)އިން ދައުލަތުގެ މައިގަނޑު ސިޔާސަތުތައް ކަނޑައަޅާ ފަރާތަކީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާތީވެ. އަދި އުނިވަޒިއެވަންނަވާތް ފަރާއިން މިފަދަ އިބްތިދާއާ މިހާރު ހުރަހެޅިގެން ކުރިއަށް މި ދާއިރު ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ތަމަރުކަޒު ހިންގުމުގެ ޤާނޫނަކީ އަދި އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ފުރިހަމަ ފަހަރަށް

ދިވެހިރާއްޖެ ލާމަރުކަޒީ ގޮތުން ބެހި، އަތޮޅު ކައުންސިލާއި ރަށު ކައުންސިލްތަކާއި އަދި މާލޭގެ ސިޓީ ކައުންސިލާއި، އައްޑު އަތޮޅުގެ ސިޓީ ކައުންސިލު ފަދަ ތަންތަން އުފެދިގެން ދިޔަ ހިނދު ރައްޔިތުންގެ ގާތުން ޚިދުމަތް ދިނުމުގެ ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުތަކަށް ކަންތައް ދިޔަ ހިނދު އެ ތަންތަނުގައި ހިމެނޭ އެތަކެއް ސަރުކާރު ސިވިލް ސަރވަންޓުންނަށް އެ މީހުންނަށް އުއްމީދުކުރާ ސިޔާސީގޮތުން ތަފާތު ގޮތަކަށް މަޖުބޫރުކުރުމުގެ ނެތި، މިނިވަން މުސްތަޤިއްލު މުއައްސަސާއެއްގެ ވެރިޔަކު އެ ބޭފުޅުންނަށް ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ރުހުން ނަސީބު މި ގާތުގައި މިއަދު ވަރަށް ފަހިކަން މިއަދު ވަރަށް ބޮޑުކަން އަދުގަނޑުވެސް ގެނެސްދޭ އެބަޖެހޭ. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަކީ އެގްޒެކެޓިވް ޕަވަރުގައި އެ މަނިކުފާނަށް ލިބިވަޑައިގެންފައިވާ އެގްޒެކެޓިވް ފުރިހަމަ ބާރުގެ ބޭނުން މިގޮތުން ކުރައްވަން ކޮންމެހެން ސިވިލް ސަރވިސްގެ ޤާނޫނަށް ރިޢާޔަތް ގެންނަވައިގެން އެ ކުރިޔަށްގެންދިޔައި ނުވަތަ ސިވިލް ސަރވިސްގެ އެންމެ މަތީ ބޯޑުތަކުގައި ތިއްބަވާ ރައްޔިތުންގެ ތިއްބަވާގެ މަޖިލީހުގެ ރުހުން ދީގެން ތިއްބެވުމަށް މެންބަރުންގެ ތަރައްޤީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ދައުރުގައި ފުލުހުންގެވެސް އޮޑިޓަރ މިއަދުގެ ބިނާކުރުމުގެ ޖުޑީޝަލް ސަރވިސްގެ މި ގޮސްފައި ހުރި މިނިވަންކަމާއި ރައްޔިތުންނަށް ބޭރު ދުރުކޮށްދީ ދުރުކޮށްލުމަށް މިއަދުގެ ސަރުކާރާއި ނިސްބަތްވާ އެއްވެސް ޕާޓީއަކާ ކޮންބައެއް އިދާރީގޮތުން ކަނޑައަޅާ ކަމަށް ޤާނޫނީ އަސާސީ އިންތިޚާބު ކަމަށް އަލުގަނޑުވެސް ފުރިހަމަ އަދި މިއަދު. އަލުގަނޑު ހަމަ އެއްވެސްޤާނޫނު ނުފޫޒުނުކުރާ ޤާނޫނީ ބާރު އެކުލެވޭ އިދާރީގޮތުން ކަނޑައަޅައިފި. އަލުގަނޑު މި އިންތިޚާބު ފުރިހަމަ މިއަދު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ބައިވެރިވުމުގައި ރައްޔިތުން ބާރުއަޅުއްވައި. އަދި ސަރުކާރު ކަމަށް ވިދާޅުވުމުން 115 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އަށް އިޞްލާޙުކުރެއްވުމާއި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާކަމުގެ އެ ސިޔާސަތުތަކާ ތަފާތުވާ ބައެއް ދިވެހި ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނާއި ސިވިލް ސަރވިސްގެ ކަމަށް ވާތީ އެ ކޮމިޝަނުގެ ބަޖެޓުން އަލްއަށްކުރަން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ފުރިހަމަ ދައުރުގައި އޮންނަނީ. އެ ވިދާޅުވާ ފުރިހަމަ ވެއްޖެއްޔާ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަށް ފުރިހަމަ އިދާރީ ބާރު ދެވިގެން ބަދަލުގެނައުމަށް ނުލިބި ކޮމިޝަން ދިވެހި ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަންގެ ވެރިޔާގެ ހުށަހެޅުމެއް ނުވާ އެއްވެސް ކަމަކާ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ނުވަތަ އެމްޑީޕީ ޕާޓީ އިން ބަދަލުކުރެއްވި ތަކުރާރު. އެ ހުކުމުގައި އަލުގަނޑުވެސް އިންތިޚާބުކުރެއްވުމުން ހުރިހާ އިދާރީ އޮފީހެއް ގޮތަށް މިއަދު ހުއްޓުވަން ދެން ބަލަހައްޓާކަށް ނުފަށައި ބަލަހައްޓަން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އިދާރާތަކާއި ވާހަކަ، ދިވެހި ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ މިނިވަންކަމާއި މުސްތަޤިއްލުކަމުގެ މައްސަލަ އަލުގަނޑުމެންގެ މި މަޤާމުން ފެށި އިތުރުކުރުމުން އަލުއިދާރާ ކަމަށް އޮޅިގެން. އެއް ބަޔަކު ފެށިކަމަށް އަދި އެ ޖަޖުން ބަލަހައްޓާ ބައިވެރިކަން ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނާއި އެންޓި-ކަރަޕްޝަން ކޮމިޝަނާއި އަދި އެހެންނިހެން ތިން ހުރި ކޮމިޝަންތަކާ ކޮޅުން އަލުގަނޑުމެންނަށް ޖިހާދު ކުރުމުގައި ވާހަކަ ޖަހައި މަސައްކަތްތަކާ ދަރަންޖެހި، މިއަދު މި ޤާނޫނީ މަޖިލީހުގައި މި ދައުލަތް ރައްޔިތުންގެ ހުރި އެންމެ ބޮޑު ދަރި އުނދަގޫ ވާހަކަ. މަޖިލީހުގައި މިހުން މަހާ ވާހަކަ. އެކަންތައްތައް ދޫކޮށް އަދުލުވެރިކަމުގެ ވާހަކަ. އެދުމަކީ މުހިއްމު

ކަންތައްތަކާއި އަދި މިދަންނަވާ ހެއްކާ ބޭރު ބިލާއި ޤާނޫނުލުއްބާރާއި އަދިވެސް ރައްޔިތުންނަށް ދޭންޖެހޭ އަސާސީ ބަރުދުސްތާއި މިހެން ހުންނަ މިނިވަން ކަންތައްތަކަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަރައިގަނެވި ހަމަ ބާރު ހިއްސާކުރުމަށްޓަކައި، ބާރު، އަޅުގަނޑުގެ ބާރު. މަޖިލީހުގެ ކަންތައް ކޮންމެ އިންސާނަކު ބަޔަކު ވެސް މި އަންނަ މަޖިލީހުގެ ކުރިމަގާއި ހުރި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރައްޔިތުންނަށް ޚިދުމަތެއް ނުދެވި ހިނގައިދާނެ. އެހެންވީ، އަޅުގަނޑު ހަމަ ޤަރާރުކޮށްފައިވޭ މި އިސްލާހުގައި އޮތް ގޮތަށް އަޅުގަނޑަކަށް ހަމަ މިއަދަށް އަދި ގާބިލުކުރުވާކަށް ނުކެރޭ ވާހަކަ. ނަމަވެސް، އަޅުގަނޑަކީ މިކަމާ ބޭރު ގޮތުން އިއްޔެގެ ޖަލްސާތަކުން ނުވަތަ އެހެން ޖަލްސާތަކު ދައުލަތާ ވަރަކަށްއެގައި މިއަދުވެސް ރަސްމީގައި ވިސްނުމާ ކަމުގައި ވާނަމަ އުޅޭތަކަށް ބާރުދޫކުރާން ވަރަކަ ދަންނަވަމުން، ދެއްވި ޝުކުރު ދަންނަވަން ޝުކުރުވެރިވަން. والسلام عليكم ورحمت الله وبركاته.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ދަންނަވާލައިވާން ގޮތުސަޖެހޭކަން ވަގުތު ފެށު ވަކި ނިމުމަކަށް އައިސްފައި. އަދި އެދިވަޑައިގަންނަވާފައިވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ލިސްޓުގައިވާ ނަންފުޅުތައް ވެސް ހުސްވުމަކާ ދޮރި ކައިރިއަށް އައިސްފައިވާކަމުގެ އިޝާރާތެއް އޭރު ކޮންޓްރޯލުވިޔަކަސް. މިހާރު އިތުރު މެންބަރަކު، އިތުރަށް މެންބަރަކު އެދިވަޑައިގެންފައި އެބަވޭ ބިލާ ބޭރު ގޮތުން އެއްކަމެއް ވިދާޅުވާން. އެ މެންބަރަކީ އދ.ޤ.ޕީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ބިލެތްފަހީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ނަޝީދު. ވާހަކަފުޅުދައްކަވަން ތެދުވެވަޑައިގަންނަވާއިރު ބިލުގެ ދަށުގެ ހިނގާފައި އޮތް މިނެޓް ބާކީ އެއް ގާތްގަނޑަކަށް 2 މިނެޓްހާއިރުގެ ވަގުތުކޮޅެއް ކަމަށް ވާތީވެ، އެ ވާހަކަ ވެސް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ މަޢުލޫމާތަށްޓަކައި ދަންނަވާލަމުން، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ނަޝީދު އަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން.

ބިލެތްފަހީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ނަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޤާނޫނުއަސާސީގައި ހުށަހަޅާން މިނިވަން މުއައްސަސާތައް އުފެއްދިއިރުގައި އޭގައި ވަރަށް މުހިއްމު ކަމެއް ބޭނުވައި ވާން. ޤާނޫނުއަސާސީން ކުރަން ބުނި އެންމެ މުހިއްމު މަސައްކަތަކީ އާދެ، ބާރުތައް އެއް ތަނެއްގައި އޮތް ބާރުތައް އަނެއް ތަނަކަށް ބަހާލުން. އާދެ، މިއަދު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ކުރަން މި މަސައްކަތް ކުރާ ކަމަކީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ބާރުތައް ޖަމާކުރުން. އާދެ، ޤާނޫނުއަސާސީގައި ހުށަހަޅާން މަސައްކަތްކުރަމުން ދިޔައީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ނަންބަރު ހުރަހަގައި، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ގޮތަކާ ކަނޑައަޅައި، އެއަށްފަހު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މިދަންނަވާ ނަންތައް އަދިން އެ ކޮމިޝަންތަކަށް ނަންތަކާއިގެ ގޮތުގައި ހަމަޖެއްސާ ގޮތަށް. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ޤާނޫނުއަސާސީ މި ފާސްކުރައްވާ ސިފަސިފާ އަދި

މިދެންނެވި ބާރުތައް މި އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ޖަމާކުރުން. އާދެ، ނަންތައް ވެސް ހުށަހަޅަންޖެހެނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް. އެ ނަންތައް ޕާސް ވެސް ކުރަންވީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން. އެ ނަންތައް އެ ކޮމިޝަންތަކަށް ހަމަޖައްސާ ބަޔަކީ ވެސް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް ކަމުގައިވުން. މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރާ އުސޫލެއް ނޫން. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އަތްޕުޅުމަތީގައި އޮންނަ ބާރުތައް ވެސް އެ ޖަމާކޮށް އެކަތިގަނޑަކަށް ވާކަށް ނުޖެހޭ. ވީއިރު، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލާނީ ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މޫސާ މަނިކު، ސިވިލް ސަރވިސްގެ ޤާނޫނުގެ 13 ވަނަ މާއްދާ އަށް ހުށަހަޅުއްވާފައި ވަނީ ރަނގަޅު އިސްލާހެކެވެ. އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިގަންނަން ވިސްނުންތެރިކަމާއެކު އެކަމަށް އަހައްމިއްޔަތުކަމެއް ދީގެން އަޅުގަނޑުމެން ފުރިހަމަކޮށް ވިސްނައިގެން އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިގަންނަންޖެހޭ އިސްލާހުތައް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން. އެހެނީ މިގޮތުން މިކަން ކުރެވިއްޖެ ނަމަ މިދަންނަވާ ޗެކް އެންޑް ބެލެންސްގެ އުސޫލުން އިތުރު ފަހިކަމެއް ލިބިގެންދާނެ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ބިލަށް ފާހަގަކުރެއްވުން އިތުރަށް މެންބަރުން އެދިވަޑައިގެންފައި ވާތީ އަޅުގަނޑަކަށް ނުފެނޭ. އެހެންވީމާ، ބިލުތަކުގެ މަސައްކަތު ހަމަޖެހިލައިފާ އުސޫލުން އަޅުގަނޑު ދެން ފުރުޞަތު އަރުވާނީ މި ބިލު ހުށަހެޅުއްވި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް. އެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ ގޮތުން ބިލުގެ ބިލާ ބެހޭ ގޮތުން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ފާހަގަކުރައްވާފައިވާ ނިމުމުން، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ދެއްކެވިފައިވާ ފާހަގަކުރެއްވުންތަކާ އޮޅުންފިލުވުން އެދިވަޑައިގެންފައިވާ ކަންތައްތައް އޮޅުންފިލުއްވައިދެއްވުމަށްފަހު، އެ ބިލާ ބެހޭ ގޮތުން އިތުރަށް ވިދާޅުވެފައިވާ ހުންނަ ފާހަގަކުރުންތަކާމެދު ވިދާޅުވެދެއްވުމަށްފަހު، ހޮއްވާފައިވާ ސުވާލުތަކުން ޖަވާބުދެއްވުމަށް ބިލު ހުށަހަޅުއްވާ މެންބަރަށް 15 މިނެޓުގެ ވަގުތު ލިބިވަޑައިގަންނަވާނެ. މިއަދުގެ ޖަލްސާ ނިންމަން ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަގުތަކީ 3:30. އެހެންވީމާ، އެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ އެހީތެރިކަމާއި އެއްބާރުލުމާ އެކީގައި އަދި އެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަގުތު ބޭނުންފުޅުކުރައްވައިގެން ގެންދިޔުމާ ހަރުދަނާ އުސޫލާ އެކީގައި 3:30 ހާއިރު ނިމިއްޖެ ކަމަށް ވީ ނަމަ، ދެން އަޅުގަނޑުމެން އޮންނާނީ އެޖެންޑާކުރެވިގެން ވޯޓަށް އެހުމުގެ މަރުޙަލާ ހަމައަށް ގޮއްސަ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މޫސާ މަނިކަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން.

ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މޫސާ މަނިކު ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައި ލިޔެފައި ހުރި ކަންކަމަށް ބަލާއިރުގައި މި ކަންކަމަކީ ޢާއްމު އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް އެނގޭ ކަމެއް. ކޮންމެ ފަހަރަކު ބިލެއް ނަގައިފި ގޮތަށް މި ގޮތަށް ވިދާޅުވީމާ 3 ވަރަކަށް މިނެޓު 4 ވަރަކަށް މިނެޓު އެބަދޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އަމިއްލަކަމަށް އެ [illegible] ވަރަކަށް

ބޭނުން އެދޭ ވާހަކަ ދަންނަވަން. އެހެން ނޫނިއްޔާ އަޅުގަނޑު މި ބިލަށް އަނެއްކާ މަނިކުފާނުން ޖަވާބުދާރީވާއިރު ދެން

ފަރާއިރު ބިލާ ބެހޭ ގޮތުން ވަރަކަށް ފުރުސަތުގެ ނުވެއްޖެ. ކުރީކަން އުސޫލުތަކާ އެ ވާހަކަ ދަންނަވާލީ.

އާދެ، ބިލުގައި ބައެއް ބޭބޭފުޅުން މި ބިލާ ބެހޭ ގޮތުން ދައްކަވާފައި ހުރި ވާހަކަތަކުން ބަޔާންކުރައްވައި މި އިސްލާހު

އިދިކޮޅުން ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވި ބޭފުޅުން ބޭނުން ވިދާޅުވެފައި ވަނީ ވަކި ފަރާތަކަށް ބުރަވެގެން މަސައްކަތްކުރެވޭނެ

ބަހަނާ ބޭނުން ވިޔަ. އަޅުގަނޑުގެ ސަރުކާރަކީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން މި ބާރުތަކާއި ގެނައި މިހާރު ވަކި ފަރާތަކަށް

ބުރަނުވާ ބޭނުން މިކަން ކުރުމުގައި. މި މަޖިލީހުގައި އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްކުރި އިރުގައި އާދެ، މީގެ ކުރީގައި

ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގައި މަސައްކަތްކުރި އިރުގައި ޑީ.އާރް.ޕީގެ ބަރާބަރަށް މިދިޔަނީ ހަމަ ފުރިހަމަ

ލިބިގެން ތެރިކަން ހިންގުމުގެ ބާރު މި ޤާނޫނުއަސާސީގެ ބާބު ބައިވެރި ޤާނޫނުތަކުގައި މިވަނީ. އަދި

މިއަދު ވެސް އެ ބާރުތަކުން ހަމަ މުއްދަތު އަޅުގަނޑުމެން ވިދާޅުވާ ތިމަންނަމެން ހަމަ ބޭނުންވަނީ.

އެހެންކަމުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި މިގޮތަށް ހުށަހެޅުއްވި މި ބިލުގެ ނިޔަތަކީ މުސްތަޤިއްލު ކޮމިޝަނެއް ބިނާކުރުން.

އެގޮތުގައި އަދި ކޮމިޝަން ކަމަށް ވަކި މިހާރު ފުރިހަމަ ގެންނަން ބޭނުން އެފަދަ ބާރުތައް ނުލިބޭ ކަމަށް. ހިތާމަ މިހާ ނޫން އެހެން މިހާރު އަދިއެއްކަ

މަޖިލީހުގެ މެމްބަރުން ވިދާޅުވާ ޤާނޫނުއަސާސީން ލިބިދޭ ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަން އަދި ފުރިހަމަ ކުރަން ބާރުގެ

ބާރުގައި ހިފާނީ 106 ވަނަ މާއްދާ އާއި 107 ވަނަ މާއްދާ އިން ފެށިގެން 115 ވަނަ މާއްދާގައި

ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަން އަދި ކޮމިޝަން ތިބޭ މެމްބަރުން ހުށަހަޅާފައިވާ މުސްތަޤިއްލު އަލުގަނޑު ޤާނޫނު

ގޮތުގައި އެއީ އަލުގަނޑު މި ބިލުން ފެނިގެން އަރާ ސުވާލު. އަދި މި މަޖިލީހުގެ ވެސް އަލުގަނޑު

ނަފާހަކަށް މި މަސްލަ ވަކި ފަރާތަކަށް ނުބައި އެއް ބައި. މަޖިލީހުގެ މެމްބަރުން ގާތް ފަރާތް، ދެން މާނަ މިހާރު

އެބަ އަދި ވާ ކޮމިޝަން ޝަރީޢަތް ދީގެން ދީ ވާހަކަ. އެހެންވީމާ ދެން އަލުގަނޑު ކަންކަމުގެ މިހާރު އެމް.ޑީ.ޕީގައި

ކަންކަމުގެ މެމްބަރުން ޕްރޮޓެކްޝަން އަށްގޮސް. އެކަން ވެސް ފާރަވެރިކޮށް. އެހެންވީމާ މާނަ އަސާސީ ހަމަ

މިހާރު ޤާނޫނުއަސާސީ ބަދަލުވެ ހުރިހާ އެއްޗެއް އަސާސް އަތުން ބަދަލުކުރާ އެ ދެން މިނިވަންކަމެވެ. އެ

ހިއުމަން ރައިޓްސް އަދި އެ ކޮމިޝަނުގެ ނިޔަތަކީ. އާދެ، ސިވިލް ސޮސައިޓީ ކޮމިޝަނުގެ އެތެރެއިން ހޯދާ

ޤާނޫނަށް މަޖިލީހުން އެކުލަވާލާ 16 ވަނަ މާއްދާގެ މެމްބަރުން ގެންގުޅުން. އެހެންވީމާ ސިޔާސީ ފިކުރުގެ ހުރި

ދެކެވޭ ދިވެހި މަސައްކަތްކުރަމުންދާ މުސްތަޤިއްލު ވަކިކުރާ އެކަމާ މިގޮތަށް ހަމަޖެހުން ގެންދިޔައިމަ މިހާރު

ދިމާވެފައިވާ ގޮތުގައި މިހާރު ކުރިމަތިވެ އެކުލަވާލުމުގެ ޤާނޫނުގެ ހަރަކާތް 16 ވަނަ މާއްދާގެ

މަޖިލީހުން ހަމަޖައްސާ ޤާނޫނު. ދެން އެއްކަލަ އަދި ޤާނޫނުއަސާސީ ބަރުލުމާން އައި އިރުގައި

ޤާނޫނުއަސާސީގައި މި ކޮމިޝަން އެކުލަވާލުމާއި ކޮމިޝަނުގެ ކަންކަން ކުރިއަށްގެންދާނެ ގޮތް ޤާނޫނުއަސާސީ

އެކުލަވާ ބަލާނެކަމާއި މި ޤާނޫނުގައި މިހެން، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 179 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ވިދާޅުވެފައިވާ ފަރާތް

ރަނގަޅު އެކަމެއް ދެއްކެވީ. ސިވިލް ސޮސައިޓީ ކޮމިޝަނަކީ ހުރަސް ސިވިލް ސޮސައިޓީ މުޅިއެއްގޮތަކީ

ފެޑްރަލް ދައުލަތެއްގައި މަސައްކަތްކުރާ ގޮތަށް ވަކި ސަރުކާރުތައް ނޫން. އެކަމަކު މިއަދު ބައެއް ފެޑެރޭޝަންތަކުން މިފެންނަނީ ޓޯކިޔޯ ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީ އުފައްދާފައި ޔޫނިޓާ ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން އިދާރީ ދާއިރާތައް ހިންގުމަށްޓަކައި ވަކި ޕްރިފެކްޗަރު ނިސްބަތްވާ ސަރުކާރުތައް ގޮތުން ވަކި ޕްރިފެކްޗަރުތަކުން ނޫނީ ދީގެ މުނިސިޕަލް އޮތޯރިޓީ އާއި އެ ބާރުވުންގެ ސަރުކާރު. ސިވިލް ސަރވިސްގެ ތެރޭގައި މިދި އިދާރާތަކުގެ ޕްރިފެކްޗަރު ސަރުކާރު މިނިސްޓްރީ މިބަސްޖެހުނީ އިދާރާތަކު މިނިސްޓްރީ ސަރުކާރުތަކުގެ ގޮތުގައި. ހިނގަމުންދާ ސަރުކާރަށް، އެމް.ޑީ.ޕީ އަށް ސަރުކާރަށް ޕާޓީ މިނިސްޓްރީ ފެނުނުއްޔާ މިބަސްޖެހުނީ އެމް.ޑީ.ޕީ ކުރިއަށް. ރައްޔިތުން މިގޮތަށް ހާލަތުގައި މި ހާލަތު ހަރާރައްގެން ދަނީ. އެހެންވީމާ، އަދުގަނޑަށް އެގޮތް ކަމުދާނެތީ އަދުގަނޑު ނިހާޔަ ޕާޓީއާސިޔާސީ ފަރުމާ އެއްގޮތަށް ޕާޓީއާސިޔާސީ ބަންޑު އެއް ކަމެއް އަދުގަނޑުމެން ބަދަލުކުރަން ފެނޭ އެކަން އެގޮތަށް ގޮތުގައިވާން ގޮތަށް އެކަންކުރަން. ކަނޑު ގޮތެއް މިހާރު އަދުގަނޑުމެންނަށް އެބަ ފެނޭ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ސިވިލް ސަރވިސް އެއް ސިވިލް ސަރވިސް މުޅިސަރުކާރު ސިވިލް ސަރވިސް ދައުލަތުގެ ސަރުކާރުގެ ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުގެ ފަރާތުން ވާދަކުރަމުންދާ ޕާޓީތަކާ ދިމާވާ ނުފޫޒު މުޅިއާ ދިމާވާ ނުފޫޒުތަކާ. ދަން އެ މިހާރު ވަކި ގޮތެއް ކަމާބެހޭ ކަމަކުރެއްވުނު ކަމެއް ހުރިހާ ވައްތަރެއްގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ބާރު އާބާދީ ގަނޑުއަޅާއްގައި ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުގެ ދައުރު ނުވަތަ ދަށް ހަލާކުކުރާ ގޮތާ ޖިންސް ކަމަށް ބަދަލުކުރެވިދާނެ ޖިހާތެއް ބަޔަކު މިދަނީ ސަރުކާރު. މާދަމާ މިސާލަކަށް ޑީ.އާރް.ޕީގެ ސަރުކާރަށް އަދިވެސްޖެހިއްޖާ ދަން އަނެއްކާ ފަށާ އަނެއް ގޮތަކަށް ބަދަލުކުރަންޖެހޭ އޮރުގައި ހުރިހާ ބާރުގަނޑަކަށް. މިސާލަކަށް ދަން ތަފާސްހިސާބު ކަންކަނޑުގެ ދަން ބަދަލުކުރަން ވަޒީރުންނަށް ވާނެ. އެ ބާރުގާ އަދި ބަނޑުގާ ގޮތަށް އެކަން ވާނެ. ވަނީ ދިވެހި 10 އަހަރު ފަހުން މިހާރު. އެ ގޮތަށް ރައްޔިތުންގެ ހަމަޖެހުމާ ދުރާގަނޑު ކަކަށް ގޮތުގައި ހަރަކާތްތެރިވެގެން އެގޮތް އަދުގަނޑުމެން ބަނޑުންނާއި. މި ފުރުޞަތަށް އަޅާ މި ދަށް ޖެހޭގެ ތަފާސްހިސާބު ބާރަށް އަދުގަނޑުމެންގެ ރައްޔިތުންގެ ހަމަޖެހުމާ މިއީ. މިއީ ދައުލަތް ހިންގުމުގެ އެއް ބާރު. އަދުގަނޑުމެން މިޔަރަށް ކުރެކުރެ ފެށުން ދިރާސާ ކަމަކަށްދެނީ. މިގޮތަށް ކުރިއަށްގެންދިޔުމަކީ ކަމަށް ދެކެމެވެ ބަދަލުގެނައުމަށް ޓަކަ މިޔާގަނޑުތަށް ދަރާރި އަދުގަނޑުމެން ދެއްކިދާ. ސަރުކާރަށް ހިންގުމަށް ޓަކައި ރައްޔިތުންގެ ޕާޓީއާއި ޑިމޮކްރަޓިކް އަށް މަސައްކަތް ކުރިއަށް ދަތިކުރާ ނެތުމުން އުސޫލުން ކަންކަން ސިޔާސީ ގޮތަށް ކަންކަން ކުރެވޭ އެއީ މައްސަލަ އެއް ނޫން. މިއަދުވެސް މި އަދުގަނޑުގެ މި އެބިއާތުން ވެސް އެބަދަލު ކަނޑައެޅުން ރައްޔިތުންގެ ހަމަޖެހިލާން ނަންބަރު ކުރަކަމުގެން ރައްޔިތުންގެ ހަމަޖެހުމުން އެދޭ ފަރާތްތަކުން ނޫން ފަރާތްތަކުގެ ނަމުގައިވާ ގޮތަށް. އެކަމަކު ނަން ކުރަކަމުގެ ބާރު ރައްޔިތުންގެ ދިމާކުރާ އަށް މި ދެނީ. އެގޮތުން ނެތްކޮށްލާ މިހާރު މި ހުރިހާ އެބިއާތުން ފަރާތް ބަޔަކު ކަނޑުއެޅުން ބާރުކަންތައް ބާރުއަޅައިގައި ރައްޔިތުންގެ ހަމަޖެހުމުން މިހާރު މިހާރު ކަންތައް ވެސް ކަރަން މި ޖެހޭ. އެގޮތުން ފާސްއެކުރާ ވީން ބާރު ވަކިކުރެވޭން މި ހަމަޔާ އުސޫލު ދައުލަތް ބަޔަކުވޭން އެބަ. އަދުގަނޑުމެން މިކަމުން ރަޔިތުން، ޖިން ފަށާ ހިންގަނޑު. މިކަމުން އެހެރުޖެހޭ ކަމަށް ދަކަށް. މިކަމުން އެއަރުޖެހޭ ކުރެވޭ ދައުލަތު ފަރާތް ހިންގަނޑު.

އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް އޭގެން ލާރި އެ މީހުން އަތުން ރިޝްވަތު ބައި ވެސް ނަގަންޏާ ނަގާފައި
އަޅުގަނޑުމެން އަތުގައި އެ ކަމުގެ ބައި ވެސް އިންނަންވީ. އިސްދެރައި އެކަން އަޅުގަނޑުމެން ކުރިމަ ވަރަށް
ރަނގަޅު. އެކަމަކު ޖީ.އެމް.އާރަށް އެއަރޕޯޓް ސަރުކާރު ބުރިއިން ދިރިހުރަ އެބައި ކަމަކުންދޯ. މާލިއްޔަތު
ޤާނޫނުން އަދިވެސް މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީ އަށް ވަކި އެމީހުންނަށް ދުދަވަރަކަށް ރިޝްވަތު ދީ އެ މީހުންނަށް އަދިވެސް
ދަނޑުވަރު ބިން ހިއްކުން އިމުރަން ކަންކަން ދަތިއިރުގައި ދޫން ފުރިމަ މިކަން އޮޅާ ވާ ގޮތަށް. އެގޮތުން އަޅުގަނޑަކަށް
އާހާ ކަމަކުންދޯ. ޤާނޫނުއަސާސީގައި ހަޖިމުކަން މިވެނި ކަމެއް މިވެނި ކޮމަކަން ދެހަން ބަންޑައި ހުރި އެ ކޮންމެ
ފަހަރަކު ގޮސް ސުޕްރީމް ކޯޓުން ކަންކަން ނިންމާ އުސޫލަކަށް ދިޔައިމަ އެންމެ ބަސްދު ކަމަކަށް އަޅުގަނޑުމެން
ހަމަގައިމު ވެސް ނުދެކަން. އިދިރިކޮމުދަރާގާމްބަމުކަން ވެސް ވަރަށް ގިނައިން ބުދު މި ސުދުކާދުން ނިންމާ ކަންކަން
ނިންމަން ޖެހޭނީ ސުޕްރީމް ކޯޓަށް ގޮސްގެންނެވެ. ރަނގަޅު. އެހެން ވަގުތުގައި މަޖިލީހުން ނިންމާ ކަންތައްތައް ވެސް
މިހާރު ސުޕްރީމް ކޯޓަށް. އެންމެ ފަހުން ވަކީލުންނަށް ހުރުން ދިނުމުދަ ކާސަވަ ވެސް ސުޕްރީމް ކޯޓު ހަމައިން
ނިމިގެން މިދަނީ. އެހެންވެއްޖިއްޔާ މިމަނުން އަދި އެ ބަދުމައެކަން މުވިން ނިމުނީ އަދި ނޫން. ސިވިލް ސަރވިސްގެ
ޤާނޫނަށް ބަދަލުގެނައިން ނުވަތަ ސިވިލް ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުންގެ މުސާރަ އަށް ބަދަލުގެނައިމަ އެކަށ
އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ފަރާތައްކަންޖެހޭ. ޕިއްވެސިސީމް މިވަސް އެޅުގޫދުނުސް މުސާރަ އަން ބަދަލުގެނަންނަން
ނުނިންމައިގެން މިއުޅެނީ. އެކަމަކު ނަމް ކައިރިވެވޭކަށް. ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބުނަނީ ދައުލަތުގެ ހިންގުމާއި އެންމެ
މަތި ވެރިއަކީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ސައިޖުން ހިންގަން ދެ ކަމުގައި ވިޔަސް އަދި މިސްދުން ނުހިފާ ހުރި
ކަމުގައި ވިޔަސް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވެސް ޖެހޭނީ ހަމަ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަދި. އެއްމެދު ބާރުވައިވާ އޮންނަނީ
އަޅުގަނޑު ހުއްބަސް. އަޅުގަނޑު ވަނުކަވެއް ހަމުކަރިވާން. އެއި އެކަން ކުރަން އަޅުގަނޑު ނިންމާފައި އޮތް ދޯ
އެއި. މިބޫބަން އަޅުގަނޑު ހަމަ ވެރިކަމަށް އަޅުގަނޑަކަށް ޖިބޫ ދުވަހަކު ވެއްޖިއްޔާ ޖަވާބު ގާސްޖެން މީހުން ވެސް
މިބިބަން. އެހަކަށް މި މާރާމާރީ ބައެއް ވެސް ނުހިނގާން. އެއަސްދުވަމަށް މިދަނޑިވަޅު އެއްކަލަ މިކަހަލަ ބިލު އަޅުގަނޑު
ހުށަހަޅާއިރުގައި ހުންނަނީ ހުރިއަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ވިސްނާފައިވާއިރު، އެހެންވީމާ. އެ ބާރުތައް އެހެމަށް ވެނުވެވުދޭ
ބޭނުމަށް. ވަކިހިދުރުއި މިހުސް އެހެމެ ކަމަކަށް ވެއިން މިދަނީ އަޅުގަނޑުމެން ޤާނޫނުއަސާސީ ބާއްވާ،
ޤާނޫނުއަސާސީގެ ވަރަކަދުއަށްގެއަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ގުނަނަ ދޮވަރު މިމަނުރައި އޮޅިބޯ އެނދަ ބަހަރު
އޮވެދުވެއްގައި ބޮޑު އޮހިމްކަށް ޤާނޫނުއަސާސީ ބަދަލުގެނައުން ދިރުން. އެހެންވީމާ، ސިވިލް ސަރވިސް މީހުންނަށް
ވެސް އެ އޮންނަނީ އުނިވެފައި. އަނެއްކާ އިނގާ ދުރުވެގެން އަސްދައިދުރުނަށް، ހުންނާށް ބައެއް ކަހަލަ މެދުތާގައި
މަސައްކަތްކުރުވަކާ އެއްކަލަ ދޫކު އެއްޗިހި ހުދު ނުލިބޭމި ފަދަ ޖެދަރު ހުންނަ ދޯމު. މިވެދުއަދު ނަމުގައި އުފެއްދައިގެން
އޭގެ ވަރު ގޯނާލެވުމެއް. އެކަހަލަ އެއްޗިހިން އަންނާނެ ހަބުރުމައް ވަރަށް ރިއްޗަށް. އިތުރުން ބަޔައިދިމަ އެނގޭ
ތުހުމަތު ކޮމަކަން މިވީނީ ކަމެއް މިވެނި ޤާނޫނުއަސާސީގައި ކަނޑައިވަން ކަޑަހުން. ވައްކަވައްކަން ހަމަ މިއުޅެނީ

އަސާސީ ޙައްޤުތަކާއި މިނިވަންކަމުގެ ބާބުގެ ވާހަކަ ދައްކާގައި ސިވިލް ސަރވިސް ދިވެހި ކަމެއް ތިބާން ވާހަކަ ދައްކާގައި އެކަމަކު ޚަބަރު އަންނައިރުގައި ގިނަ ފަރާތްތަކުން ދުވާލެއްގައި، ބަރަކު މިހެން ބޭނުމެއްގައި، ސޯޝަލްގައި ވަކިކުރު ކަނޑާ ވައްތަރުވާ ދޭތެރޭގައި، އެކަކު އުސޫލުން ކަންކަން ކުރަމުން ގެންދަން ފުރިހަމަ ސިޔާސީ މީހުން އަމުގަނޑުމުން ނެތް ވެސް. ސިޔާސީ ޚަރަދުތަކުގައި ވެސް އަމުގަނޑުމުން ނުދައްކަން ވާހަކަ އެއް ދުއްކާން ބަރަކަ ވެސް ހިތްއަދުވާ މިހެރަ ހުންނަން ކަމަކަން. އަމުގަނޑުމުން ފެނުނު ވެސް އަދި ކޯރަމް މިހާރު ކަމުގައި ފިޔަވާ. އެއީ މިތަނުގައި އަރަނިގެން ބޭނިކާއި ނިންމަ އެ ވާހަކަ ދައްކާ. އެންމެ ފުރަތަމަ ސެޝަނުގައި ކޮމިޓީ މަޖިލީހުގައި

އަމުގަނޑުމުން ނުވާ އެ ކޮމިޓީއަށް ހުށަހަޅާ މަޖިލިސް ކަމުގެ ފާސްކުރުމަށް ދަށުން އަނެއް ބާރުގެ ގަވާއިދާ އެއް ވަނީ މިގޮތް އެންމެ ބާރުގެ ދިވެހި، ތަރުތީބު އަސްލަކަށް މަޖިލީހަށް ކޮމިޓީގެ އަމުގަނޑުމުން ހިފާ ބޭނުން ޑީ.އާރް.ޕީގެ ދެ ކޮމިޓީއަށް ބޭއްވުނު ބޭނުން މަޖިލީހުގައި ނިންމަވާނީ. އެއްވެސް ބަދަލު ސިޔާސީ ހުސްވެފައިވާ މުއައްސަސާގެ ގޮތުން ނޫން ކޮޅެއް ކޮމިޓީތަކަށް؟ މިއަދު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި އަމުގަނޑު ހަމަ ވަރަށް ދަތިކަމާ އެކުގައި ތަޅުމުގައި ކޮމިޓީތަކުން ހުށަހަޅާ މަޖިލީހު ކޮމިޓީ ކަނޑައެޅުމަށް ގަވާއިދު ބޭނުމުގެ ތަފާސްގައި އަސް ދެ ކޮމިޓީއަށް އެއްފަހަރު އަމުގަނޑުމުން ހިތުގައި ތަކުރާރު ކުރުމުގެ ފައިދާ ކަމުގައި ކޮމިޓީ ހިނގާފައިނުވާއެވެ. އެއްވެސް ފާޅުގައި މިހާރު

އަމުގަނޑު ކުރިން މިފުރަތަ ވަކިކުރުން ދެންނެވި ބޭނުން ކަނޑައެޅި ދާއިރާތަކުން ހުރިހާ އަމުގަނޑު. އަމުގަނޑު ބައިވެރި އަނިޔާވެރި ބޭނުމަށް އިސްދެވުނު ފަސް އަންނަނީ މިހާރު. ކަނޑު އުޅެ އެބޭފުޅުން. އެއްބާރުވާ، އެއްބާރުވާއިރު ދެރަވާ ޢަބްދުﷲ ޝާހިދު އެވަރުން ވަކިކުރުމަށް ދި ބާރުގާ ދި މަޖިލިސް ޒުވާނުން އެއީ ޑީ.އާރް.ޕީގެ އަމުގަނޑަކު ނޫނީ ޑީ.އާރް.ޕީ، އާ ކަމެއް ބި ކަމެއް. ޒުވާން ފަސްއަހަރު ދެމެހެއްޓުމުގެ އަމުގަނޑުމުން ބަދަލުކުރަންވީ ދެފަރާތުގެ މަޖިލިހުން ފަސް ބަދަލުކުރަންވީ، ސިޔާސީ ސަރުކާރަށް ފަހުން ފަސް ބަދަލުކުރަންވީ، އެއްގޮތަށް ޒުވާނުންގެ ފަސް ކަނޑައެޅި

ނަގަންވީ. އެ ހިސާބުން ދިރާއިގެ އަމުގަނޑު ދަށުންނަގަނީ ރައްޔިތުން ދެކޮޅު އަމުގަނޑުމުން ވަރަށް ބޮޑު ގުޅުމަށް އެއް ނަގައިގެން މިއަދު މިއަދުގައި ދާއިރާ ފުރަތަ އާއި ބެހޭ ރަމަޟާން ދިރާސާވާކަމަށް. އެހެން ފެނުނީވެ އަމުގަނޑު މަސައްކަތް، އަމުގަނޑު މަޖިލީހުގެ ގުޅުންބަދަލު ކިބައިން ވަރަށް އާދައާ އިދިކޮޅު އެދުން ދެކޮޅުއަސާސީގައި މަސައްކަތް ކަނޑައެޅިފައި ކޮބާ ބޭނުން އަދި ދެކޮޅުއަސާސީ އާއި އަދި މިހާރަށް ދެކޮޅުހެދުން ކަންކަން ކުރާ ބޭނުން މަސައްކަތް ކޮންތޯ ބޭނުމަށް. މިހާރު ވަޒީރުން ފަސް ބަޔަކަށްކުރަން. ވަޒީރުންގެ ނަން މިހާރު ހުށަހަޅައިގެން ނިންމަވާނެ. ނިންމާ މިއާ ކުރިމަތިވެގައި ހަމަ ބޮޑު ދުސްތޫރު ބަޔަކުގެ ދެކޮޅު މިހަކަށް ވަޒީރުކަން ދެ ބޭނުން. އެ އުސޫލު ބަދަލުކުރުންތޯވާ

ދެކޮޅުއަސާސީގައި އަމުގަނޑުމުން ފުރަތަ ފުރަތަމައިގެން ދެމިދާ ސިޔާސީ ބޮޑުގެ މިނިވަންކަމަށް ބަޔަކުގެ ދުވަސްގައި މި ރައްޔިތުގައި މިހާރު އަނގަބަސްތަކުގެ ފުރުޞަތުގެ ދިރިހުރި އަމުގަނޑުމުން. މި ރައްޔިތުގައި ރައްޔިތުން ގޮތްތަކުގައި އަސާސީ ވަޒީފާތަކުގެ ވަރަށްދެއްނެވި އަމުގަނޑުމުން. ސިޔާސީ ސަރުކާރުގައި މިބި ޙާލަތް ދެކޮޅުގެ ގަނޑު މާލެ ނޫނީ ޓިކެޓު ބޭނުމައިގެން ގޮތުގައި މިބި ކުރުމުގެއާ ޚާއްޞަކޮށް ބަޔަކުގެ ބާރު ރާއްޖެ ފަސް ބަޔަކަށް. ދާއިރާ ގޮތުގައި

ކޮންމެ ދުވަހަކު ގޮސް ވަކި ގޭގެ ކައިރީގައި އެ މީހުން ހަމަ ރޭގަނޑާއި ދުވާލު ވަޒީފާ ގެއްލޭތީ ރޮއި ހޭކުރުން ދިޔަ މަންޒަރު ފެނިގެން މި މަސައްކަތްކުރި. އެކަމަކު މިއަދު އެމީހުން އަންނަން މިޖެހެނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް ދޮރާށި ދޮރަށް. އަންނައިރު މިހާ އެތެރޭގައި މިހާރު ނޭނގޭ މައިނޯރިޓީ ރިޕޯޓު ކަމެއް މެޖޯރިޓީ ރިޕޯޓު ކަމެއް. ދެން އެއަށްފަހު މައިނޯރިޓީގެ ލީޑަރުކަމެއް ކާކު ކައިރިއަށް ކަމެއް ގަނެވި. ދެން މުޤައްރިރުން ކައިރީ ކާކު ތިބެންވީ. އެގޮތަށް ކަމަކު ނުދާން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އޮތީ ވެސް ވެރައި ވިސްނުން ކާރިވުން އަޅުގަނޑު 3:30ގައި މިކަން ނިންމާނޭ. މިހާރު މިކަން މި ނިމުނީ. އަޅުގަނޑު އެންމެފަހު ބަސް ދަންނަވާ ނިމުނީ. މިއަށްފަހު ގޮތަކަށް ވަކި ފުރުސަތު ދެންނެވި އެއްވެސް ނިޔެއް އަޅުގަނޑު ވެސް ނުނިންމަން. އަދި މި މަޖިލިސްގައި ވެސް ގާނޫނުކަމުގައި ވެސް ނުނިންމަން. އަދި މި މަޖިލިސްގައި ވެސް ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދެން އުސޫލުން ނިންމާ އެޖެންޑާކުރުމާ ބެހޭ އަޑުއެހުއްސެވީމަ. ވަރަށް މެންދަމު ޝުކުރިއްޔާ އަޑުއެހުއްސެވީމަ. މަނިކުފާނަށް ވެސް ޝުކުރިއްޔާ.

ނިންމުން

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ވަރަށް އޯގާތެރިކަމާ އެކީގައި މި ބިލުގެ މަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިއަދުގެ ވަގުތު ނިމުންވާއިރަށް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވަގުތުގެ ބޭނުން ހިފުއްވީމަ. މިހާރު މި ބިލާ ބެހޭ ގޮތުން ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުން ނިމިފައިވުމާ އެކީގައި ދެން އޮންނާނީ މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާތަކުގައި ވާހަކަދައްކާ ނިމިފައިވާ ބިލުތައް މަޖިލިހަށް ބަލައިގަތުމާ ދޭތެރޭ ގޮތް ނިންމުމަށް އެޖެންޑާކުރުމާ ތަރުތީބުން އެޖެންޑާކުރެވިގެން މި ބިލަށް ވޯޓު ނެގުމުން. އެކަން އެޖެންޑާކުރެވޭ ޖަލްސާއެއްގައި އެޖެންޑާކުރެވޭ ވަގުތުގައި އޮންނާނީ ވާކަމަށް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ދަންނަވާލަން. މިހާރު ވަނީ 3:30 ވެފައި ވުމާ އެކީގައި ދެރިން ވެސް ދަންނަވާލީ ފަހަރުން މިއަދުގެ ޖަލްސާ މިހާ ހިސާބުން އަޅުގަނޑު ނިންމާލަނީ. ދެން މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާ އަދި އޮންނާނީ މާދަމާ މި ހިނގާ މާރިޗު މަހުގެ 9 ވާ ބުދަ ދުވަހު ހެނދުނު 9:00ގައި، މި މާލަމުގައި.

الحمد لله رب العالمين މަޖިލިސް ނިމުނީ.